ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನ

ಶಂಕರ ನಾರಾಯಣ ದೂಜ ಪೂಜಾರಿ (ಎಸ್.ಎನ್.ಡಿ. ಪೂಜಾರಿ)

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ತುಳುಭವನ, ಪೋಸ್ಟ್ ಅಶೋಕನಗರ, ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್,
ಮಂಗಳೂರು – 575 006.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನ

Koti Chennaya Paaddana

(ಬಂಟೆರೆ ಸಂಧಿ)

ಪಾಡ್ದನ ಹಾಡಿದವರು :

ರಘು ಪರವ/ ವಸಂತಿ ಪರವ

ಸಂಪಾದಕ :

ಶಂಕರ ನಾರಾಯಣದೂಜ ಪೂಜಾರಿ

(ಎಸ್.ಎನ್.ಡಿ. ಪೂಜಾರಿ)

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ತುಳುಭವನ, ಪೋಸ್ಟ್: ಅಶೋಕನಗರ

ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್, ಮಂಗಳೂರು – 575006

KOTI CHENNAYA PAADDANA : COLLECTED AND TRANSCRIBED BY **SHANKAR NARAYANA DOOJA POOJARY (SND POOJARY)**
CD JUBILEE CENTRE. LA CAMPALA COLONY, MIRAMAR, GOA-403 001
Email:shanakrpoojary2003@yahoo.co.in;
Mobile : 9422442761

Chief Editor	:	**Dayananda G. Kathalsar** President, Karnataka Tulu Sahitya Academy
Publisher	:	**Kavitha** Registrar, Karnataka Tulu Sahitya Academy
Published By	:	**Karnataka Tulu Sahitya Academy** Tulu Bhavana, Post: Ashoknagar, Urwa Store, Mangaluru – 575 006. Phone : 0824 2459389, 7411572115
Email	:	**tuluacademy@karnataka.gov.in** tulu.academy@yahoo.co.in
Copy Right	:	**Karnataka Tulu Sahitya Academy**
First Impression	:	2022
Size	:	Demy 1/ 8
Paper used	:	70 GSM
No. of copies	:	300
Pages	:	14+342+10 = 366
Price	:	200/-
Designed & Printed at	:	**Guptha Offset Pinters** S.J.H. Road, Vidyaranyapuram, Mysuru – 570008. Mob : 9448067939

(ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಥೀಮ್ ಪಾರ್ಕ್, ಕಾರ್ಕಳ)

ಗುರ್ಕಾರ್ರೆನ ಮದಿಪು

ಸತ್ಯೊಡು ಬತ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ತಿಗಲೆಡ್ ಸಾದಿ ಅಧರ್ಮಡ್ ಬತ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಸುರಿಯೊಡು ಸಾದಿಂದ್ ಪಂಡಿನಕುಲು ತುಳುವನಾಡ್‌ದ ವೀರ ಪುರುಷೆರ್ ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆರ್. ಜಗತ್ತ್‌ಡ್ ಮೆಗ್ಯೆ ಪಲಯಲ್ಲು ಎಂಚ ಇಪ್ಪೊಡುಂದ್ ಕೇಂಡ, ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್‌ಲೆಕ ಇಪ್ಪೊಡು ಪನ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಪಾತೆರ ನಮ ಕೇನುವ. ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಸೆಟೆದ್ ಉಂತುನಂಚಿತ್ತಿನ ತಾಕತ್ತ್‌ದ ಬಿರ್ದ್‌ಬಿರ್ಸೆರ್ ವೀರೆರ್ ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆರ್ ಆಂಡ ಕೋಟಿ ಅತೀ ಶಾಂತ ಸ್ವಭಾವದಾರ್ ಚೆನ್ನಯೆ ಅತೀ ಶೀಘ್ರ ಕೋಪಿ ಆದುಪ್ಪುವೆರ್. ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಿರಿಗುಂಡೊಡು ಜೋಡು ನಂದಾದೀಪ ಆದ್ ಅರ್ಲೊಂದುಲ್ಲೆರ್ ಅಪ್ಪೆ ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿನ ಪುಣ್ಯಗರ್ಭಡ್ ಉಂಡಾಯಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬೀರೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗರೋಡಿಲೆಡ್ ಇನಿ ಕರಣೀಕದ ಶಕ್ತಿಲಾದ್ ಮೆಗೆತ್ ಬೈದೆರ್ ತುಳುವನಾಡ್‌ದ ಬಂಟೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆದೆರ್, ಅಂಚಾದ್ ಮೊಕಲ್ನ ಸಂಧಿಗ್ ಬಂಟೆರೆ ಸಂಧಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್. ಊರುರ್ದು ಊರುಗು, ಪ್ರದೇಶರ್ದ್ ಪ್ರದೇಶೊಗು, ಗರೋಡಿರ್ದ್ ಗರೋಡಿಗ್, ಒಂಜಾತ್ ಪಾಡ್ದನ, ಪಂಡ ಈ ಬಂಟೆರೆ ಸಂಧಿಡ್ ಒಂಜಾತ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊಲು ಇಪ್ಪುಂಡು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿದ ಸಂಧಿಲ್ನ ದಾಖಲೀಕರಣ ಬಾರಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ, ಸಂಶೋಧನೆ, ಅನುವಾದ, ದಾಖಲೀಕರಣ, ನೆಕ್ಕ್ ಒಂಜಾತ್ ನಮ ಅವಕಾಶ ಕೊರೊಡು ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಪುಸ್ತಕೊಲು ನಮ್ಮವುಲು ಪ್ರಕಟ ಆವೊಡು ಪನ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಗಟ್ಟಿ ನಿರ್ಧಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಒಟ್ಟು ಮಸ್ತ್ ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರಕಟನೆದ ಯೋಜನೆ ಪಾಡೊಂದ. ಐಟ್ ಎಂಕುಲು ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ತಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಎಸ್.ಎನ್.ಡಿ.ಪೂಜಾರ್ಲು ಸಂಪೊಲ್ತಿನ ರಘು ಪರವ ಬೊಕ್ಕ ವಸಂತಿ ಪರವ ಮೊಕುಲು ಕಟ್ಟಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಬಂಟೆರೆ ಸಂಧಿ ಇನಿ ಪುಸ್ತಕದ ಒರುಕು ಕನವೊಡು ಒಂಜಾತ್ ತುಳು ಜನಪದ ತಜ್ಞೆರ್ನ ಜನಪದ ಅಧ್ಯಯನಕಾರ್ರೆರ್ನ, ಜನಪದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆನ ಉಂದೊಂಜಿ ಸೊತ್ತಾವೊಡು ಒಂಜಿ ಆಕರ ಗ್ರಂಥ ಆವೊಡು ಪನ್ಪಿ ನೆಲೆಟ್ ಉಂದೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡು, ಬಾರಿ ಕಷ್ಟೊಡು ಉಂದೆನ್ ಸಂಪೊಲ್ತಿನ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಎಸ್.ಎನ್.ಡಿ ಪೂಜಾರ್ಲೆಗ್ಲ ತನ್ಕುಲ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಸಂಧಿ, ಪಾಡ್ದನೊಲೆನೇ ಉಸುಲಾದ್

ದೀಡ್ದೊನ್ನಂಚಿತ್ತಿನ ದೈವದ ಕೊಡಿಯಡಿಟ್ ತನ್ನ ತನುನು ತರೆತ್ತಿನಂಚಿತ್ತಿನ ರಘು ಪರವ ಬೊಕ್ಕ ವಸಂತಿ ಪರವ ಮೊಕಲ್ನ ಹಣೆತ್ತ ಗೇನದ ತುಪ್ಪೆ ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ಯಾನ್ ಉಡಲ್‌ದಿಂಜಿನ ಪ್ರೀತಿದ ಸೊಲ್ಮೆಲೆನ್ ಸಂದಾಯ್ತ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ. ಅಧ್ಯಯನಕಾರೆರ್, ದಾಖಲೀಕರಣ ಮಲ್ಪುನಕುಲು, ಇಂಚಿತ್ತಿನಕಲ್ನ ಉಡಲ್‌ಡಿತ್ತಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಅತ್ತ್ಂಡ ಹಣೆಟ್ ಪಂಡ ಮಸ್ತಕೊಡು ಇತ್ತಿನಂಚಿತ್ತಿನ ನನಲಾತ್ ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ್ ಇತ್ತೆನೆ ಸಂಪೊಲ್ತುದು ಅವೆನ್ ಧಾಖಲೀಕರಣ ಮಲ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಉಂಡು. ಉಂದು ಪೂರ ಒರಿಯೊಡು ಐಕ್ ಬೋಡಾದ್ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಕೃತಿಕ್ಲೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸಾಕಾರ ಸಾಧ್ಯ ಆಯಿನಾತ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪುನ ಪಾತೆರದೊಟ್ಟುಗೆ ಈ ಕೃತಿನ್ ಓದುಲೆ, ಬರವುಗಾರೆರೆಗ್, ಸಂಧಿ ಪನ್ಪುನಕ್ಲೆಗ್ ಈ ಪುಸ್ತಕೊನು ಓದುನವೇ ನಿಕುಲು ಅಕ್ಲೆಗ್ ಕೊರ್ಪುನ ಮಲ್ಲ ಕೊಡುಗೆ ಪನ್ಪುನ ಪಾತೆರ ಪಂಡೊಂದು ಯಾನ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲ ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುನು ಬಯಕುವೆ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್
ಗುರ್ಕಾರ್ರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಸಂಪಾದಕನ ಮಾತು

ಕಥನಕಾವ್ಯ

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನ ಅಥವಾ ಬಂಟೆರೆ ಸಂದಿ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಭಿನ್ನ ಭಾಗ. ಈ ಮೌಖಿಕ ಕಥನ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ತುಳುವಿನ ಮಹಾಕಾವ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನ ಇನ್ನೊಂದು ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯ.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಹೆಸರಿನ ಬಿಲ್ಲವ ಜನಾಂಗದ ಅವಳಿ ಯೋಧರ (ಬಂಟರ) ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಬಗ್ಗೆ ಲಿಖಿತ ದಾಖಲೆಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಅವರ ಕಥನ ಕಾವ್ಯ ನಾರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತುಳು ಜಾನಪದ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನದಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ಮತ್ತು ಚೆನ್ನಯರ ಹುಟ್ಟು, ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಕಾರ್ಯ, ಹಾಗೂ ಅವರ ದುರ್ಮರಣದ ವಿಷಯ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ವಿವರಣೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದೊಂದು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಮೌಖಿಕ ಚರಿತ್ರೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನ ಬಿಲ್ಲವ ಜನಾಂಗದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚರಿತ್ರೆಯೆಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಕೃಷಿ ಮಾಡುವುದು, ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಯ ಮದ್ದುಕೊಡುವುದು, ಭೇಟಿಯಾಡುವುದು, ಹೆಂಡ ತೆಗೆಯುವುದು, ಗತಕಾಲದ ತುಂಡರಸರ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಯೋಧರಾಗಿ ಹೋರಾಡುವುದು, ದೈವ (ಭೂತ)ಗಳ ಅರ್ಚಕರಾಗಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದು, – ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಲ್ಲವ ಸಮಾಜ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಾಡ್ದನದ ದಾಖಲೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ :

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನ ಹಾಡಿದವರು ರಘುಯಾನೆ ಜಗ್ಗು ಪರವ ಮತ್ತು ಅವರ ಪತ್ನಿ ವಸಂತಿ ಪರವ. ರಘು ಪರವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಭೂತಕಲಾವಿದರು ಹಾಗೂ ಪಾಡ್ದನ ಗಾಯಕರು. ವಸಂತಿ ಪರವರು ಕೂಡಾ ಹೆಸರುವಾಸಿ ಪಾಡ್ದನ ಗಾಯಕಿ. ಈ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನ ಪಾಠದ ಧ್ವನಿ ಮುದ್ರಣ ನನ್ನ ನಕ್ರೆ ಮುಂಗಿ

ಮನೆಯಲ್ಲಿ 15-10-2017ರಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿತು. ನಾನು ವಾಯಿಸ್‌ರೆಕೋರ್ಡರ್ ಉಪಕರಕಣದಲ್ಲಿ ದಾಖಲೀಕರಣ ಮಾಡಿದೆ. ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಕಳದ ಸುವರ್ಣ ಸ್ಟುಡಿಯೋದ ವೀಡಿಯೋಗ್ರಾಫರ್ ನಕ್ರೆಯ ಸಂಪತ್‌ರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಬೇರೆಯೇ ದಾಖಲೀಕರಣ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದೆ. ದಾಖಲೀಕರಣ ಮೂರು ಗಂಟೆ, ಹತ್ತು ನಿಮಿಷದವರೆಗೆ ನಡೆಯಿತು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟದ ವಿರಾಮದ ಬಳಿಕ ಸಾಯಂಕಾಲ ಸುಮಾರು 4.30ಕ್ಕೆ ಮುಗಿಯಿತು.

ಮುಖ್ಯ ಗಾಯಕರಾಗಿ ರಘು ಪರವರು ಹಾಗೂ ಸಹ ಗಾಯಕಿಯಾಗಿ ವಸಂತಿ ಪರವರು ಪಾಡ್ದನ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಸಂತಿ ಪರವರು ತೆಂಬರೆ ಬಾರಿಸಿ ಹಾಡಿಗೆ ಗತಿ, ಲಯದ ಆವರಣ ಪ್ರಧಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಡ್ದನದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಇಬ್ಬರೂ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸುರುವಿಗೆ ರಘು ಪರವರು ಹಾಡುವುದು ನಂತರ ವಸಂತಿಯವರು. ನೇಮ / ಕೋಲದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಾಡ್ದನವನ್ನು ಇದೇ ರೀತಿ ಹಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯಿದೆ.

ಪಾಡ್ದನದ ಪ್ರಾರಂಭ 'ಡೆನನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ' ಪದ ಸಮುಚ್ಚಯದಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪದ ಸಮುಚ್ಚಯವನ್ನು ವೃತ್ತಿಪರ ಪಾಡ್ದನ ಗಾಯಕರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. 'ಡೆನನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ' ನಾಂದಿಯಾಗಿ ಮುಂದೆ ಹಾಡುವ ಪಾಡ್ದನದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಹಾಡಲಾಗುವುದೆಂಬ ಸೂಚನೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಗಾಯಕರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಾಡ್ದನದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ ಇಬ್ಬರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ದೀರ್ಘ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ 'ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ' ಹಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಸಹ ಗಾಯಕ :

(1) ಮುಖ್ಯಗಾಯಕ ಹಾಡಿದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪುನರುಕ್ತಿ ಮಾಡಬಹುದು (2) ಮುಖ್ಯಗಾಯಕ ಹಾಡಿದ ಸಾಲುಗಳ ಕೆಲವು ಪದಗಳ ಅರ್ಥ ಕೊಡುವ ಪೂರಕ ಪದ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಹಾಡಬಹುದು (3) ಮುಖ್ಯಗಾಯಕ ಹಾಡಿದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹಾಡಬಹುದು 4) ಪಾಡ್ದನಕ್ಕೆ ಹೊಸ ತಿರುವು ಕೊಡಬಹುದು 5) ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಎರಡು ಗಾಯಕರು ಹಾಡಿದ ಪಾಡ್ದನದ ಸಾಲುಗಳು ಬೇರೇಯೇ ಆಗಿರಬಹುದು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಾಡ್ದನ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಡೆ ರಘು ಪರವ ಮತ್ತು ವಸಂತಿ ಪರವ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಡ್ದನದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಘು ಪರವ ಒಬ್ಬರೇ

ವೇಗ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಸಂತಿ ಪರವತೆಂಬರೆ ಬಾರಿಸಿ ಹಿನ್ನಲೆ ಸಂಗೀತ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಕೋಲ / ನೇಮ :

ತುಳುವರು ಆರಾಧಿಸುವ ದೈವ / ಬೂತ (ತುಳು)ಗಳ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಶಬ್ದ 'ಕೋಲ': ಬೈದೆರ್ಲೆ ಕೋಲ, ಮುಗ್ಗೆರ್ಲೆ ಕೋಲ, ಪಂಜುರ್ಲಿ ಕೋಲ, ಬೊಬ್ಬರ್ಯ ಕೋಲ, ಕಲ್ಕುಡ ಕೋಲ, ಮೈಯಂದಾಲ ಕೋಲ ಇತ್ಯಾದಿ. ಆದರೆ ಉತ್ಸವದ ಆಮಂತ್ರಣ ಪತ್ರಿಕೆ ಅಚ್ಚು ಮಾಡುವಾಗ 'ನೇಮ' ಶಬ್ದದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವ ಪರಂಪರ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಇದು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವವಿರಬೇಕು. 'ಕೋಲ' ತುಳು ಶಬ್ದ; ನೇಮ, ಸಂಸ್ಕೃತದ 'ನಿಯಮ'ದಿಂದ ಬಂದ ಶಬ್ದ.

ಭೂತಾರಾಧನೆಯ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಕೂಲಾಂಕಷ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದಾಗ ಕೋಲ ಮತ್ತು ನೇಮದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ತಾಸವೇನೂ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆಬೇರೆ ದೈವಗಳ 'ಕೋಲ' ದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ 'ಕೋಲ'ದಲ್ಲಿ ದೈವದ ವೇಷಾಧಾರಿಗಳಾಗಿ 'ಗಗ್ಗರ' (ಕಾಲ್ಗಡಗ) ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು 'ತೆಂಬರೆ' (ಸಣ್ಣ ಡೋಲು) ಬಾರಿಸಿ ಪಾಡ್ದನ ಹಾಡುವವರು ಕುಣಿಯುವವರು ವೃತ್ತಿಪರ ಪರವ, ಪಂಬದ, ಪಾಣಾರ, ನಲ್ಕೆ ಜನಾಂಗದವರು ಮಾತ್ರ.

ತುಳುವ ದೈವಗಳ ಪೂಜೆ ತುಳುವ ಅರ್ಚಕರಿಂದ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೈದಿಕ ಮಂತ್ರತಂತ್ರ ವಿಧಿ ವಿಧಾನ 'ಬೂತ'ಗಳಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಜುಮಾದಿ ದೈವವನ್ನು ಧೂಮಾವತಿಯೆಂದೂ, ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮನೆಂದೂ, ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ ದೈವವನ್ನು ರಕ್ತೇಶ್ವರಿಯೆಂದೂ, ಕೋಲವನ್ನು ನೇಮವೆಂದೂ ಕರೆಯುವ ಪರಂಪರೆ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ. ತುಳುವರ ತುಂಬಾ ಸರಳ ಪೂಜಾ ಪದ್ಧತಿ 'ಸುತ್ತಿಗೆ'ಯಿಡುವುದನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ 'ಬ್ರಹ್ಮ ಕಲಶ'ದ ಮೊರೆ ಹೋಗುವ ಕಾಲವಿದು.

ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭಂಡಾರ :

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ... ಭಂಡಾರವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ತುಳುನಾಡು ಕೃಷಿಮೂಲ ಪ್ರದೇಶ. ಇಲ್ಲಿಯ ಜಾನಪದ ಕೃಷಿ ಜೀವನವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಬುದ್ಯಂತ ಮತ್ತು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಜಗಳ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟದ್ದು. 'ಏಕಸಾಲೇರ್ ಸಂದಿ'ಯಲ್ಲಿ ಗತಕಾಲದ ತುಳುವ ಮದುವೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಚಿತ್ರಣ ಸಿಗುತ್ತದೆ. 'ಕೇಂಜವ ಪಕ್ಕಿಲೆ' ಸಂದಿ ತುಳುವ ಕುಟುಂಬ ಜೀವನವನ್ನು ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ. ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವುದು, ಬೇಟೆಗೆ ಹೋಗುವುದು,

ನಾಗ ದೈವಕ್ಕೆ 'ತನುತಂಬಿಲ' ಅರ್ಪಿಸುವುದು, ರೋಗರುಜಿನಗಳ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಯಿಂದ ಉಪಚಾರ–ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು 'ಬಲ್ಲಾಲೆರೆ ಸಂದಿ'ಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರಘು ಮತ್ತು ವಸಂತಿ ಪರವ ದಂಪತಿಗಳ ಕಿರು ಪರಿಚಯ :

ಪರವ ದಂಪತಿಗಳು 15–10–2017ರಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ರಘು ಪರವರಲ್ಲಿ ಅವರ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದೆ. ಅವರ ಉತ್ತರ ಹೇಗಿದೆ:

'ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಕಡ್ತಲ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ (ಹೆಬ್ರಿ ತಾಲೂಕು, ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ). ನನ್ನ ತಂದೆ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುವ ಕೌಶಲ್ಯ ಕಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹನ್ನೊಂದು ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯವಾಗುವ ತನಕ ಒಬ್ಬ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದನ ಕಾಯುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಸಂಬಳ ಮೂರು ಸೇರು ಅಕ್ಕಿ. ಮುಂದೆ ಸಾಂಗ್ಲಿ (ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ)ಗೆ ಹೋಗಿ ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಹೋಟೆಲ್ ಮಾಲಿಕನ ಅಳಿಯನೀಗೂ ನನಗೂ ಜಗಳವಾಯಿತು. ಆ ಹೋಟೆಲಿನ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಮೂರು ವರ್ಷ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ; 350 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ. ಮುಂದೆ ಒಂದು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಮರಣದ ಸಮಯ ನಾನು ಸಾಂಗ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮತ್ತೆ ಊರಿಗೆ ಬಂದೆ. ನಾನು ಕೋಲದ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿತದ್ದು ನನ್ನ ಮಾವನವರಿಂದ....'

ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲೂಕಿನ ನಕ್ರೆಯ ದಿವಂಗತ ತಬುರ ಪರವರು ಪ್ರಖ್ಯಾತ ದೈವಕಲಾವಿದರು. ಅವರ ಮಗಳು ವಸಂತಿ; ವಸಂತಿಯ ಗಂಡ ರಘು ಪರವ. ತಬುರ ಪರವ ಮತ್ತು ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ತುಳು ಪಾಡ್ದನ ಹಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿದವರು.

'ಮಾವನವರೊಟ್ಟಿಗೆ ಕೋಲ ನೇಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ; ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ಕೂತುಕೊಂಡು ಮಾವನವರ ಕೋಲ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಅದು ನನ್ನ ಸಂಬಳ. ಹೀಗೆ ಕೋಲದ ಕ್ರಮ, ಪದ್ಧತಿ, ಆಚರಣೆ, ದೈವದ ಮಾತು, ಪಾಡ್ದನ– ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾವನವರಿಂದ ಕಲಿತೆ. ಮಾವನವರು ಪಾಡ್ದನ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ; ಹಾಗೂ ಪಾಡ್ದನ ಹಾಡುವ "ಪ್ರಾಕ್ಟಿಸ್" ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ.'

ರಘು ಪರವರಿಗೆ ನೀವು ಪಾಡ್ದನ ಹಾಡಲು ಮತ್ತು 'ನುಡಿಕಟ್ಟ್' ಕೊಡಲು ಹೇಗೆ ಕಲಿತಿರಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ :

'ಉಂದು ಮಾತ ಎಂಚಿನಗೊತ್ತುಂಡೇ, ಸಾಲೆದ ಮಾಸ್ಟ್ರೆಲೆಕ್ಕ ಪೆನ್ನ್ ಪತೊಂದು ಬರೆವುನಂಚಿತ್ತಿನ ಬೇಲೆ ಅತ್ತ್. ಬಾಯಿ ಪಟೊಟ್ಟು ಮಂಡೆಕರ್ಚಿಡ್‌ಕಲ್ಪುನ ಬೇಲೆ ಮಾತ್ರ; ಬೇತೆದಾಲತ್ತ್.' (ಇವೆಲ್ಲಾ–ಪಾಡ್ದನ ಹಾಡುವುದು, ಕೋಲ ಕಟ್ಟುವುದು–ಏನೆಂದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೇಯೇ? ಇದು ಶಾಲೆಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಹಾಗೆ ಪೆನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬರೆಯುಂತಹ ಕೆಲಸ ಅಲ್ಲ. ಇದು ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡಿ ಬುದ್ಧಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕಲಿಯುವ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ; ಮತ್ತೆ ಬೇರೇನಲ್ಲ.'

'ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೈವಗಳಿಗೆ ಕೋಲ ಕಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ : ಕೊಡಮಂತ್ತಾಯ, ಮಾಯಂದಾಲ್, ಬೈದೆರ್ಲು (ಕೋಟಿ, ಕುಜುಂಬ ಕಾಂಜ, ಚೆನ್ನಯ); ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಜುಮಾದಿ, ಉಡಿಲ್ತಾಯ, ದುಗ್ಗಲಾಯ, ಮರ್ಲ್ ಬೂತ ಇತ್ಯಾದಿ.'

ಶ್ರೀಮತಿ ವಸಂತಿ ಪರವರು 'ತೆಂಬರೆ' ಬಾರಿಸಿ ಪಾಡ್ದನ ಹಾಡುವವರಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರು. ತಂದೆ, ತಾಯಿಯವರಿಂದ ಈ ಕಲೆ ಕಲಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ರಘು ವಸಂತಿ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಮಕ್ಕಳು–ಎರಡು ಗಂಡು, ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು. ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಕೋಲ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ; ಮಗಳಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಎರಡು ಮಕ್ಕಳಿವೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನ ಸಂಪುಟದ ಬಗ್ಗೆ :

ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಿವೆ : ಭಾಗ ಅ ತುಳು–ಕನ್ನಡ ಭಾಗ ಮತ್ತು ಭಾಗ ಆ; ಇದರಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನದ ಸಾರಂಶ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾಡ್ದನದ ಧ್ವನಿ ಮುದ್ರಣ ಅಥವಾ ವಿಡಿಯೋ ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭದ ಕೆಲಸ. ರೆಕೋರ್ಡ್ ಮಾಡಿದ ಪಾಡ್ದನವನ್ನು ಬರೆಯುವುದು, ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಮಾಡುವುದು; ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟ. ವೃತ್ತಿಪರ ಪಾಡ್ದನ ಗಾಯಕರು / ಭೂತ ನರ್ತಕರು ಪಾಡ್ದನ ಹೇಳುವಾಗ ಪದಗಳನ್ನು ದೀರ್ಘ ಎಳೆದು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪದಗಳ ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಅರ್ಥ ಹುಡುಕುವುದು ಕಷ್ಟ. ಒಂದು ಪಾಡ್ದನದ ಸಾಲನ್ನು ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ಕೇಳಿದರೆ ಯಾವ ಪದ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪಾಡ್ದನ ಗಾಯಕರು ಒಂದೇ ಪದವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪಾಡ್ದನದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳು ಈಗ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪಾಡ್ದನ ಕೇಳುವಾಗ ತುಂಬಾ ಆನಂದದ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಪಾಡ್ದನವನ್ನು ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟ.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನವೊಂದು ದೀರ್ಘ ಕಥನಕಾವ್ಯ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ಕಥೆಗಳಿವೆ; ಪ್ರತೀ ಅಡ್ಡಕಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪಾಡ್ದನದ ಭಾಗವನ್ನು 'ಸಂದಿ' ಅಥವಾ 'ಬೀರ'ವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: ಬೆರ್ಮೆರೆ ಸಂದಿ, ಬಲ್ಲಾಲೆರೆ ಸಂದಿ, ಕೇಂಜವ ಪಕ್ಕಿಲೆ ಸಂದಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪಾಡ್ದನದ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪದಕೋಶ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಸೋಲು ಬುಡುದು ಸೊಲ್ಮೆ :

ಕಾರ್ಕಳ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಶಾಸಕ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಸುನಿಲ್‌ಕುಮಾರರಿಗೆ ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಮುಲ್ಕಿ-ಮೂಡಬಿದ್ರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಶಾಸಕ ಶ್ರೀ ಉಮನಾಥ ಕೋಟ್ಯಾನವರ ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಕರಡು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಓದಿ, ಉಪಯಕ್ತ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ, ಡಾ.ಎನ್.ಟಿ. ಭಟ್ಟ್, ಲೇಖಕ, ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ, ಎಮ್.ಜಿ.ಎಮ್. ಕಾಲೇಜು, ಉಡುಪಿ.. ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ವಂದನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಈ ಸಂಪುಟ ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಮಾಡುವಾಗ, ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ಕಲ್ಮಾಡಿಯವರ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾರ್ದನ ಸಂಪುಟ, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರರ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ- ಜಾನಪದೀಯ ಅಧ್ಯಯನ, ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್- ಮೋಹನ್‌ಕೋಟ್ಯಾನರ ತುಳುನಾಡ ಗರೋಡಿಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ, ಹಾಗೂ ಡಾ.ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ತುಳು ನಿಘಂಟು (ಸಂಪುಟ 1-6), ತುಂಬಾ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಅವರಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ವಂದನೆಗಳು.

ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ರಾಮಕೃಷ್ಣನಗರ ಮೈಸೂರಿನ ರವೀಂದ್ರ ಜೋಶಿ ಸೀರಿಸಿನ ಶ್ರೀ ರವಿಂದ್ರ ಜೋಶಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಅಪಾರ ವಂದನೆಗಳು.

ರಘು ಮತ್ತು ವಸಂತಿ ಪರವ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಮನಃಪೋರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ತಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ, ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್ ಸಾರರಗೆ, ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು.

ಮಿರಾಮಾರ್ ಶಂಕರ ನಾರಾಯಣ ದೂಜ ಪೂಜಾರಿ

ಗೋವ : 10-10-2022

ಪರಿವಿಡಿ

ಭಾಗ – ಅ

ಸಂಪಾದಕನ ಮಾತು
ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ 1
ಅಧ್ಯಾಯ 1 ಬೆರ್ಮೆರೆ ಸಂದಿ 6
ಅಧ್ಯಾಯ 2 ಏಕನ / ಏಕಡ ಸಾಲೇರೆ ಸಂದಿ 23
ಅಧ್ಯಾಯ 3 ಕೇಂಜವ ಪಕ್ಕಿಲೆ ಸಂದಿ 51
ಅಧ್ಯಾಯ 4 ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ ಸಂದಿ 79
ಅಧ್ಯಾಯ 5 ಬಲ್ಲಾಲೆರೆ ಸಂದಿ 99
ಅಧ್ಯಾಯ 6 ಬಂಟೆರೆ ಸಂದಿ 172
ಅಧ್ಯಾಯ 7 ಬುದ್ಯಂತ ಬೀರ 208
ಅಧ್ಯಾಯ 8 ಅಂತ್ಯ 237

ಭಾಗ – ಆ

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನದ ಸಾರಾಂಶ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 261

ಭಾಗ – ಇ

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪದಕೋಶ
ಪರಾಮರ್ಶನ ಸಾಹಿತ್ಯ
ಫೋಟೋ

ಭಾಗ - ಅ

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಐತಿಹ್ಯ :

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಐತಿಹ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಆಗಿದೆ. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಐತಿಹ್ಯದ ವಿಷಯ ಪ್ರಾಯಶಃ ಪ್ರಥಮ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ ಬರೆದವರು ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರರು (2001). ಅವರ ಗ್ರಂಥ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ-ಜಾನಪದೀಯ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಮೇಲೆ ರಚಿಸಿದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿವರಣೆಯಿದೆ (ಪು. 25-37).

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಆಧಾರ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನ. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಜೀವನವನ್ನು ಕಥಾವಸ್ತುವಾಗಿ ರಚಿಸಿದ ಕೃತಿಗಳು ಹಲವಾರು; ಆದರೂ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಬಹಳ ವಿರಳ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು / ಸಂಶೋಧಕರು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನ ಸಂಗ್ರಹಿದ್ದಾರೆ: ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮ ಬೈದರ್ಕಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ, ಆದಿ ಉಡುಪಿ; ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿನದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ, ಉಡುಪಿ; ಮತ್ತು ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಲೋರಿ ಹೋಂಕೋ ಅವರ ಲೋರಿ ಹೋಂಕೋ ಓರಲ್ ಎಪಿಕ್ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟ್ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನ ಗ್ರಂಥಸ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ಕಲ್ಮಾಡಿಯವರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನ ಸಂಪುಟ (2002) ಪ್ರಥಮ ಸಮಗ್ರ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನ.

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಪ್ರಕಾರ ಅರ್ನೋಲ್ಡ್ ಬಾಕೆಯವರು (1938) ಮೊತ್ತ ಮೊದಲಿಗೆ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನದ ಧ್ವನಿ ಮುದ್ರಣ (2001: 26)

ಎ.ಸಿ. ಬರ್ನಾಲರ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು :

ತುಳು ಪಾಡ್ದನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಯನ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಶತಕದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ವಿದೇಶಿ ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನಿನ ಪ್ರಚಾರಕರು ಈ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಸುರು ಮಾಡಿದರು.

ಎ.ಸಿ. ಬರ್ನೆಲ್ (ಆರ್‌ತರ್ ಕೋಕ್ ಬರ್ನೆಲ್, 1840–82) ಐಸಿಎಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 1872–4ರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಿಲ್ಲಾನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ತುಳು ಜಾನಪದದ ವಿಷಯ ತುಂಬಾ ಅಭಿರುಚಿ. ಹಾಗೂ ಅವರು ಅಪೂರ್ವ ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಿದ್ದರು, ಸಂಸ್ಕೃತದ 350 ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಂಡಿಯ ಆಫೀಸ್ ಲೈಬ್ರೆರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಅವರು ಹಲವಾರು ಪಾಡ್ದನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದರು ಅಥವಾ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಪಾಡ್ದನಗಳ ಮೂಲ ಮತ್ತು ಪಾಡ್ದನಗಳ ಅನುವಾದದ ಕರಡು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಒಂದು ಖಾಲಿ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ದ ಡೆವಿಲ್ ವರ್ಶಿಪ್ಪ್ ಓಫ್ ದ ತುಳುವಾಸ್ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ ವಾಚನಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವರು 1882ರಲ್ಲಿ ದೈವಾಧೀನರಾದರು. ಅವರ ವಾಚನಾಲಯದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು 1883ಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಮಾಡುವಾಗ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಕಟ್ಟು ಕ್ವರಿಟ್ಚ್ ಎಂಬವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅವರು ಅದನ್ನು ಮೇಜರ್ ಆರ್.ಸಿ. ಟೆಂಪ್ಲ್ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ಆರ್.ಸಿ. ಟೆಂಪ್ಲ್. ಎ.ಸಿ. ಬರ್ನೆಲರ ಮಿತ್ರರಾಗಿದ್ದರು. ಟೆಂಪ್ಲ್ ದಿ ಇಂಡ್ಯನ್ ಆಂಟಿಕ್ವೆರಿ (ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಧ್ಯಯನ) ಎಂಬ ನಿಯತಕಾಲಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಕಟ್ಟನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ನೋಡಿದಾಗ ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದ 325 ಕಾಗದ ಹಾಳೆಗಳ 650 ಪುಟ ಪಾಡ್ದನಗಳ ಮೂಲ, ಅವುಗಳ ಆಂಗ್ಲ ಅನುವಾದದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಿದವು. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಕಟ್ಟಿನ ಹೊರ ಹಾಳೆಯ ಚೀಟಿಯಲ್ಲಿ ಬರ್ನೆಲ್ ಹೀಗೆ ಬರೆದು ಇಟ್ಟಿದ್ದರು :

'ಇದರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭೂತ ಉತ್ಸವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಂಬದ ಅಥವಾ ಪೂಜಾರಿಗಳು ಹಾಡುವ ತುಳು ಮಂತ್ರ ರಚನೆಗಳಿವೆ. ಮೊದಲಿನ 5 ಮಂತ್ರ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಡಾ. ಮೋಗ್ಲಿಂಗ್ ಅವರ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ, ನಂತರದ 5 ರಚನೆಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬ ತಂತ್ರಿ (ತುಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ) ನನಗಾಗಿ ಮಂಗಳೂರು ತಹಶೀಲ್ದಾರರ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟ, ಉಳಿದ ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಾನು ಕಳುಹಿಸಿದ ಜನರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ರಚನೆಗಳಿವೆ. ಹಲವಾರು ರಚನೆಗಳನ್ನು ಕಾಂತ ಹೆಸರಿನ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಪಂಬದ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಅಲ್ಲದೆ ಈ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ...'

ಬರ್ನೆಲರ ಪಾಡ್ದನದ ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪತ್ರಗಳಿದ್ದವು. ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬರ್ನೆಲ್ ಮತ್ತು ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನಿನ ಪ್ರಚಾರಕ ಜೊಹ್ ಹೆಸ್ಸಿ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡ ಭೂತ ಕೋಲದ ವರ್ಣನೆಯಿದೆ. ಮಂಗಳೂರಿನ ಬಿಲ್ಲವ ಮುಖಂಡ, ಧೂಮಪ್ಪರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಾ 23-26 ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳು; 1872ರಲ್ಲಿ ಜಾರಂದಾಯ ಮತ್ತು ಪರಿವಾರ ದೈವಗಳ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕೋಲ ನಡೆದಿತ್ತು. ಇದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಣೆ ಬರ್ನೆಲರು ಬರೆದಿಟ್ಟ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಭೂತ ಕೋಲದ ಬಗ್ಗೆ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಇದು ಪ್ರಥಮ ದಾಖಲೆಯಾಗಿರಬಹುದು.

ಆರ್.ಸಿ. ಟೆಂಪ್‌ಲರು ದ್ ಡೆವಿಲ್ ವರ್ಶಿಪ್ಪ್ ಓಫ್ ದ ತುಳುವಾಸ್ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಬರೆದ ಮುನ್ನುಡಿ ಪ್ರಕಾರ ಬರ್ನೆಲರ ಪಾಡ್ದನದ ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 28 ತುಳು ಪಾಡ್ದನಗಳು ಹಾಗೂ ಪಾಡ್ದನಗಳ ಆಂಗ್ಲ ಅನುವಾದದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಿದ್ದವು.

ರೆ|. ಎ. ಮೇನರ ಸಹಾಯ :

ಮೂರು ವರ್ಷ ಕಾಲ ಆರ್.ಸಿ. ಟೆಂಪ್‌ಲ್, ಬರ್ನೆಲರ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟರು. ಅವರಿಗೆ ತುಳು ಭಾಷೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ, ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತಿಳಿದಿರುವ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಸಹಾಯ ಬೇಕಿತ್ತು. 1886ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನಿನ ಪ್ರಚಾರಕ ರೆ|. ಎ. ಮೇನರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ, ಬರ್ನೆಲರ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಸಂಪಾದಕೀಯ ಸಹಾಯ ಕೇಳಿ, ಕೆಲವು ಪಾಡ್ದನಗಳನ್ನು ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಕೊಡಲು ವಿನಂತಿಸಿದರು. ಮೇನರ್ ಒಪ್ಪಿದರು. ಅವರು ಬರ್ನೆಲರ ಕರಡುಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ 1887ರಲ್ಲಿ ಟೆಂಪ್‌ಲರಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಆರು ಪಾಡ್ದನಗಳನ್ನು ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಮೇನರ್ ತಾವೇ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಎರಡು ಪಾಡ್ದನಗಳ ಆಂಗ್ಲ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ದ ಒರಿಜಿನ್ ಓಫ್ ದ ಬೈದೆರ್ಲು ಮತ್ತು ದಿ ಒರಿಜಿನ್ ಓಫ್ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.

ಆರ್.ಸಿ. ಟೆಂಪ್‌ಲ್ ಬರ್ನೆಲರ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ತಾವು ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಿಯತಕಾಲಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಧಾರಾವಾಹಿಯಾಗಿ 1894-7ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತುಳುವ ಆರಾಧನಾ ಪದ್ಧತಿಯ ಹೊರತು ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತೂ ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ಪಾಡ್ದೊನೊಳು :

ಮೇನರ್ 1886 ರಲ್ಲಿ ಪಾಡ್ದೊನೊಳು ಎಂಬ ತುಳು ಪಾಡ್ದನ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನಿನ ಮುದ್ರಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿಸಿದರು. ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ತುಳು ಪಾಡ್ದನದ 20 ಪಾಠಗಳಿವೆ.

ಪಾಡ್ದೊನೊಳು ಸಂಪುಟವನ್ನು ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನಿನ ಪ್ರಚಾಕರಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದರು. ಅದೊಂದು ರಹಸ್ಯ ಗ್ರಂಥವಾಗಿತ್ತು.

ದ ಡೆವಿಲ್ ವರ್ಶಿಪ್ಪ್ ಓಫ್ ದ ತುಳುವಾಸ್ ಮತ್ತು ಪಾಡ್ದೊನೊಳು

ಎ.ಸಿ. ಬರ್ನೆಲರ ದ ಡೆವಿಲ್ ವರ್ಶಿಪ್ಪ್ ಓಫ್ ದ ತುಳುವಾಸ್

ಎ.ಸಿ. ಬರ್ನೆಲರ ಪುಸ್ತಕ ಧಾರಾವಾಹಿಯಾಗಿ ದಿ ಇಂಡ್ಯನ್ ಎಂಟಿಕ್ವರಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ 1994–7 ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು

ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ :

> 28 ತುಳು ಪಾಡ್ದದನಗಳ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾಂತರಗಳಿವೆ
> ಅಲ್ಲದೆ 6 ಪಾಡ್ದನಗಳ ತುಳು ಮೂಲ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗಿವೆ: 1 ಜುಮಾದಿ, 2 ಮಗ್ರಂದಾಯೆ 3 ಕಲ್ಲುಡೆ 4 ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ 5 ತೊಡಕಿನಾರ್ 6 ಬೊಬ್ಬರ್ಯೆ,
> 28 ಆಂಗ್ಲ ತರ್ಜುಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಆರು ಮಲಯಾಳಮ್ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪಾಡ್ದನಗಳ ಅನುವಾದಗಳು
> ಉಳಿದ 22 ತರ್ಜುಮೆಗಳು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ತುಳು ಪಾಡ್ದನಗಳು
> 16 ತರ್ಜುಮೆಗಳ ಮೂಲ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಮೇನರ ಪಾಡ್ದೊನೊಳು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಬರ್ನೆಲರದ ಡೆವಿಲ್ ವರ್ಶಿಪ್ಪ್ ಓಫ್ ದ ತುಳುವಾಸ್ ಹಾಗೂ ಮೇನರ ಪಾಡ್ದೊನೊಳು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಬರ್ನೆಲರ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ತುಳು ಪಾಡ್ದನದ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿದ ಐದು ಪಾಠಗಳಿವೆ :

1 ದ ಸೋಂಗ್ ಓಫ್ ದೆವ್‌ಬೈದಿ

2 ದ ಸೋಂಗ್ ಓಫ್ ಕೋಟಿ ಚನ್ನಯ್ಯ – ಭಾಗ I

3 ದ ಸೋಂಗ್ ಓಫ್ ಕೋಟಿ ಚನ್ನಯ್ಯ – ಭಾಗ II

4 ದ ಸ್ಟೋರಿ ಓಫ್ ಕೋಟಿ ಚನ್ನಯ್ಯ

5 ಮಿಸ್ಟರ್ ಮೇನರ್ಸ್ ವ್ಯಾರಿಯಂಟ್ಸ್ ನಂ.1 : ದಿ ಒರಿಜಿನ್ ಓಫ್ ದ ಬೈದೇರ್ಲು (ಇದರ ಮೂಲ ಬರ್ನೆಲರ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಇದು ಮೇನರ್ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಪಾಡ್ದನ; ಅವರು ಇದರ ಆಂಗ್ಲ ಅನುವಾದ ಆರ್.ಸಿ. ಟೆಂಪ್ಲ್‌ಗೆ 1887ರಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆರ್.ಸಿ. ಟೆಂಪ್ಲ್ ಇದನ್ನು ಬರ್ನೆಲರ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.)

ಬರ್ನೆಲರ ಕೃತಿ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಐತಿಹ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಪ್ರಥಮ ಕೃತಿಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬಾ ವಿಸ್ತಾರ, ದೀರ್ಘ ಲೇಖನಗಳಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬರ್ನೆಲರ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಆರಾಧನೆ ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಬರ್ನೆಲ್ ಮತ್ತು ಮೇನರ್ ತುಳುವರ ದೈವಾರಾಧನಾ ಪದ್ಧತಿಯ ಅಧ್ಯಯನದ ಆರಂಭ ಮಾಡಿದವರು.

ಬರ್ನೆಲರ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನ ಅಥವಾ ಸಿರಿ ಕಥೆಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

* * * * *

ಅಧ್ಯಾಯ - 1
ಬೆರ್ಮೆರೆ ಸಂದಿ

'ಬೆರ್ಮೆರೆ ಸಂದಿ' ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನದ ನಾಂದಿಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಸಂದಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರವಿದೆ; ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳನ ಪೂರ್ವಜರ ಕಿರು ಪರಿಚಯವಿದೆ; ಹಾಗೂ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ಎಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದದ್ದು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂಬ ಆಶಯವಿದೆ.

ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವ ತುಳುನಾಡಿನ ಪ್ರಮುಖ ದೈವ. 'ಬೈದೆರ್ಲೆ ಗರೋಡಿ'ಯಲ್ಲಿ, 'ಮುಗ್ಗೆರ್ಲೆ ಕಳ'ದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 'ಸಿರಿ ಆಲಡೆ'ಯಲ್ಲಿ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಪ್ರಧಾನ ದೈವ. 'ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡ' ಗರೋಡಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಪವಿತ್ರ ಭಾಗ. ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡದ ಕೆಳ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವಕ್ಕೆ ಬಿಲ್ಲವ ಪೂಜಾರಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಮುಗ್ಗೆರ್ ದೈವ (ಮುಗ್ಗೆರ್ಲು)ಗಳ ಆರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡ ಮುಗ್ಗೆರ್ ದೈವಗಳ ಗುಡಿಯ ಹೊರಗೆ, ಅಂಗಣದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಮುಗ್ಗೆರ / ಮುಗೆರ ಪೂಜಾರಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ತುಳುವರು ಅವರ ಮನೆದೈಗಳ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ 'ನಾಗಬೆರ್ಮೆ' ದೈವಗಳನ್ನು ಆವಾನಿಸಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನ, ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನ ಮತ್ತು ಮುಗ್ಗೆರೆ ಪಾಡ್ದನಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಪಾತ್ರ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನದ ಸೂತ್ರಧಾರ ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವ.

ಮುಗ್ಗೇರ ಪಾಡ್ದನದಲ್ಲಿ, ಮುಗೇರ ಜನಾಂಗದ ಎಡ್ಮೂರು ದೆಯ್ಯು ಮತ್ತು ಅವನ ಭಾವ ಕೆಲತ್ತ ಪೆರ್ನೆ 'ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡಿ'ಗೆ 'ಕಡು' ಹಾಕಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯಲು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. (ಕೆಲತ್ತ ಪೆರ್ನೆ ತನ್ನಿಮಾನಿಗೆಯ ಗಂಡ; ತನ್ನಿಮಾನಿಗ ಎಡ್ಮೂರು ದೆಯ್ಯುನ ತಂಗಿ.) ಅವಳಿ ಎಡ್ಮೂರು ದೆಯ್ಯು ಮತ್ತು ತನ್ನಿಮಾನಿಗ- ಇವರ ಸಾಕು ತಾಯಿ ಸೊನ್ನೆ ಸೋಯಿ ಬೈದೆದಿ. (ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪಗೌಡ, ಸಂ:

2000 : 27–42) ನಾನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮುಗ್ಗೇರ ಪಾಡ್ದನದಲ್ಲಿ ಇವರ ಸಾಕು ತಾಯಿ ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ. (ನಾನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮುಗ್ಗೇರ ಪಾಡ್ದನದ ಭಾಗ ಯಶವಂತಿ ಎಸ್. ಸುವರ್ಣರ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ನೋಡಿ: ಯಶವಂತಿ ಎಸ್. ಸುವರ್ಣ : 2013 : 14–15). ಸಾಕು ತಾಯಿ, ಎಡ್ಮೂರು ದೆಯ್ಯು ಮತ್ತು ಕೆಲತ್ತ ಪೆರ್ನೆರಿಗೆ ಕಟ್ಟ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು: ಎಂದೂ ಬೆರ್ಮೆರೆ 'ಗುಂಡಿ'ಯಲ್ಲಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯಬಾರದೆಂದು. ಆದರೆ ಅವರು ಅದೇಶ ಮೀರಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯಲು ಹೋದಾಗ ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವ ಅವರನ್ನು ಮಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. (ಅವರು ಮುಳುಗಿ ದೈವಧೀನರಾಗುತ್ತಾರೆ.)

ಪೀಟರ್ ಜೆ. ಕ್ಲಾಸ್ ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಬಗ್ಗೆ :

ಪೀಟರ್ ಜೆ. ಕ್ಲಾಸ್ ತುಳುವ ಪೂಜಾ ಪದ್ಧತಿ ಹಾಗೂ ದೈವಾರಾಧನೆಯ ಮೇಲೆ ಅಗಾಧ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ವಿದ್ವತ್ತುಪೂರ್ಣ ಲೇಖನಗಳು ಬೇರೇ ಬೇರೇ ಸಂಚಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ, ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಣೆವಾಗಿವೆ. ತುಳು ಜಾನಪದದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳು ತುಳು ಜಾನಪದದ ತಿರುಳನ್ನು ಅರಿಯಲು ಉಪಯುಕ್ತ.

ಪೀಟರ್ ಜೆ. ಕ್ಲಾಸ್ ಸಿರಿ, ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ, ಹಾಗೂ ಮಾಯಂದಾಲ್ ಐತಿಹ್ಯಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ತುಳುವ ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಅಧ್ಯಯನ ದಿಕ್ಸೂಚಿ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ (ಮೂಲ: ಅವರ ಆಂಗ್ಲ ಲೇಖನ):

1 ಪಾಡ್ದನದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮೂರ್ತಿಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಬೆರ್ಮೆರು (ಬೆರ್ಮೆರ್) ದೈವದ ನಿರೂಪಣೆ ಈ ರೀತಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ: ಛತ್ರದ ಕೆಳಗೆ ಖಡ್ಗ ಹಿಡಿದು ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಸವಾರಿಗೆ ಹೋಗಲು ಸಿದ್ಧವಾದ ಒಬ್ಬ ರಾಜ ಯೋಧ.

2 ಇಂತಹ ಬೆರ್ಮೆರು ದೈವದ ಚಿತ್ರಣ ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜೈನರುತುಳುನಾಡಿಗೆ ವಲಸೆ ಬರುವ ಮುಂಚೆ ಇತ್ತು.

3 ಬೆರ್ಮೆರು ದೈವ ಒಬ್ಬ ರಾಜನನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

4 ನಾಗ-ಬ್ರಹ್ಮನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ, ನಾಗಬ್ರಹ್ಮನ ದೇಹದ ಕೆಳಗಿನ ಭಾಗ ಸರ್ಪದ ರೂಪ; ಮೇಲಿನ ಅರ್ಧಭಾಗ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಖಡ್ಗ ಯಾ ರಾಜದಂಡ ಹಿಡಿದ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನ ಚಿತ್ರಣ.

5 ಈಗಲೂ ಹಲವಾರು ಭೂತ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡ ಅಥವಾ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗುಡಿ ಇದೆ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ಅರ್ಚಕ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

6 ನಾಗನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಒಂದು ಸಂತಾನ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ ದೈವ.

7 ಬೆರ್ಮೆರು ವನ್ಯವಾಸಿ ದೈವ; ಅವನ ವಾಸಸ್ಥಳ ಕಾಡು ಪ್ರದೇಶ.

8 ಬೆರ್ಮೆರು ದೈವಕ್ಕೆ ಸಾಯಿಸುವ ಗುಣ ಕೂಡಾ ಇದೆ. ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನದಲ್ಲಿ ಬೆರ್ಮೆರು ಸಿರಿಯ ಸಂತಾನ ಸುರು ಮತ್ತು ಅಂತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ (ಪು : 6–7)

(ಪೀಟರ್ ಜೆ. ಕ್ಲಾಸ್ ಅವರ ಮೂಲ ಲೇಖನ: Oral Traditions, Royal Cults and Materials for a Reconsideration of the Caste System in South India : 1978)

ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್–ಮೋಹನ್ ಕೋಟ್ಯಾನ್ ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಬಗ್ಗೆ:

ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್–ಮೋಹನ್ ಕೋಟ್ಯಾನರ ತುಳುನಾಡ ಗರೋಡಿಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ (1990) ತುಳು ಜಾನಪದ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಒಂದು ಮೌಲಿಕ ಗ್ರಂಥ. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಆರಾಧನಾ ಸ್ಥಳಗಳಾದ 'ಗರೋಡಿ'ಗಳನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೇಯ ಅವರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತುಳುನಾಡಿನ ಹೊರಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಸಾಧಾರಣ 230 ಗರೋಡಿಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ, ಗರೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಆರಾಧಿಸುವ ದೈವಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ದೈವಗಳ ಮೂರ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಅಲ್ಲಿಯ ಪೂಜಾಪದ್ಧತಿ, ಆಡಳಿತೆ, ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಪೂಜಾರಿಗಳ, 'ಕೋಲ ಕಟ್ಟುವ' ಅನುವಂಶಿಕ ಪರವ 'ಭೂತ ನರ್ತಕ' ರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಸ್ತಾರ ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟ ಕೀರ್ತಿ ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್–ಮೋಹನ್ ಕೋಟ್ಯಾನ್ ಮತ್ತು ಅವರ ತಂಡಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಬಾಬು ಅಮೀನ್–ಮೋಹನ್ ಕೋಟ್ಯಾನರ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಗರೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಆರಾಧಿಸುವ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ (ಬೆರ್ಮೆರ್) ಮೂರ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಹತ್ವದ ವಿವರಣೆಗಳು ಲಭ್ಯ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಗರೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ತರದ ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು: 1 ಜೈನ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಯಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮನ ಮೂರ್ತಿ 2 ನಾಗಬ್ರಹ್ಮನ ಪರಿಕಲ್ಪದ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮೂರ್ತಿ ಮತ್ತು 3 ತುಳುನಾಡಿನ ಭೂತ ಬ್ರಹ್ಮನ ಪರಿಕಲ್ಪದ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮೂರ್ತಿ. (ಅದೇ: ಪು. ೮2–8)

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಪೂಜಾಸ್ಥಳವನ್ನು, ಗುಡಿಯನ್ನು, ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು 'ಬೈದರ್ಲೆ ಗರೋಡಿ'ಯೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗರೋಡಿಯಲ್ಲಿ ಆರಾಧಿಸುವ ಪ್ರಧಾನ ಶಕ್ತಿ/ದೈವ, ಬೆರ್ಮೆರ್. ಬೆರ್ಮೆರ್ ತುಳುವ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಮೂಡಿ ಬಂದ ದೈವ. ಇದರ ಪೂಜೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ಅರ್ಚಕರಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಪೂಜಾ ವಿಧಿವಿಧಾನ ವೈದಿಕ ವಿಧಿವಿಧಾನದಿಂದ ಬೇರೆಯೇ. ಆದರೂ ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವನ್ನು 'ಬ್ರಹ್ಮ' ಅಂತ ಕರೆಯುವ ಪರಿಪಾಠ ನಡೆದುಬಂದಿದೆ. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನದ ಪ್ರಕಾರ ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಮೂಲಸ್ಥಾನ ಆರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದ 'ಕೆಮಲತ್ತ ಮಲೆ'; ಕೆಮಲತ್ತ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಕುಟುಂಬ ದೈವ.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನದ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ 'ನಾಗಬೆರ್ಮೆರ್' (ನಾಗಬ್ರಹ್ಮ) ದೈವದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ತುಳು ಪಾಡ್ದನ ಸಂಪುಟ ದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯನಾಪುರತ್ತ ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನದಲ್ಲಿ ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಉಲ್ಲೇಖ ಇದೆ: ಬಡಕಾಯಿ ಲಂಕೆ ಲೋಕನಾಡ್‌ದ ಜಯವುಳ್ಳ ಬೆರ್ಮೆರ್... (ಬಡಗು ದಿಕ್ಕಿನ ಲಂಕೆ ನಾಡಿನ ಜಯ ಪ್ರಧಾನ ಮಾಡುವ ಬೆರ್ಮೆರ್...) (1997 : 154)

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಎ.ವಿ. ನಾವಡ (1999) ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನದಲ್ಲಿಯೂ ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ: '...ಇನಿ ಬಡಕಾಯಿ ಬಾರಿ ಲೋಕ ಲಂಕೆ ನಾಡ್ ಡ್ ಗೆನಾ / ಇನಿ ದೇವೆರ್ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಗೇನಾ (ಇವತ್ತು ಬಡಗು ದಿಕ್ಕಿನ ದೊಡ್ಡ ಲಂಕೆ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ / ಇವತ್ತು ದೇವರು ಬೆರ್ಮೆರ್...) (ಪು : 4)

ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಾಗ ದೈವದ ಆರಾಧನೆ ಎಲ್ಲಾ ತುಳುವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಗ ದೈವದ ಆರಾಧನೆ ವೈದಿಕ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಅರ್ಚಕರಿಂದ ಜರಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಮತ್ತು ನಾಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೈವಗಳೆಂಬ ಆಲೋಚನೆ ಮೂಡಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಗರೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಆರಾಧಿಸುವ ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವನ್ನು ನಾಗಬೆರ್ಮೆರೆಂದು ಕರೆಯುವ ವಾಡಿಕೆ ಇಲ್ಲ.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನದಲ್ಲಿ ಬೆರ್ಮೆರ್ :

ಬೈದರ್ಲೆ ಗರೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವವನ್ನು ಯೋಧನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ_ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಯುಧ, ಕುದುರೆ ಸವಾರಿ ಯೋಧ. ಆದರೆ ಕೋಟಿ

ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನದಲ್ಲಿ ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಬೇರೆಯೇ ಚಿತ್ರಣ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವವೊಂದು 'ಸ್ವಯಂ-ಸೃಷ್ಟಿ' ಶಕ್ತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ:

ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವ

ರಘು : ಡೆನನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನೇಯೇ ಯೇ
ಡೆನನ್ನಾ ಡೆನ್ನೇಯೇಯೇ ಡೆನ್ನಾನ
ಡೆನನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾಯೇಯೇ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾವೋ ವೋ ವೋ
ಡೆನನ್ನ ಡೆನ್ನಾನಾ ಡೆನ್ನಾನಾ ಡೆನ್ನೇಯೇಯೇ
ಡೆನ್ನಾನಾಯೇ ಡೆನ್ನಾನ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾವೋವೋ ಯೇಯೇ

ರಘು-ವಸಂತಿ ಹಾಂ ಯೇಯೇಯೇಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ವಸಂತಿ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾನಾ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನೇಯೇ ಡೆನನ್ನಾವೋ ಡೆನ್ನಾನಾ
ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನಾನಾ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನೇಯೇ ಡೆನ್ನಾವೋ
ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾನೇಯೇಯೇ

ವ / ರ ಹಾಂ ಯೇಯೇಯೇಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ವೃತ್ತಿಪರ ಭೂತ ನರ್ತಕರು ಕೋಲ / ನೇಮದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಾಡ್ದನ ಹಾಡುವಾಗ 'ತೆಂಬರೆ' ಬಾರಿಸಿ 'ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನಾ' ಸ್ವರಸಮುಚ್ಚಯದಿಂದ ಸುರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ರ ಬಿರ್ಮೆರೆ ಪುಟ್ಟಿ ನಾಡ್ ಬಲತ್ತ್‌ದ್‌ಸೋ ಆ
ಬಿರ್ಮೆರೆ ಪೆರಿಯಾ ಪೋವೊಂಡು ಸಂತ್ಯಾನೊಡೇ
ಬಂಟೇರೆ ಬೈದೇರ್ಲು ಪುಟ್ಟಿನಾಡೇ ಯೇ ಯೇ
ದುಂಬೆ ದುಂಬೇದಾ ಕಾಲಾದಾ ಬಲ್ಲಾಲ್ ಪುಟ್ಟಿಯೇ
ಪುದರೇ ತೆರಿಯೋಡು ಉಲ್ಲಾಯಾವೋವೋ ಯೇ

ರ/ವ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ಬಂಟೇರೆ ಬೈದೇರ್ಲು : 'ಬಂಟರು' (ಯೋಧರು); ಬೈದೇರ್ಲು, ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರನ್ನು ಬೈದೇರ್ಲೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ; ಅವರು 'ಬೈದ' / ಬಿಲ್ಲವ ಜನಾಂಗದ ಅವಳಿ ಯೋಧರು; 'ಬಲ್ಲಾಳ' ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ತುಂಡರಸ; ಉಲ್ಲಾಯ : ಒಡೆಯ / ಧನಿ / ಮುಖಂಡ / ಯಜಮಾನ

(ಬಿರ್ಮೆರ್ / ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ / ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷ ಪಡೆಯೋಣ / ಬೈದ ಯೋಧರು ಹುಟ್ಟಿದ ನಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ / ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಬಲ್ಲಾಳನ / ಹೆಸರೇನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಓ ಒಡೆಯರೇ)

ಟಿಪ್ಪಣಿ : ಕೋಲ / ನೇಮದ ಸಂದರ್ಭ 'ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನಗುಳು', ವೃತ್ತಿಪರ ಭೂತ ನರ್ತಕರು ಗ್ರಾಮದ ಮುಖಂಡರನ್ನು 'ಉಲ್ಲಾಯ'ಯೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವ — ಆ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಪುಟ್ಟೀ ನಾಡೇ ಅವ್ವೋ ಪೋದೂ ದಾನೀಗೇ
ಪೋದೂ ದಾನಿಗೇ ಕೇನ್ನಗುಂಡೋ
ಬೆರ್ಮೆರೆನವ್ವೋ ಪುಟ್ಟಿಯ ನಾಡ್‌ಯಾ
ದುಂಬೇ ಕಾಲಾದ ಬಲ್ಲಾಲ್‌ಯೇ ಯೇಯೇ

ವ / ರ — ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ
(ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವ ಹುಟ್ಟಿದ ನಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ / ಹೋಗಿ ಕೇಳುವಾಗ / ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವ ಹುಟ್ಟಿದ ನಾಡು / ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಬಲ್ಲಾಳರ...)

ರ — ದುಂಬೆ ದುಂಬೇದಾ ಕಾಲಾದವ್ವೋ ಬಲ್ಲಾಲಾವ್ವೋ ಪುಟ್ಟಿನಾಡೆ
ಓಲುದಾನೀಯೇ ಕೇನೋಡುಯೇ ಯೇಯೇಯೇ
ಬೆರಿಮೇರೆನವೋ ಪುದರಾಂಡವೋ
ತೆರಿಯೊಡ್‌ಂದೇ ಪನ್ನಾಗುಂಡೊ
ಅದ್‌ರ್ ಕರಿಯೋಡು ಬೊಲಿಯ ಒಂಜಾ
ಪರ್ಮಲೆವ್ವೋ ದೇಸೋಡುಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ
ಬೆರ್ಮೆರೇ ಪೂದಾರ್ ತೆರಿಯೋಡೋ ಆ
ಪನ್ನಾಗ ಉಂಡುಗೇಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ

ರ/ವ — ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ಅದ್‌ರ್‌ಕರಿಯ : ಅದ್‌ರ್, ಗಡಿ; ಕರಿಯ : ನದಿ ದಾಟುವ ಜಾಗ / ನದಿಯ ಕಡವು; ಬೊಲಿಯ : ಬಿಳಿಯ

(ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಬಲ್ಲಾಳ ಹುಟ್ಟಿದ ನಾಡು / ಎಲ್ಲಿದೆಯೆಂದು ಒಮ್ಮೆ ಕೇಳಬೇಕು / ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಹೆಸರು / ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ / ನದಿಯ ಕಡವಿನ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ 'ಜಿಳಿಯ'? / ಪರ್ಮಲೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಹೆಸರು ತಿಳಿಯಬೇಕು / ಹೇಳುವಾಗ ಇದೆಯಂತೆ)

ವ ಬೆರ್ಮೆರೆವ್ವೋ ಪುದರ್‌ಲವ್ವೋ

ತೆರಿಯೋಡೋ ಪನ್ನಾಗಾ

ಬೆರ್ಮೆರೆನವ್ವೋ ಪುದಾರ್ ದಾನಿಯಾ ತೆರಿಯೋಡ್ಂದ್

ಪನ್ನಾಗ ಉಂಡುಗೇಯೇ ಯೇ ಯೇ

ವ / ರ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

(ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಹೆಸರು / ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ / ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಹೆಸರು ತಿಳಿಯಬೇಕು / ಹೇಳುವಾಗ ಇದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ)

ರ ಬಿರ್ಮೆರ್‌ಗುಂಡೋ ಪಾದೋಡುಯೇ ಆನಿಗಂಗೇಯೇ ಮಾನಿಗಂಗೆ

ನೀರ್ ಗಂಗೇಯೇ ಉಂಡುಗೇಯೇ ಯೇ ಯೇ

ಬೆರ್ಮಿರೆಗುಂಡೋ ಪಾದೋಡವ್ವೋ

ಪನಿಪಂಚಾ ನಿರ್ಮಿದೋಡೋ ಯೇ ಯೇ ಯೇ

ರ/ವ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

(ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಆನಿಗಂಗೆ, ಮಾನಿಗಂಗೆ / ನೀರು ಗಂಗೆ-ಎಂಬ ನದಿಗಳಿವೆ / ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಪಾದಕ್ಕೆ / 'ಪನಿಪಂಚ' ಎಂಬ ಆಭರಣ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ)

ವ ಆ ಬೆರ್ಮೆರೆನವ್ವೋ ಪುಟ್ಟಿನದೇ ಪೋವೋಡೋ ಪನ್ನಾಗಾ

ಬೆರ್ಮೆರೆನವ್ವೋ ಪುದಾರ್ ದಾನಿಯಾ

ತೆರಿಯೋಡೋ ಪನ್ನಾಗಾ

ಉಂಡುಗೇಯೇ ಯೇ ಯೇ

ವ / ರ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

(ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವ ಹುಟ್ಟಿದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ / ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಹೆಸರೇನೆಂದು / ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ / ಇದೆಯಂತೆ)

ರ ಆಲಾ ಬಿರ್ಮೆರೇ ಪಾದೋಡುಂಡೋ
ಪನಿ ಪಂಚಾವೋ ನಿರ್ಮಿಗುಲೋ
ಮುರಂಪುಡುಂಡೋ ಮುಲ್ಲಾನಂದಾ
ಕಾವೇರೊಂಜೇ ನಿರ್ಮಿದೇರೇ ಏ ಏ
ಒಕ್ಕೋಡ್ ಒಲಿ ಮುಲ್ಲಾ ದೇವೇರ್‌ಯೇ ಯೇ
ಬಂಜಿಡ್‌ಯೇ ಬಾಸಿಂಗ ದೇವೇರ್‌ಯೇ ಯೇ ಯೇ

ರ/ವ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ಮುರಂಪು : ಮೊಣಕಾಲು; ಮುಲ್ಲಾನಂದ : ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹರಿಯುವ; ಕಾವೇರಿ–ಕಾವೇರಿ ನದಿ; ಒಕ್ಕ : ಸೊಂಟ; ಒಲಿ : ತಾಳೆಯ ಗರಿ; ಬಂಜಿ :ಹೊಟ್ಟೆ; ಬಾಸಿಂಗ : ಮದುಮಗನ ತಲೆಗೆ ಕಟ್ಟುವ ಆಭರಣ

(ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಪಾದದಕ್ಕೆ / 'ಪನಿಪಂಚ' ಆಭರಣ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ / ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಮೊಣಕಾಲಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹರಿಯುವ / ಕಾವೇರಿ ನದಿ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ / ಸೊಂಟದಲ್ಲಿ ತಾಳೆಯ ಗರಿ ಧರಿಸಿದ ದೇವರು / ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ 'ಬಾಸಿಂಗ' ಆಭರಣ ಧರಿಸಿದ ದೇವರು)

ವ ಆ ಬೆರ್ಮೆರೇಗುಂಡೋ ಪಾದೋಡುಂಡೋ
ಆ ಪಾನಿ ಪಂಚಾವೋ ನಿರ್ಮಿದೊಡೋ
ಒಕ್ಕೊಡುಂಡೋ ಒಲಿ ಮುಲ್ಲಾವೋ
ಆ ಮುರಂಪುಡು ಉಂಡೋ ಮುಲ್ಲಾನಂದಾವೋ ಕಾವೇರೇ
ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಉಡುಂಗೇಯೇ ಯೇ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ

ವ/ರ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

(ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಪಾದದಲ್ಲಿದೆ / ನಿರ್ಮಿಸಿದ 'ಪನಿಪಂಚ' ಆಭರಣ / ಸೊಂಟದಲ್ಲಿದೆ ಮುಳ್ಳಿನ ಎಲೆ?/ ಮೊಣಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ನದಿ / ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವಕ್ಕೆ ಇವೆ)

ರ ದಾಲ ಒಂಜೇ ಬಲಾತ್ತ್‌ಗೇ
ಬಂಗಾರಿನ್ನಾವೋ ಜನ್ನಿವಾರ
ಎಡತ್ತ್‌ಡುಂಡೋ ಬೊಲ್ಲಿದಲಾ
ಜನ್ನಿವಾರೋನೋ ನಿರ್ಮಿದೇರೆ
ಬೆರ್ಮೆರೇಗೇ ನಿರ್ಮಿನಾಗಾವೋ ವೋ ವೋ
ತಿಗಲೆಡ್‌ಂಡುಲ್ಲಾಯಾ ಅಮೃತದಾವೋ
ಗಿಂಡೇ ನಿರ್ಮಿದೇರೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ

ರ/ವ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ
(ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಲು / ಬಂಗಾರದ ಜನಿವಾರ / ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಲು ಬೆಳ್ಳಿಯ / ಜನಿವಾರ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ / ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವಕ್ಕೆ ನಿರ್ಮಿಸುವಾಗ / ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಲು ಅಮೃತದ / ಗಿಂಡಿ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ, ಒಡೆಯರೇ)

ವ ಬೆರ್ಮೆರೆಗುಂಡೋ ಬಲತ್ತ್‌ಡ್‌ಂಡೋ
ಬಂಗಾರಿದಾವೋ ಜನಿವಾರ
ಎಡತ್ತ್‌ಡುಂಡೋ ಬೊಲ್ಲಿದಾವೋ
ಜನಿವಾರಾ ನಿರ್ಮಿದೇರ್‌ಗೇಯೇ ಯೇ ಹಾಂ
ತಿಗಲೆಡುಂಡುಲಾ ಅಮೃತದಾವೋ ಗಿಂಡೇಯೇ
ಆ ನಿರ್ಮಿದೇರೇ ಬೆರ್ಮೆರೇಗೇಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ವ/ರ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ
(ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವಕ್ಕೆ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಲು / ಬಂಗಾರದ ಜನಿವಾರ / ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಲು ಬೆಳ್ಳಿಯ / ಜನಿವಾರ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ / ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಅಮೃತದ ಗಿಂಡಿ / ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವಕ್ಕೆ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ)

ರ ಕೆಕ್ಕಿಲುಂಡುಲ್ಲಾಯಾ ಕುರಲೊಂಜೇಯೇ
ಪದೆತ್ತೋನೋ ನಿರ್ಮಿದೇರೇ
ಬೆರ್ಮಿರೇಗೇಯೇ ಬಾಯಿಡುಂಡೋ

ಕೊಲಲ್ ಒಂಜೇ ಮೂಂಕುಡುಲಾ
ಕೊಲಲವೊಂಜಾವೋ ಕೊರಲ ಪದೆತ್ತಾವೋ ನಿರ್ಮಿದೇರ್
ಕೆಮಲತ್ತಾ ಬಿರ್ಮೆರೇಗ್‌ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ ಯೇ

ರ/ವ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ಕುರಲ್‌ಪದಕ : ಕೊರಳಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಪದಕ; ಕೊಲಲ್ : ಕೊಳಲು

(ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಓ ಒಡೆಯರೇ ಕೊರಳಿನ / ಪದಕ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ / ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವಕ್ಕೆ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿದೆ / ಕೊಳಲು, ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ / ಕೊಳಲು / ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಪದಕ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ ಕೆಮಲತ್ತ ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವಕ್ಕೆ)

ವ ಬೆರ್ಮೆರೆಗುಂಡೋ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಯೇ
ಕೊರಲಾವೋ ಪದೆಕ್ಕಾದೆ
ಬಾಯಿಡುಂಡೋ ಬಾಯಿಡುಂಡೋಯೇ
ಮೂಂಕುಡುಂಡೋ ಕೊಲಲ್ ದಾನೀಯೇ
ಬೆಮೆರೇಗೇ ನಿರ್ಮೀ ಕಾಲೋಡು ಯೇ ಯೇ ಯೇ

ವ/ರ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

(ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಕುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ / ಕೊರಳಿನ ಪದಕ / ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ, ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ / ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಕೊಳಲು / ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವಕ್ಕೆ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಕಾಲ)

ರ ಬಿರ್ಮೇರೇಗೇ ದಾಲಾವೊಂಜೇಯೇ
ತರೆಟ್ಟುಂಡೋ ಏಲ್ ನಿಲೆ
ಸತ್ತಿಗೇನೇ ನಿರ್ಮಿದೇರೆ
ಮೊಡಂಬುಡುಂಡೋ ಮೂಜಿ ನಿಲೆ
ಸತ್ತಿಗೇನೇ ನಿರ್ಮಿದೇರೆ
ಸತ್ತಿಗೇದಾವೋ ಕೊಡಿ ಒಂಜಾ ನಿರೇಲ್‌ಡ್ ಯೇ ಯೇ

ರ/ವ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ಏಲ್ ನಿಲೆ : ಏಳು ಅಂತಸ್ತಿನ; ಮೂಜಿ ನಿಲೆ : ಮೂರು

ಅಂತಸ್ತಿನ; ಮುಡಂಬುಡು: ಭುಜದಲ್ಲಿ; ಕೊಡಿ: ಪತಾಕೆ / ಧ್ವಜ (ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ / ತಲೆಗೆ ಏಳು ಅಂತಸ್ತಿನ / ಸತ್ತಿಗೆ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ / ಭುಜಕ್ಕೆ ಮೂರು ಅಂತಸ್ತಿನ / ಸತ್ತಿಗೆ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ / ಸತ್ತಿಗೆಯ ಧ್ವಜದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ)

ವ ಬೆರ್ಮೆರೆಗಾಂಡಾವೋ ಏಲ್ ನಿಲೆವೋ
ಸತ್ತಿಗೇಯೇ ನಿರ್ಮಿದೇರ್
ದಾಲಾವುಂಡೋ ಮುಡುಂಬುಡೋ ದಾಲಾ
ಮೂಜಿ ನಿಲೆ ಸತ್ತಿಗೆ ದಾನೆ
ನಿರ್ಮಿನಾಗುಂಡುಯೇ ಯೇ ಯೇ

ವ/ರ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

(ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ತಲೆಗೆ ಏಳು ಅಂತಸ್ತಿನ / ಸತ್ತಿಗೆ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ / ಭುಜಕ್ಕೆ / ಮೂರು ಅಂತಸ್ತಿನ ಸತ್ತಿಗೆ / ನಿರ್ಮಿಸಿದಾಗ)

ರ ಸತ್ತಿಗೇದಾ ಕೊಡಿ ಒಂಜಾವೋ
ನಿರೆಲ್‌ಡ್‌ಲಾವೋ ಬಲತ್ತ್‌ಡ್
ಬಲತ್ತ್‌ಡುಂಲ್ಲಾಯ ಪದಿರಾಡ್
ಆಣ್‌ಜೇವೋ ಕನ್ಯಾವೇರ್
ಎಡತ್ತ್‌ಡುಂಡೋ ಪದಿರಾಡ್
ಪೊಣ್ಣ್ ಜೇವೋ ಕನ್ಯಾವೇರ್
ಒಂಜಾ ನಿರ್ಮಿದೇರ್ ಯೇ ಯೇ ಯೇ

ರ/ವ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

(ಸತ್ತಿಗೆಯ ಧ್ವಜದ / ನೆರಳಿನ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ / ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಓ ಒಡೆಯರೇ, ಹನ್ನೆರಡು / ಕುಮಾರರನ್ನು / ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು / ಕುಮಾರಿಯರನ್ನು / ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ)

ವ ಆ ಬಲತ್ತ್‌ಡುಂಲಾ ಅವ್ವು ದಾನೀ ಪದಿರಾಡ್
ಆಣ್ಣ್‌ಂಜೇವು ಕನ್ಯಾವೇರೆನ್

ನಿರ್ಮಿದೇರೇ ಹಾಂ
ಆ ಎಡತ್ತ್‌ಡುಂಡುಲಾ ಪದಿರಾಡ್ ದಾನಿಯೇ
ಪೊಣ್ಣ್ೋ ಕನ್ಯಾವೇರೆನ್
ನಿರ್ಮಿದೇರ್‌ಗೇಯೇ ಯೇ

ವ/ರ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

(ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು / ಕುಮಾರರನ್ನು / ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ / ಎಡಬಾಗದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು / ಕುಮಾರಿಯರನ್ನು / ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ)

ರ ಬೆರ್ಮೆರೇ ಪುರಾಲಾ ಪೂದಾರ್ ಒಂಜೇ
ಕೇನಿನಿಂದೇ ಪನ್ಪಾಗಾನೇ
ರಾಮ ರಾಮೋ ಕಾಲಾನೇಯೇಯೇ
ಬಿರ್ಮೆರೆ ನೀರಿದಾ ಪುದರ್ ಒಂಜಾ ತೆರಿಯೋಡೋ
ಪನ್ಪಾಗಾ ಉಂಡುಲ್ಲಾಯವೋ ವೋ ಯೇ ಯೇ ಯೇ

ರ/ವ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ಪುರಾಲಾ / ಪುರಾಪು: ವಂಶಾವಳಿ / ಹುಟ್ಟುಗುಟ್ಟು

(ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಹುಟ್ಟುಗುಟ್ಟು / ಕೇಳಬೇಕು ಹೇಳುವಾಗ / ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ / ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ನದಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳೇನೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು / ಹೇಳುವಾಗ ಇವೆ ಓ ಒಡೆಯರೇ)

ವ ಬೆರ್ಮೆರೇ ಪುದಾರ್ ತೆರಿದಾವೊ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್
ಬಿರ್ಮೆರಾಂಡಾವ್ವೋ ನೀರ್‌ದಾವೋ ಪುದಾರ್‌ನವ್ವೋ
ತೆರಿಯೋಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪಾಗಾ
ಬೆರ್ಮೆರೇ ನೀರ್‌ದಾ ಪುದಾರ್ ದಾನೆ
ತೆರಿಯೋಡು ಪನ್ಪಾಗಾ
ಉಂಡುಗೇಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ

ವ/ರ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

(ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಹೆಸರು ತಿಳಿದು ಬಂತು / ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ನದಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳೇನೆಂದು / ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು ಹೇಳುವಾಗ / ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೇವರು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ನದಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳೇನೆಂದು / ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು ಹೇಳುವಾಗ / ಹೀಗಿವೆ)

ರ ಆನಿ ಗಂಗೆಂಡುಲ್ಲಾಯ ಮಾನಿ ಗಂಗೇ

ನೀರ್ ಗಂಗೇ ನೆತ್ತೆರೇ

ಸಮಿದಿರವುಂಡೋ ಉಪ್ಪಿನೀರಾ

ಕುಡಲವೊಂಜೇ ಗಂಗೇವುಂಡೋ

ಪಾಮಸ್ ಗಂಗೇ ಒಂಜಿಲಾವೋ

ಬೆರಿಮೇರೆ ನೀರಿದಾವೋಯೇ ಯೇ ಯೇ

ರ/ವ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ಪಾಮಸ್ : ಹಾವಸೆ

(ಆನಿ ಗಂಗೆ, ಯಜಮಾನರೇ, ಮಾನಿ ಗಂಗೆ / ನೀರು ಗಂಗೆ, ರಕ್ತ / ಸಮುದ್ರ, ಉಪ್ಪು ನೀರ / ಮತ್ತೊಂದು ಗಂಗೆ ಇದೆ / ಹಾವಸೆ ಗಂಗೆ / ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ನೀರಿನ...)

ವ ನೀರಿದವೋ ಪುದಾರ್‌ಲಾವೋ ತೆರಿಯೋಡ್‌ಂದೇ ಪನ್ನಾಗಾ

ಉಪ್ಪು ನೀರ್ ಗಂಗೇ ಉಂಡೋ

ಪೇರ್ ಗಂಗೆ ಉಂಡೋ ಬೆರ್ಪುದಾವೋ

ಗಂಗೆದ ಪುದಾರ್ ತೆರಿಯೋಡ್‌ಂದ್‌ದ್ ಯೇ ಯೇ ಯೇ

ಪಾಂಬಸ್ ಗಂಗೇಲಾ ದಾನೆ ತೆರಿಯೊಡ್‌ಂದ್ ಯೇ ಯೇ

ವ/ರ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

(ನದಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ / ಉಪ್ಪು ನೀರ ಗಂಗೆ ಇದೆ/ ನೀರು / ಹಾಲು ಗಂಗೆ ಇದೆ, ಬಿಸಿ ನೀರ / ಗಂಗೆಯ ಹೆಸರು ತಿಳಿಯಬೇತೆಂದು.../ ಹಾವಸೆ ಗಂಗೆಯ ಹೆಸರು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು...)

ರ ಬಿರ್ಮೆರೇ ನೀರೀದಾ ಪುದಾರಾಂಡೋವೋ
ತೆರಿದ್ ಬತ್ತ್ ಂಡ್ ಬೆರಿಮೆರೆನ
ಪುದಾರ್ ತೆರಿಯೇಯೇ ಕಾಲೋಡುಗೇ
ದುಂಬೆ ದುಂಬೇ ಕಾಲಾಂಡಾವೋ
ಬಲ್ಲಾಲೆ ಪುದಾರ್ ತೆರಿಯೋಡುಯೇ ಯೇ ಯೇ

ರ/ವ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ
(ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ನದಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳು / ತಿಳಿಯುತು, ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ / ಹೆಸರು ತಿಳಿದುಬಂದ ಕಾಲ / ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ / ಬಲ್ಲಾಳರ ಹೆಸರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು)

ವ ಬೆರ್ಮೆರೆ ನೀರ್ ದಾ ಪುದಾರ ದಾನೀಯೇ
ತೆರಿದ್ ಬನ್ನಾಗ
ಬಾರೆ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಪೂದಾರ್ ತೆರಿಯೋಡು ಪನ್ನಾಗಾ
ಉಂಡುಗೇಯೇ ಯೇ ಯೇ

ವ/ರ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ
(ಬೆರ್ಮೆರ್ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ನದಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳು / ತಿಳಿದುಬರುವಾಗ / ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದ ಬಲ್ಲಾಳರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೇಂದು ಹೇಳುವಾಗ / ಅವರ ಹೆಸರುಗಳು ಹೀಗಿವೆ)

ರ ಬಿರ್ಮೆರೇ ನೀರೀದಾ ಪುದಾರಾಂಡೋವೋ ತೆರದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್
ಬೆರಿಮೆರೆನ ಪುದಾರ್ ತೆರಿಯೇಯೇ ಕಾಲೋಡುಗೇ
ದುಂಬೆ ದುಂಬೇ ಕಾಲಾಂದಾವೋ
ಬಲ್ಲಾಲೆ ಪುದಾರ್ ತೆರಿಯೋಡುಯೇ ಯೇ ಯೇ

ರ/ವ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ
(ಬೆರ್ಮೆರ್ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ನದಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ತಿಳಿದುಬಂತು ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ / ಹೆಸರು ತಿಳಿದುಬಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ / ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ / ಬಲ್ಲಾಳರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು)

ವ ಬೆರ್ಮೆರೆ ನೀರ್‌ದಾ ಪುದಾರ ದಾನೀಯೇ ತೆರೀದ್ ಬನ್ನಾಗಾ
ದಾಲ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಪೂದಾರ್
ತೆರಿಯೋಡೋ ಪನ್ನಾಗಾ
ಉಂಡುಗೇಯೇ ಯೇ ಯೇ

ವ/ರ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

(ಬೆರ್ಮೆರ್ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ನದಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ತಿಳಿದುಬಂತು / ಬಲ್ಲಾಳರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು ಹೇಳುವಾಗ / ಇವೆಯಂತೆ)

ಟಿಪ್ಪಣಿ : ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವ ತುಂಬಾ ಅಲಂಕಾರ-ಪ್ರೇಮಿ ದೈವವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ : ದೈವದ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಆಭರಣ, ಕುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪದಕ, ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಅಮೃತದ ಗಿಂಡಿ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ 'ಬಾಸಿಂಗ' ಆಭರಣ, ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಳಲು, ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದ ಜನಿವಾರ, ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಜನಿವಾರ, ದೈವದ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೇವಕರಾಗಿ ಹನ್ನೆರಡು ಕುಮಾರರು, ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಸೇವಕಿಯರಾಗಿ ಹನ್ನೆರಡು ಕುಮಾರಿಯವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವ ವಿವಿಧ ಜಲಾಶ್ರಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾನೆ: ಆನಿ ಗಂಗೆ, ಮಾನಿ ಗಂಗೆ, ನೀರು ಗಂಗೆ, ರಕ್ತ ಗಂಗೆ, ಉಪ್ಪು ನೀರು ಗಂಗೆ, ಹಾವಸೆ ಗಂಗೆ, ಮತ್ತು ಹಾಲು ಗಂಗೆ.

ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳನ ಪೂರ್ವಜರು :

ರ ದುಂಬೇ ದುಂಬೇಲಾ ಕಾಲೋಡುಯೇಯೇ ಬಾರಿ ಬಲ್ಲಾಲ್ ಉಲ್ಲೇರ್‌ಗೇ
ಪರ್ಮಲೆ ಜನಾನೋಡ್ ಬಾರೊನೋದು
ಆರ್ಯಪೊದ್ದೇರ್ ಬಲ್ಲಾಲ್‌ಯೇ ಸೂರ್ಯ ಬನ್ನಾರೇರ್ ಬಲ್ಲಾಲ್
ದಾಲಾ ಪದ್ಮಾನ ಮುದ್ಯೇರ್ ಬಲ್ಲಾಲ್ ಯೇ ಯೇ ಯೇ

ರ/ವ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

(ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದ ಬಲ್ಲಾಳರಿದ್ದರು / ಪರ್ಮಲೆ ಮನೆತನದ ಬಲ್ಲಾಳರು/ಆರ್ಯಪೊದ್ದೇರ್ ಬಲ್ಲಾಳ, ಸೂರ್ಯ ಬನ್ನಾರ ಬಲ್ಲಾಳ/ಪದ್ಮಾನ ಮುದ್ಯೇರ್ ಬಲ್ಲಾಳ)

ವ ದಾಲಾ ಉಂಡುಗೇ ಬಲ್ಲಾಲ್‌ಯೇ ಪರ್ಮಲೇಯೇ ಬಲ್ಲಾಲ್‌ಯೇ
ದುಂಬೆ ಮುಂಚೇಯೇ ಕಾಲಾದಾ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಪುದಾರ್ ತೆರಿಯೋಡುದೆ
ಆರ್ಯ ಪೊದ್ದೇರ್ ಸೂರ್ಯಾವೋ
ಬನ್ನಾರೇ ಪದ್ಮ ಬನ್ನಾರೇ ಯೇ ಯೇ

ವ/ರ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

(ಇದ್ದರು ಬಲ್ಲಾಳರು ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳರು / ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಬಲ್ಲಾಳರ ಹೆಸರು ತಿಳಿಯಬೇಕು / ಆರ್ಯ ಪೊದ್ದೇರ್ ಬಲ್ಲಾಳ, ಸೂರ್ಯ ಬನ್ನಾರ ಬಲ್ಲಾಳ / ಪದ್ಮ ಬನ್ನಾರ)

ರ ದೇವಾನಾ ಅಜಿಲೇರ್ ಬಲ್ಲಾಲೇನಾ ಕಾಲೋಡುಯೇ ಕುಜಂಬನಲ
ಮುದ್ದೇರ್‌ಯೇ ಬಲ್ಲಾಲ್ ಯೇ ಯೇ ಯೇ
ಆರ್ ಮುರಾದೇರ್ ಮಾರಾ ಕಡಂಬೇರ್ ಬಲ್ಲಾಲೇಯೇ
ಜನನೋಡ್ ಬಾರೋನೋದೋ ಯೇ ಯೇ ಯೇ

ರ/ವ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

(ದೇವನ ಅಜಿಲೇರ್ ಬಲ್ಲಾಳರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕುಜಂಬ / ಮುದ್ದೇರ್ ಬಲ್ಲಾಳ / ಅವರ ನಂತರ ಆರ್ ಮುರಾದೇರ್, ಮಾರ ಕಡಂಬ ಬಲ್ಲಾಳ / ಮನೆತನದವರು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ)

ವ ದುಂಬೆ ಕಾಲಾದಾವೋ ಬಲ್ಲಾಲ್‌ಯೇ
ಆರ್ ಮೂರಾದೇರ್‌ಗೇ ಮಾರ ಕಡಂಬ ಬಲ್ಲಾಲ್ ಯೇ
ಇತ್ತೆ ಬಾರಿನಾರ್ ಬಲ್ಲಾಲ್ ಯೇಯೇಯೇ
ಇತ್ತೇ ಬಾರಿನಾ ಬಲ್ಲಾಲ್ ಉಂಡು ದಾಲಾವೋ ಪನ್ನಾಗಾ
ಉಂಡುಗೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ

ವ/ರ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

(ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಬಲ್ಲಾಳರಿದ್ದರು / ಏರ್ ಮುರದೇರ್ ಮಾರ ಕಡಂಬ ಬಲ್ಲಾಳ ಆಳಿದರು / ಈಗ ಆಳುವ ಬಲ್ಲಾಳ / ಈಗ ಆಳುವ ಬಲ್ಲಾಳ ಯಾರೆಂದು ಕೇಳುವಾಗ / ಇದ್ದಾರೆ)

ರ ಒರಿ ಮುರಾದೇರ್ ಕೊಂತಳಂದಾ ಅತಿಕಾರಿಯೇ ಬಲ್ಲಾಲ್ ಯೇ
ಅಗಲೇಗ್ ಜನನೋಡ್ ಇರ್‌ಮುಡೀ ಅಂತರೋಂಜೇ
ಬರ್ನಾಗಾಯೇಂಯೇ
ಪರ್ಮಲೆ ಜನನೋಡ್ ಮರ್‌ಮಾಲೆ ಕಂಡನೆ ಪರ್ಮಲೇ
ಬಲ್ಲಾಲೇ ಬಾರೋಂದುಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ

ರ/ವ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ಕೊಂತಳ : ಕೊತಲ, ಕೋಟೆಯ ಬುರುಜು / ಆವರಣ; ಇರ್‌ಮುಡೀ : ಎರಡು ತಲೆಮಾರು?; ಮರ್‌ಮಾಲೆ / ಮರ್ಮಲ್ : ಸೋದರಸೊಸೆ; ಕಂಡನೆ : ಗಂಡ

(ಒಬ್ಬರು ಮುರಾದೇರ್, ಕೋಟೆಯ ಅತಿಕಾರಿ ಬಲ್ಲಾಳ / ಅವರು ಹುಟ್ಟಿ ಎರಡು ಪೀಳಿಗೆಯ ಮಧ್ಯಾಂತರ / ಬರುವಾಗ / ಪರ್ಮಲೆ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ, ಸೋದರ ಸೊಸೆಯ ಗಂಡ, ಪರ್ಮಲೆ / ಬಲ್ಲಾಳ ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು)

ವ ಒರಿ ಮೂರಾದೇರ್ ದಾಲ ಒಂಜೇ ಬಲ್ಲಾವೋ ಉಲ್ಲೇರ್
ಅಗಲೆ ದುಂಬಾವೋ ಕಾಲಾದಾವೋ
ಮರ್ಮಾಲೆ ಕಂಡೆನೆ ಉಲ್ಲೇರ್ ಯೇ
ಪರ್ಮಲೇ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಪನ್ನಾಗಾವೋ
ಆ ಉಲ್ಲೇರ್ ದಾನಿಗೇಯೇ ಯೇ ಯೇ

ವ/ರ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

(ಒಬ್ಬರು ಮೂರಾದೇರ್ ಬಲ್ಲಾಳರಿದ್ದರು / ಅವರ ಮುಂಚೆ / ಸೋದರ ಸೊಸೆಯ ಗಂಡ / ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳ ಹೆಸರಿನ / ಬಲ್ಲಾಳರಿದ್ದರು)

* * * * *

ಅಧ್ಯಾಯ 2

ಏಕನ /ಏಕಡ ಸಾಲೇರೆ ಸಂಧಿ

(ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳನ ಪೂರ್ವ ಕಥೆ)

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನದಲ್ಲಿ ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳನ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಪರ್ಮಲೆ (ಕನ್ನಡ, ಪಡುಮಲೆ) ಈಗಿನ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪುತ್ತೂರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದೆ. ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳ ಪರ್ಮಲೆಯ ತುಂಡರಸನಾಗಿದ್ದನೆಂದು ಪ್ರತೀತ. ಮೇನರರ ಪಾಡ್ದೊನೊಳು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳ ಹೇಳುವ ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳಿವೆ: 'ಆನಿ ಬಲ್ಲಾಳೆ ಅಪ್ಪೆ ಗಿಳಿರಾಮ ದೆಯ್ಯಾರ್ ಪೆದ್ದ್‌ದಳ್/ಇನಿ ನಿನ ಬಂಜಿಡ್ ಯಾನ್ ಬರ್ಪಿನಿ' (ಅಂದು ತಾಯಿ ಗಿಳಿರಾಮ ದೆಯ್ಯಾರ್ ಹೆತ್ತಿದ್ದರು / ಇವತ್ತು ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ) (1886: ಪುನರ್‌ಮುದ್ರಣ : 2008 : ಪುಟ 58).

ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳ ಬೇಟೆಗೆ ಹೋದಾಗ ವಿಷದ ಮುಳ್ಳು ಕಾಲಿಗೆ ಚುಚ್ಚಿ, ಅವನ ಜೀವಕ್ಕೆ ಅಪಾಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ತುಂಬಿದ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದರೂ ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ ಬಲ್ಲಾಳನ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿ ಜೀವ ಉಳಿಸಿದಾಗ ಬಲ್ಲಾಳ ಹೇಳುವ ಈ ಮಾತು. ಇದರಿಂದ ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳ ಏಕನಸಾಲೇರ್ ಮತ್ತು ದೆಯ್ಯಾರರ ಮಗನೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಏಕನ/ ಏಕಡ ಸಾಲೇರೆ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ತುಳುವ ಮದುವೆಯ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ವರ್ಣನೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ರಘು : ಡೆನನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನಾನ್ನಾಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ
ಡೆನನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾನಾ
ಡೆನನ್ನ ಡೆನ್ನ ಡೆನನ್ನಾಯೇಯೇ
ಡೆನನ ಡೆನ್ನಾನ ಡೆನ್ನಾವೋ ಹಾಂ

ವಸಂತಿ ಡೆನನ ಡೆನನ ಡೆನ್ನೇಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನನ್ನೇಯಾ
ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾವೋ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾಯೇ

ರ ದಾಲಾ ದುಂಬೇಲಾ
ದುಂಬೇ ಕಾಲೋಡುತ್ತೇರೇ
ಆಮಜೆದಾ ಒಂಜಾ
ಕಾಲೋಡುಯೇ
(ತುಂಬಾ ಹಿಂದಿನ / ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದರು / ಆಮಜೆಯ / ಕಾಲದಲ್ಲಿ)

ವ ದುಂಬೆ ದುಂಬೇಲಾವೋ
ಆ ಕಾಲೋಡುಗೇಯಾ
ಆ ಆಮಜೆ ಇಲ್ಲಾಡೇ
ಇಪ್ಪುನಾಗ ಉಂಡುಯೇ
(ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ / ಕಾಲದಲ್ಲಿ / ಆಮಜೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ / ಇರುವಾಗ)

ರ ಅಕ್ಕೇ ಗಿಳಿರಾಮಾ ದೆಯ್ಯಾರೇ
ಇತ್ತೇರೊಂಜೀಯೇ
ಆರೆನ ಮಗಳ್
ಗಿಂಡೆ ಗಿಳಿರಾಮ ದೆಯ್ಯಾರ್ ಇತ್ತೇರ್‌ಯೇ
(ಅಕ್ಕೆ ಗಿಳಿರಾಮ ದೆಯ್ಯಾರ್ / ಇದ್ದರು / ಅವರ ಮಗಳು / ಗಿಂಡೆ ಗಿಳಿರಾಮ ದೆಯ್ಯಾರ್ ಇದ್ದರು)

ವ ಆಲಾದಾಲಾವೋ
ಅಕ್ಕೆ ಗಿಳಿರಮವೋ ಆ
ಆ ದೆಯ್ಯಾರ್ ಮಗಳ್‌ಲಾವೋ
ಆ ಉಲ್ಲೇರ್‌ಯೇ
(ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ / ಅಕ್ಕೆ ಗಿಳಿರಾಮ / ದೆಯ್ಯಾರ ಮಗಳು / ಇದ್ದರು)

ರ ಗಿಂಡೇ ಗಿಳಿರಾಮಾ
ದೆಯ್ಯಾರೇನೀಲಾ

ತುವರಾ ಬರುವೇರ್‌ಯೇ
ಪರ್ಮಲೆ ಜನನೋಗೋ
(ಗಿಂಡೆ ಗಿಳಿರಾಮ / ದೆಯ್ಯಾರನ್ನು / ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ / ಪರ್ಮಲೆ ಮನೆತನಕ್ಕೆ)

ವ ಗಿಂಡೆ ಗಿಳಿರಾಮವೋ
ದೆಯ್ಯಾರೇನೇಯಾ
ತುವರಾ ದಾನೀಲಾವೋ
ಪರ್ಮಲೆ ಜನನೋಗೋ
(ಗಿಂಡೆ ಗಿಳಿರಾಮ / ದೆಯ್ಯಾರನ್ನು / ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ / ಪರ್ಮಲೆ ಮನೆತನಕ್ಕೆ)

ರ ಪರ್ಮಲೆ ಜನನೋಗೋ
ಬರುವೇರೇ ಬರನ ಬಿನ್ನೇರೆ
ಎನ್ನಾ ಜನನೋಗೋ ದಾನೆ ಬತ್ತ್‌ನ್
ಬರನ ಬಿನ್ನೇರ್ ಇನ್ವೇರೇ

ಬಿನ್ನೆರ್ : ಅತಿಥಿಗಳು, ನೆಂಟರು
(ಪರ್ಮಲೆ ಮನೆತನಕ್ಕೆ / ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಂದೂ ಬಾರದ ನೆಂಟರು / ನನ್ನ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ / ಎಂದೂ ಬಾರದ ನೆಂಟರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಪರ್ಮಲೆ ಜನನೋಗೋ
ಆ ಬತ್ತೇರಿಗೇಯಾ ಹಾಂ
ಆ ಎನ್ನಾ ಜನನೋಗೋ
ದಾನಿ ಬತ್ತರ್‌ಯೇ
(ಪರ್ಮಲೆ ಮನೆತನಕ್ಕೆ / ಬರುತ್ತಾರೆ / ನನ್ನ ಮನೆತನಕ್ಕೆ / ಯಾಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ)

ರ ಬಾಕ್ಯಾರ ಕಟ್ಟ ಪುನಿಟ್ಟೇಯಾ
ತೂತೇರ್ ದಾಲಾ ದೆಯ್ಯಾರ್

ದಾನೆ ಬತ್ತ್‌ನಾ ಬಿನ್ನೇರ್
ಪಂಡೇರ್ ಒಂಜಾ ದೆಯ್ಯಾರ್‌ಯೇ

ಬಾಕ್ಯಾರ್ : ಮನೆಯ ಎದುರಿಗಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಗದ್ದೆ; ಕಟ್ಟ ಪುನಿ : ಗದ್ದೆಯ ಎತ್ತರದ, ಅಗಲವಾದ ಅಂಚು / ಬದು / ಹುಣಿ

(ಮನೆಯ ಎದುರು ಗದ್ದೆಯ ಹುಣಿಯಲ್ಲಿ / ಬರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ ದೆಯ್ಯಾರ್ / ಯಾಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ನೆಂಟರು / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ದೆಯ್ಯಾರ್)

ವ ಬನ್ನಾಗಲಾವೋ ಆ
ಆ ಬಾಕ್ಯಾರ ಕಟ್ಟಾವೋ ಹಾಂ
ಆ ಪುನಿಯ ಬನ್ನಗಾಲಾವೋ ಹಾಂ
ತೂತೆರ್ ದೆಯ್ಯಾರುಯೇ

(ಬರುವಾಗ/ ಎದುರು ಗದ್ದೆಯ / ಹುಣಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವಾಗ / ನೋಡುತ್ತಾರೆ ದೆಯ್ಯಾರು)

ರ ತೋಡಿದೀ ಗುವೇನಡೇಗೇ ಯಾ
ಪೋತೆರ್ ದೆಯ್ಯಾರ್
ಪಾಡ್‌ದ್ ಲಕ್ಕಸದಾ ಲಟ್ಟೇ ಮರಾ ಬಗ್ಗಾ
ಒಂಜಾ ಕೊಡಪನನೋ

ಗುವೆ (ಗುವೆಲ್?) : ಬಾವಿ; ಲಕ್ಕಸದಾ / ಅಕ್ಕಸದ : ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹೋದ; ಲಟ್ಟೆ / ಅಟ್ಟ ಮರ : ಏತದಿಂದ ನೀರೆತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮರದ ಕೋಲು; ಕೊಡಪನ : ಕೊಡ

(ಅಗೆದ ಬಾವಿ ಕಡೆಗೆ / ಹೋದರು ದೆಯ್ಯಾರ್ / ಹಾಕಿದ ಎತ್ತರದ ಏತ ಬಗ್ಗಿಸಿ / ಒಂದು ಕೊಡ)

ವ ತೋಡಿದೀ ಗುವೆನಾಡೇ
ಆ ಪೋತೆರ್ ದೆಯ್ಯಾರು ಹಾಂ
ಆ ತೋಡಿದೀ ಗುವೆನವುಲೋ
ಪಾಡ್‌ದಿ ಲಕ್ಕಾಸಾದಾವೋ

(ಅಗೆದ ಬಾವಿ ಕಡೆ / ಹೋದರು ದೆಯ್ಯಾರ್ / ಅಗೆದ ಬಾವಿಗೆ / / ಹಾಕಿದ ಎತ್ತರದ...)

ರ ಒಂಜೀ ಕಡ್ಯ ನೀರ್‌ನೇಯೆ ಯಾ
ಪತ್ತೇರ್ ಆರಾಂಡ
ಕಲ್ಲಾ ಮರಾಯಿಗ್ ಪಾಡ್ದ್
ಕೈತಾ ಕಾರ ದೆರತ್ತಾರನೀಯೇ

ಕಡ್ಯ : ಮಣ್ಣಿನ ಕೊಡ; ಕಲ್ಲ ಮರಾಯಿ : ಕಲ್ಲಿನ ಮರಿಗೆ

(ಒಂದು ಕೊಡ ನೀರು / ತರುತ್ತಾರೆ ಅವರು / ಕಲ್ಲಿನ ಮರಿಗೆಗೆ ಹೊಯ್ಯುತ್ತಾರೆ / ಕೈ ಕಾಲು ತೊಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ)

ವ ಒಂಜಿ ಕೊಡಪಾನಾವೋ
ಆ ನೀರ್ ದೆವುದೇರ್ ಹಾಂ
ಆ ಗೆಂದತಾರೆದಾವೋ
ಕಟ್ಟೆಡ್ ದಾನೀಯೇ

ಕೊಡಪಾನ / ಕೊಡಪನ : ಕೊಡ; ಗೆಂದತಾರೆ : ಗೆಂದಾಳೆ; ಕೆಂಪು ತೆಂಗು

(ಒಂದು ಕೊಡ / ನೀರು ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ / ಕೆಂಪು ತೆಂಗು ಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದ / ಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ...)

ರ ಕೈಕ್ಕೇ ಕೈರಂಕೋನೋ ಓ
ಆ ಕೊರ್ತೇರ್ ದೆಯ್ಯಾರ್
ಕೈತ್ತಾ ಕೈದೂಲು ಕಾರ್ದ ಕೈದ ಒಂಜಾ
ದೆಕ್ಕ್‌ಲೇ ಬಿನ್ನೇರೇ

ಕೈರಂಕ : ಗರಟೆ / ಕರಟೆಗೆ ಹಿಡಿಹಾಕಿ ಮಾಡಿದ ನೀರು ತೆಗೆಯುವ ಸಾಧನ

(ಕೈಯಲ್ಲಿ 'ಕೈರಂಕ' / ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ದೆಯ್ಯಾರ್ / ಕೈ ಕಾಲಿನ ದೂಳು / ತೊಳೆಯಿರಿ ನೆಂಟರೇ)

ವ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಮರಾಯಿಗ್‌ಯೇ
ನೀರ್ ಮೈದೇರ್ ಹಾಂ
ಆ ಕಂಚಿದ ಕೈರಂಕೋನೋವೋ
ಬತ್ತಿನ ಬಿನ್ನೇರೇಗೇ
(ಕಲ್ಲಿನ ಮರಿಗೆಗೆ / ನೀರು ಹೊಯ್ಯುತ್ತಾರೆ / ಹಿಡಿಕೆಯ ಕಂಚಿನ ಬಿಂದಿಗೆ/ ಬಂದ ನೆಂಟರಿಗೆ...)

ರ ಕಾರ್‌ದ ಪೊಡಿ ದೂಲವ್ವೋ
ತಿಗಲೆದ ಮುತ್ತಿನಾ ಮೋನೆದ
ಬಿಗರ್‌ನೊಡ್ಡಿನಾ ಬಿನ್ನೇರೇನೆ
ಚಾವಾಡೀ ಲೆವುದ್ದೇರ್‌ಯೇ

ಮುತ್ತಿನಬಿಗರ್ / ಮುತ್ತುಬಿಗರ್ : ಹನಿಬೆವರು; ನೊಡಿ : ಕೈ ಕಾಲು ತೊಳೆಯು
(ಕಾಲಿನ ಪುಡಿ ದೂಳು / ಎದೆ ಮತ್ತು ಮುಖದ ಹನಿ / ಬೆವರು ತೊಳೆದ ನೆಂಟರನ್ನು / ಚಾವಡಿಗೆ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ)

ವ ಮುತ್ತಿನಾ ಬಿಗರ್‌ಯೇ
ಆ ಒಚ್ಚಿಲೇ ಬಿನ್ನೇರೇ ಯಾ
ಆ ಕಾರ್‌ದ ಯಮದೂಲೂನೋ
ಒಚ್ಚಿಲೆ ದಾನೀಯೇ

ಯಮದೂಲು : ದಟ್ಟವಾದ ದೂಳು
(ಹನಿಬೆವರು / ಒರಸಿರಿ ನೆಂಟರೇ / ಕಾಲಿನ ದಟ್ಟವಾದ ದೂಳು / ತೊಳೆಯಿರಿ)

ರ ಪಡ್ದಾಯಿ ಪದೊಲೀಡೇಯೇ
ತಾರಿದ ಸಕ್ಕಂದೋಲಿಯಾ
ಬುಡ್ಪಾದ್ ಬಿನ್ನೇರೇನಾ
ದಾಲಾ ಒಂಜಾ ಕುಲ್ಲಾದೇರ್‌ಯೇ

ಪಡ್ದಾಯಿ : ಪಶ್ಚಿಮ / ಪಡು ದಿಕ್ಕು; ಪದೊಲಿ : ಚಾವಡಿ; ತಾರಿ : ತಾಳೆ ಮರ; ಸಕ್ಕಂದಲ್ಯ : ಸಣ್ಣ ಚಾಪೆ

(ಪಡು ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ / ತಾಳೆ ಗರಿಯ ಸಣ್ಣ ಚಾಪೆ / ಹರಡಿಸಿ ನೆಂಟರನ್ನು / ಕೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ)

ವ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಪದೊಲಿಡ್ವೋ
ಆ ತಾರಿದ ಸಕ್ಕಂದಲ್ಯಲಾವೋ ಆ
ಆ ಪಾರಾದಾಂಡಾಲಾವೋ
ಏರಿಯಾ ಬಿನ್ನೇರೇಯೇ

(ಪಡು ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ / ತಾಳೆ ಗರಿಯ ಸಣ್ಣ ಚಾಪೆ / ಹರಡಿಸಿ / ಓ ನೆಂಟರೇ)

ರ ಬಿನ್ನೇರೇಗ್ ದಾಲೊಂಜೇಯಾ
ತಟ್ಟೆಡ್ ಬೆಲ್ಲಾಂಂಡ್
ಗಿಂಡೆಡ್ ನೀರೀಲಾ ಬೇಗದಾನೇ
ಅಸರ್ಗ್ ಪರ್ಲೇಯೇ

ಅಸರ್ : ಬಾಯಾರಿಕೆ

(ನೆಂಟರಿಗೆ / ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲ / ತಂಬಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬೇಗನೇ / ಬಾಯಾರಿಕೆಗೆ ಕುಡಿಯಿರಿ)

ವ ತಟ್ಟೆಡ್ ಬೆಲ್ಲಾಯೇ
ಆ ಗಿಂಡೆಡ್ ನೀರ್‌ಲಾ
ಆ ಏರ್ ಬಿನ್ನೇರೇಯೇ
ಬೆಲ್ಲಾ ನೀರ್ ಪರ್ಲೇಯೇ

(ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲ / ಗಿಂಡೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು / ಓ ನೆಂಟರೇ / ಬೆಲ್ಲ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ)

ರ ಅತ್ತೇ ಒಂಜಾಂಡಾವೋ
ಹರಿವಾಣದ ಕಾಯಿಪೂಲು
ಕೊಂಡುದು ಕೊರ್ತೇರ್ ಬಿನ್ನೇರೇ ನಡುಸರಿಯ
ಕುಲ್ಲೇರ್ ದೆಯ್ಯಾರ್‌ಯೇ

ಕಾಯಿಪೂಲು : ಎಲೆಯಡಕೆ; ವೀಳ್ಯ

(ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ / ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಎಲೆ ಅಡಕೆ / ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ನೆಂಟರ ನಡುವೆ / ಕೂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ದೆಯ್ಯಾರ್)

ವ ಆಲಾದಾಲಾವೋ ಯೇ
ತಟ್ಟೆಡ್ ಕಾಯಿಪೂಲು ಆ
ಆ ಕೊನೊದು ಪತೊನುದೋ
ಆ ಬಿನ್ನೆರೆ ನಡುಟ್ಟಾರೆ

(ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ / ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ / ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ/ ನೆಂಟರ ನಡುವೆ, ಅವರು)

ರ ದಾನೇ ಕಜ್ಜೋಡಾವೋ
ದಾನೇ ಕಾರ್ಯೋಡೇ ಒಂಜಾಂಡಾ
ಬತ್ತರ್ ಬಿನ್ನೇರೇ
ಒಲ್ತು ಬತ್ತ್‌ನ್ ದಾನೆ ಕೇಂಡೇರ್‌ಯೇ

(ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ / ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ / ಬಂದಿದ್ದೀರಿ ನೆಂಟರೇ / ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿರಿ, ಕೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ದಾನಿ ಕಜ್ಜೋಡುಯೇ
ಬತ್ತರ್ ಬಿನ್ನೇರೇ ಯೇ
ಹಾಂ ಒಲುತ್ತು ಬತ್ತರೀಯೇ
ಒಡೆಗ್ ಪೋಪುನಗ್‌ಲೋ

(ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ / ಬಂದಿದ್ದೀರಿ ನೆಂಟರೇ / ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ / ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವವರು)

ರ ಆಮಂಜೆದ ಇಲ್ಲಾಡೇಯೇ
ಓಮಸಾಲೇಡೇ
ಎಂಗುಲು ಬತ್ತ್‌ನಿಂದ್
ಒಂಜಾ ಬೇಗಾವೋ ಒಂಜಾ ಪನ್‌ಪೇರೇ

ಓಮಸಾಲೆ : ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಾಲೆ / ಗರಡಿ?

(ಆಮುಂಜೆ ಮನೆಗೆ / ಓಮ ಶಾಲೆಯಿಂದ / ನಾವು ಬಂದದ್ದು / ಕೂಡಲೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಆ ಆಮಜೆದಿಲ್ಲಾಡ್‌ಗ್ ಯೇ
ಆ ಓಮ ಸಾಲೇಡ್‌ಯಾ
ಆ ಇಲ್ಲಾಡ್ ಎಂಕುಲುಲಾವೋ
ಬತ್ತಿನಿ ಪನ್‌ತ್ತೇರೇ
(ಆಮಜೆ ಮನೆಗೆ / ಓಮಸಾಲೆ / ಮನೆಯಿಂದ ನಾವು / ಬಂದದ್ದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ನಿಗ್‌ಲೇ ಇಲ್ಲಾಡ್‌ಯೇ ಯಾ
ದೂರೋಗು ಕೊರುಪೂನ
ಪೊಣ್ಣು ಉಂಡಾ ಮುಟ್ಟೊಗು ಮಾರಿದೀ
ಮುಂಬು ಉಂಡಾ ಇಂದೇರೇ

ಮುಂಬು : ಜಾನುವಾರು / ದನಕರು

(ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ / ದೂರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ / ಹೆಣ್ಣು ಇದೆಯೇ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ / ದನಕರು ಇವೆಯೇ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ)

(ಟಿಪ್ಪಣಿ: ದೂರೋಗು ಕೊರ್ಪುನ ಪೊಣ್ಣು ಉಂಡಾ ಮುಟ್ಟೊಗು ಮಾರುನ ಮುಂಬು ಉಂಡಾ--ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ತುಳು ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗನ ಮನೆಯರು ಹೆಣ್ಣು ನೋಡಲು ಹುಡುಗಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಹುಡುಗ ಮತ್ತು ಹುಡುಗಿಯ ಮನೆಯರ ನಡುವೆ ಸುಂದರವಾದ ಸಂಭಾಷಣೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ; ಸಂಭಾಷಣೆ ಮೇಲೆ ಸೂಚಿಸಿದ ವಾಕ್ಯದಿಂದ ಸುರುವಾಗುತ್ತದೆ.)

ವ ನಿಗಲೆ ಇಲ್ಲಾಡ್‌ಯೇ
ಆ ಮುಟ್ಟೊಗು ಕೊರುಪೀನಾ
ಆ ಮುಂಬುಲಾ ಉಂಡಾಯೇ
ದೂರೋಗು ಕೊರ್ಪಿನಾವೋ
(ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ / ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ / ದನಕರು ಇವೆಯೇ/ ದೂರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ...)

ರ ಆತೇನೆ ಪನಿನಾಗಾ ಪನ್ತೇರೇ ಅಕ್ಕೆ ಗಿಳಿರಾಮ
ದೆಯ್ಯಾರೆ ಕೈಟ್ಟೇ
ಒಂಜಾ ಈ
ಪರಾ ಐತೋನೋ
(ಅಷ್ಟು ಹೇಳುವಾಗ ಅಕ್ಕೆ ಗಿಳಿರಾಮ / ದೆಯ್ಯಾರಿಗೆ / ನೀನು / ಹಳೆ ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆ)

ವ ಏರ್ ದಯ್ಯಾರ್ಲಾವೋ
ಗಿಂಡೆಗಿಳಿರಮವೋ ಆ
ಆ ದೆಯ್ಯಾರ್ ದಿಯ್ಯೋಲಾವೋ
ಮೂರ್ತದ ಐತೋನೋ
(ದಯ್ಯಾರ್ / ಗಿಂಡೆಗಿಳಿರಾಮ / ದೆಯ್ಯಾರ್ ಧರಿಸುತ್ತಾಳೆ / ಮದುಮಗಳ ಉಡುಗೆತೊಡುಗೆ)

ರ ನಿಚ್ಚದಾ ಐತೋನೋ
ದೆತ್ತೆರ್ ದೆಯ್ಯಾರ್
ಮದ್ಮಲೆ ಐತಾ ಆವೋನೋ ಬಿನ್ನರೆ
ಎದುರು ತೋಜೇರಿಯೇ
(ನಿತ್ಯದ ಉಡುಗೆತೊಡುಗೆ / ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ ದೆಯ್ಯಾರ್ / ಮದುಮಗಳ ಉಡುಗೆತೊಡುಗೆ ಅಧರಿಸಿ ನೆಂಟರ/ ಎದುರು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ನಿಚ್ಚದ ಐತ ಗೆತ್ತ್‌ದ್‌ಯಾ
ಆ ಮದ್ಮಲೆ ಐತಾವೋ ಹಾಂ
ಆ ಮಲ್ದೇರ್ ಆರ್‌ಲಾವೋ ಹಾಂ
ಬಿನ್ನೆರೆ ನಡುಟಾಲಾವೋ
(ನಿತ್ಯದ ಉಡುಗೆತೊಡುಗೆ ತೆಗೆದು / ಮದುಮಗಳ ಉಡುಗೆತೊಡುಗೆ / ಅಧರಿಸುತ್ತಾರೆ ಅವರು / ನೆಂಟರ ನಡುವೆ...)

ರ ಬಿನ್ನೆರೆ ಎದ್‍ರೀಡೇ ಹಾಂ
ಬಿನ್ನೇರೆಗ್‍ಲಾ
ಕೊರ್ಪಿ ಕೊರುನಂಚ್ಚಿನ
ಸೇಜ್ಜನೊಂಜೇ ಕೊರ್ಪದೇರ್‍ಯೇ

ಸೇಜ್ಜ : ಉಡುಗೊರೆ / ಸನ್ಮಾನ; ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ (ತಾಂಬುಲ) ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ.

(ನೆಂಟರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ / ನೆಂಟರಿಗೆ / ಕೊಡಬೇಕಾದ / ಉಡುಗೊರೆ ಕೊಡಿಸುತ್ತಾರೆ)

ವ ಬಿನ್ನೇರೇಲಾವೋ
ಎದ್‍ರ್ ಉಂತಾದ್‍ಲಾ ಹಾಂ
ಆ ಕೊರಿಪಿ ಸೇಜ್ಜನೋ
ಕೊರ್ಪೆದೇರ್ ದೆಯ್ಯಾರುಯೇ

(ನೆಂಟರ / ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ / ಕೊಡಬೇಕಾದ ಉಡುಗೊರೆ / ಕೊಡಿಸುತ್ತಾರೆ ದೆಯ್ಯಾರ್)

ರ ಆತೆನೆ ಪೊರ್ತುಗವ್ವೋ
ಪನ್ಪೇರ್ ದೆಯ್ಯಾರ್‍ಡಿನಾಲಾ
ದೂರೋಗು ಕೊರುತ್ತುಜಿ ಒಂಜಾ ಪೊಣ್ಣು
ಉಂಡು ಎಲ್ಯಾಲೋ

(ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ / ದೆಯ್ಯಾರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ದೂರಕ್ಕೆ ಕೊಡದ ಹೆಣ್ಣು / ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಯದವಳು ಇದ್ದಾಳೆ)

ವ ದೂರೋಗೋ ಕೊರ್ಪುಯೇ
ಆ ಮುಂಬುಯೇ ಎಂಕುಲುಯಾ
ಆ ಅರೆಬೇಸಾಗ್‍ಯೇ
ಕೊರುದು ಪೋತಾಯೇ

ಬೇಸ : ಮೇ, ಜೂನ್; ಅರೆ : ಮಧ್ಯ

(ದೂರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ / ದನಕರು / 'ಬೇಸ' ತಿಂಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ / ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಹೋಗಿವೆ)

ರ ಕೊರುಪಿ ಮುಂಬೋನೋ
ಅರೆ ಬೇಸಾಡೇ
ಕೊರುಪಿ ಪೊಣ್ಣಾನ್ ಅರೆ ಪಗ್ಗು
ಸುಗ್ಗಿಡ್ ಕೊರುತಾಯೇ

ಪಗ್ಗು : ಎಪ್ರಿಲ್, ಮೇ ಸುಗ್ಗಿ : ಮಾರ್ಚ್ / ಎಪ್ರಿಲ್

(ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ದನಕರು / 'ಬೇಸ' ತಿಂಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ / ಮದುವೆಮಾಡಿ ಕೊಡುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳನ್ನು 'ಪಗ್ಗು' / 'ಸುಗ್ಗಿ' ತಿಂಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮದುವೆಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ)

ವ ಮುಟ್ಟೋಗು ಕೊರುಪುನಾವೋ
ಪೊಣ್ಣಾನ್ ಎಂಕುಲು ಆ
ಆ ಸುಗ್ಗಿಲಾ ಪಗ್ಗುಲಾವೋ
ಆ ಕೊರುತ ಪನ್‌ಪೇರೇ

(ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವ / ಹೆಣ್ಣನ್ನು ನಾವು / 'ಸುಗ್ಗಿ' 'ಪಗ್ಗು' ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ / ಮದುವೆಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ನನ ಇತ್ತಿದೇಯೇ ದೆಯ್ಯಾರ್ ಉಲ್ಲೇರ್
ತಿಪ್ಪಿಡ್ ಪೊಯ್ಯ ಪಾಡ್‌ದ್
ಗೊಬ್ಬೀ ಪೊಣ್ಣು
ಪನ್‌ಪೇರ್‌ಗೇಯೇ

(ಇನ್ನಿರುವುದು ದೆಯ್ಯಾರ್ / ತೆಂಗಿನ ಗರಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಯಿಗೆ ಹಾಕಿ/ ಆಡುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ನನ ಇಪ್ಪುನಾವೋ ಆ
ಆ ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯದಾವೋ ಆ
ಆ ತಿಪ್ಪಿಡ್ ಕಲ್ಲ್‌ಡ್‌ಯೇ
ಗೊಬ್ಬುನ ಪೊಣ್ಣು ಪಂಡೇರೇ

(ಇನ್ನು ಇರುವವಳು/ ಎಳೆ ಪ್ರಾಯದವಳು / ತೆಂಗಿನ ಗರಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ / ಆಡುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಬಿದಿರಿ ಸೀರೇನೇಯೇಯಾ
ತುತ್ತರಾ ಗೊತ್ತೂಜ್ಜಿ
ಬಿದಿರಿ ತರೇನೇಯೇ ಕಟ್ರ ಗೊತ್ತುಜ್ಜೀ
ಎಂಕ್‌ಲೆ ಬಾಲೇಗೇಯೇ

(ಸಡಿಲಾದ ಸೀರೆಯನ್ನು / ಪುನಃ ಸರಿಯಾಗಿ ಧರಿಸಲು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ / ಬಿಚ್ಚಿದ ಕೂದಲು ಕಟ್ಟಲು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ / ನಮ್ಮ ಹುಡುಗಿಗೆ)

ವ ಬಿದಿರಿ ಸೀರೇನೇ
ತುತ್ತರ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿಯಾ
ಆ ಬಿದಿರಿ ತರೇನಿಲಾವೋ
ಆ ಕಟ್ರ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿಂದೇರೇ

(ಸಡಿಲಾದ ಸೀರೆಯನ್ನು / ಪುನಃ ಸರಿಯಾಗಿ ಧರಿಸಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ / ಬಿಚ್ಚಿದ ಕೂದಲು/ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಎಂಗಲೆ ಕೈಟ್‌ಯಿತ್ತಿನಾವೋ
ಆಣ್ ಪಂಡೇರೇ
ನಾಲ್ ಜೋಕುಲೇ ಮದ್ಯೋಡು ಗೊಬ್ಬುದು
ಗೊಬ್ಬೊಂದು ಇತ್ತೀ ಬಾಲೇಯೇ

(ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ / ಹುಡುಗ, ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಮಕ್ಕಳೊಟ್ಟಿಗೆ ಆಡಿದ / ಆಡುತ್ತಾ ಇರುವ ಬಾಲಕ)

ವ ಎಂಕಲೆ ಕಡೆತ್ತಾವೋ
ಆಣ್ ಉಂಡುಗೇಯಾ
ಆ ಜೋಕುಲೊಟ್ಟುಲಾವೋ ಗೊಬ್ಬುನ
ಮಗೆ ಪಂಡೇರೇ

(ನಮ್ಮ ಕಡೆಯ / ಹುಡುಗ ಇದ್ದಾನೆ / ಮಕ್ಕಳೊಟ್ಟಿಗೆ ಆಡುವ / ಬಾಲಕ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಕೋಲು ದೊನ್ನೆ ಪತೊಂದೋ
ಆ ಗೊಬ್ಬುದಿ ಬಾಲೆಂದೇರೆ
ಆಣ ಸಾಲೋಲಿಯೇ
ಪೊಣ್ಣ ಸಂಬಂದಾಯೇ

ಸಲೋಲಿ /
ಸಾಲಾವಳಿ : ಗುಣಕೂಡಿಬರುವಿಕೆ; ವಧುವರರ ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರ ನೋಡಿ ಮದುವೆ ಮಾಡುವುದು

(ಕೋಲು, ದೊಣ್ಣೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು / ಆಡಿದ ಬಾಲಕ / ಹುಡುಗನ ನಕ್ಷತ್ರ / ಹುಡುಗಿಯ ನಕ್ಷತ್ರ ನೋಡಿ)

ವ ಕೋಲು ದೊನ್ನೇಯೇಯಾ
ಪತೊನುದು ಗೊಬ್ಬುನಾವೋ ಆ
ಆ ಬಾಲೆ ಪಂಡೇದ್‌ಲಾವೋ
ಆಣ ಸಂಬಂದಾಯೇ

(ಕೋಲು, ದೊಣ್ಣೆ / ಹಿಡಿದು ಆಡುವ / ನಮ್ಮ ಬಾಲಕ ಎಂದು ಹೇಳಿ / ಹುಡುಗನ ನಕ್ಷತ್ರ)

ರ ಆಣ ಸಂಬಾಂದಾ
ಪೊಣ್ಣಾವೋ ಸಲೋಲಿ ಉಂಡುಗೇ
ದೇವೆರೆ ಅಸ್ರಣ್ಣೇರ್ದ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ದಿನಮಾನ
ಮದ್ಮೇಗ್ ಮಲ್ದೇರೇ

ಅಸ್ರಣ್ಣೆರ್ : ವೈದಿಕ ಅರ್ಚಕರು

(ಹುಡುಗನ ನಕ್ಷತ್ರ / ಹುಡುಗಿಯ ನಕ್ಷತ್ರ ಹೊಂದಿ ಬರುತ್ತವೆ / ವೈದಿಕ ಅರ್ಚಕರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಶುಭದಿನ / ಮದುವೆಗೆ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ)

ವ ಆಣ ಸಂಬಂದಾವೋ
ಆ ಪೊಣ್ಣಾ ಸಾಲೋಲಿಯಾ
ಆ ನಡತ್ತ್ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಲಾವೋ
ದೇವೆರೆ ಬಟ್ರೆಡಾಯೇ
(ಹುಡುಗನ ನಕ್ಷತ್ರ / ಹುಡುಗಿಯ ನಕ್ಷತ್ರ / ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ / ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಭಟ್ಟರಲ್ಲಿ...)

ರ ಮದ್ಮೆಗ್ ದಿನಮಾನನೋ
ಆ ಒಂಜಾ ಮಲ್ದೇರ್ ಹಾಂ
ಆ ದೆಯ್ಯಾರಾ ಮದಿಮೇಲಾ
ಇನಿ ಅಂಗಾರೆತ್ತ್ ಮೇಲಿ ಅಂಗಾರೆಂದೇರೇ

ಅಂಗಾರೆ : ಮಂಗಳವಾರ
(ಮದುವೆಗೆ ದಿನ ನಿಶ್ಚಯ / ಮಾಡುತ್ತಾರೆ / ದೆಯ್ಯಾರಳ ಮದುವೆ/ ಈ ಮಂಗಳವಾರವಲ್ಲ ಮುಂದಿನ ಮಂಗಳವಾರ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಮದುಮೆಗ್ ದಿನಮಾನಾವೋ
ಆ ಮಲ್‌ದೇರೀಯೇ ಹಾಂ
ಆ ದೆಯ್ಯಾರಾ ಮದಿಮೇನೇ
ಅಂಗಾರೆ ದಿನತ್ತಾನೇ
(ಮದುವೆಗೆ ದಿನ / ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ / ದೆಯ್ಯಾರಳ ಮದುವೆ / ಮಂಗಳವಾರ ದಿವಸ)

ರ ದೆಯ್ಯಾರಾ ಮದೀಮೇದಾ
ದಿಬ್ಬಣಾ ಒಂಜಾ ಕೂಡದೇರೇ
ಕೂಡಾವೊನೊದೋ ದಿಬ್ಬಣ ಪತೋಂದೋ
ಒಂಜಾ ಪೋವೇರಿಯೇ
(ದೆಯ್ಯಾರಳ ಮದುವೆಯ / ದಿಬ್ಬಣ ಒಟ್ಟು ಕೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ / ದಿಬ್ಬಣ ಕೂಡಿಸಿ, ದಬ್ಬಣ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು / ಹೋಗುತ್ತಾರೆ)

ವ ಆ ದೆಯ್ಯಾರಾ ದಿಬ್ಬಣೋನೋ
ಆ ಪತೋಂದುಲಾವೋ ಆ
ಆ ಕೂಡಾವೊನೋದು ದಾಲಾವೋ
ಪೋಯೇರ್ ದೆಯ್ಯಾರುರೇ
(ದೆಯ್ಯಾರಳ ಮದುವೆಯ ದಿಬ್ಬಣ / ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು / ಒಟ್ಟು ಕೂಡಿ / ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ದೆಯ್ಯಾರ್)

ರ ದಾರೆದ ದೊಂಪೋಗೋ
ಪೊನಾಗವ್ವೋ ದಾನೆ ಪನ್‌ತೇರೆ
ಬಲ್ಲಾಲ್ ದಾಲಾ ಬಿನ್ನೆರೆ ಕಡೆತ್ತಗ್‌ಲ್
ಎದ್‌ರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಯೇ

ದಾರೆದ ದೊಂಪ : ಮದುವೆಯ ಚಪ್ಪರ
(ಮದುವೆಯ ಚಪ್ಪರಕ್ಕೆ / ಹೋಗುವಾಗ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಬಲ್ಲಾಳರ ಕಡೆಯವರು ದಿಬ್ಬಣದ ನೆಂಟರಿಗೆ, / ಎದುರು ಬಂದು)

ವ ದಾಲಾ ಬಿನ್ನೇರೇನೇಯೇ
ಆ ದಿಬ್ಬಣಾ ಪತೊಂದೂ ಆ
ಆ ಪೋದು ಉಂತುನಾಗಾವೋ
ಏರಿಯಾ ಆಲಾವೋ
(ದಿಬ್ಬಣದ ನೆಂಟರು / ದಿಬ್ಬಣ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು / ಹೋಗಿ ನಿಂತಾಗ / ಅವರು...)

ರ ಬತ್ತ್‌ನಾ ಬಿನ್ನೇರೇಗೇ
ಒರ್‌ವರ ಪೂವಾ ತಂಬಿಲ
ಕಾಡವ್ ಕೈಟ್ಟ್ ಕಾರ್‌ಗ್ ನೀರ್
ಕೊರ್ತೆರ್ ದೆಯ್ಯಾರ್‌ಗ್‌ಲಾವೋ

ಒರ್ವರ : ಒಂದು ಸಲ; ಪೂ ತಂಬಿಲ : ಹೂ ಕೊಟ್ಟು ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ಕ್ರಮ
(ದಿಬ್ಬಣದ ನೆಂಟರಿಗೆ / ಒಂದು ಸಲ ಹೂ / ಕೊಟ್ಟು ಕೈ ಕಾಲು ತೊಳೆಯಲು ನೀರು / ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ದೆಯ್ಯಾರಿಗೆ)

(ಟಿಪ್ಪಣಿ: ತುಳುವ ಆರಾಧನಾ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ, ತಂಬಿಲ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅರ್ಪಣೆ: 'ಅಕ್ಕಿ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯ ಸ್ವಸ್ತಿಕೆಯಿಟ್ಟು ಕಜ್ಜಾಯ, ಹಣ್ಣು, ವೀಳ್ಯದೆಲೆ, ಅಡಿಕೆ, ನೈವೇದ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಭೂತ, ನಾಗ ಮೊದಲಾವುಗಳಿಗೆ ಮಾಡುವ ಪೂಜಾ ವಿಧಾನ' [ತುಳು ನಿಘಂಟು]; ದೈವ (ಭೂತಗಳಿಗೆ) 'ಬೋಗ ತಂಬಿಲ' [ರಕ್ತಾಹಾರ] ; ನಾಗನಿಗೆ 'ತನು ತಂಬಿಲ' [ಸೀಯಾಳ, ಹಾಲು] ಅರ್ಪಿಸುವುದು.)

ವ ಬತ್ತ್‌ನ ಬಿನ್ನೇರೇಗೇಯೇ
ಆ ನೀರ್ ದಾನಿಯಾ
ಕೊರ್ತೆರ್ ಆರ್‌ಲಾವೋ
ಬಿನ್ನೇರ್ ಬನ್ನಾಗಾಯೇ
(ಬಂದ ದಿಬ್ಬಣದ ನೆಂಟರಿಗೆ / ನೀರು / ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅವರು / ನೆಂಟರು ಬಂದಾಗ)

ರ ಕೊರ್ತೆರ್ ದಾನೀನೀ ದಾಲಾವೋ
ಕೈಟ್ಟ್ ಕಾರ್‌ಗ್ ನೀರೇ
ಕೊರುದು ದೊಂಬೂಡೋ ಬತ್ತಿನ ಬಿನ್ನೆರೆಗ್
ಅಸರ್‌ಗ್ ನೀರ್ ಕೊರ್ತೇರೇ

ದೊಂಬು : ಬಿಸಿಲು
(ಕೊಡುತ್ತಾರೆ / ಕೈ ಕಾಲು ತೊಳೆಯಲು ನೀರು / ಕೊಟ್ಟು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ / ಬಾಯಾರಿಕೆ ತಣಿಸಲು ನೀರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ)

ವ ದೊಂಬುಗು ಬತ್ತಿನಾವೋ
ಬಿನ್ನೆರೇಗೇ ಆಲಾದಾನಿಯಾ
ಆ ಅಸರಗ್ ನೀರ್‌ಲಾವೋ
ಆ ಕೊರ್ಯೆರ್ ಸಾಲೇರ್‌ಯೇ
(ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ / ದಿಬ್ಬಣದ ನೆಂಟರಿಗೆ / ಬಾಯಾರಿಕೆಗೆ ನೀರು / ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಸಾಲೇರ್)

ರ ಸಾಲೇರ್ ಪನಿತ್ತೇರೀ
ಬಿನ್ನೇರೇ ಬಿನ್ನೇರೇ ನಿಗುಲಾಂಡ
ತೆರಿದ್ ಬತ್ತಿನಾ ದಾಲಾ
ದೆಯ್ಯ್ಯಾರುಗ್ ಒಂಜಾ ಪನ್‌ವೇರೇ
(ಸಾಲೇರ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ನೆಂಟರೇ ಓ ನೆಂಟರೇ / ತಿಳಿದು ಬಂದಿದ್ದೀರಾ / ದೆಯ್ಯ್ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ದಾಲಾ ದಾನೀಲಾವೋ
ಆ ಪಂಡೇರ್ ಸಾಲೇರ್ ಹಾಂ
ಆ ಏಕ ಸಾಲೇರ್‌ಲಾವೋ
ಪನ್ನಾಗುಂಡುಗೇಯೇ
(ಹೀಗೆ / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಸಾಲೇರ್ / ಏಕ ಸಾಲೇರ್ / ಹೇಳುವಾಗ)

ರ ಆಮಂದಾಜೇಡೇಯಾ
ಓಮ ಸಾಲೇಡೇ
ಸಾಲೇರೇ ಇಲ್ಲಾಡ್‌ಯೇ
ದಾರೆದ ದೊಂಪೋಗುಯೇ
(ಆಮಜೆಯಿಂದ / ಓಮಸಾಲೆಗೆ / ಸಾಲೇರ ಮನೆಗೆ / ಮದುವೆಯ ಚಪ್ಪರಕ್ಕೆ)

ವ ಆಮಜೆದ ಇಲ್ಲಾಡ್‌ಯೇ
ಆ ಓಮಜದ ಬರ್ಕೆಡ್‌ಯೇ
ಆ ಏಕಸಾಲೇರೆನಾವೋ
ಇಲ್ಲಾಡ್‌ಗೇಯೇ
(ಆಮಜೆ ಮನೆಯಿಂದ / ಓಮಜೆ ಬರ್ಕೆಗೆ / ಏಕ ಸಾಲೆರ / ಮನೆಗೆ)

ರ ದಾರೆ ದುಂಬಂದೇರಿಯೇಯಾ
ಮೂರ್ತೆ ದುಂಬಾ ಕೇಂಡೇರೆ
ಪನ್ಪೆರ್ ದೆಯ್ಯ್ಯಾರ್ ಪನ್ವೇರ್ ದೆಯ್ಯ್ಯಾರ್‌ಯೇ
ದಾರೆ ದುಂಬು ಅತ್ತ್‌ಯೇ

ದಾರೆ : ಕನ್ಯಾದಾನ, ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಧಾರೆಯೆರೆದು ಮದುಮಗನಿಗೆ ಕೊಡುವ ಆಚರಣೆ; ಇದನ್ನು 'ದಾರೆ ಮೈಪುನು' ಹೇಳುತ್ತಾರೆ (ಧಾರೆಯೆರೆಯುವುದು).

('ದಾರೆ' ಮೊದಲೋ / 'ಮೂರ್ತ' ಮೊದಲೋ / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ದೆಯ್ಯಾರ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ದೆಯ್ಯಾರ್ / 'ದಾರೆ' ಮೊದಲು ಅಲ್ಲ)

(ಟಿಪ್ಪಣಿ: ತುಳುವ ಮದುವೆ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯ ಮೊದಲು ಮದುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರವರ ಕುಟುಂಬದವರು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಅಕ್ಕಿಕಾಳು (ಸೇಸೆ) ಹಾಕುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಮ.)

ವ ಆಲ ದಾಲಾವೋ ಯಾ

ಆ ಏಕಸಾಲೇರೇಯಾ

ಆ ದಾರೆ ದುಂಬಾಯೇ ಯಾ

ಆ ಮೂರ್ತ ದುಂಬಾಂದೇರೇ

(ಅಲ್ಲಿ / ಏಕಸಾಲೇರ್ / 'ದಾರೆ' ಯ ವಿಧಿ ಮೊದಲೋ / 'ಮೂರ್ತ' ಮೊದಲೋ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಪನ್ಪೋಲು ದೆಯ್ಯಾರ್

ಪನ್ಪೋಲು ದೆಯ್ಯಾರೇಯಾ

ದಾಲಾ ಪೊಣ್ಣಾಗ್‌ಯೇ ದುಂಬು ಪೂಸೀರೆ

ಬೊಕ್ಕ ಮೂರ್ತಂದೇರೇ

ಪೂಸೀರೆ–ಮದುಮಗಳಿಗೆ ಮದುವೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ / ಗರ್ಭಿಣಿಗೆ ಸೀಮಂತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೂವಿನೊಂದಿಗೆ ಸೀರೆ ಕೊಡುವ ಆಚರಣೆ

(ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ ದೆಯ್ಯಾರ್ / ದೆಯ್ಯಾರ್ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ / ವಧುವಿಗೆ ಮೊದಲು 'ಹೂ–ಸೀರೆ' ಕೊಡಬೇಕು / ನಂತರ 'ಮೂರ್ತ' ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಏಕಸಾಲೇರೇಲಾವೋ

ಆ ಪನ್ಪೇರಿಗೇಯೇ ಹಾಂ

ಆ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಮೂರುತಾಯೇ

ದುಂಬೂ ಪಂಡೇರ್‌ಯೇ

(ಏಕಸಾಲೇರ್ / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ವಧುವಿಗೆ 'ಮೂರ್ತ' / ಮೊದಲು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಪೊಣ್ಣಾಗ್ ಮುರುತಾನೇಯೇ
ಮಲ್ಪದೇರ್ ದೆಯ್ಯಾರ್
ಪೊಣ್ಣಾಗ್ ಮುರುತೋನೋ ಮಲ್‌ಪಾದ್
ಪೂವಾ ಸೀರೇನೇಯೇ

(ವಧುವಿಗೆ 'ಮೂರ್ತ' / ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ ದೆಯ್ಯಾರ್ / ವಧುವಿಗೆ 'ಮೂರ್ತ' ಮಾಡಿಸಿ / ಹೂ-ಸೀರೆ...)

ವ ಪೊಣ್ಣಾಗ್ ಮುರುತಾನೇಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಮಲ್ಪಾದೇರ್‌ಯೇ ಹಾಂ
ಆ ದೆಯ್ಯಾರುಲಾವೋ
ಐತ ಸಿಂಗಾರಾಯೇ

(ವಧುವಿಗೆ 'ಮೂರ್ತ' / ಮಾಡುತ್ತಾರೆ / ದೆಯ್ಯಾರು / ಮದುಮಗಳ ಶೃಂಗಾರ...)

ರ ದಾರೆ ದುಂಬಾ ಪಂಡೇರೇಯಾ
ಕಂಚೀ ಕಡಮುಟ್ಟು ದುಂಬಾ
ಮುಯಿ ದುಂಬಾ ಪನ್‌ಪೇರ್‌ಯೇ
ಒಂಜಾ ಸಾಲ್ಯೇರೇ

ಕಂಚಿ ಕಡಮುಟ್ಟು : ಉಡುಗೊರೆಯಿಡಲು ಇಟ್ಟ ಕಂಚಿನ ಬಟ್ಟಲು; ಮುಯಿ : ಮದುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ಕೊಡುವ ಹಣ; ಈ ಹಣವನ್ನು 'ಕಂಚಿ' ಯಲ್ಲಿ ಇಡುವ ಪದ್ಧತಿ

('ದಾರೆ' ಮೊದಲೋ / 'ಕಂಚಿ' ಇಡುವ ಆಚರಣೆ ಮೊದಲೋ/ ಉಡುಗೊರೆ ಕೊಡುವುದು ಮೊದಲೋ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ / ಸಾಲೇರ್)

ವ ಮೂರ್ತ ದುಂಬಾಯೇ ಯೇ
ದಾರೆ ದುಂಬಾವೋ ಹಾಂ
ಆ ಮುಯಿಮುಟ್ಟು ದುಂಬಾಂದೇಯೇ
ಆ ಬೇಗಾ ಕೇಂಡೇರ್ ಯೇ

ಮುಯಿಮುಟ್ಟು

ಕುಲ್ಲುನು : ವಧುವರರು ಉಡುಗೊರೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುವ ಆಚರಣೆ

('ಮೂರ್ತ' ಮೊದಲೋ / 'ದಾರೆ' ಮೊದಲೋ / 'ಮುಯಿ ಮುಟ್ಟು' ಮೊದಲೋ ಎಂದು / ಬೇಗನೆ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ದಾರೆ ದುಂಬು ಪಂಡೇರೇಯೇ ಯಾ

ಕಂಚೀಕಡಮುಟ್ಟು

ಮುಯಿಮುಟ್ಟವೋ ಬೊಕ್ಕ ದಾನೆ

ಪಂತೇರ್ ದೆಯ್ಯಾರ್‌ಯೇ

('ದಾರೆ'ಯ ವಿಧಿ ಮೊದಲು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಕಂಚಿ ಇಡುವ / 'ಮುಯಿಮುಟ್ಟು' ಆಚರಣೆ ನಂತರ / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ದೆಯ್ಯಾರ್)

ವ ದಾರೆ ದುಂಬೂ ಯಾ ಯೇ ಹಾಂ

ಕಂಚಿ ಬೊಕ್ಕಾವೋ ಆ

ಆ ಬೊಕ್ಕ ಪಂಡ್‌ದೇ

ಪಂಡೇರ್ ದೆಯ್ಯಾರು ಯೇ

('ದಾರೆ' ಯ ವಿಧಿ ಮೊದಲು / 'ಕಂಚಿ' ನಂತರ / ನಂತರೆಂದು / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ದೆಯ್ಯಾರ್)

ರ ಆಲಾ ದಾರೇನೇಯಾ

ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತೇರ್

ಅಯಲ? ಕಂಚೇ ಕಡಮುಟ್ಟುನು

ಒಂಜಾ ಮಲ್ಪದೇರೇ

ಅಯಲ : ಐದು ಸೇರು?

('ದಾರೆ'ಯ ವಿಧಿ / ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾರೆ / ಐದು ಸೇರಿನ? 'ಕಂಚಿ' ಇಡುವ ಆಚರಣೆ / ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ)

ವ ಮೂರ್ತ ಆಲಾವೋ

ಆ ಮುಯಿಮುಟ್ಟು ಹಾಂ?

ಆ ಮಲ್ಪುದೇರ್‌ಲಾವೋ
ಮುಟ್ಟುನು ಮಲ್ಪುದೇರ್?
(ಅವರು 'ಮೂರ್ತ' / 'ಮುಯಿಮುಟ್ಟು' / ವಿಧಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ / 'ಮುಯಿ' ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ?)

ರ ಏಕಡ ಸಾಲೇರೇಗಾವೋ
ಗಿಂಡೆಗಿಳಿರಾಮ ಆ
ಆ ದೇಯ್ಯಾರೀಗ್‌ಲಾವೋ
ದಾರೆ ಮೈದೇರ್‌ಯೇ
(ಏಕಡ ಸಾಲೇರೇಗೆ / ಗಿಂಡೆಗಿಳಿರಾಮ / ದೆಯ್ಯಾರಿಗೆ / 'ದಾರೆ' ಯ ವಿಧಿ ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾರೆ)

ವ ಏಕಡ ಸಾಲೇರೇಗಾವೋ
ಗಿಂಡೆಗಿಳಿರಾಮಾ ಹಾಂ
ಆ ದೇಯ್ಯಾರ್‌ಗ್‌ಲಾವೋ
ಆ ದಾರೆ ಮೈದೇರ್‌ಯೇ
(ಏಕಡ ಸಾಲೇರೇಗೆ / ಗಿಂಡೆಗಿಳಿರಾಮ / ದೆಯ್ಯಾರಿಗೆ / 'ದಾರೆ' ಯ ವಿಧಿ ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾರೆ)

ರ ದಿಬ್ಬಣ ಒಂಜಾಂಡಾವೋ
ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೇರೇ
ಉನಸ್ ಬಾಮಿಯೋಗು ಕುಲ್ಲೇ ಪಂತ್ತೆರ್
ಏಕಡ ಸಾಲಿಯಾರ್‌ಯೇ
(ದಿಬ್ಬಣದ / ನೆಂಟರೇ / ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂತುಕೊಳ್ಳಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಏಕಡ ಸಾಲಿಯರು)

ವ ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರೇಗೇ
ಆ ನೀರ್ ಕೊರ್ತೇರ್‌ಯಾ ಹಾಂ
ಆ ಉನಸ್ ದಾಲಾನೇಯಾ
ಮಲ್ಪಿ ಪಂಡೇರ್‌ಯೇ

(ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ / ಕೈ ತೊಳೆಯಲು ನೀರು ಕೊಟ್ಟು / ಊಟ / ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಉನಸ್ ಬಾಮಿಯಾಂಡೇ ಆಲಾವೋ
ದಿಬ್ಬಣ ಜಪುಡಾದ್
ಕೊರ್ಲೆ ಪಂಡೇರ್‌ಯೀಯೇ
ಆರಾ ದೆಯ್ಯಾರ್ ಯೇ

ದಿಬ್ಬಣ ಜಪುಡಾದ್

ಕೊರ್ಪುನು : ಮದುವೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಆಚರಣೆ ಆದ ಬಳಿಕ ದಿಬ್ಬಣಿಗರನ್ನು ಗೌರವಪೂರಕ ಬೀಳ್ಕೊಡುವ ವಿಧಿ

(ಅತಿಥಿಗಳ ಊಟ ಆಯಿತು / ದಿಬ್ಬಣ ಹಿಂದೆ ಕಳುಹಿಸಿ / ಕೊಡಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ದೆಯ್ಯಾರ್)

ವ ಉನಸ್ ದಾಲಾವೋ
ಆದೆ ಆನಾಗಾವೋ
ಆ ದಿಬ್ಬಣ ಜಪುಡಾದೇ
ಆ ಕೊರ್ಲೆ ಪಂಡೇರೇ

(ಊಟ / ಆದಾಗ / ದಿಬ್ಬಣ ಕಳುಹಿಸಿ / ಕೊಡಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ದಾರೆ ಮುನಿಯಾತಾರ್ವೋ?
ಆಜಿ ಗಳಿಗೇಡ್
ಏಕಡಾ ಸಾಲೇರೇಗ್
ದಾಲಾ ಗಿಂಡೆ ಗಿಳಿರಾಮಾಗೇ

(ಮದುವೆ / ಆರು ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ / ಏಕಡ ಸಾಲೇರರಿಗೆ / ಗಿಂಡೆ ಗಿಳಿರಾಮಳಿಗೆ)

ವ ಏಕ ಸಾಲೇರೇಗ್‌ಯೇ
ಗಿಂಡೆಗಿಳಿರಾಮಾವೋ ಆ
ಆ ದೆಯ್ಯಾರ್‌ಗ್‌ಲಾವೋ
ಆಜಿ ಗಳಿಗೆಡ್‌ಯೇ

(ಏಕಡ ಸಾಲೇರರಿಗೆ / ಗಿಂಡೆಗಿಳಿರಾಮ / ದೆಯ್ಯಾರ್‌ಗೆ / ಆರು ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ)

ರ ಡೆನಾನ್ನಾ ಡೆನನ್ನಾವೋ ಡೆನ್ನ ಡೆನನ್ನಾನಾ
ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನೇಯೇ ಡೆನನ್ನಾಯೇ

ವ ಡೆನ್ನಾನಾ ಡೆನನ್ನಾಯೇ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನಾನಾ
ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನೇಯೇ ಡನ್ನಾನಾಯೇ

ರ ಆಮಜೆದಾ ಇಲ್ಲಾಡೇಯೇ ಯೇ
ಓಮಾ ಸಾಲೇಡೇ
ದಿಬ್ಬಣಾ ಜಬುಡಾವೋನೋ ಆ
ಬತ್ತೇರ್‌ಯೇ

(ಆಮುಜೆ ಮನೆಯಿಂದ / ಓಮಸಾಲೆಗೆ / ದಿಬ್ಬಣ ಬೀಳ್ಕೊಡುವ ಕ್ರಮ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು / ಬರುತ್ತಾರೆ)

ವ ಆಮಜೆ ಇಲ್ಲಾಡೇಯೇ
ಅಂದಾ ಆಲಾ
ದಿಬ್ಬಾಣಾ ಜಬುಡಾವೋನೋ
ಪೋಯೇರ್‌ಯೇ

(ಆಮಜೆ ಮನೆಯಿಂದ / ಅಂದು / ದಿಬ್ಬಣ ಬೀಳ್ಕೊಡುವ ಕ್ರಮ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು / ಹೋಗುತ್ತಾರೆ)

ರ ದಿಬ್ಬಾಣಾ ಜಬುಡಾವೋನೋ ಆ
ಬತ್ತೇರ್ ಸಾಲೇರ್
ಬತ್ತೀ ಇಲ್ಲಾಡೊಂಜೇ ಯಾ
ಪನ್‌ಪೇರೀಯೇ

(ದಿಬ್ಬಣ ಬೀಳ್ಕೊಡುವ ಕ್ರಮ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು / ಬರುತ್ತಾರೆ ಸಾಲೇರ್ / ಬಂದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ದಿಬ್ಬಾಣಾ ಜಬುಡಾವೋನೋ
ಬತ್ತಿ ಸಾಲೇರ್
ಬತ್ತಿ ಗಳಿಗೆಡ್‌ಯೇ
ಪನ್ತೇರಿಯೇ

(ದಿಬ್ಬಣ ಬೀಳ್ಕೊಡುವ ಕ್ರಮ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು / ಬಂದ ಸಾಲೇರ್ / ಬಂದಾಗ / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಎನ್ನಾಲಾ ಅರಮನೆಡೇಯೇ ಯೇ
ದಾಲಾ ಒಂಜಾಂಡ
ಕತ್ತಲೆದಿಲ್ಲಗೊಂಜೇಯೇ ಆ
ಬೊಲ್ಪು ಆಂಡ್ಂದೇರೇ

(ನನ್ನ ಅರಮನೆ / ಗೆ / ಕತ್ತಲೆಯ ಮನೆಗೆ / ಪ್ರಕಾಶವಾಯಿತು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಎನ್ನಾಲಾ ಕತ್ತಲೆದಾವೋ
ಇಲ್ಲಾಗ್‌ಲಾ
ಒಂಜಿಲಾ ದಾನಿಲಾವೋ
ಆಂಡ್ ಬೊಲ್‌ಪುಯೇ

(ನನ್ನ ಕತ್ತಲೆಯ / ಮನೆಗೆ / ಒಂದು / ದೀಪ ಆಯಿತು)

ರ ಮುತ್ತಿನ್ನಾ ತುವಾವೋ
ತುಡಾರಾ ಬೊಲ್ಪಾಂಡಾ
ಉದಿಪಿನಾನಾಂಡೇ
ಪನ್‌ತ್ತೇರಿಯೇ

ತುಡಾರ್ : ದೀಪ; ಬೊಲ್ಪು : ಬೆಳಕು

(ಮುತ್ತಿನಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ / ದೀಪದ ಬೆಳಕು / ಉದಯವಾಯಿತು / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಇಜ್ಜಿಲಾವೋ
ಮುತ್ತಿನ್ನಾ ತುಡಾರಾ
ಬೊಲ್ಪುಲಾ ದಾನಿಲಾವೋ
ಇಜ್ಜಿ ಪಂಡೇರೇ

(ಇಷ್ಟರ ತನಕ / ಮುತ್ತಿನಂತಹ ದೀಪದ / ಪ್ರಕಾಶ / ಇರಲಿಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಕಲಸೆದಾ ಅರಿನೀಯೇ
ದೀತೇರ್ ಸಾಲೇರೇ
ದಂಕ್‌ದ್ ಉಲಯಿ ಬಲಾ
ಪೊಣ್ಣುಂದೇರೇ

ಕಲಸೆ : ಕಳಸಿಗೆ; ಹತ್ತುವರೆ ಯಾ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಸೇರಿನ ಅಳತೆ; ಅರಿ : ಅಕ್ಕಿ

(ಅಕ್ಕಿ ತುಂಬಿದ ಕಳಸಿಗೆಯನ್ನು / ಇಡುತ್ತಾರೆ ಸಾಲೇರ್ / ಕಳಸಿಗೆಯನ್ನು ಎಡಹಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗು / ಹೆಣ್ಣೇ, ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಕಲಸೆದಾ ಅರೀನೇಯೇ
ದೀತೇರ್ ಸಾಲೇರೇ
ದಂಕ್‌ದ್ ಉಲಯೇ ಬಲ್ಲಾ
ಪಂಡೇರ್‌ಯೇ

(ಅಕ್ಕಿ ತುಂಬಿದ ಕಳಸಿಗೆಯನ್ನು / ಇಡುತ್ತಾರೆ ಸಾಲೇರ್ / ಎಡಹಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗು / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಏಕಡ ಸಾಲ್ಯಾರೇಯೇ
ಅರಮನೇಡೀಲಾ
ದಾಲಾ ಒಂಜಾ ದಾನೀಯೇ
ಪನ್ನಾಗಾಯೇ ಯೇ

(ಏಕಡ ಸಾಲೇರ / ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ / ಹಾಗೆ / ಹೇಳುವಾಗ)

ವ ಏಕಾಡಾ ಸಾಲೇರೇ
ದಾಲಾ ಪಂಡೇರ್
ದಾಲಾ ದಾನಿಲಾವೊ
ಪನ್ನಾಗುಂಡುಗೇಯೇ

(ಏಕಡ ಸಾಲೇರ್ / ಹೇಳುವಾಗ / ಅಂದು / ಹೇಳುವಾಗ)

ರ ಗಿಂಡೆ ಗಿಳಿರಾಮಾ
ದೆಯ್ಯಾರೇ ಸಾಲ್ಯಾರೆ
ದಾಲಾ ಬಾಯಾಲೊಂಜೇಯೇ
ಅರಮಾನೇಡ್‌ಯೇ

ಬಯ್ : ವಾಸಿಸು

(ಗಿಂಡೆ ಗಿಳಿರಾಮ / ದೆಯ್ಯಾರ್ ಮತ್ತು ಸಾಲೇರ್ / ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ / ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ)

ವ ಗಿಂಡೆಲಾ ಗಿಳಿರಾಮಾವೋ

ದೆಯ್ಯಾರ್ ಇತ್ತೇರ್

ಒಂಜಿಲಾ ದಾನೀಲಾವೋ

ಅರಮನೇಡ್‌ಯೇ

(ಗಿಂಡೆ ಗಿಳಿರಾಮ / ದೆಯ್ಯಾರ್ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು / ಆ / ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ)

ರ ಗಿಂಡೇ ಗಿಳಿರಾಮಾ

ದೆಯ್ಯಾರ್ ಬಾರೋನು

ಮೆರಿಯೋನು ಇಪ್ಪುನಾಗೋ ಆ

ಸಾಲೇರೇ ಇಲ್ಲಾಡೇ

(ಗಿಂಡೆ ಗಿಳಿರಾಮ / ದೆಯ್ಯಾರ್ / ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ / ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ / ಸಾಲೇರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ)

ವ ಗಿಂಡೇಲಾ ಗಿಳಿರಾಮಾವೋ

ದೆಯ್ಯಾರ್ ದಾನೀಲಾ

ಬಾರೋನೋ ಮೆರಿಯೋನೋ

ಇಪ್ಪುನಾಗಯೇ

(ಗಿಂಡೆ ಗಿಳಿರಾಮ / ದೆಯ್ಯಾರ್ / ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾ / ಇರುವಾಗ)

ರ ಆಣಾ ಅಲಿಬಲಿಯೇ

ಸಂತಾನಾ ಆಂಡ್‌ಯೇ

ಪೊಣ್ಣಾ ಅಲಿಬಲಿಯೇ

ಸಂತಾನ ಅತ್ಂಡ್‌ಯೇ

ಅಲಿಬಲಿ : ರಾಜ ಸಂತಾನ?

(ರಾಜ ವಂಶಕ್ಕೆ ಗಂಡು / ಸಂತಾನವಾಗುತ್ತದೆ / ರಾಜ ವಂಶಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣು / ಸಂತಾನವಾಗುತ್ತದೆ)

ವ ಆಣಾ ಅಲಿಬಲಿಯೇ
ಸಂತಾನಾ ಆಂಡ್‌ಯೇ
ಪೊಣ್ಣಾಲಾ ಅಲಿಬಲಿಯೇ
ಸಂತಾನಾ ಉಲ್ಲೇರೇ

(ರಾಜ ವಂಶಕ್ಕೆ ಗಂಡು / ಸಂತಾನವಾಗುತ್ತದೆ / ಹೆಣ್ಣು ಸಂತಾನದ / ಕುಟುಂಬದವರು ಇದ್ದಾರೆ)

ರ ರಾಮ ಕಾಲಾನೇಯೇ
ಅಂದೇ ಉಲ್ಲಾಯಾ
ರಾಮ ರಾಮ ಕಾಲವ್ವೋ
ಬನ್ನಾಗಾಯೇ

(ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲ / ಓ ಒಡೆಯರೇ / ಆ ಕಾಲ / ಬರುವಾಗ)

ಪ ರಾಮನಾ ಕಾಲಾನೇಯೇ
ಅಂದೇ ಉಲ್ಲಾಯಾ
ರಾಮ ಕಾಲಾನೇಂದೇ
ಪಂಡೇರಿಯೇ

(ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲ / ಓ ಒಡೆಯರೇ / ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಕಥೆ ಎಂದು / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

* * * * *

ಅಧ್ಯಾಯ 3

ಕೇಂಜವ ಪಕ್ಕಿಲೆ ಸಂದಿ

(ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಯ ಪೂರ್ವ ಕಥೆ)

'ಕೇಂಜವ ಪಕ್ಕಿಲೆ ಸಂದಿ' ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನದ ಮಹತ್ವದ ಭಾಗ; ಇದು ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಯ ಜನನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು.

'ಕೇಂಜವ ಪಕ್ಕಿಲೆ ಸಂದಿ' ತುಳು ಜಾನಪದದಲ್ಲೊಂದು ಅದ್ವಿತೀಯ ರಚನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಿಯ ಮೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ಹುಟ್ಟಿಬರುವ ಕಥೆಯಿದೆ. ಹಾಗೇಯೇ ಇದರಲ್ಲಿ ತುಳುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ, ತುಳುವ ಕೌಟಂಬಿಕ ಜೀವನದ ಚಿತ್ರಣ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ದೊಡ್ಡ ಪರ್ವತವೊಂದು ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ: ಮನುಷ್ಯ, ವನರಾಶಿ, ಜಲಪ್ರಾಣಿ. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ದೇವರು ನಾಶವಾದ ಜೀವರಾಶಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಎರಡು ಕೇಂಜವ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ–ಒಂದು ಗಂಡು,ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು. ಕೇಂಜವ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಹಕ್ಕಿಗಳು; ಆದರೆ ಅವು ಇಡೀ ಮಾನವ ಜಾತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ.

ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಕುಕ್ಕಿತಿನ್ನಲು (ಮೇವಾರ) ಅಂಗಳ (ಅಂಗಣ); ಕೂತುಕೊಳ್ಳಲು 'ಕುಲ್ಲಕಲ್ಲ್'; ಸಂಜೆಯ ಸಮಯ ವಿರಾಮ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ 'ಬಯ್ಯಮರ' ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಅಣ್ಣ–ತಂಗಿಯ ಧರ್ಮ ಪಾಲಿಸುವ ನಿಯಮ ಹೊರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬಂಧುಜತೆ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ನಿಷೇಧದ ನಿರ್ಬಂಧ.

ಕೇಂಜವ ಪಕ್ಕಿಲೆ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ:

< ಸಂತಾನದ ಫಲಬೇಕೆಂದು ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ.

< ಸಂತಾನ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ದೇವರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ.

< ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ದೇವರಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯಿಡಲು ಏನೆಲ್ಲಾಬೇಕು ಅವಳೇ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ

< ಮಕರಂದ ತರಲು ಹೋದ ಕೇಂಜವ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರಲು ತಡವಾದಾಗ ಮೊದಲಿಟ್ಟ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹರಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ

< ಮೊದಲಿಟ್ಟ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ದೇವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು – ಇದರ ಉಪಾಯ ಅವಳೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾಳೆ

ಯಾವ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಗಂಡು ಹಕ್ಕಿ, ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೇಳದೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ; ಆದ್ದರಿಂದ ಆದರ್ಶ ದಂಪತಿಗಳು ಹೇಗೆ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಸಂದೇಶ ಈ ಪಾಡ್ದನದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ

ಹಕ್ಕಿಗಳು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವು ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ತಮಗೆ ಸಂತಾನದ ಫಲಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿ ಮೊದಲು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ದೇವರು ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಅಣ್ಣ–ತಂಗಿಯ ಧರ್ಮ ಪಾಲಿಸುವ ನಿರ್ಬಂದ ಹೊರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಣ್ಣ–ತಂಗಿಯ ನಿರ್ಬಂದ ಇರುವ ತನಕ ಸಂತಾನದ ಫಲ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಕೇಳಲು ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ದೇವರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲು ನಿರ್ಧಾರಿಸುತ್ತವೆ. ಕಾಣಿಕೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ದೇವರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ದೇವರ ಪಾದಕ್ಕೆ ಕಾಣಿಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿಹೇಳುತ್ತವೆ:

'ದೇವರೇ, ನೀವು ನಮ್ಮನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಈಗ ನಮಗೆ ಸಂತಾನಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಸಂತಾನ ಹೇಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತೀರಿ ದೇವರೇ?'

ದೇವರಿಗೆ ಧರ್ಮ ಸಂಕಟ. ಅವರು ಹೊರಿಸಿದ ನಿರ್ಬಂದನೆಯ ಪಾಲನೆ ಆಗಬೇಕು; ಅವರೇ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ತಂದ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ಈಡೇರಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

'ಹಕ್ಕಿಲೇ ನೀವು ಏಳು ಸಮುದ್ರ ದಾಟಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸಂತಾನದ ವರ ಕೇಳುವಾಗ ನಾನು ಯಾವ ವರಕೊಡಲಿ?'

ಧರ್ಮ ಸಂಕಟದಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಜಾನಪದ ಕವಿ ಬಹಳ ಸುಂದರವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

ದೇವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ :

'ನಾನು "ಅಣ್ಣ-ತಂಗಿ"ಯ ವರ ಹಿಂತೆಗೆಯುತ್ತೇನೆ; ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನೀವು "ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿ"ಯ ನಿಯಮ ಪಾಲಿಸಿರಿ.'

ದೇವರು ಗಂಡು ಕೇಂಜವ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ :

'ಏಳು ಸಮುದ್ರದ ಆಚೆ ಒಂದು ಅರಳಿ ಮರ ಇದೆ; ಅದರ ಬಿಳಿ ಹೂವಿನ ಮಕರಂದ ತಂದು ನಿನ್ನ ಕೇಂಜವಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವಳು ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ, ಮೊಟ್ಟೆ ಇಡುತ್ತಾಳೆ.'

ಈ ಪರಿಹಾರದಿಂದ ಬಂಧುಜತೆ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ನಿಷೇಧ ನಿಮಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ; ಹಾಗೂ ಕೇಂಜವ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಅಪೇಕ್ಷೆಯೂ ಈಡೇರುತ್ತದೆ.

ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಿಂದುರುಗಿ ಬರುತ್ತವೆ.

ಗಂಡು ಕೇಂಜವ ಏಳು ಸಮುದ್ರದ ಆಚೆಗಿರುವ ಅರಳಿ ಹೂವಿನ ಮಕರಂದ ತರಲು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಹೂ ಅರಳಿದಾಗ ಮಕರಂದ ಹೀರಲು ಕೊಕ್ಕು ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಹೂವಿನ ಎಸಳುಗಳು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಕ್ಕು ಹೂವಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಕೇಂಜವ ಬಳಲುತ್ತಾನೆ.

ಗಂಡು ಕೇಂಜವ ಹೋಗಿ ತುಂಬಾ ಸಮಯವಾದರೂ ಹಿಂದೆ ಬಾರದೆ ಇರುವಾಗ ಹೆಣ್ಣು ಕೇಂಜವ ಹಕ್ಕಿ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ದೇವರಿಗೆ ಹರಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ: 'ನನ್ನ ಕೇಂಜವ ಸೌಖ್ಯವಾಗಿ ಹಿಂದುರುಗಿ ಬಂದರೆ ನಾನಿಡುವ ಮೊದಲ ಮೊಟ್ಟೆ ನಿಮಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.'

ಹೂ ಅರಳುತ್ತದೆ ; ಗಂಡು ಕೇಂಜವ ಕೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಮಕರಂದ ಹೀರಿ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದು ಹೆಣ್ಣು ಕೇಂಜವ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ; ಅವಳು ಗರ್ಭವತಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ, ಮೊಟ್ಟೆ ಇಡುತ್ತಾಳೆ.

ಮೊದಲ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವುದು ಹೇಗೆಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡುಹೋದರೆ ಎಂಜಲು ತಾಗಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಅಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ; ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಂಡುಹೋದರೆ ಅಪವಿತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ರೆಕ್ಕೆಗಳ ಮೇಲೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಸಮುದ್ರದ ಮಧ್ಯೆ ಹಾರಾಡಿ ಹೋಗುವಾಗ ರೆಕ್ಕೆ ಬಿಚ್ಚಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಏನೂ ಮಾಡಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತವೆ.

ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ದೇವರು ಎರಡು ಕೇಂಜವ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ

ರ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನೇಯೇ
ಡೆನನ್ನಾಯೇ ಯೇ ಯೇ ಡೆನ್ನಾನ
ಡೆನನ್ನೇಯೇ ಯೇ ಯೇ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನಾವೋ ವೋ
ಕೆಂಬಾಜರಿ ಇಂಡಿಜರಿಯಾ ಒಂಜೇಯೇಯೇ
ಮಗ್ರ್‌ಡೇ ಆವಾನಾಗವೋ
ಕಲ್ಲೋ ಮುದೆಲ್ ಯೇ ಯೇ ಯೇ
ಪುಲ್ಲು ಇಜ್ಜೇ ಮಾನಿ ಇಜ್ಜೇ
ಮಚ್ಚ ಇಜ್ಜೇಯೇ ಪನ್ನಾಗಾವೋ
ರಾಮೋ ಕಾಲಾನೇಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ
ರಾಮ ರಾಮಾ ಕಾಲಾನೇಯೇ
ಪನಿತ್ತೇರೇ ದೇವೇರೆ
ಸೂರ್ಯೋ ನಾರಾಯೀನಾವೋ
ಸೂರ್ಯಾ ನಾರಾಯೀನಾ ದೇವೇರ್‌ಯೇ
ಒಂಜಾ ಪನ್ಪೇರೇ
ಮಾನಿಯೇ ಆನಿ ನಿರ್ಮಿಯೋಡ್‌ಂದೇ
ಮಾನಿ ನಿರ್ಮಿಯೋಡು ಮಚ್ಚ ನಿರಿಮೋಡೋ
ಪನ್ನಾಗಾ ಉಂಡುಯೇ
ಒಂಜಾ ಪನ್ನಾಗುಂಡುವೋ ವೋ

ರ/ವ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ಪುಲ್ಲು : ಪುಲ್ಲು; ಮಚ್ಚ : ಮೀನು

(ಕೆಂಬಜರಿ ಇಂಡಿಜರಿ ಪರ್ವತ / ಮಗುಚಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ / ಕಲ್ಲಬುಡಕ್ಕೆ / ಹುಲ್ಲು ಇಲ್ಲ / ಜನರಿಲ್ಲ / ಮೀನಿಲ್ಲ ಹೇಳುವಾಗ / ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲ / ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲ / ದೇವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ / ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ದೇವರು / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಜನರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕು / ಜನರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕು, ಮೀನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕು / ಹೇಳುವಾಗ)

ವ ಡೆನನ್ನಾ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನೇಯೇ
ಡೆನನ್ನಾವೋವೋ ಡೆನ್ನಾನ
ಡೆನನ್ನಾವೋ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನಾಯೇ ಯೇ ಯೇ
ಮಾನಿ ಆವೋ ನಿರ್ಮಿಯೋಡು
ಮಜ್ಜಾವೋ ನಿರ್ಮಿಮೋಡೇ
ಕಲ್ಲೋ ಆ ಮುದೆಲ್‌ಗ್‌ಯೇ

ವ/ರ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ
(ಜನರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕು / ಮೀನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕು / ಕಲ್ಲ ಬುಡದಲ್ಲಿ)

ರ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯೀನಾ ದೇವೇರ್‌ಯೇ
ಒಂಜೋ ರಡ್ಡ್ ಲಾ
ಪಕ್ಕಿಲೇನೇಯೇ ನಿರ್ಮಿಯೇರ್‌ಯೇ ಯೇ
ರಡ್ಡ್ ಪಕ್ಕಿಲೂ ಒಂಜಾಲಾ
ಮೇವಾರಾ ಅಂಗಾಣಾ
ಬಯ್ಯಾರಾವೋ ಬಯ್ಯ ಮಾರಾವೋ ವೋ
ಬಯ್ಯಾರ ಬಯ್ಯ ಮಾರಾ ಕೊರಿಯೇರ್ ಯೇ
ಮೇವಾರಾವೋ ಅಂಗಾಣಾ
ಕುಲ್ಲರಾವೋ ಕುಲ್ಲಕಲ್ಲ್ ಯೇಯೇಯೇ

ರ/ವ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ಬಯ್ಯಾರ : ಸಂಜೆಯ ಸಮಯ; ಬಯ್ಯಮರ : ಪಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡಲು ಮರ; ಮೇವಾರ : ಕುಕ್ಕಿತಿನ್ನಲು; ಕುಲ್ಲಕಲ್ಲ್ : ಕಲ್ಲಿನ ಪೀಠ

(ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ದೇವರು / ಎರಡು / ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ / ಎರಡು ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ / ಕುಕ್ಕಿತಿನ್ನಲು ಅಂಗಣ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ / ವಾಸಿಸಲು 'ವಾಸ-ಮರ' [ಬಯ್ಯಮರ] / ವಾಸಿಸಲು 'ವಾಸ-ಮರ' ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ / ಕುಕ್ಕಿತಿನ್ನಲು ಅಂಗಣ / ಕೂತುಕೊಳ್ಳಲು ಕಲ್ಲಿನ ಪೀಠ)

ವ ಸೂರ್ಯ ನಾರಾಯಿನಾವೋ ದೇವೇರ್‌ಯೇ
ನಿರ್ಮಿದೇರ್‌ಯಾ ರಡ್ಡಾವೋ ಪಕ್ಕೀಲೇನೇ ಯೇ ಹಾಂ
ರಡ್ಡ್‌ಲಾವೋ ಪಕ್ಕಿಲೇನೇಯೇ ನಿರ್ಮಿದೇರ್ ದೇವೇರ್
ಆ ಮೇವಾರಾವೋ ಅಂಗಾಣಯೇ ಯೇ ಯೇ
ಮೇವಾರ ಅಂಗಾಣಾವೋ ದಾನೀಯಾ
ನಿರ್ಮಿದೇರ್ ದೇವೇರ್
ಕುಲ್ಲಾರಾವೋ ಕುಲ್ಲಕಲ್ಲ್ ಯೇಯೇಯೇ

ವ/ರ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ
(ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ದೇವರು / ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ ಎರಡು ಪಕ್ಕಿಗಳನ್ನು / ಎರಡು ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ ದೇವರು / ಕುಕ್ಕಿತಿನ್ನಲು ಅಂಗಣ / ಕುಕ್ಕಿತಿನ್ನಲು ಅಂಗಣ / ದೇವರು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ / ಕೂತುಕೊಳ್ಳಲು ಕಲ್ಲಿನ ಪೀಠ)

ರ ಆತೆನೆ ಪೊರ್ತುಗೋಯೇ ಯೇ
ದಾಲಾ ಪಕ್ಕೀಲೋ
ಆಲಾ ಆಲಿಯೋನು ಗಿರಿಯೋನು ಇಪ್ಪುನಾಗಾ
ರಡ್ಡ್ ಪಕ್ಕಿಲೂಯೇ
(ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ / ಆ ಹಕ್ಕಿಗಳು / ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿರುವಾಗ / ಎರಡು ಹಕ್ಕಿಗಳು)

ವ ಆತೆ ಪೊರ್ತುಗುಯೇಯೇ ಹಾಂ
ರಡ್ಡ್ ಪಕ್ಕಿಲೂ ಹಾಂ
ಆ ಆಲಿಯೋನೊ ಗಿರಿಯೋನುಲಾವೋ
ಇಪ್ಪುನಾಗಾವೋ
(ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ / ಎರಡು ಹಕ್ಕಿಗಳು / ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿ / ಇರುವಾಗ)
ಪಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಸಂತಾನದ ವರ

ರ ಪೊಣ್ಣುಲಾ ಪಕ್ಕೀಲಾ
ಪನ್ಪೊಲು ಕೇಂಜಾವಾಡ
ನಮ ಇಂಚೆನೇ ಇತ್ತ್ಂಡಾ ನಮಕ್ಕ್
ಸಂತಾನಾ ಸಿರಿಪಲನೇಯೇ
(ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿ / ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ ಕೇಂಜವನಲ್ಲಿ / ನಾವು ಹೀಗೆಯೇ ಇದ್ದರೆ ನಮಗೆ / ಸಂತಾನದ ಫಲ...)

ವ ಏರಿಯಾಲಾವೋ
ಆ ಪೊಣ್ಣು ಪಕ್ಕೀ ಆ
ಆ ಕೇಂಜಾವಾಡಾಲಾವೋ
ಆ ಪನ್ಪೊಲುಗೇಯೇ
(ಓ ಕೇಂಜವ / ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿ / ಕೇಂಜವನಿಗೆ / ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ)

ರ ನಮನ ಸಂತಾನೋಗೋ
ಸಿರಿಪಲ ಉಂಡಾ
ಸೂರ್ಯನಾರಾಯೀನಾ ದೇವೆರ್ ನಿರ್ಮಿನಡೇ
ಪೋಯಿ ಪನ್ಪಾನಾಯೇ
(ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ / ಸಂತಾನ ಫಲ ಇದೇಯೇ / ನಮ್ಮನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ದೇವರಲ್ಲಿಗೆ / ಹೋಗುವ ಹೇಳುತ್ತವೆ)

ವ ನಮಾ ನಿರ್ಮಿನಾವೋ
ಆ ದೇವೆರೆ ಅಡೆಗೇಯಾ
ಆ ಪೋದು ನಮಲಾವೋ
ಆ ಬೇಗ ಕೇನ್ಗಾಯೇ
(ನಮ್ಮನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ / ದೇವರಲ್ಲಿಗೆ / ಹೋಗಿ ನಾವು / ಕೂಡಲೆ ಕೇಳುವ)

ರ ದೇವೆರೆ ಪಾದೋಗಾಂಡಾ ಪೋವೋಡ್ಡಾ
ದೇವೇರ್ದ ಕೇನೋಡೂಡಾ
ದಾನೆ ಆವೋಡೋ ಕೇಂಜಾವೆದಿಯೇ
ಪೊಣ್ಣು ಪಕ್ಕಿಡಾಯೇ

(ದೇವರ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು / ದೇವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಲು / ಏನು ಬೇಕು ಕೇಂಜವೆದಿಯೇ / ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿಯ ಹತ್ತಿರ...)

ವ ದೇರ್ವೆರ್ದ ಪೋದುಲಾವೋ
ಕೇನೊಡುಲಾವೋ
ಆ ದಾನಿ ಆವೋಡುಲಾವೋ
ಆ ದಾನೆ ಬೋಡುಯೇ

(ದೇವರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ / ಕೇಳಲು / ಏನು ಬೇಕು / ಏನು ಆಗಬೇಕು)

ರ ಒರ್ಲ ಬುಲೆಂತ್ತರೀಲಾ
ತಿರ್ಕಣ್ಣ ತಾರಾಯಿ
ಒರ್ಕಣ್ಣ ಬಜ್ಜೇಯೀಲಾ
ಆವೋಡು ಪಂಡೋಲೋ

ಒರ್ಲ : ಒಂದು 'ಬಳ್ಳ', ಮುಕ್ಕಾಲು ಸೇರು; ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ತಾರಾಯಿ : ಮೂರುಕಣ್ಣಿನ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ

(ಮುಕ್ಕಾಲು ಸೇರು ಬೆಳ್ತಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ / ಮೂರುಕಣ್ಣಿನ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ / ಒಕ್ಕಣ್ಣ ಅಡಿಕೆಕಾಯಿ / ಆಗಬೇಕು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ)

ವ ಒರ್ಲ ಬುಲೆಂತ್ತರೀಯಾ
ತಿರ್ಕಣ್ಣ ತಾರಾಯೀಯಾ
ಆ ಒಂಜಿ ಇರೆಲಾವೋ
ಆ ಒರ್ಕಣ್ಣ ಬಜ್ಜೆಯಿಯೇ

(ಮುಕ್ಕಾಲು ಸೇರು ಬೆಳ್ತಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ / ಮೂರುಕಣ್ಣಿನ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ / ಒಂದು ಬಾಳೆ ಎಲೆ / ಒಕ್ಕಣ್ಣ ಅಡಿಕೆಕಾಯಿ)

ರ ಐನೀ ಬಚ್ಚಿರೇಲಾ
ಒಂಜಿ ಬಂಗಬಾರೆದ
ಕೊಡಿ ಇರೆನಾಂಡಾ
ಪತ್ತೋನು ಪೋವೋಡುಯೇ

ಐನ್ : ಐದು; ಬಚ್ಚಿರೆ : ವೀಳ್ಯದೆಲೆ

(ಐದು ವೀಳ್ಯದೆಲೆ / ಒಂದು ಬಂಗ ಬಾಳೆ / ಎಲೆಯ ತುದಿಭಾಗ / ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು)

ವ ಅಡೆ ಪೋನಾಗಾಲಾವೋ
ಐನ್ ಬಚ್ಚಿರೇಯೇ ಹಾಂ
ಆ ತೆನ್ನಾಯಿ ಪೋತುನಾವೋ
ಆ ಕೊಡಿ ಬಂಗಬಾರೆದಾವೋ

(ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ / ಐದು ವೀಳ್ಯದೆಲೆ / ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬಾಗಿದ/ ಬಂಗಬಾಳೆ ಎಲೆಯ ತುದಿಭಾಗ)

ರ ಆತೆನೆ ಪೊರ್ತುಗಾಂಡಾವೋ ವೋ
ಪೋಯಿ ಕೇಂಜಾವೇ
ಒರ್ಲ ಬುಲೆಂತರಿ ಒರ್ಕಣ್ಣ ಬಜ್ಜೇಯೀ
ತಿರ್ಕಣ್ಣ ತಾರಾಯಿನೀಯೇ

(ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ / ಹೋಗುತ್ತಾನೆ ಕೇಂಜವ / ಮುಕ್ಕಾಲು ಸೇರು ಬೆಳ್ತಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಒಕ್ಕಣ್ಣ ಅಡಿಕೆ / ಮೂರುಕಣ್ಣಿನ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯನ್ನು...)

ವ ಒರ್ಲ ಬುಲೆಂತರಿಯೇಯೇ
ಆ ಒರ್ಕಣ್ಣ ಬಜ್ಜೇಯೀಯಾ
ಆ ಮೂಜಿ ಕಣ್ಣ ತಾರಾಯೀಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಪತ್ಯೆನಾ ಕೇಂಜಾವೆ

(ಮುಕ್ಕಾಲು ಸೇರು ಬೆಳ್ತಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ / ಒಕ್ಕಣ್ಣ ಅಡಿಕೆಕಾಯಿ / ಮೂರುಕಣ್ಣಿನ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯನ್ನು / ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಕೇಂಜವ)

ರ ಬಾಯೀಡ್ ನಮಾಲಾವೋ ಕೊಂಡೊದೋವೋ
ಪೋಪಿನಿ ಬೊಡ್‌ಚಾಂಡ್
ರೆಂಕೆ ರೆಂಕೇಲಾ ಜೋಡ್ಯಾದ್ ನಮನೇ
ಪತೊಂದು ಪೋಕಂದೇರೇ

(ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು / ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ / ರೆಕ್ಕೆ ರೆಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸಿ / ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಹೇಳುತ್ತವೆ)

ವ ಬಾಯಿೀಡ್ ಪತೊಂದೋಲಾವೋ
ಪೋಯಾಡಾ ನಮಕ್ಕ್ಯಾ
ಆ ರೆಂಕೆ ರೆಂಕೇಲಾವೋ
ಆ ಜೋಡಿಯರೆ ಬಂಗಾಯೇ

(ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು / ಹೋದರೆ ನಮಗೆ / ರೆಕ್ಕೆ ರೆಕ್ಕೆ / ಜೋಡಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ)

ರ ರೆಂಕ್ಕೆ ರೆಂಕೆನಾಂಡಾವೋ
ಜೋಡಿಯ ಪಕ್ಕೀಲು
ಸೂರ್ಯನಾರಾಯೀನಾ ದೇವೇರೇ
ಪಾದದ ಮುದೆಲ್‌ಗ್ ಪೋತನೇಯೇ

(ರೆಕ್ಕೆ ರೆಕ್ಕೆ / ಜೋಡಿಸುತ್ತವೆ ಹಕ್ಕಿಗಳು / ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ದೇವರ / ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ)

ವ ರೆಂಕೆ ರೆಂಕೆಲಾವೋ
ಆ ಜೋಡಾದೀಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಸೂರ್ಯ ನಾರಾಯೀನಾವೋ
ಆ ದೇವೇರೆ ಅಡೆಗ್‌ಯೇ

(ರೆಕ್ಕೆ ರೆಕ್ಕೆ / ಜೋಡಿಸಿ / ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ / ದೇವರು ಇದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ)

ರ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯೀನಾ
ದೇವೇರೇ ಪಾದಾದ
ದುಂಬೇ ನಿಗಿತ್ತೆಯೇ
ಇರೆ ಪಾಡ್ ಸುತ್ತಿಗೆ ದೀತಾನಾಯೇ

ನಿಗಿಪು : ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳು; ಸುತ್ತಿಗೆ : ಬಾಳೆಯ ತುದಿ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಹಾಕಿ, ಅಕ್ಕಿಯ ಮೇಲೆ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ವೀಳ್ಯದೆಲೆ, ಅಡಿಕೆಯಿಟ್ಟು

ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಹೂ ಹಾಕಿ, ಆರಾಧಿಸುವುದು (ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ / ದೇವರ / ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ / ಬಾಳೆಎಲೆ ಹಾಕಿ 'ಸುತ್ತಿಗೆ' ಇಡುತ್ತವೆ)

ವ ದೇವೇರ ಪಾದಾದಡೇಗೇ
ಆ ಪೋದು ದಾನೀಯಾ
ಆ ಇರೇ ಪಾಡ್‌ದೇ
ಸುತ್ತಿಗೆ ಕೊಂಡು ದೀತಾಯೇ
(ದೇವರ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ / ಹೋಗಿ / ಎಲೆ ಹಾಕಿ / 'ಸುತ್ತಿಗೆ' ಇಡುತ್ತವೆ)

ರ ದಾನೇ ರಾಮಾ ಕಾಲಾನೇ ದಾನೇ ಕೇಂಜಾವಾ
ದಾನೆ ಕಜ್ಜೋಡವ್ವೋ
ದಾನೆ ಕಾರ್ಯೋಡು
ಬತ್ತರ್ ಪಕ್ಕೀಲೇ ನಿಗ್‌ಲೇ
(ಓ ಏನು ಕೇಂಜವ / ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ / ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ / ಬಂದಿದ್ದೀರಿ ಪಕ್ಷಿಗಳೇ ನೀವು)

ವ ರಾಮ ರಾಮಾ ಕಾಲಾನೇಯೇ
ದಾನೆ ಕೇಂಜಾವೋ
ಆ ಇಡೆಗ್ ನಿಗುಲುಲಾವ್ವೋ
ದಾದಾ ಕಜ್ಜೋಡುಯೇ
(ಓ! / ಏನು ಕೇಂಜವ / ಇಲ್ಲಿಗೆ ನೀವು / ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ...)

ರ ಅಂದೇ ದೇವೇರೇಯೇ
ನಿರ್ಮರ ನಿರ್ಮಿದಾರ್
ಕುಲ್ಲರ ಕುಲ್ಲಾ ಕಲ್ಲ್ ಬೈಯಾರಾ ಬೈಯಾಮಾರಾ
ಮೇವಾರ ಅಂಗಾಣೋನೋ
(ಓ ದೇವರೇ / ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ / ಕೂತುಕೊಳ್ಳಲು ಕಲ್ಲಿನ ಪೀಠ: ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಲು 'ಬೈಯ ಮರ' / ಕುಕ್ಕಿತಿನ್ನಲು ಅಂಗಣವನ್ನು...)

ವ ಅಂದೇ ದೇವೇರೇಯೇ
ಅಂದೇ ದೇವೇರೇಯಾ
ಆ ನಿರ್ಮರ ನಿರ್ಮಿಯಾರ್‌ಯೇ
ಕುಲ್ಲರ ಕುಲ್ಲ ಕಲ್ಲ್‌ಯೇ
(ಓ ದೇವರೇ / ಓ ದೇವರೇ / ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ / ಕೂತುಕೊಳ್ಳಲು ಕಲ್ಲಿನ ಪೀಠ)

ರ ಈತ್ ಏಚನಾಡೇಯೇ
ಕೊರ್ಯೆರ್ ದೇವೇರೇ
ಎಂಗ್ಲೆಗ್ ಸಂತಾನೊಗು ಸಿರಿ ಪಲಲ
ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ನಾಗಾಯೇ
(ಅಷ್ಟು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ / ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ದೇವರೇ / ನಮಗೆ ಸಂತಾನ ಫಲ / ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ)

ವ ಮೇವಾರ ಅಂಗಣಾಲಾವೋ
ಆ ಕೊರ್ಯೆರ್ ದೇವೇರೇ ಹಾಂ
ಆ ಈತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್‌ಯೇ
ಎಂಕಲೆ ಸಂತಾನೋಗೋ

ರ ಸಂತಾನೋಗು ಸಿರಿಪಲೋನೋ
ಎಂಚ ಕೊರ್ಪಾರ್
ಕೊರ್ಪಾರ್ ದೇವೇರೇ ಪಂಡ್‌ದ್
(ಸಂತಾನಕ್ಕೆ ಸಂತಾನ ಫಲ / ಹೇಗೆ ಕೊಡುವಿರಿ / ಹೇಗೆ ಕೊಡುವಿರಿ ದೇವರೇಂದು ಹೇಳಿ / ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಕೇಳುತ್ತವೆ)

ವ ಸಂತಾನೋಗು ಸಾಪಾಲಾವೋ
ಆ ಕೊರ್ಲೆ ದೇವೇರೇ
ಆ ಕೊರ್ಲೆ ಕೊರ್ಲೆ ಪಂಡ್‌ದೇ
ಪಾದ ಪತ್ತ್‌ದ್‌ಯೇ
(ಸಂತಾನದ ವರ / ಕೊಡಿ ದೇವರೇ / ಕೊಡಿ ಕೊಡಿಯೆಂದು ಹೇಳಿ / ಕಾಲು ಹಿಡಿದು...)

ರ ಅಂದಾ ಪಕ್ಕೀಲೇ ಪನ್ತ್ತೇರೇ ಏಳಿ ಕಡಲೀದ
ಆಯರೇಡ್ ಬತ್ತ್ ದ್
ನಿಗುಲು ಕೇನ್ನಾಗಾ
ಓವ್ವವಾ ಸಾಪ ಕೊರ್ಪುನ್‌ವೋ
(ಓ ಹಕ್ಕಿಗಳೇ, ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಏಳು ಸಮುದ್ರದ / ಆಚೆಯಿಂದ ಬಂದು / ನೀವು ಕೇಳುವಾಗ / ಯಾವ ವರ ಕೊಡಲಿ ನಾನು)

ವ ಅಂದೇ ಪಕ್ಕಿಲೆಲಾವೋ
ಏಳಿ ಕಡಲಾವೋ ಹಾಂ
ಆ ಕಡತ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತ್ ದಾಲಾವೋ
ನಿಗುಲು ಬತ್ತ್ ಕೇಂಡರಾವೋ
(ಓ ಹಕ್ಕಿಗಳೇ / ಏಳು ಸಮುದ್ರ / ದಾಟಿ ಬಂದು / ನೀವು ಬಂದು ಕೇಳುವಾಗ)

ರ ನಿಗ್‌ಲ್ ತಗೆ ತಂಗಡೇ
ಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಉಲ್ಲರಾತ್ತಾ
ಕಂಡನೆ ಬುಡೆದೆನ್ವಿನಾವೋವೋ
ಕಟ್ಟ್‌ಲಾ ಬಾಮಿಲೇಯವೋ
(ನೀವು ಈಗ 'ಅಣ್ಣ-ತಂಗಿ' / ನಿಯಮ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅಲ್ಲವೇ / ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಯ / ನಿಯಮ ಪಾಲಿಸಿರಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ)

ವ ತಗೆ ತಂಗಡಿಲಾವೋ
ಆ ಕಟ್ಟ್ ಬುಡುಲೇಯಾ
ಆ ಕಂಡನೆ ಬುಡೆದಿಗೇಯೇ
ಆ ಕಟ್ಟ್‌ಲಾಯೇ
(ಅಣ್ಣ ತಂಗಿಯ / ನಿಯಮ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ / ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಯ / ನಿಯಮ...)

ರ ಕಂಡೆನ ಬುಡೆದ್ದಿನವೋ ಆ
ಕಟ್ಟ್‌ಲಾ ಬಾಮಿಯಾರ್ಡಾ
ಮಿತ್ತ್ ಮೇಗಿ ಮಾ ಲೋಕೋಡುಂಡೋ
ಅಂದಾ ಕೇಂಜಾವಾ
(ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಯ / ನಿಯಮ ಪಾಲಿಸಿದರೆ / ಮೇಲಿನ ಮಹಾ ಮೇಘ ಲೋಕದಲ್ಲಿದೆ / ಓ ಕೇಂಜವ)

ವ ಕಂಡನೆ ಬುಡೆದ್ಯಾಲಾವೋ
ಆ ಕಟ್ಟ್‌ಡ್‌ಲಾವೋ ಹಾಂ
ಆ ಸಾಪ ಕೊರ್ತೇರ್‌ಯೇ ಹಾಂ
ಆ ದೇವೆರಾರ್‌ಯೇ
(ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಯ / ನಿಯಮದ / ವರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ / ದೇವರು)

ರ ಮಿತ್ತ ಮೇಗೀ ಮಾ
ಲೋಕೋಡುಂಡು ಕೇಂಜಾವಾ
ಅರಲಿನ ಮರ ಉಂಡೋ
ಅರಲಿ ಮರತ್ತಾ ಸುಳಿನಾ ಪೂತ್ತಾಯೇ

ಸುಳ್ಳಿದ ಪೂ : ಸುಗಂಧಿ ಪುಷ್ಪ; ಅರಲಿ ಮರ : ಅರಳಿ / ಅಶ್ವತ್ಥ ಮರ
(ಮೇಲಿನ ಮಹಾ ಮೇಘ / ಲೋಕದಲ್ಲಿದೆ ಕೇಂಜವ / ಅರಳಿ ಮರಯಿದೆ / ಅರಳಿ ಮರದ ಸುಗಂಧಿ ಪುಷ್ಪದ)

ವ ಮಿತ್ತ್ ಮೇಗೀ ಮಾವೋ
ಆ ಲೋಕೋಗು ಪೋಲಾ ಹಾಂ
ಆ ಅರಲಿನ ಮರಟ್ಟುಂಡುಲಾವೋ
ಜೊಳ್ಳಿದ ಪುರ್ಪಾಯೇ

ಪುರ್ಪ/ಕುರ್ಪ/ಪುಷ್ಪ : ಹೂ
(ಮೇಲಿನ ಮಹಾ ಮೇಘ / ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗು / ಅರಳಿ ಮರದಲ್ಲಿದೆ / ಬಿಳಿ ಹೂ)

ರ ಬೊಲ್ಲಿದ ಪುರ್ಪದಾಯೇ
ಪನಿನೀರ್ ನ್
ಕೊಂಡೊದು ಬತ್ತ್‌ದೇಯೇ
ಪೊಣ್ಣು ಕೇಂಜವದಿಗ್ ಕೊರ್ಲ ಕೇಂಜಾವಾ

ಪನಿನೀರ್ : ಮಕರಂದ
(ಬಿಳಿ ಹೂವಿನ / ಮಕರಂದ / ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು / ನಿನ್ನ ಕೇಂಜವಳಿಗೆ ಕೊಡು ಕೇಂಜವಾ)

ವ ಅರಲಿನ ಮರತ್ತ್‌ಲಾವೋ
ಬೊಲ್ಲಿದ ಪುರ್ಪ ದಾವೋ ಹಾಂ
ಆ ಪನಿನೀರ್ ಕನತ್ತ್‌ದ್‌ಯೇ
ಆ ನಿನ್ನ ಪಕ್ಕಿಗ್‌ಯೇ
(ಅರಳಿ ಮರದ / ಬಿಳಿ ಹೂವಿನ / ಮಕರಂದ ತಂದು / ನಿನ್ನ ಹಕ್ಕಿಗೆ)

ರ ನಿನ್ನ ಕೇಂಜವದಿಗೇಯಾ
ಕೊರ್ಯಡಾ ಕೇಂಜಾವಾ
ಸಂತಾನ ಆಪುಂಡೋ ತೆತ್ತಿ ದೀಪೋಳೋ
ಪೊಣ್ಣು ಪಕ್ಕಿಂದೇರೇ

ತೆತ್ತಿ / ಕೆತ್ತಿ : ಮೊಟ್ಟೆ
(ನಿನ್ನ ಕೇಂಜವದಿಗೆ / ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೇಂಜವ / ಸಂತಾನ ಆಗುತ್ತದೆ ಮೊಟ್ಟೆಯಿಡುತ್ತಾಳೆ / ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಆ ಪನಿಲಾ ಕನತ್ತ್‌ದ್ ಯೇ ಹಾಂ
ಕೇಂಜವದಿಗ್ ಕೊರ್ಲಾವೋ ಆ
ಆ ತೆತ್ತಿ ದೀಪೋಲೋ
ಸಂತಾನಾ ಆಪುಂಡುವೋ
(ಮಕರಂದ ತಂದು / ಕೇಂಜವದಿಗೆ ಕೊಡು / ಮೊಟ್ಟೆಯಿಡುತ್ತಾಳೆ / ಸಂತಾನ ಆಗುತ್ತದೆ)

ರ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯೀನಾ ದೇವೇರೇ
ಕಾರ್‌ಗ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರ್ಯೆರ್ನೇ
ಆನಿ ಪೋದವ್ವೋ ಮಗ್‌ರ್ ದಿನತ್ತಾನಿ
ಬಯ್ಯಾಡ್ ಪೋಯಿನೇಯೇ
(ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ದೇವರ / ಕಾಲಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಬೀಳುತ್ತಾನೆ / ಆ ದಿನ ಹೋಯಿತು ಮರುದಿನ / ಸಾಯಂಕಾಲ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ)

ವ ದಾಲ ಕೇಂಜಾವೇಯಾ
ಆನಿ ಪೋದು ಹಾಂ
ಆ ಮಗ್‌ರ್ ಮನದಾನಿಯೇ
ದಿನಾ ಬನ್ನಾಗಾಯೇ
(ಕೇಂಜವ / ಆ ದಿನ ಹೋಗಿ / ಮರುದಿನ / ಬರುವಾಗ)

ರ ಅರಲಿನ ಮರಟ್ಟಾಂಡಾವೋ
ಕುಲ್ಲುದೆ ಕೇಂಜಾವೆ
ಸೂರ್ಯೆ ಉದೇಲಾ ಆಪುನಾ ಪೊರ್ತುಗೋವೋ
ಪುರ್ಪ ಅರಲ್ನಾಗಾಯೇ
(ಅರಳಿ ಮರದಲ್ಲಿ / ಕೂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಕೇಂಜವ / ಸೂರ್ಯೋದಯದ ಹೊತ್ತು / ಹೂ ಅರಳುವಾಗ)

ವ ಆನಿ ಪೋದುಲಾವೋ
ಆ ಮಗ್‌ರ್ ದಿನತ್ತಾನಿಯಾ
ಆ ಪುರ್ಪ ಅರಲೊಂದು ಬರ್ನಾಗಾಲಾವೋ
ಆ ರಾವೋನು ಪೋತೇಯೇ
(ಆ ದಿವಸ ಹೋಗಿ / ಮರುದಿನ / ಹೂ ಅರಳುವ ಸಮಯ / ಹಾರುತ್ತಾ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ)

ರ ಪುಪ್ಪೊಗು ಕೋಕಾಯೀ
ಪಾಡಿಯೇ ಕೇಂಜಾವೇ
ಪುರ್ಪದಾ ಪನಿನೀರ್ ಕೊಂಡುದು ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಯೇ
ಪೊಣ್ಣು ಪಕ್ಕಿಗ್‌ಯೇ

(ಹೂವಿಗೆ ಕೊಕ್ಕು / ಹಾಕುತ್ತಾನೆ ಕೇಂಜವ / ಹೂವಿನ ಮಕರಂದ ತಂದು / ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿಗೆ)

ವ ಅರಲೊನು ಬರನಾಗಾವೋ
ಪುಪ್ಪೊಗೋ ದಾನೀಯಾ
ಆ ಕೋಕಾಯೀ ಪಾಡಿಯೇನಾವೋ
ಆಣ್ ಕೇಂಜವೇ

(ಅರಳುತ್ತಾ ಬರುವಾಗ / ಹೂವಿಗೆ / ಕೊಕ್ಕು ಹಾಕುತ್ತಾನೆ / ಗಂಡು ಕೇಂಜವ)

ರ ಪನೀ ನೀರ್‌ನೇಯೇ
ಕೊಂಡುದು ಬತ್ತೇಯೇ
ಪೊಣ್ಣು ಕೇಂಜವಿದಿಗ್‌ಯೇ
ಕೋಕಾಯಿಡ್ ಕೋಕಾಯೇ

(ಮಕರಂದ / ತರುತ್ತಾನೆ / ಹೆಣ್ಣು ಕೇಂಜವ ಹಕ್ಕಿಗೆ / ತನ್ನ ಕೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಅವಳ ಕೊಕ್ಕಿಗೆ)

ವ ಕೊಂಡು ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಲಾವೋ
ಆ ಬನ್ನಾಗಾವೋ ಹಾಂ
ಆ ಪೊಣ್ಣೊ ಪಕ್ಕಿಗ್‌ಲಾವೋ
ಆ ಕೊರುತೆ ಕೇಂಜಾವೇ

(ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾನೆ / ಬಂದು / ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿಗೆ / ಕೊಡುತ್ತಾನೆ ಕೇಂಜವ)

ರ ಪೊಣ್ಣು ಪಕ್ಕೀಲಾ
ಪನ್ಪೋಲು ಕೇಂಜಾವಾಡ
ಇನಿತ್ತಾ ಬಯ್ಯಡ್‌ಯೇ ಪೋಯಡಾ ಕೇಂಜಾವಾ
ಎಲ್ಲೆದಾ ಕಾಂಡೇನೀಯೇ

ಎಲ್ಲೆ : ನಾಳೆ; ಕಾಂಡೆ : ಬೆಳಿಗ್ಗೆ

(ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿ / ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ ಕೇಂಜವನಿಗೆ / ಇವತ್ತು ಸಂಜೆ ಹೋದರೆ ಕೇಂಜವ / ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ)

ವ ಪೊಣ್ಣು ಕೇಂಜವೆದಿಯೇ
ಆ ಪಂಡೋಲುಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಇನಿತ್ತಾ ಬಯ್ಯ್ಯಾಡ್‌ಲಾವೋ
ಪೋಯಡಾ ಈ ಎಲ್ಲೇಯೇ

ಇನಿ : ಇವತ್ತು
(ಹೆಣ್ಣು ಕೇಂಜವ ಹಕ್ಕಿ / ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ / ಇವತ್ತು ಸಂಜೆ / ಹೋದರೆ ನೀನು ನಾಳೆ)

ರ ಎಲ್ಲೆದ ಕಾಂಡೆದಾಂಡಾವೋ
ಪೊರ್ತುಗು ಬಲ ಕೇಂಜಾವಾ
ಪನ್ಪೊಲು ಪೊಣ್ಣುಲಾ ಪಕ್ಕಿ ಕೇಂಜವೆದಿ
ಒಂಜಾ ಪನ್ನಾಗಾಯೇ
ಪೊರ್ತುಗು : ಸರಿ ಸಮಯಕ್ಕೆ
(ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ / ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಾ ಕೇಂಜವ / ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೇಂಜವ ಹಕ್ಕಿ / ಅವಳು ಹೇಳುವಾಗ)

ವ ಇನಿತ್ತಾ ಕಾಂಡೆ ಪೋಯಾಡಾವೋ
ಆ ಎಲ್ಲೇ ದಾನೀಯಾ
ಆ ಬಲ್ಲಾ ಪಂಡ್‌ದೇ
ಪನ್ಪೊಲು ಕೇಂಜವೆದಿ
(ಇವತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನೀನು ಹೋದರೆ / ನಾಳೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ / ಬಾ ಎಂದು / ಕೇಂಜವದಿ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ)
ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿ ಹರಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ

ರ ಆನಿ ದಿನತ್ತಾನೀಯೇ ಬೈಯ್ಯ್ಯಾಡ್‌ಯೇ
ಪೋಯೆ ಕೇಂಜಾವೆ
ಅರಲಿದ ಮರಟ್ಟೇ ಕುಲ್ಲುದು ಒಂಜಾಂಡ
ಕಾತ್ ಕುಲ್ಯೇನೇಯೇ
(ಆ ದಿನ ಸಂಜೆ / ಹೋಗುತ್ತಾನೆ ಕೇಂಜವ / ಅರಳಿ ಮರದಲ್ಲಿ ಕೂತು / ದಾರಿಕಾಯುತ್ತಾನೆ)

ವ ಆನಿ ಬಯ್ಯಾಡ್‌ಯೇ
ಆ ಪೋಯಿನ ಕೇಂಜಾವೇ ಹಾಂ
ಆ ಅರಲಿದ ಮರಟ್ಟ್‌ಲಾವೋ
ಕಾತ್ ಕುಲ್ಲುದುಯೇ
(ಆ ದಿನ ಸಂಜೆ / ಹೋದ ಕೇಂಜವ / ಅರಳಿ ಮರದಲ್ಲಿ / ಕುಳಿತು ದಾರಿಕಾಯುತ್ತಾನೆ)

ರ ಸೂರ್ಯದೇವೇರೇ ಉದಯದೇ
ಬರ್ನಾಗುಂಡುದೇ
ಪುರ್ಪ ಅರಲ್‌ಂಡ್‌ಯೇ
ಪುರ್ಪೊಗು ಕೋಕಾಯೇ
(ಸೂರ್ಯದೇವರು ಉದಯವಾಗುತ್ತಾ / ಬರುವಾಗ / ಹೂ ಅರಳುತ್ತದೆ / ಹೂವಿಗೆ ಕೊಕ್ಕು)

ವ ಸೂರ್ಯದೇವೇರ್‌ಯೇ ಹಾಂ
ಉದಯ ಬನ್ನಾಗೋ ಆ
ಆ ಪುರ್ಪ ಅರಲ್‌ಂಡ್‌ಯೇ ಆ
ಪುರ್ಪೊಗ್ ಕೋಕಾಯೇ
(ಸೂರ್ಯದೇವರು / ಉದಯವಾಗುವಾಗ / ಹೂ ಅರಳುತ್ತದೆ / ಹೂವಿನಲ್ಲಿ ಕೊಕ್ಕು)

ರ ಕೋಕಾಯಿ ಒಂಜಾಂಡಾವೋ
ಪಾಡ್ನಗಾ ಕೇಂಜವೇ
ಪುರ್ಪ ಮಚ್ಚಿಂಡ್‌ಯೇ ಕೋಕಾಯಿ ಸಿಕೊನುದೊ
ಆಲಿಯೋನು ಗಿರಿಯೋನೋದೋ
(ಕೊಕ್ಕು / ಹಾಕಿದಾಗ ಕೇಂಜವ / ಹೂ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಿ ಕೊಕ್ಕು ಸಿಕ್ಕಿಗೊಂಡು / ನೇತಾಡುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ)

ವ ಒರ ಕೋಕಾಯೇ ಯಾ
ಪುರ್ಪ ಮುಚ್ಚಿಂಡ್ ಯಾ

ಆ ಕೋಕಾಯೀಲಾವೋ

ಆ ಸಿಕ್‌ದ್ ಬೂರ್ನಗಾಯೇ

(ಒಮ್ಮೆ ಕೊಕ್ಕು ಹಾಕಿದಾಗ / ಹೂವಿನ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿ / ಕೊಕ್ಕು / ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ)

ರ ಅರಲಿನ ಮರಟ್ಟ್‌ಲಾವೋ

ಕೇಂಜವೆ ಅಲಿಯೋನು

ಗಿರಿಯೋನು ಇಪ್ಪುನಗಾ

ಪೊಣ್ಣು ಪಕ್ಕಿ ಪನ್ಪೋಲುಯೇ

(ಅರಳಿ ಮರದಲ್ಲಿ / ಕೇಂಜವ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಾ / ನೇತಾಡುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ / ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ)

ವ ದಾಲಾ ಆಲಾವೋ ಕೇಂಜವೇ

ಮರಟ್ಟ್ ದಾನಿಯೇ

ಆಲಿಯೋನೋ ಗಿರಿಯೋನೋ

ಇಪ್ಪುನಗ ಪನ್‌ಪೋಲೋ

(ಹಾಗೆ ಕೇಂಜವ / ಮರದಲ್ಲಿ / ಒದ್ದಾಡುತ್ತಾ ನೇತಾಡುತ್ತಾ / ಇರುವಾಗ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ)

ರ ಕೋಡೆದಾ ದಿನೋಟ್ಟಾಂಡಾ

ಪೋತುನ ಕೇಂಜವೆ

ಪೊರ್ತುಡು ಪೋತೇಯೇ ಪೊರ್ತುಡು ಬೌದೇ

ಇನಿ ದಾನೆ ಬೌಜೇ

(ಹಿಂದಿನ ದಿನ / ಹೋದ ಕೇಂಜವ / ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ / ಇವತ್ತು ಯಾಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ)

ವ ಕೋಡೆದಾ ದಿನೋಟ್ಟೋವೋ

ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಪೋಯಿನಾಯೆಯಾ

ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಬೌದೇಲಾಯೇ

ಇನಿಲಾ ದಾನೆ ಬೌಜೇ

(ಹಿಂದಿನ ದಿನ / ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹೋದವ / ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ / ಇವತ್ತು ಯಾಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ)

ರ ಎನ್ನಾ ಕೇಂಜಾವೇಯಾ
ಪೊರ್ತುಡು ಪೋಯಿ ಕೇಂಜಾವೆ
ಪೊರ್ತುಡು ಬತ್ತೇಡಾ
ದುಂಬು ದೀಯಿನಾ ತೆತ್ತೀನ್ ಯಾನಾಂಡೋ

(ನನ್ನ ಕೇಂಜವ / ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹೋದ ಕೇಂಜವ / ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಂದರೆ / ಸುರುವಿಗೆ ಇಟ್ಟ ಮೊಟ್ಟೆ ನಾನು)

ವ ಎನ್ನಾ ಕೇಂಜಾವೇಯೇ
ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಪೋಯಿನಾಯೇಯಾ
ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಬತ್ತೇಡಾವೋ
ದುಂಬು ದೀಯಿನ ತೆತ್ತಿ

(ನನ್ನ ಕೇಂಜವ / ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹೋದವ / ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಂದರೆ / ಸುರುವಿಗೆ ಇಟ್ಟ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು)

ರ ದುಂಬೂ ದೀನಾವೋ
ತೆತ್ತಿ ಏನಾಂಡಾ
ದೇವೆರೇ ಪಾದೋಗೊ ಅರ್ಪನೆ ಮಲ್ಪುವೇ
ಪನ್‌ತೊಳು ಕೇಂಜವೆದಿ

(ಸುರುವಿಗೆ ಇಟ್ಟ / ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ನಾನು / ದೇವರ ಪಾದಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ / ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ ಕೇಂಜವೆದಿ)

ರ ಆತೇನೇ ಪೊರ್ತುಗಾಂಡಾವೋ
ಪುರ್ಪ ಅರಲ್‌ಂಡ್
ಪುರ್ಪದ ಪನಿನೀರ್ ಪತೊನುದು ಬತ್ತೇಯೇ
ಆನಿ ಕೇಂಜಾವೆಯೇ

(ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ / ಹೂ ಅರಳುತ್ತದೆ / ಮಕರಂದ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾನೆ / ಆ ದಿನ ಕೇಂಜವ)

ವ ಆತೆ ಪೊರ್ತುಗೋ
ಪೋತಿ ಕೇಂಜಾವೇಯಾ
ಪೊರ್ತು ಪೋಯಿನಾಯೇ
ಪೊರ್ತುಡು ಬತ್ತೇನಾಯೇ
(ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ / ಹೋದ ಕೇಂಜವ / ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹೋದವನು / ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ)

ರ ಪುರ್ಪದ ಪನಿನೀರ್‌ಯೇ
ಕೊರ್ನಗ ಕೇಂಜವಿದೀಗ್
ಕಾಲಾ ದಿಂಜೇ ಬಲಿರ ಕೆತ್ತಿಯೇ
ಒಂಜಾ ದೀತೋಲುಯೇ
(ಹೂವಿನ ಮಕರಂದ / ಕೇಂಜವೆದಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಾಗ / ತಕ್ಕ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು / ಇಡುತ್ತಾಳೆ)

ರ ಡೆನನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾನಾವೋಯೇ
ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನಾನ
ಡೆನನ್ನಾ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನಾನಾಯೇ
ಡೆನ್ನಾ ಡೆನನ್ನಾವೋ

ವ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನ ಡೆನನ್ನಾಯೇ
ಡೆನ್ನಾ ಡೆನನೇಯೇ ಹಾಂ
ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನ ಡೆನನಾವೋಯೇ ಯೇ ಯೇ
ಡೆನ್ನೆ ಡೆನ್ನಾನಾಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ

ರ ಆತೆನೇ ಪೊರ್ತುಗೋ ಕಿನ್ನಿಯೇ
ಆಲಾ ಬಲೀರ್‌ಂಡ್
ತೆತ್ತಿ ದೀಪೋಲೋ ಪೊಣ್ಣು ಕೇಂಜವೆದಿ
ದೀನಾಗಾ ಉಂಡುಯೇ

ಕಿನ್ನಿ : ಮರಿ
(ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮರಿ/ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ / ಮೊಟ್ಟೆ ಇಡುತ್ತಾಳೆ ಕೇಂಜವೆದಿ / ಮೊಟ್ಟೆ ಇಡುವಾಗ)

ವ ಏರಿಯಾಂಡಲಾವೋ
ಆ ತೆತ್ತಿ ದೀಪೋಲು ಹಾಂ
ಆ ತೆತ್ತಿ ದೀಪೋಲುದೇ ಯಾ
ಕೇಂಜಾವಾ ಪಕ್ಕಿಯೇ
(ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ / ಮೊಟ್ಟೆ ಇಡುತ್ತಾಳೆ / ಮೊಟ್ಟೆ ಇಡುತ್ತಾಳೆ/ ಕೇಂಜವ ಹಕ್ಕಿ)

ರ ರಾಮ ಕಾಲನೇಯೇಯಾ
ಪನ್‌ಪೆ ಕೇಂಜವೇ
ನಮಕ್ಕ್ ಸಿರಿಪಲ ಸಂತಾನೋಗೋ
ಆಂಡ್ಂದ್ ಪನ್ನಾಗಾಯೇ
(ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯ! / ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಕೇಂಜವ / ನಮಗೆ ಸಂತಾನ ಫಲ / ಆಯಿತು ಹೇಳುವಾಗ)

ವ ನಮಕ್ಕ್ ದಾನಿಲಾವೋ
ಸಂತನ ಸಿರಿಪಲವೋ
ಆ ಆಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಯೇ
ಪಂತೆ ಕೇಂಜಾವೇಯೇ
(ನಮಗೆ / ಸಂತಾನ ಫಲ / ಸಿಕ್ಕಿತು / ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಕೇಂಜವ)

ರ ಅಂದಾ ಕೇಂಜಾವಾ ಅಂದಾ ಕೇಂಜಾವಾ ಆಲಾ
ಪನ್ಪೊಲು ಪೊಣ್ಣುಲಾ
ಪಕ್ಕಿ ಕೇಂಜವೆದಿ
ಒಂಜಾ ಪನ್‌ತೋಲುಯೇ
(ಓ ಕೇಂಜವ ಕೇಂಜವನಿಗೆ ಅವಳು / ಹೇಳುತ್ತಾಳೇ ಹೆಣ್ಣು / ಕೇಂಜವ ಹಕ್ಕಿ / ಅವಳು ಹೇಳುವಾಗ)

ವ ಆನಿ ದಾನಿಲಾವೋ
ಪಂಡೋಲುದೇಯಾ
ಆ ಕೇಂಜವ ಪಕ್ಕಿಲಾವೋ
ಪಂಡೋಲುಗೇಯೇ

(ಆ ದಿವಸ / ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ / ಕೇಂಜವ ಹಕ್ಕಿ / ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ)

ರ ತೆತ್ತಿ ದೀಂಡಾಲಾವೋ
ಏನ್ ದೀ ತೆತ್ತೀನಿ
ದೇವೆರೆ ಪಾದೋಗೋ
ಸೂರ್ಯನಾರಾಯೀನಾ ದೇವೆರೆ ಪಾದೋಗೋ

(ನಾನು ಮೊಟ್ಟೆಯಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಆದರೂ / ನಾನಿಟ್ಟ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು / ದೇವರ ಚರಣಕ್ಕೆ / ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ದೇವರ ಪಾದಕ್ಕೆ)

ವ ತೆತ್ತಿ ದಿಯ್ಯಾಲಾವೋ
ಆ ಪಂಡೋಲುಗೇಯೇಯಾ
ಆ ಯಾನ್ ಪನ್‌ತೊಲು
ಸೂರ್ಯನಾರಾಯೀನಾವೋ

(ನಾನು ಮೊಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ / ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ / ನಾನು, ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ /ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ...)

ರ ಒಂಜಿಲಾ ದಿನಾಂಡವೋ
ಪೊರ್ತುಡು ಪೋಯಿನ ಪಕ್ಕಿ ಈಯೇ
ಪೊರ್ತುಡು ಬರಂದ್‌ನಾನೀ
ಸುರು ದೀ ಕೆತ್ತಿನೇ

(ಆ ದಿನ / ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹೋದ ಹಕ್ಕಿ ನೀನು / ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಾರದ ದಿವಸ / ಸುರುವಿಗೆ ಇಟ್ಟ ಮೊಟ್ಟೆ)

ವ ಒಂಜಿ ದಿನಾಲಾವೋ
ಪೋಯಿ ಕೇಂಜವೇಲಾ
ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಪೋಯಿನಾಯೇ
ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಬರಂದಿನ್ಯೆಕ್ಕ್‌ವೋ

(ಆ ದಿನ / ಹೋದ ಕೇಂಜವ / ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹೋದವ / ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಾರದೆ ಇರುವಾಗ)

ರ ಸುರೂ ದೀ ಕೆತ್ತಿನೇಯಾ
ಸೂರ್ಯನಾರಾಯೀನಾ
ದೇವೆರೆ ಪಾದೋಗು ಒಪ್ಪದೆಂದೇ
ಯಾನ್ ಪರಕ್ಕೆ ಪನ್ತೇನೇಯೇ
(ಸುರು ಇಟ್ಟ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು / ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ / ದೇವರ ಪಾದಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆಂದು / ಹರಕೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ)

ವ ದಾಲಾ ದುಂಬುದೀನಾಲಾವೋ
ತೆತ್ತಿನಾಲೇಯೇ ಯಾ
ಆ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯೀನಾವೋಯಾ
ದೇವೆರೆ ಪಾದೋಗೋ
(ಸುರುವಿಗೆ ಇಟ್ಟ / ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು / ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ / ದೇವರ ಪಾದಕ್ಕೆ)

ರ ಪಾದ ಕಾಣಿಕೇ
ಮಲ್ಪುಬೆ ಪನ್ತ್ತೇನೆ
ತೆತ್ತಿ ಪತೊನುದು ಸೂರ್ಯನಾರಾಯೀನಾ
ದೇವೆರಡೆಗ್ ಪೋಯೀಯೇ
(ಪಾದ ಕಾಣಿಕೆ / ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ / ಮೊಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ / ದೇವರು ಇದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವ)

ವ ತೆತ್ತಿ ಪತೋಂದುಲಾವೋ
ಆ ದೇವೇರೇ ಪಾದೋಗೋಳಆ
ಆ ಕಾಣಿಗೆ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಯೇ
ಪರಕೆ ಪನ್ತೆ ಪಂಡೋಲೋ
(ಮೊಟ್ಟೆ ಕೊಂಡುಹೋಗಿ / ದೇವರ ಪಾದಕ್ಕೆ / ಕಾಣಿಕೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆಂದು / ಹರಕೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ)
ಕೇಂಜವ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಮೊಟ್ಟೆ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ

ರ ದೇವೇರೇ ಪಾದೋಗಾಂಡಾಗಾವೋ
ತೆತ್ತಿನ್ ಪತೋನುದು
ಎಂಚ ಪೋಪುನೂ ಎಂಚ ಪೋಪುನ್‌ಂದೇ
ಕೇನ್‌ದೆ ಕೇಂಜಾವೇ
(ದೇವರ ಪಾದಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಲು / ಮೊಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು / ಹೇಗೆ ಹೋಗುವುದು ಹೋಗುವುದೆಂದು / ಕೇಂಜವ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ)

ವ ತೆತ್ತಿ ಪತೋಂದಾಲಾವೋ
ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಿೀನಾವೋ ಆ
ಆ ದೇವೆರೆ ಅಡೆಗ್‌ಲಾವೋ ಹಾಂ
ಎಂಚ ಪೋಪುನುಯೇ
(ಮೊಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು / ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ / ದೇವರಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ / ಹೇಗೆ ಹೋಗುವುದು)

ರ ಕಾರಿಡ್ ಕೊನೋಂಡಾಲಾವೋ
ಮಯಿಲೇ ಆಪುಂಡೋ
ಬಾಯಿಡ್ ಕೊನೋಂಡಾ ಮಡೆ ಆಪುಂಡೋ
ಪನ್ಪೆ ಕೇಂಜಾವೇ

ಮಡೆ : ಎಂಜಲು
(ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ / ಮೈಲಿಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ / ಬಾಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡುಹೋದರೆ ಎಂಜಲಿನಿಂದ ಅಪವಿತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ / ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಕೇಂಜವ)

ವ ಕಾರ್‌ಡ್ ಕೊನೋಂಡಾಲಾವೋ
ಮಯಿಲೆಗೆ ಆಪುಂಡು ಆ
ಆ ಕೋಕಾಯಿಡ್ ಕೊನೊಂಡಾಲಾವೋ
ಮಡೇ ಆಪುಂಡು ಪಂಡೇನಾವೋ
(ಕಾಲಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ಹೋದರೆ / ಮೈಲಿಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ / ಕೊಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕೊಂಡುಹೋದರೆ / ಎಂಜಲಿನಿಂದ ಅಪವಿತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ)

ರ ರಾಮಕಾಲಾನೇಯೇ
ಪನ್ವೋಲು ಪೊಣ್ಣು ಕೇಂಜವೇದಿ
ನಿನ್ನ ಎನ್ನಾ ರೆಂಕೆ ಇಣೆತ್ತ್‌ದ್
ಜೋಡಿತ್ತ್‌ದ್ ದೀಕಾಂದ್‌ದೇ

ಎಣೆ : ಹೆಣೆ
(ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ಏನು ಮಾಡುವುದು / ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೇಂಜವ ಹಕ್ಕಿ / ನಿನ್ನ ನನ್ನ ರೆಂಕೆ ಹೆಣೆದು / ಜೋಡಿಸಿ ಇಡುವ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ)

ವ ರಾಮಕಾಲಾನೇಯಾ
ಆ ಪನ್ತೋಲು ಪಕ್ಕಿಯಾ
ಆ ರೆಂಕೆ ರೆಂಕೇಗೇ
ಜೋಡಾದಿಲಾಯೇ
(ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ಏನು ಮಾಡುವುದು / ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ ಹಕ್ಕಿ / ರೆಕ್ಕೆ ರೆಕ್ಕೆಯನ್ನು / ಜೋಡಿಸಿ)

ರ ರೆಂಕೆ ರೆಂಕೇನೇ
ಜೋಡಿಯಾ ಪಕ್ಕೀಲೂ
ತೆತ್ತಿನ್ ರೆಂಕೇಡೇ ಜೋಡಿಯದ್ ಪತೋನೋ
ಪೋನಗ ಉಂಡು ಉಲ್ಲಾಯ
(ರೆಕ್ಕೆ ರೆಕ್ಕೆ / ಜೋಡಿಸುತ್ತವೆ ಹಕ್ಕಿಗಳು / ರಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸಿ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು / ಹೋಗುವಾಗ, ಓ ಒಡೆಯರೇ)

ವ ರೆಂಕೆ ರೆಂಕೇಲಾ
ಜೋಡಾದೀಲಾವೋ ಹಾಂ
ಆ ತೆತ್ತಿನ್ ಪತೊಂದುಲಾವೋ
ಆ ಪೋಯಿ ಪಂಡಾನೆ
(ರೆಕ್ಕೆ ರೆಕ್ಕೆ / ಜೋಡಿಸಿ / ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು / ಹೋಗುವ ಹೇಳುತ್ತವೆ)

ರ ರೆಂಕೇಡ್ ದೀವೋನುದು ಆಲಾವೋ
ರಾವೋನೋ ಪೋವಾನೇ
ಏಲ್ ಕಡಲ್‌ದಾ ಅಪೆ ದಿಕ್ಕ್‌ಗ್‌ಯೇ
ಪೋವೋಡು ದೇವರೆನಡೇ
(ರೆಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು / ಹಾರುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ / ಏಳು ಸಮುದ್ರದ ಆಕಡೆಗೆ / ಹೋಗಬೇಕು ದೇವರ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ)

ವ ರೆಂಕೆ ರೆಂಕೇನೇಯೇ
ಆ ದೀವೋನೋದೋ ಆ
ಆ ರಾವೋನೊ ಪೋನಾಗಾಲಾವೋ
ಏಲ್ ಕಡಲ್‌ದಾವೋ
(ರೆಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ / ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು / ಹಾರಿ ಹೋಗುವಾಗ / ಏಳು ಸಮುದ್ರದ...)

ರ ಏಲಿ ಕಡಲ್‌ದಾವೋ
ದಾಂಟೋನೊ ಪೋನಾಗಾ
ಮದ್ಯ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಪೋನಾಗಾ ಪಕ್ಕಿಲವ್ವೋ
ರೆಂಕೆ ಇಣೆ ಬುಡುಂಡೋ
(ಏಳು ಸಮುದ್ರ / ದಾಟುವ ಸಮಯ / ಮಧ್ಯ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಹಕ್ಕಿಗಳ / ರೆಕ್ಕೆಯ ಜೋಡಣೆ ಬಿಚ್ಚಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ)

ವ ಏಲ್ ಕಡಲ್‌ದಾವೋ
ಪೋನಾಗಾವೋ ಆ
ಆ ರೆಂಕೆ ಇಣೆ ದಾನೀಯೇ
ಬುಡ್ತುಂಡು ರೆಂಕೆಲವೋ
(ಏಳು ಸಮುದ್ರದ / ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ / ರೆಕ್ಕೆ ಜೋಡಣೆ / ಬಿಚ್ಚಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳ...)

* * * * *

ಅಧ್ಯಾಯ-4

ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ ಸಂದಿ

'ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ ಸಂದಿ' 'ಕೇಂಜವ ಪಕ್ಕಿಲೆ ಸಂದಿ'ಯ ಉತ್ತರ ಭಾಗ. ಕೇಂಜವ ಹಕ್ಕಿಗಳು ರೆಕ್ಕೆ ರೆಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸಿ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ರೆಕ್ಕೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಲು ಹೋದಾಗ ಜೋಡನೆ ಬಚ್ಚಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಯ ಜನನ ಈ ಮೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ತುಳು ಜಾನಪದದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ.

ಹಕ್ಕಿಯ ಮೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ಹುಟ್ಟುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯ. ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಯ ಜನನ ಅಸಾಧಾರಣ ಘಟನೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸುವುದು ಈ ಕಥಾವಸ್ತುವಿನ ಉದ್ದೇಶ. ಜಾನಪದದಲ್ಲಿ ವೈಭವೀಕರಣ ಸಾಮಾನ್ಯ

ಬೈದೆದಿಯ ಜನನ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಿವೆ : 1 ಅವಳ ಜನನ ವೃತ್ತಾಂತ ಮತ್ತು 2 ಅವಳು ಬೈದ (ಬಿಲ್ಲವ) ಜನಾಂಗದ ಅಂಗವಾಗಿ ಪುನರ್ಜನ್ಮ ಪಡೆಯುವ ಕಥೆ.

ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ ಕೇಂಜವ ಹಕ್ಕಿಯ ಮೊಟ್ಟೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲು ಹೋದ ಒಬ್ಬ ಬಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮನೆಗೆ ತಂದು ಅಕ್ಕಿಯ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡುವ ದೊಡ್ಡ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತಾನೆ. ಮೊಟ್ಟೆ ಒಡೆದು ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಸಂತತಿಯಿಲ್ಲದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದಂಪತಿ ಅವಳಿಗೆ ಜೇವು ಕೇದಗೆ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಕಾರಣಾಂತರ ಅವಳನ್ನು ಸಾಕುತಂದೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಟ್ಟೆಕಟ್ಟಿ ಮಧ್ಯ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಮಲೆಯ ಸಂಕಮಲೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ.

2ನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಮ್ಮಲಜೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಜೇವು ಕೇದಗೆಯನ್ನು ಹೆಂಡ ತೆಗೆಯಲು ಹೋದ ಸಾಯನ ಬೈದನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವಳಿಗೆ ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಯೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಬೈದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಎ. ಸಿ. ಬರ್ನೆಲರ

ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ (1894–97) ಹಾಗೂ ಮೇನರ್ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಪಾಡ್ದನ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿಯೂ (1886) ಈ ಘಟನೆಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮಾಜದ ಇಂತಹ ಪರಂಪರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ದಾಖಲೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಬಿಲ್ಲವ ಸಮಾಜ ಅನಾಥರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಉದಾರಣೆಗಳು ತುಳು ಜಾನಪದದಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ :

ಮುಗ್ಗೆರ್ಲೆ ಪಾಡ್ದನದಲ್ಲಿ ಅನಾಥರಾದ ಮುಗ್ಗೆರ ಸಮಾಜದ ಅವಳಿ ಮಕ್ಕಳು, ಎಡ್ಮೂರು ದೆಯ್ಯು ಮತ್ತು ತನ್ನಿಮಾನಿಗರನ್ನು ಸೊನ್ನೆ ಸೋಯಿ ಬೈದೆದಿ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾಳೆ. (ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ. ಸಂ. : 2000 : 20, 34) ನಾನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮುಗ್ಗೆರ್ಲೆ ಪಾಡ್ದನದ ಕೆಲವು ಸಾಲುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅವರನ್ನು ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾಳೆ.(ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ : 2013 : 14–15). ಕೊರಗ ತನಿಯ ಪಾಡ್ದನದಲ್ಲಿ ಅನಾಥನಾದ ಕೊರಗ ತನಿಯನಿಗೆ ಬೈರಕ್ಕೆ ಬೈದೆದಿ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುತ್ತಾಳೆ. (ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ. ಸಂ : 1997 : 115)

ಸಾಯನ ಬೈದನು ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೈದ್ಯ / ಬೈದನಾಗಿದ್ದನು.ಈ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಅವನು ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಗೆ ಕಲಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

ಸಾಯನ ಬೈದನು ಕ್ರಮೇಣ ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಯ ವಿವಾಹವನ್ನು ಓಮಜೆ ಬರ್ಕೆಯ ಕಾಂತಣ ಬೈದನೊಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿ ಅವಳಿ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡುತ್ತಾಳೆ.

* * * * *

ಬಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲು ಹೋದಾಗ...

ರ ಬಡೇ ಬ್ರಮಣಾ ಮಾನಿ
ಜಲಕೋಗು ಪೋಪಿನಾ ಪೊರುತುಯೇ
ತತ್ತಿಲಾ ಕಡಲ್‌ಗ್‌ಲಾವೋ
ಬೂರ್ನಾಗುಂಡುಯೇ

ಜಲಕ : ಸ್ನಾನ

(ಬಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ / ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಸಮಯ / ಮೊಟ್ಟೆ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ / ಬೀಳುವಾಗ)

ವ ರೆಂಕೆ ಬುಡುತುಂಡೋ
ಆ ಮದ್ಯಾ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಯಾ
ಆ ಬೂರ್ನಾಗಾ ಉಂಡುಲಾಯೇ
ಆ ಬಡ ಬ್ರಮಣೇಯೇ

(ರಕ್ಕೆ ಬಿಚ್ಚಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ / ಮಧ್ಯ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ / ಬೀಳುವಾಗ / ಒಬ್ಬ ಬಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ)

ರ ಬಡಾ ಬ್ರಮ್ಮಾಣಾಲಾವೋ
ಜಲಕ ಸಿಂಗಾರೋಗು
ಮದ್ಯಾನ ಪೊರ್ತುಗೋ ಪೋನಾಗಾ
ತೆತ್ತಿಲಾ ಒಂಜಾ ಮೀಂದುಂಡುಯೇ

(ಬಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ / ಸ್ನಾನ ಶೃಂಗಾರಕ್ಕೆ / ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹೋದಾಗ / ಮೊಟ್ಟೆ ತೇಲುತ್ತಾ ಬರುತ್ತದೆ)

ವ ಜಲಕೋಗುಲಾವೋ
ಮದ್ಯಾನಾ ಪೊರ್ತುಗೋ ಹಾಂ
ಆ ಪೋನಾಗಾಲಾವೋ
ಎಂಚಾ ಮಿರಿದೇ

(ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ / ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಸಮಯ / ಹೋದಾಗ / ಹೇಗೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಾ...)

ರ ವಾಮನ ಬಟ್ರೇಲಾ
ಕೈತ್ತಾ ಚೆಂಬು ಪತೊನೋದು
ಕಿರೆಕ್ಕ್ ಜತ್ತ್‌ದ್‌ಯೇ ಗಂಗೆ ಮೀನಾಗಾ
ಗಂಗೆಗ್ ದಾಲೋಂಜೇ
(ವಾಮನ ಭಟ್ಟರು / ಕೈಯ ತಂಬಿಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು / ಕೆರೆಗಿಳಿದು ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವಾಗ / ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು)
ವ ದಾಲಾ ದಾಯಿಯೇ
ಮೀಯರ್‌ಂದ್‌ದೇ ಜಪ್ಪುನಾಗಾವೋ
ಆ ಬಟ್ರು ಮಿಯರಂದ್‌ದೇಯೇ
ಆ ಜಪ್ಪುನಗ ಉಂಡುಗೇಯೇ
(ಯಾಕೋ / ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವಾಗ / ಭಟ್ಟರು ಸ್ನಾನಕ್ಕೆಂದು / ಇಳಿದಾಗ ಇದೆಯಂತೆ)
ರ ಜಲಕ ಒಂಜಾಲಾ ಒರಾನೇ
ಮುರ್ಕುದಿರ್ಕೊಲು
ಲಕ್ಕ್‌ನಾಗಾಲಾವೋ
ತನ್ನಾ ಜಲಕಾದಾ ಗಿಂಡೇಗ್ ಬೌದುಂಡೋ
(ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವಾಗ ಒಮ್ಮೆ / ಮುಳುಗಿ ಎರಡು ಸಲ / ಮೇಲೆ ಬರುವಾಗ / ಸ್ನಾನದ ಗಿಂಡಿಯ ಒಳಗೆ ಬರುತ್ತದೆ)
ವ ಒರ್ಕೊಲು ಕಂತ್‌ದ್‌ಯಾ
ಇರ್ವರ ಲಕ್ಕ್‌ನಗಾವೋ
ಆ ಗಿಂಡೆಗ್‌ಲಾದೇ
ಆ ತೆತ್ತಿ ಬರ್ಪುಂಡುಯೇ
(ಒಮ್ಮೆ ಮುಳುಗಿ / ಎರಡು ಸಲ ಮೇಲೆ ಬರುವಾಗ / ತಂಬಿಗೆಗೆ / ಮೊಟ್ಟೆ ಬರುತ್ತದೆ)
ರ ದೇವೇರೆ ಪಾದೋಗೇನೇಯೇಯಾ
ನೀರ್ ಕೊನುವೂನಾ
ಗಿಂಡೇಗ್ ತೆತ್ತಿಲಾ ದಾಯೆಗ ಬೂರುಂಡು
ಪನ್ಪೇರ್ ಬಟ್ರ್‌ಯೇ

(ದೇವರ ಪಾದಪೂಜೆಗೆ / ನೀರು ಕೊಂಡುಹೋಗುವ / ತಂಬಿಗೆಗೆ ಮೊಟ್ಟೆ ಯಾಕೆ ಬಿದ್ದಿದೆ / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಭಟ್ಟರು)

ವ ದೇವೆರೆ ಜಲಕೋಗೋ
ಆ ನೀರ್ ಕೊನನಗಾವೋ ಆ
ಆ ತೆತ್ತಿ ದಾನಿಲಾವೋ
ಗಿಂಡೆಗೆ ಬರ್ಪುಂಡುಗೇಯೇ

(ದೇವರ ಅಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ / ನೀರು ಕೊಂಡುಹೋಗುವ ಗಿಂಡಿಗೆ ಮೊಟ್ಟೆ ತೇಲಿಬಂದು / ಗಿಂಡಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ)

ರ ಒರ್ವರ ತೆಲಪಾದೇರೇಯೇ
ಇರ್ವರ ಮುರ್ಕೇರ್
ಇರ್ವರ ಬತ್ತ್‌ದೇ
ಗಿಂಡೆದ ನೀರ್‌ಗ್‌ಯೇ ಬೌದುಂಡು ತೆತ್ತೀಯೇ

(ಒಂದು ಸಲ ತಳ್ಳಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ / ಎರಡನೆ ಸಲ ಮುಳುಗುತ್ತಾರೆ / ಎರಡನೆಯ ಸರಿ ತೇಲಿಕೊಂಡು / ಗಿಂಡಿಯ ನೀರಿಗೆ ತೇಲಿ ಬರುತ್ತದೆ ಮೊಟ್ಟೆ)

ವ ಒರ್ಕ ಮುರ್ಕುದೋವೋ
ಆ ಒರ್ಕಲ ಲಕ್ಕುನಗಾಲಾವೋ
ಆ ತಿರ್ಗ ತೆತ್ತಿಲಾವೋ
ಗೀಂಡೆಗ್ ಬವುದೊಂಡೋ

(ಒಂದು ಸಲ ಮುಳುಗಿ / ಒಂದು ಸಲ ಮೇಲೆ ಬರುವಾಗ / ಪುನಃ ಮೊಟ್ಟೆ / ಗಿಂಡಿಯ ಒಳಗೆ ತೇಲಿ ಬರುತ್ತದೆ)

ರ ಬತ್ತಿ ತೆತ್ತಿನ್‌ಯೇಯಾ
ಪತೋನು ಬತ್ತೇರ್
ನೆಟ್ಟ್ ದಾದಾ ಸೋದ್ಯ ಕಲ್ಜಿಗಾ
ಇಪ್ಪೊಡು ಪಂಡೇರ್‌ಯೇ

ಸೋದ್ಯ : ಸೋಜಿಗ; ಕಲ್ಜಿಗ : ಕೆಟ್ಟಕಾಲ, ಕಲಿಯುಗ

(ತೇಲಿ ಬಂದ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು / ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ / ಇದರಲ್ಲೇನೋ ಕಲಿಯುಗದ ಸೋಜಿಗ / ಅಡಗಿರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ತೆತ್ತಿನ್ ಪತೊಂದೋ
ಬವುದೇರೀಲಾವೋ ಆ
ಆ ನೆಟ್ಟ್ ದಾನೀಲಾವೋ
ಸೋಜಿ ಕಲ್ಜಿಗಾಯೇ

(ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು / ಬರುತ್ತಾರೆ / ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೋ / ಕಲಿಯುಗದ ಸೋಜಿಗ...)

ರ ತಾನ್ ತನ್ನಲಾ
ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತೇರೇ
ಚೆಂಬುದ ಕೆತ್ತಿನ್ ಗೆತ್ತ್‌ದ್ ದೀದ್
ಅರಿತ್ತಾ ಪತ್ತಾಸ್‌ಡೇ

ಪತ್ತಾಸ್ : ಮರದ ದೊಡ್ಡ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ

(ಅವರು / ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ / ತಂಬಿಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಇಡುತ್ತಾರೆ / ಅಕ್ಕಿಯ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ)

ವ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್ ದಾಲಾವೋ
ಆ ತೆತ್ತಿ ದೆತ್ತ್‌ದ್‌ಲಾ
ಹಾಂ ಅರಿತ್ತಾ ಪತ್ತಾಸ್‌ಡೇ
ದಿತೇರೇ ಬಟ್ಟ್ರಯೇ

(ಮನೆಗೆ ಬಂದು / ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು / ಅಕ್ಕಿಯ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ / ಇಡುತ್ತಾರೆ ಭಟ್ಟರು)

ಜೇವು ಕೇದಗೆಯ ಜನನ

ರ ಸಂತಾನ ಸಿರಿಪಲಲಾ
ದಾಂತಿನಾವೋ ಬಟ್ರೆನ ಇಲ್ಲಾಡ್
ಅರಿತ್ತಾ ಪತ್ತಾಸ್‌ಡ್
ತೆತ್ತಿ ಉಡೆದ್ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೇಂಡೇ

(ಸಂತಾನದ ಫಲ / ಇಲ್ಲದ ಭಟ್ಟರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ / ಅಕ್ಕಿಯ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ / ಮೊಟ್ಟೆ ಒಡೆದು ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ)

ವ ಸಂತಾನಾ ಸಿರಿಪಲಾವೋ
ದಾಂತಿ ಬಟ್ರೆಲವುಲೋ ಆ
ಆ ಅರಿತ್ತಾ ಪತ್ತಾಸ್‌ಡ್‌ಲಾವೋ
ಆ ತೆತ್ತಿ ಉಡೆದ್‌ಂಡ್‌ಯೇ

(ಸಂತಾನ ಫಲಯಿಲ್ಲದ / ಭಟ್ಟರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ / ಅಕ್ಕಿಯ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ / ಮೊಟ್ಟೆ ಒಡೆಯುತ್ತದೆ)

ರ ತೆತ್ತಿಲಾ ಉಡೆದ್‌ಂಡ್‌ಯೇ
ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆ ಆತ್‌ಂಡ್
ಆಲಾ ಆಲಿಯೋಂದು ಗಿರಿಯೊಂದು ಇಪ್ಪುನಾ
ಬಾಲೆಗೊಂಜಾಂಡಾವೋ

(ಮೊಟ್ಟೆ ಒಡೆಯುತ್ತದೆ / ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ / ಹರ್ಷ ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ ಇರುವ / ಮಗುವಿಗೊಂದು)

ವ ತೆತ್ತಿಲಾ ಉಡೆದ್‌ಲಾವೋ
ಆ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೇಲಾ
ಆ ಆನಗಾಲಾಯೇ
ಉಲ್ಲೆರ ಬಟ್ರ್‌ಲಾಯೇ

(ಮೊಟ್ಟೆ ಒಡೆದು / ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ / ಜನನ ಆಗುವಾಗ / ಇದ್ದಾರೆ ಭಟ್ಟರ...)

ರ ವಾಮನಾ ಬಟ್ರೇನಾ ಬುಡೆದಿ ಪನ್‌ಪೇರ್
ಬಾಲೆಗ್ ಪುದಾರಾಂಡ
ದೀವೋಡ್ ಪಂಡ್ ದ್
ಒಂಜಾ ಪನ್‌ತೇರ್‌ಯೇ

(ವಾಮನ ಭಟ್ಟರ ಹೆಂಡತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಮಗುವಿಗೆ ಹೆಸರು / ಇಡಬೇಕೆಂದು / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ವಾಮನಾ ಬಟ್ರೇನಾವೋ
ಆ ಬುಡೆದಿ ಪನ್‌ಪೇರ್‌ಯಾ
ಆ ಬಾಲೆಗ್ ಪುದಾರ್‌ಯೇ
ಆ ದೀವೋಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಯೇ
(ವಾಮನ ಭಟ್ಟರ / ಹೆಂಡತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಮಗುವಿಗೆ ಹೆಸರು / ಇಡಬೇಕು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ತೆತ್ತಿ ಉಡೆದಾಂಡಾವೋ
ಉದಿಪನ ಈ ಬಾಲೇಗ್
ಜೇವು ಕೇದಗೆಂದೇ ಯೇ ಯೇ
ಪುದರ ದೀತೇರೇ
(ಮೊಟ್ಟೆ ಒಡೆದು / ಜನನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮಗುವಿಗೆ / ಜೇವು ಕೇದಗೆಯೆಂದು / ಹೆಸರು ಇಡುತ್ತಾರೆ)

ವ ತೆತ್ತಿ ಉಡೆದೀಲಾವೋ
ಆಯಿ ಬಾಲೇಲ್‌ಯಾ
ಆ ಜೇವು ಕೇದಗೆಂದ್‌ದ್‌ಯೇ
ಆ ಪುದರ್ ದೀಯೇರ್‌ಯೇ
(ಮೊಟ್ಟೆ ಒಡೆದು / ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿಗೆ / ಜೇವು ಕೇದಗೆಯೆಂದು / ಹೆಸರು ಇಡುತ್ತಾರೆ)

ರ ಆರ್‌ನಾ ಬಟ್ರೇನಾ ಅರಮನೇಡ್
ಆಲಿಯೋನು ಗಿರಿಯೋನು
ಇಪ್ಪುನಾ ಪೊರ್ತುಡೋ
ರಾಮ ಕಾಲಾ ದುಂಬೇ ಕಾಲೋಡುಯೇ
(ಆ ಭಟ್ಟರ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ / ಆಡುತ್ತಾ ನಲಿಯುತ್ತಾ / ಇರುವಾಗ / ಬಹಳ ಓಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ)

ವ ಆಲಾ ದಾನಿಲಾವೋ ಆ
ಬಟ್ರೆಡ ಇಲ್ಲ್‌ಡ್‌ಯಾ
ಆ ಬಾಲೆ ಎಲ್ಲೀಲಾವೋ
ಆವೊನು ಮಲ್ಲೇಯೇ

(ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ / ಭಟ್ಟರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ / ಸಣ್ಣ ಮಗು / ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತಾಳೆ)

ಜೇವು ಕೇದಗೆಯನ್ನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ

ರ ಬಟ್ರೆ ಕಾಲೋಡುಯೇ
ದುಂಬುದ ಕಟ್ಟ್‌ಡ್
ಪೊಣ್ಣು ಪೋದೋ ಪೊಣ್ಜೋವು ಆವೋಡ್ಡಾ
ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ಪೊಡುಯೇ

(ಭಟ್ಟರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ / ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ / ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮಾಜದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು, ಹುಡುಗಿ ಹೋಗಿ ಹೆಂಗಸಾಗುವ ಮೊದಲು / ಅವಳ ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕು)

ವ ದುಂಬು ಕಾಲೋಡೋ
ಆ ಎಂಕಲೆ ಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಯಾ
ಆ ಪೊಣ್ಣು ಪೋಯೋಲಾವೋ
ಪೊಣ್ಜೋವು ಆಂಡಾಯೇ

(ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ / ನಮ್ಮ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ / ಹುಡುಗಿ ಹೋಗಿ / ಹೆಂಗಸಾದರೆ)

ರ ಪೊಂಡ್ಜೋವು ಆವೋಡ್ಡಾ
ಆಲೇ ಮದೀಮೇನೇ
ಮಲ್ಪೊಡ್‌ತ್ತಿಂಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಪೋದುಲಾ
ಪೊಂಡ್ಜೋವು ಆಯೇಲುಯೇ

(ಹೆಂಗಸಾಗುವ ಮೊದಲು / ಅವಳ ಮದುವೆ / ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು ಹುಡುಗಿ ಹೋಗಿ / ಹೆಂಗಸಾಗಿದ್ದಾಳೆ)

ವ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ಪೊಡುಯೇ
ಆ ಪೊಣ್ಣು ಪೋಯೋಲು ಆ
ಆ ಪೊಂಡ್ಜೋವು ಆನಾಗಾವೋ
ಉಲ್ಲೇರ್‌ಗೇಯೇ

(ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕು / ಈ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು / ಹುಡುಗಿ ಹೋಗಿ ಹೆಂಗಸು ಆಗುತ್ತಾಳೆ / ಆಗ ಇದ್ದಾರಂತೆ)

ರ ರಾಮಕಾಲನೇ ತನ್ನಾ ಬುಡೆದಿ ಪನ್‌ಪೇರೆ

ಉಂದು ಬಾಲೇ

ಪೊಣ್ಣು ಪೋಯೇಲುಯೇ

ಪೊಣ್ಜೊವು ಆಯೋಲೋ

(ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ! ಮಡದಿ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ / ಈ ಬಾಲಕಿ / ಹುಡುಗಿ ಹೋಗಿ / ಹೆಂಗಸಾಗಿದ್ದಾಳೆ)

ವ ರಾಮಕಾಲನೇಯೇ

ದಾಲಾ ಪನ್‌ಪೇರ್ ಯಾ

ಆ ಪೊಣ್ಣು ಪೋತೊಲುಯೇ ಯಾ

ಪೊಣ್ಜೊವು ಆಯೋಲೋ

(ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ! / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಹುಡುಗಿ ಹೋಗಿ / ಹೆಂಗಸಾಗಿದ್ದಾಳೆ)

ರ ದಾದ ಮಲುಪುನ್‌ಂದೇಯಾ

ಪನ್ಪೇರ್ ಬಟ್ಟ್ರಯೇ

ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕುಂಟು ಕಟ್ಟ್‌ದೇ ಯಾ

ಕಾಡ್‌ಗ್ ಬುಡುಕ್ಕಂದೇರೇ

(ಏನು ಮಾಡುವುದು / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಭಟ್ಟರು / ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿ / ಕಾಡಿಗೆ ಬಿಡುವ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ರಾಮಕಾಲನೇಯೇ

ಏರಿಯಾ

ಆ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕುಂಟು ಕಟ್ಟ್‌ದ್

ಆ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಬುಡುಕಾಯೇ

(ಏನು ಗ್ರಹಚಾರ! / ಕೇಳಿದಿರಾ / ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿ / ಕಾಡಿಗೆ ಬಿಡುವ)

ರ ಕಣ್ಣ್ ಗ್ ಕುಂಟುನೋ
ಕಟ್ಟ್ಯೆರ್ ಬಟ್ಟ್ರಯೇ
ಕಾಡ್‌ಗ್ ಲತೋನುದೋ
ಪೋನಾಗಾ ಬಾಲೇನೇ
(ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ / ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ ಭಟ್ಟರು / ಕಾಡಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು / ಹೋಗುವಾಗ ಬಾಲಕಿಯನ್ನು)

ವ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕುಂಟು ಕಟ್ಟ್‌ದೇಯಾ
ಕಾಡ್‌ಗ್ ಲತೋನುದು ಆ
ಆ ಪೋತೆರ್‌ಗೇಯೇ
ಆ ಬಟ್ಟ್ರುದಾಲಾಯೇ
(ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿ / ಕಾಡಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು / ಹೋಗುತ್ತಾರೆ / ಭಟ್ಟರು)

ರ ನಟ್ಟಾ ನಡೀರೀದಾ
ಜಾಮನಾ ಪೊರುತೂಡು
ಕಾಡ್‌ಡ್ ಬುಡ್ದಾಂಡವೋ
ಬವುದ್ದೇರ್ ಬಟ್ಟುಯೇ
ನಟ್ಟ ನಡೀರ್- ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ
(ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯ / ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯ ಜಾವದಲ್ಲಿ / ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು / ಬರುತ್ತಾರೆ ಭಟ್ಟರು)

ವ ನಟ್ಟಾ ನಡೀರೀಗೇ
ಜಾಮನಾ ಪೊರ್ತುಡೂ ಹಾಂ
ಆ ಕಾಡ್ ಗ್ ಲೆತ್ತೊನುದುಲಾ
ಆ ಪೋದು ಬುಡುದುಯೇ
(ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ / ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯ ಜಾವದಲ್ಲಿ / ಕಾಡಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು / ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತಾರೆ)

ರ ದಾಲಾ ಕಾಡೀಡೇ

ಬುಡುಪುನ ಪೊರ್ತುಡು ದಾಲಾ

ಜೇವು ಕೇದಗೆ ಬುಲ್ತ್ ಅರೆಲೆನು

ಇಪ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಡುಯೇ

(ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ / ಬಿಡುವಾಗ / ಜೇವು ಕೇದಗೆ ಕೂಗುತ್ತಾ ಬೊಬ್ಬೆ ಹಾಕುತ್ತಾ / ಇರುವ ಸಮಯ)

ವ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಬುಡುದುಲಾವೋ

ಬನ್ನಾಗಾಲಾವೋ ಆ

ಆ ಬುಲ್ತೋನು ಆಲಾನೇ

ಆ ಉಲ್ಲೋಲು ಜೇವು ಕೇದಗೇಯೇ

(ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು / ಬರುವಾಗ / ಕೂಗುತ್ತಾ ಬೊಬ್ಬೆ ಹಾಕುತ್ತಾ / ಇದ್ದಾಳೆ ಜೇವು ಕೇದಗೆ)

ಸಾಯನ ಬೈದ ಜೇವು ಕೇದಗೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ

ರ ದಾಲಾ ಒಂಜಾಂಡಾ ದಾಲಾ

ಸಾಯನ ಬೈದೇಲಾ

ಸಿಗಾ ಸಿಕಲಂದಾ ಮಲೆಟ್ಟ್ ಒಂಜಾ

ಮುರ್ತೆಗ್ ಪೋಯಿನಾರೇ

ಬೈದ : ಬಿಲ್ಲವ ಜನಾಂಗದ ಗಂಡಸು; ಬೈದೆದಿ : ಬಿಲ್ಲವ ಹೆಂಗಸು; ಬಿಲ್ಲವ ಜನಾಂಗ ಜನಪದ ಚಿಕಿತ್ಸಾಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿ ಹೊಂದಿದ ಸಮಾಜವಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬೈದ ಕುಲನಾಮ ಬಂದಿರಬಹುದು; ಮೂರ್ತೆ : ಮರದಿಂದಕಳ್ಳು / ಹೆಂಡ / ಶೇಂದಿ ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸ

(ಆ ಸಮಯ / ಸಾಯನ ಬೈದರು / ಸಿಗಾ ಸಿಕಲಂದಾ ಮಲೆಗೆ / ಹೆಂಡ ತೆಗೆಯಲು ಹೋದವರು)

ವ ದಾಲಾ ದಾನೀಲಾವೋ

ಆ ಸಾಯನ ಬೈದೇಯಾ

ಆ ಸಿಗಾ ಸಿಕಲಂದಾವೋ

ಮುರ್ತೆಗ್ ಪೋಯಿನಾರೇ

(ಆ ಸಮಯ / ಸಾಯನ ಬೈದರು / ಸಿಗಾ ಸಿಕಲಂದ ಮಲೆಕ್ಕೆ / ಹೆಂಡ ತೆಗೆಯಲು ಹೋದವರು)

ರ ತಾನ್ ತುಯೇರ್ ಯೇ ಯೇ
ಬುಡುದು ಬತ್ತೇರೆ
ಸಾಯನ ಬೈದೇಲಾ
ಏರೀ ಮಗಾ ಪೊಣ್ಣು ಈಯೇ

(ಅವರು ನೋಡುತ್ತಾರೆ / ಹೆಂಡ ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತಾರೆ / ಸಾಯನ ಬೈದರು / ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಮಗಳೇ ಯಾರು ನೀನು)

ವ ಆಲಾ ದಾನೀಲಾವೋ
ಆ ಸಾಯನ ಬೈದೇಯಾ
ಆ ಮುರ್ತೆ ಮೂರೋನೋದೋ
ಬರ್ನಾಗಾ ಏರಿದೇ

(ಆ ಸಮಯ / ಸಾಯನ ಬೈದರು / ಹೆಂಡ ತೆಗೆದು / ಬರುವಾಗ ಯಾರು ನೀನು)

ರ ತನ್ನ ಸೊಂಟಾದಾವೋ
ದಾಲಾ ಬೈರಾಸ್
ಬಿಚ್ಚಾದ್ ಬಾಲೇದಾ ಮಂಡೇಡ್ ದೀಯೇರೇ
ತನ್ನ ಕಡ್ಯದಾಯೇ

(ತನ್ನ ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದ / ಬೈರಾಸನ್ನು / ತೆಗೆದು ಹೆಣ್ಣುಮಗಳ ತಲೆಗೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ / ತನ್ನ ಕೊಡದ...)

ವ ತನ್ನ ಕಂದೇಲ್ ಯೇ ಯೇ
ಬೈರಾಸ್ ಬಿಚ್ಚಿದ್ ಆ
ಆ ಬಾಲೆದ ಮಂಡೇಗ್ಲಾವೋ
ಕಲಿನ್ ದೀಯೆ ಮಂಡೆಗ್

ಕಡ್ಯ / ಕಂದೇಲ್ : ಮಣ್ಣಿನ ಕೊಡ

(ಕೊಡದ [ಹೆಂಡವನ್ನು], / ತನ್ನ ಬೈರಾಸು / ಹೆಣ್ಣುಮಗಳ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು / [ಹೆಂಡದ] ಕೊಡ ಅವಳ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇಡುತ್ತಾನೆ)

ಜೇವು ಕೇದಗೆಗೆ ಹೊಸ ಹೆಸರು: ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ

ರ ಮಂಡೇಡ್ ತುಂಬೊನುದಾಲಾವೋ

ಬರ್ಪೆರ್ ಬೈದೇಯೆ

ಸಾಯನ ಬೈದಾನಾ ಇಲ್ಲಡ್ ಒಂಜಾ

ಸಂಸಾರ ಸಂತನೋಗೋ

(ಕೊಡವನ್ನು ಹೊರಿಸಿಕೊಂಡು / ಬರುತ್ತಾರೆ ಬೈದರು / ಸಾಯನ ಬೈದರು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ / ತನ್ನ ಮನೆತನಕ್ಕೆ)

ವ ದಾಲಾ ದಾನಿಲಾವೋ

ಆ ಲೆತೊನೊದು ಬನ್ನಾಗಾವೋ ಆ

ಆ ತನ್ನಾ ಇಲ್ಲಾಡ್‌ಗೇ ಯೇ ಆ

ಸಾಯನ ಬೈದಾಗೇ

(ಹೇಗೆ / ಕರೆದುಗೊಂಡು ಬರುವಾಗ / ತನ್ನ ಮನೆಗೆ / ಸಾಯನ ಬೈದ...)

ರ ಏರ್ ಬಾಲೆ ಈಯೇ

ಏರ್ ಬುಡ್ಡಿಂದೇರೆ

ವಾಮನಾ ಬಟ್ರೆನಾ ಇಲ್ಲಾಡ್

ಕೆತ್ತಿಡ್ ಪುಟ್ಟಿನಾ ಬಾಲೇನೇ

(ಯಾರು ಮಗಳೇ ನೀನು / ಯಾರು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದದ್ದು / ವಾಮನ ಭಟ್ಟರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ / ಮೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗು ನಾನು)

ವ ಏರ್ ಬುಡಿನಿಲಾವೋ

ಅಂದಾ ಬಾಲೇಂದ್‌ಯೇ

ಕೇನ್ನಾಗ ಪಂಡೋಲೋ

ವಾಮನ ಬಟ್ರೆನವೋ

(ಯಾರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದದ್ದು / ಓ ಮಗಳೇ / ಕೇಳುವಾಗ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ / ವಾಮನ ಭಟ್ಟರ...)

ರ ಇಲ್ಲಾಡ್ ಕೆತ್ತೀಡೇಯೇ
ಪುಟ್ಟಿನಾ ಬಾಲೇ ಯಾನ್
ಏನ್ ಮದ್‌ಮಲ್ ಆತೆ ಪಂಡ್‌ದ್
ಬಟ್ಟ್ರು ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕುಂಟು ಕಟ್ಟ್‌ದೇ

(...ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ / ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗು ನಾನು / ನಾನು ಹುಡುಗಿ ಹೋಗಿ ಹೆಂಗಸಾದೆನೆಂದು / ಭಟ್ಟರು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿ...)

ವ ಬಟ್ರೇ ಇಲ್ಲಾಡೇಯಾ
ಆ ಕೆತ್ತಿ ಉಡೆದ್ ಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಆಯಿನ ಪೊಣ್ಣಾನ್‌ಯೇ
ಮದ್ಮಾಲ್ ಆಯಿಂದ್‌ದ್‌ಯೇ

(ಭಟ್ಟರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ / ಮೊಟ್ಟೆ ಒಡೆದು / ಹುಟ್ಟಿದ ನನ್ನನ್ನು / ಹುಡುಗಿ ಹೋಗಿ ಹೆಂಗಸಾದಳೆಂದು)

ರ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕುಂಟು ಕಟ್ಟ್‌ದೇಯಾ
ಕಾಡ್‌ಗ್ ಬುಡಿಯೇರ್ ಎನಾನ್
ದುಂಬು ಪಿರ ಎಂಕ್ಕ್ ಏಲ್ರ್ ಇಜ್ಜಿಂದ್‌ದೇ
ಒಂಜಾ ಪನ್‌ಪೋಲುಯೇ

(ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿ / ಕಾಡಿಗೆ ಬಿಟ್ಟರು ನನ್ನನ್ನು / ನನಗೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು / ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ)

ವ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕುಂಟು ಕಟ್ಟ್‌ದೇಯಾ
ಕಾಡ್‌ಗ್ ಬುಡಿಯೇರ್ ಹಾಂ
ಆ ದುಂಬು ಪಿರ ಎಂಕ್ಕ್
ಏಲ್ರ್ ಇಜ್ಜಿಯೇ

(ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿ / ಕಾಡಿಗೆ ಬಿಟ್ಟರು / ನನಗೆ ನನ್ನವರು / ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ)

ರ ಎನ್ನ ಸಂಸಾರೋಗೋ
ಸಂತಾನಜ್ಜಿ ಬಾಲೆ
ನಿನ್ನ ಪುದಾರ್ ದಾದ ಪಂಡ್‌ದ್
ಒಂಜಾ ಕೇನ್‌ದೇರ್ ಯೇ
(ನನ್ನ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ / ಸಂತಾನವಿಲ್ಲ ಮಗಳೇ / ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು / ಕೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಎನ್ನ ಸಂತಾನಾಗೋ
ಸಂಸಾರ ಇಜ್ಜಿಯೇ ಹಾಂ
ಆ ನಿನ್ನಾ ಪುದರ್‌ಲಾವೋ
ದಾದಾ ಪನ್‌ಲಾಯೇ
(ನನ್ನ ಮನೆತನಕ್ಕೆ / ಸಂತಾನದ ಫಲ ಇಲ್ಲ / ನಿನ್ನ ಹೆಸರು / ಏನೆಂದು ಹೇಳು)

ರ ಜೇವು ಕೇದಾಗೇ ಪಂಡ್‌ದೇ
ಲೆತ್ತೋಂದುದಿತ್ತೇರ್ ಎನಾನ್
ನನ ಎನ್ನಾ ಬರ್ಕೆಡ್
ಜೇವು ಕೇದಗೆ ಅತ್ತ್ ಈಯೇ

ಬರ್ಕೆ/ಬರಿಕೆ : ಬಿಲ್ಲವ ಜನಾಂಗದ ಮುಖಂಡನ ವಾಸಸ್ಥಾನ. ಗರೋಡಿ ನೇಮದ ಸಂದರ್ಭ, 'ನಾಲ್ ಗುತ್ತು ನಾಲ್ ಬರ್ಕೆ' (ನಾಲ್ಕು ಗುತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಬರ್ಕೆ) ಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಬರುತ್ತದೆ.

(ಜೇವು ಕೇದಗೆಯೆಂದು / ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ನನ್ನನ್ನು / ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಬರ್ಕೆಯಲ್ಲಿ / ಜೇವು ಕೇದಗೆಯಲ್ಲ ನೀನು)

ವ ಜೇವು ಕೇದಾಗೆಯಿಂದ್‌ದೇ
ಲೆತ್ತೋಂದು ಇತ್ತೇರ್‌ಯೇ ಹಾಂ
ಆ ನನ ಎನ್ನಾ ಬರ್ಕೆಡ್‌ಯೇ
ಜೇವು ಕೇದಗೆ ಅತ್ತಾಯವೋ
(ಜೇವು ಕೇದಗೆಯೆಂದು / ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು / ಇನ್ನು ನನ್ನ ಬರ್ಕೆಯಲ್ಲಿ / ಜೇವು ಕೇದಗೆಯಲ್ಲ)

ರ ದೇಯಿ ಬೈದೇದಾದೇಯಾ
ನಿರೆಲಾ ಪಂಡೇರ್
ಎಲ್ಲಿ ಕೊನದವ್ವೋ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್
ಸಾಂಕ್ಯೇರ್ ಬೈದೇರ್‌ಯೇ

ನಿರೆ : ಮೆರೆಯು; ಎಲ್ಲಿ / ಎಲ್ಯ : ಎಳೆ / ಸಣ್ಣ / ಚಿಕ್ಕ

(ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಯಾಗಿ / ಮೆರೆಯು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಯದಿಂದ ಪ್ರಾಯಬರುವ ತನಕ / ಲಾಲನೆ ಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಬೈದರು)

ವ ದೇಯಿ ಬೈದೆದ್‌ಂದೇ
ಇಪ್ಪುಲಾ ಈಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಎಲ್ಲಿ ಕೋನೊದುಲಾವೋ
ಸಾಂಕೊಂದು ಇತ್ತೇರ್‌ಯೇ

(ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ ಹೆಸರಿನಿಂದ / ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿರು / ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಯದಿಂದ ದೊಡ್ಡವಳಾಗುವ ತನಕ / ಲಾಲನೆ ಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ)

ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಯ ಮದುವೆ

ರ ಆಮಜೆದಿಲ್ಲಾಡೇಯೇ
ಓಮಜೆ ಬರಿಕೇಡೇ
ಕಾಂತನ ಬೈದೇಯೇ ಒಂಜಾ
ಪೊಣ್ಣಾ ಸಾಲೋಲಿಗೆ ಬರಿಪೇರಿಯೇ

(ಆಮುಜೆ ಮನೆಯಿಂದ / ಓಮಜೆ ಬರ್ಕೆಯಿಂದ / ಕಾಂತಣ ಬೈದರು / ಬರುತ್ತಾರೆ ಹುಡುಗಿ ನೋಡಲು)

ವ ಆಮಜೆದಿಲ್ಲಾಡ್‌ಯೇ
ಓಮಜೆ ಬರ್ಕೇಡ್ ಯಾ
ಆ ಕಾಂತನ ಬೈದೇಲಾವೋ
ಪೊಣ್ಣಾ ಸಾಲೋಲಿಗೇ

(ಆಮುಜೆ ಮನೆಯಿಂದ / ಓಮಜೆ ಬರ್ಕೆಯಿಂದ / ಕಾಂತಣ ಬೈದ / ಬರುತ್ತಾರೆ ಮದುವೆಯ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿಸಲು)

ರ ಸಾಯನ ಬೈದಾನಾವೋ
ಇಲ್ಲಡೆ ಬರಿಪೇರೇ
ಈರೇ ಕೈಟ್ಟೇಯೇ ಒಂಜೀ ಪೊಣ್ಣು ಇತ್ತಿನಾ
ಎನ್ನಾ ಬರ್ಕೇಗ್‌ಯೇ

(ಸಾಯನ ಬೈದರ / ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ / ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು / ನನ್ನ ಬರ್ಕೆ ಮನೆತನಕ್ಕೆ)

ವ ಇಲ್ಲಡೆ ಬನ್ನಾಗಾವೋ
ಈರೆ ಬರ್ಕೆಡ್‌ಯಾ
ಆ ಪೊಣ್ಣು ಇತ್ತಿನಲೆನ್‌ಯೇ
ಆ ಎನ್ನಾ ಬರ್ಕೆಗ್ ಯೇ

(ಮನೆಗೆ ಬರುವಾಗ / ನಿಮ್ಮ ಬರ್ಕೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ / ಇರುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳನ್ನು / ನನ್ನ ಬರ್ಕೆಗೆ...)

ರ ಕೈಮುಟ್ಟು ಕೈದಾರೇನೇಯೇ
ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪರ್ಾರಾ
ಕೊರ್ಪರ್ಾರಾ ಬೈದಾಂದ್ ಕೇನಿದೇರ್
ಸಾಯನ ಬೈದಾಡಾಯೇ

ಕೈಮುಟ್ಟು ಕೈದಾರೆ : ಕೈಮುಟ್ಟಿ ಧಾರೆಯೆರೆಯುವುದು

(ಕೈಮುಟ್ಟಿ ಧಾರೆಯೆರೆದು / ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ / ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ಬೈದರೇ, ಕೇಳುತ್ತಾರೆ / ಸಾಯನ ಬೈದರಲ್ಲಿ)

ವ ಸಾಯನ ಬೈದಾಡಾಯೇ
ಆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪರ್ಾರಾವೋ ಆ
ಆ ಕೊರ್ಪರ್ಾರ ಪಂಡ್‌ಧ್‌ಲಾವೋ
ಆ ಸಾಯನ ಬೈದಾಡಾವೋ

(ಸಾಯನ ಬೈದರಲ್ಲಿ / ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ / ಕೊಡುತ್ತೀರಾ / ಸಾಯನ ಬೈದರಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಸಾಯನ ಬೈದೇಲಾವೋ
ಆಮಜೆದಿಲ್ಲಾಗ್
ಪೊಣ್ಣು ಕೊರ್ದು
ಪೊದು ಒಂಜಾ ಪತ್ತಾದೇರ್‌ಯೇ

ಪೊದು : ಮದುವೆಯ ನೆಂಟಸ್ತಿಕೆ
(ಸಾಯನ ಬೈದರು / ಆಮಜೆ ಮನೆತನಕ್ಕೆ / ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟು / ನೆಂಟಸ್ತಿಕೆ ಜೋಡಿಸುತ್ತಾರೆ)

ವ ಸಾಯನ ಬೈದೇಲಾವೋ
ಆ ಆಮಜೆದ ಇಲ್ಲಾಗ್‌ಯಾ
ಆ ಪೊಣ್ಣು ಕೊರುದುಲಾವೋ
ಕೈಯೇ ಸಂಬಂದಾವೋ
(ಸಾಯನ ಬೈದರು / ಆಮುಜೆ ಮನೆತನಕ್ಕೆ / ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟು / ವಿವಾಹ ನೆಂಟಸ್ತಿಕೆ ಜೋಡಿಸುತ್ತಾರೆ)

ರ ಮದುಮೆ ಮೈಸಿರಿಲಾವೋ
ಆತ್‌ಂಡ್ ಬೈದೆದ್‌ಗೇ
ಪುಟ್ಟುದು ಏಲ್ ಪಿರಯ
ಕರೀದ್‌ಲಾನಾಗಾ ಉಂಡುಗೇಯೇ

ಮದಿಮೆ
ಮೈಸಿರಿ/ಮಾಸ್ರಿ : ಮದುವೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಆಚರಣೆಗಳು
(ಮದುವೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಶುಭಕಾರ್ಯಗಳು / ಜರಗುತ್ತವೆ ಬೈದೆದಿಗೆ / ಹುಟ್ಟಿ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಯ/ ದಾಟುವಾಗ)

ವ ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಗೋ
ಆ ದಾಲಾ ಒಂಜಾಯೇ ಯಾ
ಆ ಮದಿಮೆ ದಾನೀಲಾವೋ
ಮಲ್ಪಾದೇರ್ ಯೇ
(ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಗೆ / ಹೀಗೆ / ಮದುವೆ / ಮಾಡುತ್ತಾರೆ)
ದೇಯಿ ಬೈದದಿ ಅವಳಿ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಜನನ ನೀಡುತ್ತಾಳೆ

ರ ಆತೆನೆ ಪೊರುತುಡುಲಾವೋ
ದೇಯಿ ಬಂಜಿನಾಲ್
ಆಪುನಾ ಪೊರ್ತುಗೋ ಪರ್ಮಲೆ ಚಾವಡೀಡ್
ಇರ್ವೆರ್ ಬಾಲೇಲು ಪುಟುದೇರೇ
(ಹೀಗಿರುವಾಗ / ದೇಯಿ ಗರ್ಭವತಿ / ಆಗುತ್ತಾಳೆ ಪರ್ಮಲೆ ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ / ದೇಯಿಗೆ ಅವಳಿ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ)

ವ ದೇಯಿ ಬೈದೆದೀಗೇ
ಆಲಾದಾನಿಯಾ
ಪರ್ಮಲೆ ದಾಲಾಲಾವೋ
ಚಾವಾಡೀಡ್‌ಯೇ
(ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಗೆ / ಅವಳಿಗೆ / ಪರ್ಮಲೆಯು / ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ...)

ರ ಇರ್ವೆರ್ ಬಾಲೇಲಾವೋ
ಆ ಪುಟ್ಟುದು ಪದಿನಾಜಿ
ವರ್ಸ ಕರೀದೇ ಆನಾಗಾ
ಗೊಬ್ಬುಗೋ ಒಂಜಾ ಪೋತೆರ್‌ಯೇ
(ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು / ಹುಟ್ಟಿ ಹದಿನಾರು / ವರ್ಷ ದಾಟುವಾಗ / ಆಡಲು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ)

* * * * *

ಅಧ್ಯಾಯ 5

ಬಲ್ಲಾಲೆರೆ ಸಂದಿ

'ಬಲ್ಲಾಲೆರೆ ಸಂದಿ'ಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳನ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರ್ಮಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳ ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಕಾಲ 17ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗವೆಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. (ವಾಮನ ನಂದಾವರ: 2001 :110) ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 'ಬಲ್ಲಾಳ' ಪ್ರಾಯಶಃ ಒಂದು ಬಿರುದು ಆಗಿರಬಹುದು. ಬಲ್ಲಾಳ ಸಣ್ಣ ತುಂಡರಸ. ಅವನ ಪ್ರಜೆ ಬಹುತೇಕ ಅವನ ಒಕ್ಕಲುಗಳು. ಅವನೊಬ್ಬ ಶ್ರೀಮಂತ ಜಮೀನುದಾರನಾಗಿದ್ದನು.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಭೋಜನ ಮುಗಿಸಿ ಮಲಗಿದಾಗ ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಭಯಂಕರ ಸ್ವಪ್ನ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಹೆದರಿ ಕೂಡಲೆ ಎದ್ದು ತನ್ನ ಸಲಹೆಗಾರರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಸ್ವಪ್ನದ ಅರ್ಥ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯಲು ಜ್ಯೋತಿಷನನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸಲಹೆಗಾರರನ್ನು ಜ್ಯೋತಿಷಿ ಮಟ್ಟಬೀರ ಬಲ್ಯಾಯನಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳನ ಸ್ವಪ್ನ :

ರ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನನ್ನಾಯೇ ಡೆನನ್ನ ಡೆನ್ನಾನ
ಡೆನನ್ನಾ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನಾನಾಯೇ
ಡೆನನ ಡೆನನ್ನ ಡೆನನ್ನಾವೋ
ವ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನನ್ನಾಯೇಯೇ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನನೇಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನ ಡೆನನಾವೋಯೇ
ಡೆನ್ನ ಡೆನನ್ನಾಯೇ ಯೇ
ರ ಪೆರ್ಮಲೆ ಜನಾನೋಡೋವೋ
ಪೆರ್ಮಲೇಯೇ ಬಲ್ಲಾಲೇನಾಲಾ
ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕಟ್ಟಾನಾ ಕನಾ ಕಟ್ಟುನಾ
ಪೊರ್ತು ಬರ್ಪುಂಡುಯೇ

(ಪರ್ಮಲೆ ಮನೆತನದ / ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳನ / ಕಣ್ಣಿಗೆ ಇಷ್ಟರತನಕ ಬೀಳದ ಕನಸು / ಬೀಳುವಾಗ)

ವ ಪೆರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಲೇನಾವೋ
ಆ ಬರುಪುಂಡುಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಕಟ್ಟನಾ ಕನದಾನೇ
ಆ ಕಟ್ಟುನಾ ಪೊರ್ತುಗುಯೇ

(ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ / ಬೀಳುತ್ತದೆ / ಇಷ್ಟರತನಕ ಬೀಳದ ಕನಸು / ಕನಸು ಬೀಳುವ ಸಮಯ)

ರ ಮದ್ಯಾನದ ಮಂಗಿಲೋಡೋವೋ
ಕೈದೀ ಕೊಪ್ಪರೇದಾ
ಬೆಂದಿರಿ ಮೀತೇರಿಯೇ
ಬೂಡುಡಾತೇನಾವೋವೋ

ಮಂಗಿಲ : (ಮಂಗಳ) ಸಮಯ; ಕೊಪ್ಪರೆ : ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ, ಹಿಡಿಯಿರುವ ತಾಮ್ರದ ದೊಡ್ಡ ಪಾತ್ರೆ; ಬೂಡು (ತುಳು) / ಬೀಡು (ಕನ್ನಡ): ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಜಮೀನುದಾರನ / ಗ್ರಾಮ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನ ಮನೆ

(ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಸಮಯ / ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿದ / ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ / ಅವರ ಬೀಡಿನಲ್ಲಿ ಆದ...)

ವ ಮದ್ಯಾನಾ ಮುಂಗಿಲಾದಾವೋ
ಆ ಪೊರ್ತುಡೇಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಮದ್ಯಾನಾ ಮುಂಗಿಲೋಡೋ
ಕೈದಿ ಕೊಪ್ಪಾರೇದಾವೋ

(ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಮಂಗಳ / ಸಮಯದಲ್ಲಿ / ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಮಂಗಳ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ / ಬಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯ)

ರ ಕೈದಿ ಕೊಪ್ಪರೇದಾವೋ
ಬೆಂದಿರಿ ಮೀತೇರೆ
ಬೂಡೂಡಾತೀ ಪೇರಾ ಉಣಸ್
ಬಾಮೀದೇರುಲ್ಲಾಯೇ

ಪೇರ್ ಉಣಸ್ : ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯ ಹಾಲು ಹಾಕಿ ಬೇಯಿಸಿದ ಗಂಜಿಊಟ; ಬಾಮಿಯು : ತೃಪ್ತಿಪಡು

(ಬಿಸಿಮಾಡಿದ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯ / ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ / ಬೀಡಿನಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿದ ಹಾಲುಗಂಜಿಯೂಟ / ಮಾಡಿ ತೃಪ್ತಿಪಡುತ್ತಾರೆ ಒಡೆಯರು)

ವ ಬೂಡುಡಾಲಾವೋ
ಕೈದಿ ಕೊಪ್ಪರೇದಾವೋ
ಆ ಬೆಂದಿರ್ ಮೀದ್‌ಲಾವೋ
ಆತಿ ಅಟ್ಟಿಲ್‌ಯೇ

(ಬೀಡಿನಲ್ಲಿ / ಬಿಸಿಮಾಡಿದ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯ / ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ / ಬೇಯಿಸಿದ ಅಡುಗೆ...)

ರ ಒಣಸ್ ಬಾಮ್ಯೋನೋ
ಆನಿರ್ ಬಲ್ಲಾಲ್
ಮೂಜಿ ಕಾರೀ ಗದ್ದಿಗೆ ನಾಲ್
ಕಾರಿ ಮಂಚಾವೂಡೋ

ಆನಿರ್ : ಅಂದು, ಅವರು; ಗದ್ದಿಗೆ : ತಿಟ್ಟೆ, ವೇದಿಕೆ, ಪೀಠ

(ಊಟಮಾಡಿ / ಅಂದು ಬಲ್ಲಾಳ / ಮೂರು ಕಾಲಿನ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಇದ್ದ, ನಾಲ್ಕು / ಕಾಲಿನ ಮಂಚದಲ್ಲಿ)

ವ ಆತಿನಾ ಒಣಸ್‌ನೇಯಾ
ಆ ಬಾಮಿದೇರೇಯಾ
ಆ ಮೂಜಿ ಕಾರ್‌ದೇಯಾ
ನಾಲ್ ಕಾರಾ ದೇ

(ಬೇಯಿಸಿದ ಊಟ / ಮಾಡಿ ತೃಪ್ತಿಪಡುತ್ತಾರೆ / ಮೂರು ಕಾಲಿನ ಪೀಠ... / ನಾಲ್ಕು ಕಾಲಿನ...)

ರ ನಾಲ್ ಕಾರೀದಾ ಮಂಚಾವುಡುಯೇ
ಪೂಬನ್ನಾ ಹಾಸಿಗೇಡ್
ಸರ್ಪಲಿಂಗೊಡ್
ಜೆತ್ತೇರ್ ಉಲ್ಲಾಯೇ

ಪೂಬನ್ನ : ಹೂಬಣ್ಣದ; ಸರ್ಪಲಿಂಗೊಡ್ : ಸರ್ಪ ಲಾಂಚನದ
(ನಾಲ್ಕು ಕಾಲಿನ ಮಂಚದಲ್ಲಿ / ಹೂಬಣ್ಣದ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ / ಸರ್ಪ ಲಾಂಚನದ ಮಂಚದಲ್ಲಿ / ಮಲಗುತ್ತಾರೆ ಒಡೆಯರು)

ವ ನಾಲ್ ಕಾರಿಲಾವೋ
ಆ ಮಂಚಾವುಡೋ ಹಾಂ
ಆ ಸರ್ಪ ಲಿಂಗೋಡುಲಾವೋ
ಜೆವುದೇರ್‌ಗೇಯೇ ಯೇ
(ನಾಲ್ಕು ಕಾಲಿನ / ಮಂಚದಲ್ಲಿ / ಸರ್ಪ ಲಾಂಚನದ ಮಂಚದಲ್ಲಿ/ ಮಲಗುತ್ತಾರೆ ಒಡೆಯರು)

ರ ಮದ್ಯಾನ ನಿದಿರೇಲಾ
ಆಲಾ ಬರ್ನಾಗುಲ್ಲಾಯಗ್
ಕಟ್ಟಾನಾ ಕನಲಾ ಒಂಜಾ ಬೇಗ
ಕಟ್ಟ್‌ದ್‌ಂಡುಲ್ಲಾಯಗೇ
(ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನಿದ್ರೆ / ಬೀಳುವಾಗ / ಇಷ್ಟರತನಕ ಬೀಳದ ಕನಸು ಬೇಗನೆ / ಬೀಳುತ್ತದೆ ಒಡೆಯರಿಗೆ)

ವ ಆಲಾ ನಿದಿರೇಲಾವೋ
ಆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪೋನಾಗಾವೋ ಆ
ಆ ಕಟ್ಟಿ ಕನ ಉಂಡುದೇಯೇ
ಆ ಬಲ್ಲಾಲಗೆಲಾಯೇ
(ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನಿದ್ರೆ / ಬೀಳುವಾಗ / ಇಷ್ಟರತನಕ ಬೀಳದ ಕನಸು ಬೀಳುತ್ತದೆ / ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ...)

ರ ಬೋಂಟೇ ಬಾರದಯೇ
ಮಂದೇ ನೆನೆಪಾದ
ಕನ ಕಟ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಪರ್ಮಲೆ ಜನನೋಡ್
ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಲೇಗೇಯೇ
(ಬೇಟೆಯ / ಮಂದಿಯ ನೆನಪಾಗಿ ಬಹುಶಃ / ಕನಸು ಬೀಳುತ್ತದೆ ಪರ್ಮಲೆ ಮನೆತನದ / ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ)

ವ ಬೋಂಟೇದಾಲಾವೋ
ಆ ಮಂದೇ ನಿನತೋದಾವೋ ಹಾಂ
ಆ ಕನಲಾ ಕಟ್ಟ್‌ನಾಗಾವೋ
ಬಲ್ಲಾಲ್ ಉಲ್ಲಾಯಗ್‌ಯೇ
(ಬೇಟೆಯ / ಮಂದಿಯ ನೆನಪಾಗಿ ಬಹುಶಃ / ಕನಸು ಬೀಳುವಾಗ / ಒಡೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ)

ರ ಕನಾ ಕಟ್ಟಿನಾಗಾ
ದಿಡ್‌ಕ್ಕಾ ಲಕ್ಕೇರುಲ್ಲಾಯೇ
ಕುಡ್ತು ಕುಲುದೇರ್ ದಾಲಾ ಒಂಜಾ
ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಲ್‌ಯೇ

ಕುಡ್ತು : ಮೈ ಕೊಡವಿ
(ಕನಸು ಬೀಳುವಾಗ / ಹಠಾತ್ತನೆ ಎದ್ದರು ಒಡೆಯರು / ಮೈ ಕೊಡವಿ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ / ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳ)

ವ ಕನಲ ಕಟ್ಟ್‌ನಾಗಾವೋ
ಆ ಕುಡ್ತ್ ಕುಲ್ಯೇರ್ ಹಾಂ
ಆ ದಿಡ್‌ಕ್ಕ ಲಕ್ಕ್‌ದಾಲಾವೋ
ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಲ್‌ಯೇ
(ಕನಸು ಬೀಳುವಾಗ / ಮೈ ಕೊಡವಿ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ / ಹಠಾತ್ತನೆ ಎದ್ದು / ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳ)

ರ ಚಾವಡಿ ಸಾಂತಯನೀಯೇ ಆ
ಬೂಡು ಬೊಮ್ಮಾಯಾನ್
ಲೆಪ್ಪಾದೇರ್ ಎನ್ನ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್
ಕಟ್ಟ್‌ನ ಕನಕಟ್ಟ್‌ದ್‌ಂಡ್‌ಯೇ
(ಚಾವಡಿ ಸಾಂತಯ / ಬೂಡು ಬೊಮ್ಮಯರನ್ನು / ಕರೆಯಿಸುತ್ತಾರೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ / ಇಷ್ಟರತನಕ ಬೀಳದ ಕನಸು ಬಿದ್ದಿದೆ)

ವ ಚಾವಡಿ ಸಾಂತಾಯನ್‌ಯೇ ಆ
ಆ ಬೂಡು ಬೊಮ್ಮಯೇಯಾ
ಆ ದಾಲಾ ಬೇಗನಾಯೇ
ಲೆಪ್ಪಾನಗುಂಡುಯೇ
(ಚಾವಡಿ ಸಾಂತಯನನ್ನು / ಬೂಡು ಬೊಮ್ಮಾಯನನ್ನು / ಬೇಗನೆ / ಬರಮಾಡುವಾಗ)

ರ ಎನ್ನಾ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಯೇ ಯೇ ಆ
ಕಟ್ಟಿನ ಕನ ಕಟ್‌ದ್‌ಂಡ್
ಇವರ್ತ್ ಪನ್ಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ನಾಗುಂಡು
ಅಂದೇ ಉಲ್ಲಾಯಾವೋ

ಇವರ್ತ್ : ವಿವರಿಸಿ
(ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ / ಇಷ್ಟರತನಕ ಬೀಳದ ಕನಸು ಬಿದ್ದಿದೆ / ಇದರ ಅರ್ಥ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿ, ಹೇಳುವಾಗ / ಓ ಒಡೆಯ)

ವ ಎನ್ನಾ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್‌ಲಾವೋ ಆ
ಕಟ್ಟಿ ಕನನೂ ಆ
ಆ ಇವರ್ತ್‌ದಾಲಾವೋ
ಪನ್ಲೇ ಪಂಡೇರಿಯೇ
(ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ / ಬಿದ್ದ ಕನಸಿನ / ಅರ್ಥ ವಿವರಿಸಿ / ಹೇಳಿ, ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ರಾಮ ಕಾಲಾನೇಯೇಯೇ
ಅಂದೇ ಬಲ್ಲಾಲೇ
ಈರೇ ಕಣ್ಣ್‌ದಾ ಕನ
ಇವರ್ತ್ ಪನೋಡ್ದಾ ಮಿತ್ತ್ ಲೋ
(ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ / ಓ ಬಲ್ಲಾಳರೇ / ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಕನಸಿನ / ಅರ್ಥ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ...)

ವ ರಾಮ ಕಾಲಾನೇಯೇ ಆ
ಅಂದೇ ಉಲ್ಲಾಯಾ ವೋ ಆ
ಆ ಈರೇ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕಟ್ಟಿನಾವೋವೋ
ಕನೋನು ಪನಾರಾಯೇ
(ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ / ಓ ಬಲ್ಲಾಳರೇ / ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಕನಸಿನ / ಅರ್ಥ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ...)
ಮಟ್ಟಿಬೀರ ಬಲ್ಯಾಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ಸ್ವಪ್ನದ ಬಗ್ಗೆ

ರ ಮಿತ್ತ್ ಮೇಗೀ ಮಾ
ಲೋಕೋಡುಲ್ಲೇರ್
ಮಟ್ಟಿಬೀರ ಬಲ್ಯಾಯ ಕೈಟ್ಟ್
ಕೇಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿದ್ ಪನೋಡುಯೇ

ಬಲ್ಯಾಯ/ಬಲ್ಲಯ : ಜ್ಯೋತಿಷಿ / ಬಲ್ಲವ; ಹೆಚ್ಚಿನ ತುಳು ಪಾಡ್ದನಗಳಲ್ಲಿ ಜೋತಿಷಿಯ ಹೆಸರು ಮಟ್ಟಿಬೀರ ಬಲ್ಯಾಯನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ; ಮಿತ್ತ ಮೇಗಿ ಮಾ ಲೋಕ : ಮೇಲಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಲೋಕ; ಪ್ರಾಯಶಃ ತುಳುನಾಡಿನ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶ

(ಮೇಲಿನ [ಘಟ್ಟ] / ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ / ಮಟ್ಟಿಬೀರ ಬಲ್ಯಾಯ, ಅವರಲ್ಲಿ / ಕೇಳಿ, ತಿಳಿದು ಹೇಳಬಹುದು)

ವ ಮಿತ್ತ್ ಮೇಗೀ ಮಾವೋ
ಲೋಕೋಡುಲ್ಲೇರ್ ಹಾಂ
ಆ ಮಟ್ಟಿಬೀರ ಬಲ್ಯಾಯಡಾಲಾವೋ
ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಪನೋಡುಯೇ
(ಆ ಮೇಲಿನ ದೊಡ್ಡ / ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ / ಮಟ್ಟಿಬೀರ ಬಲ್ಯಾಯನಲ್ಲಿ / ಕೇಳಿ ಹೇಳಬಹುದು)

ರ ಅಟ್ಟೋಗು ಏಣಿಮಾರಾ
ದೀಪಾದೇರುಲ್ಲಾಯೇ
ಕೆರ್ಚಿದ ತಾರಾಯಿನ ಗೆತ್ತ್‌ದ್ ಅಡಿಯೋರ ತೆಪ್ಪು
ಮೇಲೋರಾ ಕನ್ನಿ ಕುರೆದೇರೇ

ಕೆರ್ಚಿ ಪಾಡುನು : ಎರಡು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಗಳ ಸಿಪ್ಪೆಯ ಎಳೆ ಅರ್ಧ ಸುಳಿದು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಕಟ್ಟುವುದು

(ಅಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏಣಿ / ಇಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಒಡೆಯರು / ಜೋಡಿಸಿ ಕಟ್ಟಿದ ಒಂದು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯ ಹೊರಸಿಪ್ಪೆ / ಮೇಲಿನ ನಾರು ಒಂದು ಸಲ ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ)

ವ ಅಟ್ಟೋಗೋ ಏಣಿ ಮರಾವೋ

ಆ ದೀಪಾದೇರುಲ್ಲಾಯೇ ಹಾಂ

ಆ ಕೆರ್ಚಿದ ತಾರಾಯಿನ್‌ಯೇ

ಆ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಅಡಿಯೋರಾವೋ

(ಅಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏಣಿ / ಇಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಒಡೆಯರು / ಜೋಡಿಸಿ ಕಟ್ಟಿದ ಒಂದು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯನ್ನು / ತೆಗೆದು ಅದರ ಕೆಳಭಾಗ ಒಂದು ಸಲ...)

ರ ದಾಲಾ ಕೈಟ್ಟಾಂಡಾ

ಕಾಣಿಗೆ ಪತ್ತ್‌ಲೆಂದ್

ಪಂಡೇರ್ ಉಲ್ಲಾಯೆ

ಮಟ್ಟಿಬೀರ ಬಲ್ಯಾಯಾ ಕೊಟ್ಯಾಗ್ ಕಾಡದೇರೇ

(ಕೈಯಲ್ಲಿ / ಕಾಣಿಕೆ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಿ / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಒಡೆಯರು / ಮಟ್ಟಿಬೀರ ಬಲ್ಯಾಯನ ಕೊಠಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ)

ವ ಏರಿಯಾ ದಾಲಾವೋ

ತಾರಾಯಿ ಪತ್ತ್‌ಲೇಯಾ

ಆ ಕಾಣಿಗೆ ಪತೊಂದೋಲಾವೋ

ಮಟ್ಟಿಬೀರ ಬಲ್ಯಾಯಾ ಇತ್ತಿನಡೆಗೇ

(ಓ ಸಲಹೆಗಾರರೇ / ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಿ / ಕಾಣಿಕೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು / ಮಟ್ಟಿಬೀರ ಬಲ್ಯಾಯ ಇದ್ದಲ್ಲಿಗೆ...)

ರ ಬಲ್ಯಾಯ ಇಲ್ಲಾಗೇಯೇ

ಪೋದವ್ವೋ ಪೋತೆರೆ ಮಂದೀಲು

ಏರೀ ಬಲ್ಯಾಯರೇ ಬಲ್ಯಾರೇ ಪಂಡ್‌ದ್

ತೊಡಮೆ ಪೋದು ಕಾರೇ

ತೊಡಮ : ಗೋಡೆ, ಬೇಲಿಯ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮರ / ಕೋಲಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ತಡೆಬಾಗಿಲು

(ಬಲ್ಯಾಯನ ಮನೆಗೆ / ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಸಲಹೆಗಾರರು / ಓ ಬಲ್ಯಾಯ, ಓ ಬಲ್ಯಾಯರೆಂದು ಕರೆದು / ತಡೆಬಾಗಿಲಿಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟು...)

ವ ಏರಿಯಾ ಬಾಲ್ಯಾಯನಾವೋ ಹಾಂ

ಇಲ್ಲಾಗ್ ಪೋದು ಹಾಂ

ಆ ಏರ್ ಬಲ್ಯಾಯಾವೋ

ಆ ಬಲ್ಯಾಯ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುನಾಗಾವೋ

(ಬಲ್ಯಾಯನ / ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ / ಓ ಬಲ್ಯಾಯಾ / ಬಲ್ಯಾಯ ಎಂದು ಕರೆಯುವಾಗ)

ರ ಏರ್ ಸಾದೀಲಾ ಬೀದಾ

ಮಂದೇಲಾ ನಿಗುಲೆಂದು

ಕೇನ್‌ದೇರ್ ಒಂಜಾ

ಮಟ್ಟಿಬೀರ ಬಲ್ಯಾಯಾರಿಯೇ

(ಯಾರು ಹಾದಿ ಬೀದಿಯ / ಮಂದಿಯೇ ನೀವು / ಕೇಳುತ್ತಾರೆ / ಮಟ್ಟಿಬೀರ ಬಲ್ಯಾಯ)

ವ ಏರಿಯಾ ನಿಗುಲೋ

ಆ ಸಾದಿ ಪಯಣದಾವೋ ಆ

ಆ ಮಂದಿಲ್ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾವೋ

ಕೇಂದೆರ್ ಮಟ್ಟಿಬೀರಾವೋ

(ಯಾರು ನೀವು / ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ / ಪ್ರಯಾಣಿಕರೇ ಎಂದು / ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಮಟ್ಟಿಬೀರ)

ರ ಸಾದಿ ಪಯಾಣಾದಾ ಮಂದಿಲೂ

ಅತ್ತ್ ಎಂಗುಲೂಯೇ

ಒಂಜಿ ರಾಜ್ಯದ ಅರಸು ಕಾಡಾದಿ

ಓಲೆದಾ ಮಾನೀಲೋ

(ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು / ನಾವಲ್ಲ / ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಅರಸು ಕಳುಹಿಸಿದ / ಓಲೆಕಾರರು ನಾವು)

ವ ಸಾದಿ ಪಯಣಾದಾವೋ
ಆ ಮಂದಿಲು ಅತ್ತ್‌ಗೇಯಾ
ಆ ಒಂಜಿ ಊರುದಾರಸೋ
ಓಲು ಕಾಡಾಯಿ ಮಂದಿಲೋ

(ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ಪ್ರಯಾಣದ / ಜನರು ನಾವಲ್ಲ / ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಅರಸು / ಕಳುಹಿಸಿದ ಜನರು ನಾವು)

ರ ಬಲ್ಲೇ ಪಂಡೇರಿಯೇ ಯೇ
ಬಲ್ಯಾಯ ಕೊಟ್ಯಾಗ್
ಪೋದು ಪನ್‌ಪೇರೀಯೇ
ಕಾಡಾದಿ ಮಾನೀಲೋ

(ಬನ್ನಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಜ್ಯೋತಿಷ ಹೇಳುವ ಕೊಠಡಿಗೆ / ಹೋಗಿ, ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಕಳುಹಿಸಿದ ಓಲೆಯ ಮಂದಿ)

ವ ಬಲ್ಲೇ ನಿಗುಲುಯೇ
ಬಲ್ಲೇಯೇ ಕೊಟ್ಯಾಗ್ ಯಾ
ಆ ಪೋದು ಪನ್‌ತೇರೇಯೇ
ದಾಲಾ ಮಂದಿಲುಯೇ

(ಬನ್ನಿ ನೀವು / ಜ್ಯೋತಿಷ ಹೇಳುವ ಕೊಠಡಿಗೆ, / ಹೋಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಓಲೆಯ ಮಂದಿ)

ರ ಎಂಗುಲು ಒಂಜಾಂಡಾವೋ
ಪರ್ಮಲೆ ಜನನೋಡೋ
ಬತ್ತಿ ಮಂದಿಲಾವೋ ಎಂಗಲೆ ಬಲ್ಲಾಲೆಗ್
ಕಟ್ಟನ ಕನ ಕಟ್‌ದ್‌ಂಡೇ

(ನಾವು / ಪರ್ಮಲೆ ಮನೆತನ / ಕಳುಹಿಸಿದ ಮಂದಿ, ನಮ್ಮ ಬಲ್ಲಾಳರಿಗೆ / ಇಷ್ಟರ ತನಕ ಬೀಳದ ಕನಸು ಬಿದ್ದಿದೆ)

ವ ಒಂಜಿ ಊರೂದಾವೋ
ಆ ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಲೇನಾ ಹಾಂ
ಆ ಚಾವಡಿದ ಮಂದಿಲು ಎಂಕುಲೋ
ಎಂಕಲೆಗ್ ಕಟ್ಟಿ ಕನನೋ
(ಒಂದು ಊರಿನ / ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳರ / ಚಾವಡಿಯಿಂದ ಬಂದವರು ನಾವು / ನಮ್ಮ ಬಲ್ಲಾಳರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕನಸನ್ನು...)

ರ ಏರಿಯಾ ಬಾಲ್ಯಾರೇ
ಏರೇ ಬಲ್ಯಾಯಾರೇ ಈರೇ
ನಂದನ ಕೆರೆಕ್ಕೇ ಜಪ್ಪುಲೆ ಜಳಕ
ಸಿಂಗಾರ ಆಲೇಂದೇರೇ

ನಂದನ : ಸುಂದರವಾದ
(ಓ ಬಲ್ಯಾಯರೇ / ಓ ಬಲ್ಯಾಯರೇ / ಸುಂದರವಾದ ಕೆರೆಗಿಳಿದು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ / ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಏರಿಯಾ ಬಲ್ಯಾಯಾರೇ
ದಾಲಾ ನಂದನಾವೋ
ಆ ಕೆದುಕ್ಕು ಜತ್ತ್‌ದ್‌ಲಾವೋ
ಮೀದ್ ಜಳಕಾಲೇಯೇ

ಕೆದು : ಕೆರೆ, ಕೊಳ
(ಓ ಬಲ್ಯಾಯರೇ / ಸುಂದರವಾದ / ಕೊಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದು / ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ)

ರ ನಂದನ ಕೆದುಕ್ಕಾಂಡಾವೋ
ಜತ್ತೇರ್ ಬಲ್ಯೇರ್
ಜಳಕ ಸಿಂಗಾರಾದೇ ಮುಡಾಯಿ ಮಂಟಪೋಗು
ಒಂಜಾ ಬರ್‌ತ್ತೇರೇ
(ಸುಂದರವಾದ ಕೊಳಕ್ಕೆ / ಇಳಿದರು ಬಲ್ಯಾಯರು / ಸ್ನಾನ ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪೂರ್ವ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ / ಬರುತ್ತಾರೆ)

ವ ದಾಲಾ ಆಲಾವೋ
ಆ ಕೆದುಕ್ಕ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಯಾ
ಆ ಜಳಕ ಮೀದ್‌ಲಾವೋ
ಮುಡಾಯಿ ಮಂಟಪೇಗೇ
(ಬಲ್ಯಾಯರು / ಕೊಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದು / ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ / ಮೂಡು ಮಂಟಪಕ್ಕೆ...)

ರ ಮುಡಾಯಿ ಮಂಟೋಪೋಗೋ
ಬತ್ತೇರ್ ದಾಲಾಯೇ
ಬಲ್ಯೆ ಕರಿಯಾ ಕತ್ರೋಡಿದಾ
ಮಣೆ ಪತ್ತೇರಿಯೇ

ಬಲ್ಯೆ : ಬಲ್ಯಾಯ; ಕರಿಯಾ : ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ; ಕತ್ರೋಡಿದಾ / ಕತ್ತೆರಿ ಮಣೆ : ಜ್ಯೋತಿಷರು ಭವಿಷ್ಯ ಹೇಳುವಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕಾಲಿರುವ ಕಪ್ಪು ಮಣೆ

(ಮೂಡು ಮಂಟಪಕ್ಕೆ / ಬರುತ್ತಾರೆ / ಕಪ್ಪು 'ಕತ್ತೆರಿ' / ಮಣೆ ತರುತ್ತಾರೆ)

ವ ದಾಲಾ ಮುಡಾಯಿಲಾವೋ
ಆ ಮಂಟಪೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಕರಿಯಾ ಕತ್ರೋಡಿದಾವೋ
ಮಣೆನ್ ಪತ್ತ್‌ನಾಗಾವೋ
(ಮೂಡು ದಿಕ್ಕಿನ / ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬಂದು / ಕಪ್ಪು 'ಕತ್ತೆರಿ' / ಮಣೆ ತರುವಾಗ...)

ರ ಬೊಲ್ಲಿನ್ನ ಇಡೆ ಸರಿಯೋನೋ
ಪತ್ತೇರ್ ಬಲ್ಯಾಯೇರ್
ರಾಸಿ ಮುಟ್ಟುಲೇ ಕಾಣಿಗೆ ದೀಲೇ
ಒಂಜಾ ಪನಿತೇರಿಯೇ

ಬೊಲ್ಲಿನ್ನ : ಬಿಳಿಯ; ಇಡೆ–ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ; ಸರಿಯ / ಸಾರಿ / ಸರ್ಯೆ : ಕವಡೆ (ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಬಿಳಿ ಕವಡೆಗಳನ್ನು / ತರುತ್ತಾರೆ ಬಲ್ಲಾಯರು / ಕವಡೆಯ ರಾಶಿ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ಕಾಣಿಕೆ ಇಡಿ / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಕರಿಯಾ ಕತ್ರಡದಾಲಾವೋ
ಆ ಇಡಿಯ ಸರಿಯಾ ಪತ್ತೇರ್‌ಯೇಯಾ
ಆ ರಾಸಿ ಮುಟ್ಟುಲೇಯೇ
ಕಾಣಿಗೆ ದೀಲೇಯೇ
(ಕಪ್ಪು 'ಕತ್ತೆರಿ'ಯ.../ ಸಣ್ಣ ಬಿಳಿ ಕವಡೆಗಳನ್ನುಇಟ್ಟರು / ಕವಡೆಯ ರಾಶಿ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ / ಕಾಣಿಕೆ ಇಡಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ರಾಸಿ ಮುಟ್ಟೇರಿಯೇ ಯೇ
ಕಾಣಿಗೆ ದೀನಾಗಾ
ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ನ
ಕನ ಪನ್‌ಪೇರಿಯೇ
(ರಾಶಿ ಸ್ಪರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ / ಕಾಣಿಕೆ ಇಟ್ಟಾಗ / ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ / ಕನಸಿನ ಅರ್ಥ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ರಾಸಿ ಮುಟ್ಟುಲೇಲಾವೋ
ಹಾಂ ಕಾಣಿಗೆ ದೀತೆರಿ ಹಾಂ
ಹಾ ಪಡ್ಡೆ ಬೈದೇರ್ ಲಾ ಹಾಂ
ಕೇನ್ನಾಗಾಲಾಯೇ

ಪಡ್ಡೆ : ಪಡ್ಡಾಯಿ?; ಬೈದೇರ್ : ಬೈದರು / ಬಿಲ್ಲವರು (ಚಾವಡಿ ಸಾಂತಯ, ಬೂಡು ಬೊಮ್ಮಯ, ಓಲೆಕಾರರು)
(ರಾಶಿ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ / ಕಾಣಿಕೆಯಿಡುತ್ತಾರೆ / ಪಡುದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಬಂದ ಬೈದರು / ಕೇಳುವಾಗ)

ರ ದುಂಬೇ ದುಂಬೇಂದಾ
ಕಾಲಾಂದ ಬಲ್ಲಾಲರೆನೆದೀಲ್?
ಬಾಕ್ಯಾರ್ ಗೋರಾದೇರ್ ಬಾರೆ ಪಾಡ್‌ದೇರ್
ಪನ್‌ತ್ತೇರಿಗೇಯೇ

ಗೋರು : ಗದ್ದೆಯನ್ನು ಕೊನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ಉತ್ತು ಬಿತ್ತನಗೆ / ನಾಟಿಗೆ ತಯಾರಿ ಮಾಡುವುದು

(ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ / ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ಬಲ್ಲಾಳರು / 'ಬಾಕ್ಯಾರು' ಗದ್ದೆ ಉತ್ತು ಬೀಜ ಹಾಕಿ ಬಾಳೆಗಿಡ ನೆಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು / ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ದುಂಬೆ ದುಂಬೆದಾವೋ

ಆ ಬಾರಂದ ಬಲ್ಲಾಲೇ

ಹಾಂ ಬಾರೆ ಪಾಡದೇರ್

ಬಾಕ್ಯಾರ್ ಗೋರಾದೇರೇ

(ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ / ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಬಲ್ಲಾಳರು / ಬಾಳೆಗಿಡ ನೆಡುತ್ತಿದ್ದರು / 'ಬಾಕ್ಯಾರು' ಗದ್ದೆಯ ಉಳುಮೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು)

ರ ಕಂಬುಲ ಗೋರಾದೇರ್ ಯೇ

ಪೂಕರೆ ನಡ್ಪದೇರ್

ದಾಲಾ ಪೆರಿಯೇರೇಗ್ ಮಾಲಾ ಕಾರ್ಯ

ಹಿರಿಯನಗಲೇಗೇ

ಪೂಕರೆ : ಕಂಗಿನ ಗರಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕೆಲವು ಅಂತಸ್ತಿನ ಮರದ / ಕಂಗಿನ ಕಂಬವನ್ನು ಹೂವಿನಿಂದ ಆಲಂಕರಿಸಿ ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ನೆಡುವ ಆಚರಣೆ; ಮಾಲಾ ಕಾರ್ಯ : ಶ್ರಾದ್ಧ

(ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಯನ್ನು ಉತ್ತು ಬೀಜ ಹಾಕಿ / 'ಪೂಕರೆ' ನೆಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು / ಪೂರ್ವಜರಿಗೆ / ಶ್ರಾದ್ಧ...)

ವ ಕಂಬುಲ ಗೋರಾದೇರೇಯಾ

ಆ ಪೂಕರೆ ಪಾಡಾದೇರ್‌ಯಾ ಹಾಂ

ಆ ಹೆರಿಯನಗಲೇಗೇಯೇಯಾ

ಮಾಲಾ ಕಾರ್ಯಾವೋ

(ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಯ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು / 'ಪೂಕರೆ' ನೆಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು / ಪೂರ್ವಜರಿಗೆ / ಶ್ರಾದ್ಧ...)

ರ ದಾಲಾ ಹೆರಿಯೇರೇಗೇ
ಮಾಲಾ ಕಾರ್ಯ ಮಲ್ಪಾದೇರೇ
ಬೆರ್ಮೆರೇಗೇ ಪೂ ತಂಬಿಲ
ಪಾಡಾವೋಂದ್‌ತ್ತೇರೇ
(ಪೂರ್ವಜರಿಗೆ / ಶ್ರಾದ್ಧಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು / ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವಕ್ಕೆ 'ಪೂ ತಂಬಿಲ' / ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು)

ವ ಹೆರಿಯೇರೇಗೇಯೇ
ಮಾಲಾ ಕಾರ್ಯಾ ಮಲ್ಪದೇರ್‌ಲಾ
ಆ ಬೆರ್ಮೆರೇಗಾಂಡಾವೋ
ಪೂ ತಂಬಿಲಾಯೇ
(ಪೂರ್ವಜರಿಗೆ / ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು / ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವಕ್ಕೆ / 'ಪೂ ತಂಬಿಲ'...)

ರ ನಾಗಾ ದೇವೇರೇಗೇಯೇ
ತನು ತಂಬಿಲಾನೇ
ಪರ್ಮಲೆ ಬೂಡೂಡು ಮಲ್ತೊಂದ್‌ತ್ತೇರ್
ಪನ್‌ಪೇರ್ ಬಲ್ಯಾಯೇರೇ

ತನು/ತಣು ತಂಬಿಲ : ನಾಗ ದೇವರಿಗೆ ಹಾಲು, ಸೀಯಾಳ, ಕಜ್ಜಾಯ ಅರ್ಪಿಸುವ 'ತಂಬಿಲ' ಆಚರಣೆ

(ನಾಗ ದೇವರಿಗೆ / 'ತನು ತಂಬಿಲ' / ಪರ್ಮಲೆ ಬೀಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು / ಪೇಳುತ್ತಾರೆ ಬಲ್ಯಾಯರು)

ವ ನಾಗಾ ದೇವೇರೇಗೇ ಯಾ
ಪೂ ತಂಬಿಲಾವೋ ಆ
ಆ ಮಲ್ತೋಂದ್‌ತ್ತೇರ್‌ಯೇ
ದುಂಬೆ ಕಾಲಾದಾವೋ
(ನಾಗ ದೇವರಿಗೆ / 'ಪೂ ತಂಬಿಲ' / ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು / ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ...)

ರ ಇತ್ತೆ ಇತ್ತಿನಂದಾವೋ
ಕಾಲಾಂದಾವೋ ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಲ್
ಕರಿಪಂದೆ ಒರಿದ್ದೇ ಪೋತುನ್ಂದ್
ಪನ್ಪೇರೇ ಪನ್ನಾಗಾಯೇ
(ಈಗ ಆಳುವ / ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳರು / ಈ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಉಳಿದು ಹೋಗಿವೆ / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಹಾಗೆ ಹೇಳುವಾಗ)

ವ ಇತ್ತೆ ಇತ್ತಿನಂದಾವೋ
ಬಲ್ಲಾಲ್ಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಒರಿದ್ ಕರಿದ್ದೇ
ಪೋನಾಗಾಯೇ
(ಈಗ ಆಳುವ / ಬಲ್ಲಾಳರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ / ಉಳಿದು, ನೆರವೇರಿಸದೆ / ಹೋಗುವಾಗ...)

ರ ಒಚ್ಚಾನಾ ಗುಂಡಿಯಾಂಡಾವೋ
ಒಚ್ಚಿದೇರ್ ಬಲ್ಲಾಲ್
ಕಟ್ಟನ ಕಾಡ್ ಕಟ್ಟ್ ಬೋಂಟೆ ದುಂಬುಡು
ದೇರೊಂದು ಇತ್ತೇರ್ಯೇ

ಗುಂಡಿ ಒಚ್ಚುನು : ನದಿಯ ಆಳವಾದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಲೆ ಹಾಕಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವುದು; ಕಾಡ್‌ಕಟ್ಟುನು : ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಕಾಡನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿಸಿ ಬೇಟೆಯಾಡುವುದು (ಮೀನು ಹಿಡಿಯಲು ಕಷ್ಟವಾದ ಆಳವಾದ ನದಿಗೆ / ಬಲೆ ಹಾಕಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಬಲ್ಲಾಳರು / ಯಾರಿಗೂ ಬೇಟೆಮಾಡಲಾಗದ ಕಾಡನ್ನು ಸುತ್ತುಹಾಕಿ ಬೇಟೆ / ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು)

ವ ಒಚ್ಚನ ಗುಂಡಿ ಒಚ್ಚಿದೇರ್
ದುಂಬು ಒಚ್ಚಿದೆರ್ ಹಾಂ
ಆ ಕಟ್ಟನ ಕಾಡ್ ಕಟ್ಟ್ ದೇ
ಬೋಂಟೆ ದೇರೇದೇರ್ಯೇ

(ಮೀನು ಹಿಡಿಯಲು ಕಷ್ಟವಾದ ಆಳವಾದ ನದಿಗೆ ಬಲೆ / ಹಾಕಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು / ಬೇಟೆಮಾಡಲು ಕಷ್ಟವಾದ ಕಾಡನ್ನು ಸುತ್ತು ಹಾಕಿ / ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತಿದ್ದರು)

ರ ಜೈಪನಾ ಪಂಜೀನೇಯಾ
ಜೈದೇರ್ ದುಂಬೂಡೋ
ಇತ್ತೇ ಬಲ್ಲಾಲ್ ಒರಿಯೋಂದ್ ಸರಿಯೋಂದು
ಬತ್ತ್ಂಡ್ ಪನ್ನಾಗಾಯೇ

ಪಂಜಿ : ಕಾಡ ಹಂದಿ

(ಯಾರಿಗೂ ಬೇಟೆ ಮಾಡಲಾಗದ ಕಾಡ ಹಂದಿಯ / ಬೇಟೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ / ಈಗಿನ ಬಲ್ಲಾಳರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಆಚರಣೆಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದು / ಹೋಗಿವೆ ಹೇಳುವಾಗ)

ವ ಜೈಪನಾ ಪಂಜಿನಿಲಾವೋ
ಜೈಪಾದೇರೇ ಹಾಂ
ಆ ಇತ್ತೇ ಒರಿಯೋನೋ
ಸರಿಯೋನೋಯೇ

(ಯಾರಿಗೂ ಬೇಟೆ ಮಾಡಲಾಗದ ಕಾಡ ಹಂದಿಯ / ಬೇಟೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ / ಈಗ ಹಾಗೆಯೇ / ಉಳಿದು ಹೋಗಿವೆ)

ರ ಸರಿಯಾ ಮಡ್ಪೂಲೇ
ಬಲ್ಯಾಯರಿಂದೇರೇ
ಬಲ್ಯಾರೆ ಕೊಟ್ಯ ಬುಡೋ ಪರ್ಮಲೆ ಬೂಡುಗು
ಬರ್ಪೆರ್ ಬೈದೇಯೇ

ಮಡಿಪು : ಮಡಿಚು, ಮಡಿಕೆಮಾಡು

(ಕವಡೆ ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿ / ಬಲ್ಯಾಯರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಜ್ಯೋತಿಷದ ಕೊಠಡಿಯಿಂದ ಪರ್ಮಲೆ ಬೀಡಿಗೆ / ಬರುತ್ತಾರೆ ಬೈದರು)

ವ ಸರಿಯ ಮಡಿಪೂಲೇ
ಆ ಬಲ್ಯಾಯರೇ
ಆ ಪಿರದಾಲಾವೋ
ಪರ್ಮಲೆ ಬೂಡುಗುಯೇ
(ಕವಡೆ ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿ / ಓ ಬಲ್ಯಾಯರೇ / ಹಿಂದಿರುಗಿ / ಪರ್ಮಲೆ ಬೀಡಿಗೆ...)

ರ ಏರಿಯಾ ಬಲ್ಯಾಯರೇ
ದಾನೆ ಪಂಡೇರೆ
ದಾನೆ ಪಂಡೇರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇನ್‌ದೇರ್
ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಲ್‌ಯೇ
(ಓ, ಬಲ್ಯಾಯರು / ಏನು ಹೇಳಿದರು / ಏನು ಹೇಳಿದರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ / ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳರು)

ವ ಏರ್ ಆಲಾವೋ ಆ
ಬಲ್ಯಾಯೇಯಾ
ಆ ದಾನೆ ಪಂಡೇರ್‌ಯೇ
ಯಾ ಬಲ್ಲಾಲ್ ಕೇನ್ನಾಗಾವೋ
(ಯಾರಲ್ಲಿ / ಬಲ್ಯಾಯ / ಏನು ಹೇಳಿದರು / ಬಲ್ಲಾಳ ಕೇಳುವಾಗ)

ರ ಆಯೇ ಚಾವಡಿ ಸಾಂತಾಯೇ
ಬೂಡಿ ಬೊಮ್ಮಾಯೇ
ಪನ್ತೇರ್ ಉಲ್ಲಾಯಡಾ
ಅಂದೇ ಉಲ್ಲಾಯಾ ದುಂಬೇ ಕಾಲೋಡುಯೇ
(ಅವರು, ಚಾವಡಿ ಸಾಂತಯ / ಬೂಡು ಬೊಮ್ಮಯ / ಒಡೆಯುನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಓ ಒಡೆಯರೇ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ...)

ವ ಚಾವಡಿ ಸಾಂತಾಯೇ
ಆ ಬೂಡಿ ಬೊಮ್ಮಾಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಅಂದೇ ಬಲ್ಲಾಲೇಯೇ
ಇತ್ತೆ ಒರಿಂಡ್‌ಯೇ
(ಚಾವಡಿ ಸಾಂತಯ / ಬೂಡು ಬೊಮ್ಮಯ / ಓ ಬಲ್ಲಾಳರೇ / ಈಗ ಬಾಕಿ ಉಳಿದುಹೋಗಿವೆ...)

ರ ದುಂಬೇ ಕಾಲಾಂದಾವೋ
ಬಲ್ಲಾಲನದೀಲ್
ಬಾಕ್ಯಾರ್ ಗೋರಾದೇರ್
ಒಂಜಾ ಬಾರೆ ಪಾಡದೇರ್‌ಗೇಯೇ
(ಹಿಂದಿನ ಕಾಲ / ಆಳಿದ ಬಲ್ಲಾಳರು / 'ಬಾಕ್ಯಾರು' ಗದ್ದೆ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿ / ಬಾಳೆಗಿಡ ನೆಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು)

ವ ದುಂಬೇ ಕಾಲಾದಾವೋ
ಆ ಬಲ್ಲಾಲ್‌ಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಬಾರೆ ಪಾಡದೇರೇ ಹಾಂ
ಪೂಕರೆ ನಡ್ಪದೇರೇ
(ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ / ಬಲ್ಲಾಳರು / ಬಾಳೆಗಿಡ ನೆಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು / ಪೂಕರೆ ನೆಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು)

ರ ಕಂಬುಲ ಗೋರದೇರ್‌ಯೇ
ಪೂಂಕರೆ ನಡ್ಪದೇರೆ
ಆಲಾ ಬಿರ್ಮೆರೇಗೆ ತಂಬಿಲ ಕಟ್ಟಾದ್
ಹೆರಿಯನಗಲೇಗ್ ಮಾಲಕಾರ್ಯೆಯೇ

ಮಾಲಕಾರ್ಯ : ಶ್ರಾದ್ಧದ ವಿಧಿ; ಆಲ ಬಿರ್ಮೆರ್ : ಆಲಡೆ ಬೆರ್ಮೆರ್?
(ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಯ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿಸಿ / ಪೂಕರೆ ನೆಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು / 'ಆಲ' ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಸೀಯಾಳ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು / ಪೂರ್ವಜರಿಗೆ ಶ್ರಾದ್ಧ...)

ವ ಕಂಬುಲಾ ಗೋರದೇರೇ
ಪೂಕರೆ ಪಾಡಾದೇರ್
ಹಾಂ ಬೆರ್ಮೆರೆ ತಂಬಿಲಾಯೇ
ಹೆರಿಯರೆ ಮಾಲಕಾರ್ಯಯೇ
(ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಯ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿಸಿ / ಪೂಕರೆ ನೆಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು / ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವಕ್ಕೆ 'ತಂಬಿಲ' ವಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು / ಪೂರ್ವಜರಿಗೆ ಶ್ರಾದ್ಧ...)

ರ ನಾಗಾದೇರೇಗೇಯೇ
ತನೂ ತಂಬೀಲಾ
ಮಲ್ದೇರ್‌ಗೇ ಯೇ ಉಲ್ಲಾಯ
ಒಜ್ಜನ ಗುಂಡಿ ಒಜ್ಜಿ ಪತ್ತನಾ ಮೀನ್ ಪತ್ತೇರ್ಗೇಯೇ
(ನಾಗ ದೇವರಿಗೆ / 'ತನು ತಂಬಿಲ' / ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಒಡೆಯರೇ / ಬಲೆ ಹಾಕಲಾಗದ ಆಳದ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬಲೆ ಹಾಕಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು)

ವ ದಾಲಾಂಡಾವೋ
ಆ ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ತಂಬಿಲಾವೋ ಹಾಂ
ಆ ಗುಂಡಿ ಒಜ್ಜದ್‌ಲಾವೋ
ಮೀನ್ ಪತ್ತಾದೇರಿಗೇ
(ಹಾಗೆ ಅವರು / ನಾಗ ದೇವರಿಗೆ 'ತಂಬಿಲ' / ಆಳದ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬಲೆ ಹಾಕಿ / ಮೀನು ಹಿಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು)

ರ ರಾಮ ಕಾಲಾನೇ ಎನ್ನಾ ಕಾಲೋಡೊರಿಯನೋದು
ಸರಿಯೋದು ಬತ್ತ್‌ಂಡಾ
ಸಾಯನ ಮಲ್ಪೋಡು
ಪಂಡೇರ್ ಉಲ್ಲಾಯೇ
(ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ನನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಂತು / ಉಳಿದು ಹೋಗಿದ್ದರೆ / ಸಾಯನ ಸುರು ಮಾಡಬೇಕು / ಒಡೆಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ರಾಮಾ ಕಾಲಾನೇಯೇ ಆ
ಎನ್ನಾ ಕಾಲೋಡೋ ಹಾಂ
ಆ ಒರಿದ್ ಪೋತುಂಡಾವೋ
ಮಲ್ಪೋಡು ಪಂಡೇರಿಯೇ
(ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ / ನನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ / ಉಳಿದು ಹೋಗಿದ್ದರೆ / ಪುನಃ ಸುರು ಮಾಡಬೇಕು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಬಾಕ್ಯಾರ್ ಗೋರಾದೇರ್‌ಯೇ ಹಾಂ
ಬಾರೆ ಪಾಡದೇರ್
ಕಂಬುಲ ಗೋರಾದ್ ಪೂಂಕರೆ ಒಂಜಾ
ನಡ್ಪಾದೇರ್ ಉಲ್ಲಾಯೇ
('ಬಾಕ್ಯಾರು' ಗದ್ದೆಯ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ / ಬಾಳೆಗಿಡ ನೆಡಿಸುತ್ತಾರೆ / ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿ ಪೂಕರೆ / ನೆಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಒಡೆಯರು)

ವ ಬಾರೆ ಪಾಡಾದೇ
ಆ ಪೂಕರೆ ನಡ್ಪಾದೇರ್ ಹಾಂ
ಕಂಬುಲ ಗೋರಾದ್‌ಲಾವೋ
ಆ ಪೂಕರೆ ನಡ್ಪನಾಗಾವೋ
(ಬಾಳೆಗಿಡ ನೆಡಿಸಿ / ಪೂಕರೆ ನೆಡಿಸುತ್ತಾರೆ / ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿಸಿ / ಪೂಕರೆ ನೆಡಿಸಿದಾಗ)

ರ ಆಲಾ ಬಿರ್ಮೆರೇಗೇ
ತಂಬಿಲ ಕಾರ್ಯಾಂಡೇ
ಒಂಜಾ ಬೇಗದಾನೆ
ಮಲ್ಪದೇರುಲ್ಲಾಯೇ
(ಆಲ ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವಕ್ಕೇ / 'ತಂಬಿಲ' / ಕೂಡಲೆ / ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಒಡೆಯರು)

ವ ದಾಲ ದಾನಿಲಾವೋ
ಬಿರ್ಮೆರೆ ತಂಬಿಲಾವೋ ಹಾಂ
ಆ ಮಾಲಾಕಾರ್ಯೋರ್ನೋ
ಮಲ್ಪಾದೇರ್‌ಯೇ
(ಅವರು / ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವಕ್ಕೇ 'ತಂಬಿಲ' ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ / ಪೂರ್ವಜರಿಗೆ ಶ್ರಾದ್ಧದ ವಿಧಿ / ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ)

ರ ಹೆರಿಯಾನಗ್‌ಲ್‌ಗೇಯೇ
ಪಡ್ಡಾಯಿ ಪದೊಲೀಡೇ
ಮಾಲ ಕಾರ್ಯನೇ ಮಲ್ಪುದುಲ್ಲಾಯೆ
ಒಚ್ಚನ ಗುಂಡಿ ಒಚ್ಚಾಡ್ಡಾವೋ
(ಪೂರ್ವಜರಿಗೆ / ಪಡು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ / ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಒಡೆಯರು / ಆಳವಾದ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯ ಬೇಕಾದರೆ...)

ವ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಪದೊಲೀಡೇ
ಆ ಹೆರಿಯನಗಲೇಗ್ ಹಾಂ
ಆ ಮಾಲಕಾರ್ಯಾರ್ನೇಯೇ
ಮಲ್ತೋಡ್ಡಾ ಒಚ್ಚಾನಾವೋ
(ಪಡು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ / ಪೂರ್ವಜರ / ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಿಸಿ / ಬಲೆ ಹಾಕಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯಲು...)
ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ರ ಒಚ್ಚಾನಾ ಗುಂಡೀನೀಲಾ ಒಚ್ಚಾಡ್ಡಾವೋ
ಪತ್ತನಾ ಮೀನೀನೇ
ಪತ್ತೋಡ್ಡಾ ದಾನಿ
ಬೋಡು ಪಂಡೇರೇ
(ಆಳವಾದ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬಲೆ ಹಾಕಿಸಿ / ಇಷ್ಟರ ತನಕ ಹಿಡಿಯಲಾಗದ ಮೀನು / ಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ / ಏನು ಬೇಕು, ಕೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಒಚ್ಚನ ಗುಂಡಿ ಒಚ್ಚಾವೊಡಾವೋ ಹಾಂ
ದಾನಿ ಬೋಡು ಹಾಂ
ಆ ಪತ್ತನ ಮೀನ್ ಪತ್ತೋಡ್ಡಾವೋ
ದಾನಿ ಬೋಡುಯೇ
(ಆಳವಾದ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬಲೆ ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ / ಏನು ಬೇಕು / ಇಷ್ಟರ ತನಕ ಹಿಡಿಯಲಾಗದ ಮೀನು ಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ / ಏನು ಬೇಕು)

ರ ಬಲೇ ಬೋಡುಲ್ಲಾಯಾ
ಬಲೆಕರ ಜಟ್ಟಿ ಬೋಡು
ಓಲು ಉಲ್ಲೇಂದ್‌ದ್ ಒಂಜೇ ಕೇನ್‌ಬೇರ್
ಸಾಯನೊಡೊಂಜಾಂಡಾ

ಬಲೆಕರ ಜಟ್ಟಿ : ನಿಪುಣ ಬೆಸ್ತ
(ಬಲೆ ಬೇಕು ಒಡೆಯರೇ / ಬಲೆಯ ಅಂಬಿಗ ಬೇಕು / ಬಲೆಯ ಅಂಬಿಗ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ / ಸಾಯನನಲ್ಲಿ)

ವ ಬಲೆ ಬೋಡುಯೇ ಹಾಂ
ಬಲೆಕರ ಜಟ್ಟಿ ಬೋಡು ಹಾಂ
ಓಲು ಉಂಡುಲಾವೋ
ಆ ಕೇನಿದೇರ್ ಬಲ್ಲಾಲುಲ್ಲಾಯೇ
(ಬಲೆ ಬೇಕು / ಬಲೆಯ ಅಂಬಿಗ ಬೇಕು / ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ / ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಬಲ್ಲಾಳ ಒಡೆಯ)

ರ ಬಲೆಕರ ಜಟ್ಟಿಗಾಂಡಾ
ಓಲೆ ಬರೆತ್ತೇರೇ
ಚಾವಡಿ ಸಾಂತಯೇ ಬೂಡು ಬೊಮ್ಮಯೇ
ಒಂಜಾ ಪೋಪೇರ್‌ಯೇ
(ಬಲೆಯ ಅಂಬಿಗನಿಗೆ / ಓಲೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ / ಚಾವಡಿ ಸಾಂತಯ ಬೂಡು ಬೊಮ್ಮಯ / ಹೋಗುತ್ತಾರೆ)

ವ ಒಂಜಿ ಓಲೇಂಡಾವೋ
ಆ ಬಲೆಕರ ಜಟ್ಟಿಗೇಯಾ
ಹಾಂ ಓಲೆ ಬರೆತ್ತೇರಾವೋ
ಚಾವಡಿ ಸಾಂತಯ್ಯಾಡಾಯೇ
(ಒಂದು ಓಲೆ / ಬಲೆಯ ಅಂಬಿಗನಿಗೆ / ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ, / ಚಾವಡಿ ಸಾಂತಯ...)

ರ ಮಿತ್ತೀ ಮೇಗೀ ಮಾ ಲೋಕೋಗೋ
ಪೋತೇರ್ ಸಾಯನೇಲಾ
ಚಾವಡಿ ಸಾಂತಯಾಯೇ
ಪೋದು ಪದಿರಾಡ್ ಕಟ್ಟಾ ಬಲೆನೇಯೇ
(ಮೇಲೆ / ಮಹಾಲೋಕಕ್ಕೆ, [ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ], ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಸಾಯನ / ಚಾವಡಿ ಸಾಂತಯ / ಹೋಗಿ ಹನ್ನೆರೆಡು ಬಲೆಗಳ ಕಟ್ಟನ್ನು)

ವ ಮಿತ್ತೀ ಮೇಗೀ ಮಾವೋ
ಲೋಕೋಗೋ ಪೋದು ಹಾಂ
ಆ ಪದಿರಾಡ್ ಕಟ್ಟಾಲಾವೋ
ಬಲೆ ದಾಲಾಗೇ
(ಮೇಲಿರುವ ಮಹಾ / ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ / ಹನ್ನೆರೆಡು ಕಟ್ಟು / ಬಲೆಗಳನ್ನು...)

ರ ಪದಿರಾಡ್ ಬೀಸಬಲೇನೇ
ಬಲೆತ್ತಾವೋ ಕಟ್ಟಾ ತುಂಬಾವೋನು
ಪರ್ಮಲೆ ಚಾವಾಡೀದ ಎದುರೊಗೊಂಜೇ
ಬಲೆತ್ತಾ ಕಟ್ಟನೇಯೇ
(ಹನ್ನೆರಡು 'ಬೀಸುವ' / ಬಲೆಗಳ ಕಟ್ಟನ್ನು ಹೊರಿಸಿಗೊಂಡು / ಪರ್ಮಲೆ ಚಾವಡಿಯ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ / ಬಲೆಗಳ ಕಟ್ಟನ್ನು...)

ವ ಪದಿರಾಡ್ ಆ ಕಟ್ಟಾಲಾವೋ
ಆ ಬೀಸ ಬಲೇನೇಯೇಯಾ
ಆ ತುಂಬಾವೊಂದೋದೋ
ಬಾಕ್ಯಾರ ಕಂಡ ಪುನಿಟ್ಟೇ

(ಹನ್ನೆರೆಡು ಕಟ್ಟು / ಬೀಸುವ ಬಲೆಗಳನ್ನು / ಹೊರಿಸಿಗೊಂಡು / ಬಾಕ್ಯಾರು ಗದ್ದೆಯ ಅಗಲವಾದ ಹುಣಿಯಲ್ಲಿ...)

ರ ಬತ್ತಿನಾ ಮಾನೀಲೇಗೇಯೇ
ಪರ್ಮಲೆ ಚಾವಡಿಡಿತ್ತೀನ್ನವೋ
ತೆಲಿಯಾ ಗಂಜೀನೀ ಪಾಡದೆರುಲ್ಲಾಯೇ
ಒಚ್ಚನ ಗುಂಡಿ ಒಚ್ಚೇರೇ

(ಬಂದ ಮಂದಿಗೆ / ಪರ್ಮಲೆ ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ / ತಿಳಿ ಗಂಜಿ ಊಟ ಹಾಕಿಸುತ್ತಾರೆ ಒಡೆಯರು / ಆಳವಾದ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬಲೆ ಹಾಕಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಸುತ್ತಾರೆ)

ವ ಪದಿರಾಡ್ ಆಲಾವೋ
ಆತಿನ ಅಟೀಲಾ ಹಾಂ
ಆ ದಾಲಾದಾನಿಲಾವೋ
ತೆಲಿಯ ಗಂಜೀನ್‌ಯೇ

(ಹನ್ನೆರೆಡು... / ಬೀಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅಡುಗೆ / ಅದನ್ನು / ತೆಳುಗಂಜಿ ಊಟವನ್ನು...)

ರ ತೆಲಿಯಾ ಗಂಜಾಂಡಾವೋ
ಸಮಲ್ಪದೇರುಲ್ಲಾಯೇ
ಒಚ್ಚನ ಗುಂಡಿನೇ ಒಚ್ಚೇರ್
ಪತ್ತನಾ ಮೀನ್‌ನೇ ಪತ್ತೇರಿಯೇ

(ತೆಳುಗಂಜಿ / ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಒಡೆಯರು / ಆಳವಾದ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬಲೆ ಹಾಕಿಸುತ್ತಾರೆ / ಯಾರಿಗೂ ಹಿಡಿಯಲಾಗದ ಮೀನು ಹಿಡಿಸುತ್ತಾರೆ)

ವ ಒಚ್ಚನ ಗುಂಡಿ ಒಚ್ಚಿದೇಯೇ
ಪತ್ತನಾ ಮೀನ್‌ನೇಯಾ ಹಾಂ
ಆ ಪತ್ತದೇರಾಲಾವೋ
ಬಲ್ಲಾಲ್ ಉಲ್ಲಾಯೇ

(ಆಳವಾದ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬಲೆ ಹಾಕಿಸಿ / ಯಾರಿಗೂ ಹಿಡಿಯಲಾಗದ ಮೀನು / ಹಿಡಿಸುತ್ತಾರೆ / ಬಲ್ಲಾಳ ಒಡೆಯರು)

ಬಲ್ಲಾಳ ಬೇಟೆಗೆ ಹೋಗುವುದು

ರ ಮೀನ್ ಪತ್ತ್‌ನಾಂಡೇ
ಅಂದಾ ಚಾವಡಿ ಸಾಂತಾಯಾ
ಕಟ್ಟನಾ ಕಾಡ್‌ನೇ ಕಟ್ಟೋಡ್ಡಾ ದಾನೆ
ಬೋಡು ಕೇನ್‌ದೇರೇ

(ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ಕೆಲಸವಾಯಿತು / ಓ ಚಾವಡಿ ಸಾಂತಯ / ಯಾರಿಗೂ ಬೇಟೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೇಟೆ ಮಾಡಲು ಏನು / ಬೇಕು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಮೀನ್ ಪತ್ಯೇನಾಲಾವೋ
ಸಾಯನ ಕೇನ್‌ಡೇರ್‌ಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಕಾಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್‌ಲಾವೋ
ಆ ಬೋಂಟೆ ದೇರೋಡ್ಡಾವೋ

(ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ಕೆಲಸ ಆಯಿತು / ಸಾಯನನಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ / ಕಾಡಿಗೆ ತಡೆ ಕಟ್ಟಿ ಬೇಟೆ ಮಾಡಲು...)

ರ ಬೆಡಿಲಾ ಬೋಡುಲ್ಲಾಯಾ
ಮಂದೇ ಬೋಡುಯೇ
ನಾಯಿ ಬೋಡು ನಾಯೀದಾ ಮಲ್ಲು
ಬೋಡು ಪನ್‌ತ್ತೇರೇ

ಬೆಡಿ : ಕೋವಿ

(ಕೋವಿ ಬೇಕು, ಒಡೆಯರೇ / ಬೇಟೆಗಾರರು ಬೇಕು / ಬೇಟೆ ನಾಯಿಗಳು ಬೇಕು, ನಾಯಿಗಳ ಧನಿ ಮಲ್ಲು / ಬೇಕು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಬೆಡಿ ಬೋಡು ಉಲ್ಲಾಯಾವೋ
ಆ ಬೆಡಿಕರ ಜಟ್ಟಿ ಬೋಡು ಹಾಂ
ಆ ನಾಯಿ ಬೋಡುಯೇ
ನಾಯಿದ ಮಲ್ಲುಯೇ

(ಕೋವಿ ಬೇಕು ಒಡೆಯರೇ / ಈಡುಗಾರರು ಬೇಕು / ನಾಯಿ ಬೇಕು / ಬೇಟೆ ನಾಯಿಗಳ ಧನಿ, ಮಲ್ಲು...)

ರ ಓಲು ಉಲ್ಲೇರ್‌ಂದಿದೇಯೇ
ಕೇನ್ನಾಗುಲ್ಲಾಯ
ಮಿತ್ತಾ ಮೇಗೀ ಮಾಲೋಕೋಡು ಉಲ್ಲೇರ್
ನಾಯಿದ ಮಲ್ಲುಯೇ

ನಾಯಿದ ಮಲ್ಲು : ಬೇಟೆನಾಯಿಗಳ ಧನಿ

(ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ / ಕೇಳುವಾಗ ಓ ಉಡೆಯರೇ / ಮೇಲಿನ ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ / ಬೇಟೆ ನಾಯಿಗಳ ಧನಿ ಮಲ್ಲು)

ವ ಓಲು ಉಲ್ಲೇರೆಂದ್ ದೇ
ಆ ಕೇನ್ನಾಗಾಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಮಿತ್ತ್ ಮೇಗಿಮಾವೋ
ಲೋಕೋಡು ಉಲ್ಲೇರ್‌ಯೇ

(ಅವರು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ / ಕೇಳುವಾಗ / ಮೇಲಿನ ಘಟ್ಟ / ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ)

ರ ಓಲೆ ಬರೆತ್ತೇರ್‌ಯೇ
ಪದ್ರಾಡ್ ಕಟ್ಟಿಸಾಂಕಿ
ಪದ್ರಾಡ್ ಬುಡು ಸಾಂಕಿ ನಾಯಿಲೇಗ್
ಓಲೆ ಬರೆತ್ತೇರುಲ್ಲಾಯೇ

(ಓಲೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ / ಹನ್ನೆರಡು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿ ಸಾಕಿದ / ಹನ್ನೆರಡು ಕಟ್ಟಿಹಾಕದೆ ಸಾಕಿದ ನಾಯಿಗಳನ್ನು / ತರಲು ಓಲೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ ಒಡೆಯರು)

ವ ಓಲೆ ಬರೆತ್ತೇರೇ ಹಾಂ
ಪದ್ರಾಡ್ ಕಟ್ಟಿಸಾಂಕಿಯಾ
ಹಾಂ ಪದ್ರಾಡ್ ಬುಡು ಸಾಂಕೀಯೇ
ನಾಯಿಲೇಗ್ ಓಲೇನೇ

(ಓಲೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ ಹನ್ನೆರಡು / ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿ ಸಾಕಿದ / ಹನ್ನೆರಡು ಕಟ್ಟಿಹಾಕದೆ ಸಾಕಿದ / ನಾಯಿಗಳನ್ನು ತರಲು ಓಲೆ...)

ರ ಓಲೆ ಬರೆತ್ತೇರ್‌ಯೇ

ಮಾನಿ ಕಾಡಾದೇರೆ

ನಾಯಿದ ಮಲ್ಲಾ ಈ ಓಲೆ ಓದುದು

ಇರ್ವತ್ತಾನಾಲ್‌ಲಾವೋ

(ಓಲೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ / ಓಲೆಕಾರರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ / ಬೇಟೆ ನಾಯಿಗಳ ಧನಿ ಮಲ್ಲು ನೀನು ಈ ಓಲೆ ಓದಿ / ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು....)

ವ ಓಲೆ ಬರೆತ್ತೇರೇ ಯಾ

ಓಲೆದ ಮಾನಿದಾವೋ ಹಾಂ

ಆ ಪದಿರಾಡ್ ಕಟ್ಟಿಸಾಂಕಿ

ಪದಿರಾಡ್ ಬುಡು ಸಾಂಕಿನಾವೋ

(ಓಲೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ / ಓಲೆಕಾರರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ / ಹನ್ನೆರಡು ಕಟ್ಟುಹಾಕಿ ಸಾಕಿದ / ಹನ್ನೆರಡು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟ...)

ರ ಇರ್ವತ್ತಾನಾಲೀಲಾ

ನಾಯಿಲೆನ್ ಪತ್ತೋನುದು

ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಬಾರೆ ಪಾಡೀ

ಬಾಕ್ಯಾರ್‌ಡ್‌ಪ್ಪನಾಗಾಯೇ

(ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು / ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು / ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳನ ಬಾಳೆ ಗಿಡನೆಟ್ಟ / ಬಾಕ್ಯಾರು ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ...)

ವ ಇರ್ವತ್ತಾನಾಲ್ ನಾಯಿಲೇನೇಯೇ

ಆ ಬಲ್ಲಾಲೇನಾವೋ ಹಾಂ

ಬಾಕ್ಯಾರ್‌ಡ್‌ಲಾವೋ

ಪತೋನೊದು ಬೌದೇಯೇ

(ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ನಾಯಿಗಳನ್ನು / ಬಲ್ಲಾಳರ / ಬಾಕ್ಯಾರು ಗದ್ದೆಗೆ / ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾನೆ)

ರ ನಾಯಿಲೆಗ್ ಅಡ್ಯಾರಾದಾ
ತೆಲಿಯಾ ಗಂಜೀನೇ
ಪಾಡ್ನಗ ಬೆಡಿತ್ತಾ ದಾಲಾ ದಾಲ ಏರ್
ಬತ್ತೇರಾ ಕೇನೆರೀಯೇ

ಅಡ್ಯಾರ : ಅನ್ನ ಬೇಯಿಸುವ ಮಣ್ಣಿನ ದೊಡ್ಡ ಪಾತ್ರೆ

(ನಾಯಿಗಳಿಗೆ 'ಅಡ್ಯಾರ' ದಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿದ / ತೆಳುಗಂಜಿ / ಹಾಕಿದಾಗ ಕೋವಿಯ ಈಡುಗಾರರು / ಬಂದಿದ್ದಾರೋ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ನಾಯಿಲೆಗ್‌ಲಾವೋ
ಅಡ್ಯಾರಾ ತೆಲಿಗಂಜೀಯಾ
ಆ ಪಾಡ್‌ನಾಗಾಲಾವೋ
ಆ ಬತ್ತೆರ ಕೇನ್ನಾಗಾವೋ

(ನಾಯಿಗಳಿಗೆ / 'ಅಡ್ಯಾರ' ದ ಗಂಜಿನೀರು / ಹಾಕುವಾಗ / ಬಂದಿದ್ದಾರೋ ನೋಡುವಾಗ...)

ರ ಬೆಡಿತ್ತ ಬೆಡಿಮಾನಿಯೇ
ದಾಲಾ ಬಾಕ್ಯಾರ್ ಬತ್ತೇರೇ
ಮಂದೇಲು ಒಂಜಾಂಡಾ ಬರ್ನಾಗಾ
ಪರ್ಮಲೆ ಚಾವಡೀಡುಲ್ಲಾಯಾ

ಬೆಡಿತ್ತಾ ಬೆಡಿಮಾನಿ : ಕೋವಿಯ ಈಡುಗಾರರು

(ಕೋವಿಯ ಈಡುಗಾರರು / ಬಾಕ್ಯಾರು ಗದ್ದೆಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ / ಅವರು ಬರುವಾಗ ಪರ್ಮಲೆ / ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ, ಓ ಒಡೆಯರೇ)

ವ ಆ ಬೆಡಿತ್ತ ಮಂದೆಲಿಲಾವೋ
ಬತ್ತೇರ ಕೇನ್ನಾಗಾವೋ ಆ
ಆ ಬಾಕ್ಯಾರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಲಾವೋ
ಆ ಉಂತುದೇರ್‌ಯೇ

(ಕೋವಿಯ ಈಡುಗಾರರು / ಬಂದರೋ ಕೇಳುವಾಗ / ಬಾಕ್ಯಾರು ಗದ್ದೆಗೆ ಬಂದು / ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ)

ರ ಬೆಡಿತ್ತ ಬೆಡಿಮಾನಿನೇಯೇಯಾ
ಬನ್ನಾಗುಂಡುಯೇ
ಬೆಡಿಕ್ಕ್ ಇಡಿದಾ ಬಜ್ಜೇಯಿೀ ಬಚ್ಚಿರೆ
ಒಂಜಾ ಪಟ್ಟಾದೇರೇ

(ಕೋವಿಯ ಈಡುಗಾರರು / ಬರುವಾಗ / ಕೋವಿಗೆ ಇಡಿ ಅಡಿಕೆ ಮತ್ತು ವೀಳ್ಯದೆಲೆ / ಹಂಚುತ್ತಾರೆ)

ವ ಬೆಡಿತ್ತ ಮಾನಿಲಾವೋ
ಆ ಬೌದೇರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಹಾಂ
ಆ ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೇಯಿನೇಯೇ
ಒಂಜಿ ಪಟ್ಟಾನಾಗಾವೋ

(ಕೋವಿಯ ಈಡುಗಾರರು / ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದು / ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ / ಹಂಚಿಸುವಾಗ...)

ರ ಮಂದೆಲೆಗ್ ಕಾಯಿ ಪೂಲೋ
ಬೆಲ್ಲಾ ನೀರೀನಿ
ಕೊರ್ಪಾರ್ದೇರ್ ಪರ್ಮಲೆ ಚಾವಾಡಿದ
ಎದ್‌ರಿ ಬಾಕ್ಯಾರೀಡೇ

ಕಾಯಿಪೂಲು : ಎಲೆಯಡಿಕೆ

(ಬಂದವರಿಗೆ / ಎಲೆಯಡಿಕೆ / ಬೆಲ್ಲ ನೀರು / ಕೊಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಪರ್ಮಲೆ ಚಾವಡಿಯ / ಎದುರಿನ ಬಾಕ್ಯಾರು ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ)

ವ ಬೆಡಿತ್ತಾದಾಲಾವೋ
ಮಂದಿಲೇಗ್ ಹಾಂ
ಆ ಬೆಲ್ಲಾ ನೀರ್‌ಲಾವೋ
ಕೊರ್ಪರ್ದೇರ್‌ಯೇ

(ಕೋವಿಯ / ಈಡುಗಾರರಿಗೆ / ಬೆಲ್ಲ ನೀರು / ಕೊಡಿಸುತ್ತಾರೆ)

ರ ಕೊರ್ನಗುಂಡುಯೇ
ಒವ್ವೇ ಕಾಡ್ ಕಟ್ಟುನುಲ್ಲಾಯ
ಒವ್ವೇ ಕಾಡ್‌ಡ್ ಬೋಂಟೆ ದೇರುನು
ಪನ್ಪೇರ್ ಮಂದೇಲೋ
(ಕೊಡುವಾಗ / ಯಾವ ಕಾಡನ್ನು ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿ ಒಡೆಯರೇ / ಯಾವ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಯಾಡಬೇಕು / ಬೇಟೆಗಾರರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಬೆಲ್ಲ ನೀರ್‌ಲಾವೋ
ಕೊರ್ನಾಗಾ ಆ
ಆ ಒವ್ವಾ ಕಾಡ್ ಕಟ್ಸ್‌ನೋ
ಬೋಂಟೆಲಾ ದೇರುನುಯೇ
(ಬೆಲ್ಲ ನೀರು / ಕೊಡುವಾಗ / ಯಾವ ಕಾಡನ್ನು ಸುತ್ತುಗಟ್ಟುವುದು / ಯಾವ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಯಾಡುವುದು)

ರ ಒವ್ವೇ ಕಾಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ದೇ
ಬೋಂಟೆ ದೇರುನುಲ್ಲಾಯ
ಪನ್ನಾಗುಂಡೋ ಮಿತ್ತ ಮೇಗಿ ಮಾ ಲೋಕೋಡು
ಒಂಜಾಂಡಾ
(ಯಾವ ಕಾಡನ್ನು ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿ / ಬೇಟೆಯಾಡುವುದು ಒಡೆಯರೇ / ಕೇಳುವಾಗ, ಮೇಲಿನ ದೊಡ್ಡ ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ / ಇದೆ)

ವ ಒವ್ವ ಕಾಡ್ ಕಟ್ಟೋನೋ
ಒವ್ವಾ ದೇರುನೋವೋ
ಆ ಪನ್ನಾಗುಂಡುಲಾವೋ
ಆ ಮಿತ್ತ್ ಮೇಗಿಮಾಯೇ
(ಯಾವ ಕಾಡನ್ನು ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿ / ಬೇಟೆಯಾಡಬೇಕು / ಹೇಳುವಾಗ / ಮೇಲಿನ ದೊಡ್ಡ ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ...)

ರ ಆಲಾ ಸಿಂಕ್ಕಾಂದಾ ಮಲೆಲಾ ಉಂಡು
ದೇವಿಕುಂಜಾ
ರಡ್ಡ್ ಮಲೆವುಂಡೋ ಓಂಟೆದರಾಯಿ
ಒಂಜಾ ಪನ್‌ತ್ತೇರೇ

ಕುಂಜ : ಗುಡ್ಡ

(ಸಿಂಕ್ಕಂದ ಕಾಡುಯಿದೆ / ದೇವಿಕುಂಜದಲ್ಲಿ / ಎರಡು ಕಾಡುಗಳಿವೆ ಓಂಟೆರಾಯಿ / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಒಂಜಾ ಮಾ ಮಲೆವುಂಡೋ
ಆ ಸುಂಕಂದಾ ಮಲೆಯಾ
ಆ ದೇವಿಯಾ ಮಲೆವುಂಡೋ
ಆ ರಡ್ಡ್ ಮಲೆವುಂಡುಯೇ

(ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಾಡು ಇದೆ / ಸುಂಕಂದ ಕಾಡು ಇದೆ / ದೇವಿ ಕಾಡು ಇದೆ / ಎರಡು ಕಾಡುಗಳಿವೆ)

ರ ಒವ್ವೇ ಕಾಡ್ ಕಟ್ಟೂನೋ
ಕೇನ್ನಗುಂಡುಂದ್ದೇರೆ
ಪರ್ಮಲೆ ಕಾಡಿನಾವೋ
ಕಟ್ಟ್‌ಗ ಪಂಡೇರಿಯೇ

(ಯಾವ ಕಾಡನ್ನು ಸುತ್ತು ಹಾಕಬೇಕು / ಕೇಳುವಾಗ / ಪರ್ಮಲೆ ಕಾಡನ್ನು / ಕಾಡನ್ನು ಸುತ್ತು ಹಾಕುವ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ರಡ್ಡ್ ಮಲೆವುಂಡೂಲಾವೋ
ಆ ಒವ್ವಾ ಕಾಡ್‌ಯಾ
ಆ ಪರ್ಮಲೆ ಕಾಡ್‌ಲಾವೋ
ಕಟ್ಟ್‌ಗ ನಮಾಯೇ

(ಎರಡು ಕಾಡುಗಳಿವೆ/ ಯಾವ ಕಾಡು / ಪರ್ಮಲೆ ಕಾಡನ್ನು / ಸುತ್ತು ಹಾಕುವ ನಾವು)

ಬಲ್ಲಾಳನ ಕಾಲಿಗೆ ವಿಷಪೂರಿತ ಮುಳ್ಳು ಚುಚ್ಚುವುದು

ರ ಪರ್ಮಲೆ ಕಾಡ್‌ಗ್‌ಲಾವೋ
ಪೋತೆರ್ ಉಲ್ಲಾಯೇ
ದುಂಬುಡು ಪಿರಾವೋ ಮಂದಿಲೆನೆ ಲೆಸೋನೊ
ಪೋನಾಗಾ ಉಂಡುಯೇ
(ಪರ್ಮಲೆ ಕಾಡಿಗೆ / ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಒಡೆಯರು / ಮುಂದೆ ಹಿಂದೆ ಜನರನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ / ಹೋಗುವಾಗ)

ವ ಪರ್ಮಲೆ ಕಾಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ದೇ
ಆ ಬೋಂಟೆ ದೇರ್‌ಗಾಂದೇರ್‌ಯಾ
ಆ ದುಂಬುಡು ಪಿರವೂಡೋ
ಮಂದೇ ಲೆತೊನುದೋಯೇ
(ಪರ್ಮಲೆ ಕಾಡನ್ನು ಸುತ್ತು ಹಾಕಿ / ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ / ಬೇಟೆಗಾರರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು...)

ರ ಪರ್ಮಲೆ ಕಾಡ್‌ಗಾಂಡಾವೋ
ಪೋತೆರ್ ಉಲ್ಲಾಯೆ
ಕಡಿಕ್ಕ್ ಒಂಜಾಂಡಾ ಬೆಡಿ ಮಂದೆನ್
ಒಂತಾದೇರ್‌ಯೇ
(ಪರ್ಮಲೆ ಕಾಡಿಗೆ / ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಒಡೆಯರು / ಶಿಕಾರಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಈಡುಗಾರರನ್ನು / ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ)

ವ ಕಡ್ಡಿಕ್ಕ್ ದಾಲಾವೋ
ಒಂಜಿ ಬೆಡಿ ಮಂದೇಯೇ
ಹಾಂ ಉಂತಾನಾಗಾ ಉಂಡುಲಾವೋ
ಆ ಬಲ್ಲಾಲೆಗ್‌ಯೇ
(ಶಿಕಾರಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ / ಈಡುಗಾರರನ್ನು / ನಿಲ್ಲಿಸುವಾಗ / ಬಲ್ಲಾಳರಿಗೆ...)

ರ ಕುದುರುಗು ಚೆನ್ನೇ ಕೋಲೋ
ಬಲ್ಲೆಗ್ ಚೆನ್ನೆ ಕಲ್ಲ್‌ನ್
ಪಾಡ್‌ಪನಗಾ ಉಂಡೇ ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಲ್
ಪಾರಿದ ಪಕ್ಕಿಲಾಯೇ

ಕುದುರು : ನೀರಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಸಣ್ಣ ಪ್ರದೇಶ / ಸಣ್ಣ ದ್ವೀಪ; ಚೆನ್ನೆ ಕೋಲು : 'ಚೆನ್ನೆ' ಬಿಳಲಿನ ಕೋಲು; ಬಲ್ಲೆ : ಪೊದರು; ಚೆನ್ನೆ ಕಲ್ಲ್ : ಚೂಪಾದ ಕಲ್ಲು

('ಕುದುರು' ಗೆ 'ಚೆನ್ನೆ' ಕೋಲು / ಪೊದರಿಗೆ 'ಚೆನ್ನೆ' ಕಲ್ಲು / ಹಾಕಿಸುವಾಗ ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳ / ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿ...)

ವ ಕುದುರುಗು ಚೆನ್ನೆ ಕಲ್ಲ್‌ಲಾವೋ
ಆ ಚೆನ್ನೇ ಕೋಲೋ ಹಾಂ
ಆ ಬಲ್ಲೆಗ್ ಚೆನ್ನೆ ಕಲ್ಲ್‌ನೇಯೇ
ಆ ಪಾಡಾನಾಗಾಯೇ

(ಅ: 'ಕುದುರು' ಗೆ 'ಚೆನ್ನೆ' ಕಲ್ಲು / 'ಚೆನ್ನೆ' ಕೋಲು / ಪೊದರಿಗೆ 'ಚೆನ್ನೆ' ಕಲ್ಲು / ಎಸೆಯುವಾಗ)

ರ ಪರ್ಮಲೆ ಕಣ್ಣ್‌ಗಾಂಡಾವೋ
ಪಾರಿದ್ ಪಕ್ಕೀಲಾ
ದಾಲಾ ಒಂಜಾ ಬೇಗ ದಾನಿ
ತೋಜಿಜಿ ಬಲ್ಲಾಲೇಗೇ

(ಪರ್ಮಮಲೆಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ / ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಯಾದರೂ / ಬೇಗನೆ / ನೋಡಲು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಬಲ್ಲಾಳರಿಗೆ)

ವ ಪಾರಿದ್ ಪಕ್ಕಿಲಾವೋ
ಆ ಪೋಡಿದಿ ಕುಪ್ಪುಲು ಹಾಂ
ಹಾಂ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್‌ಲಾವೋ
ತೋಜಂದೆ ಇಪ್ಪುನಾಗಾಯೇ

ಕುಪ್ಪುಲು/ಕುಪ್ಪುಳು : ಕೆಂಬೋತ ಹಕ್ಕಿ

(ಒಂದಾದರೂ ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿ / ಹೆದರಿದ 'ಕುಪ್ಪುಳು' / ಬಲ್ಲಾಳರ ಕಣ್ಣಿಗೆ / ಕಾಣದೆ ಇರುವಾಗ)

ರ ಆ ದೇವಿ ಲೋಕಾದಾ
ಕಾಡೇ ಕಟ್ಟ್‌ಗ ಪಂಡೇರೇ
ಕಟ್ಟ್‌ನ ಪರ್ಮಲೆ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಎದ್ರ್
ದಾಲಾ ತೋಜುಂಡುಯೇ

(ದೇವಿ ಲೋಕ / ಕಾಡನ್ನು ಸುತ್ತು ಹಾಕುವ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಈ ಕಾಡನಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಯಾಡುವಾಗ ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳರ ಕಣ್ಣಿಗೆ / ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ...)

ವ ದೇವಿ ಲೋಕಾದಾವೋ
ಕಾಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ಗಾ ಹಾಂ
ಆ ಕಾಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ನಾಗಾವೋ
ಆ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್‌ಯೇ

(ದೇವಿ ಲೋಕದ / ಕಾಡು ಸುತ್ತುಗಟ್ಟುವ / ಕಾಡು ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿ ಬೇಟೆಯಾಡುವಾಗ / ಬಲ್ಲಾಳರ ಕಣ್ಣಿಗೆ...)

ರ ಅಡ್ಡೋಗು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಯೇ
ಬಲೆವರ ಪಂಜಾಂಡ್
ವೈತ್ತ್ ಬೀಸ್ ದ್ ಒಂಜೇ
ಪಗರಿ ಬುಡ್ತೇರುಲ್ಲಾಯೇ

ಬೀಸ : ವೇಗದಲ್ಲಿ

(ಎದುರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ / ಬೆಳೆದ ಕಾಡುಹಂದಿಯೊಂದು / ಸೆಳೆದು / ವೇಗದಲ್ಲಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ, ಒಡೆಯರು)

ವ ಅಡ್ಡೋಗು ಬರ್ನಾಗಾಲಾವೋ
ಬಲೆವರ ಪಂಜೀಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಬನ್ನಾಗಾ ಉಂಡುಗೆಯೇ
ಆ ವೈತ್ತ್ ಬೀಸ್‌ದ್‌ಯೇ

(ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ / ಬೆಳೆದ ಕಾಡುಹಂದಿ / ಬರುವಾಗ / ಸೆಳೆದು ವೇಗವಾಗಿ...)

ರ ಪಗರಿ ಬುಡುನಾಗಾಯೇ
ಬಲ್ಲಾಲೇ ಕನ್ಯಾಡ್
ಬಲ್ಲಾಲೇ ಕಾರ್‌ಗ್ ಬೊಲಿಯ ಕಾರೆವುದಾ
ಮುಳ್ಳೋ ಕಂತ್‌ಂಡ್‌ಯೇ

ಕನಿ/ಕಣಿ: ಬಿಲ್ಲು; ಬೊಲಿಯ : ಬಿಳಿಯ; ಕಾರೆಮುಳ್ಳು : ಕಾಕಿಗಿಡದ ಮುಳ್ಳು

(ಬಾಣ ಬಿಡುವಾಗ / ಬಲ್ಲಾಳರ ಬಿಲ್ಲಿನಿಂದ, / ಬಲ್ಲಾಳರ ಕಾಲಿಗೆ / ಬಿಳಿಕಾರೆ ಮುಳ್ಳು ಚುಚ್ಚುತ್ತದೆ)

ವ ವೈತ್ತ್ ಬುಡುತ್ತೇರಿಯೇ
ಹಾಂ ಬುಡ್ನಾಗಾ ಆ
ಆ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಕಾರ್‌ಗ್‌ಲಾವೋ
ಬೊಲಿಯಾ ಕಾರೇವುದಾವೋ

(ಬಿಲ್ಲಿನ ನಾರನ್ನು ಎಳೆದು / ಬಾಣ ಬಿಡುವಾಗ / ಬಲ್ಲಾಳನ ಕಾಲಿಗೆ / ಬಿಳಿಕಾರೆ ಮುಳ್ಳು...)

ರ ಅಡ್ಡೋಗು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಯೇ
ಬಲವರ ಪಂಜಾಂಡ್
ವೈತ್‌ಬೀಸ್‌ದ್ ಒಂಜೇ
ಪಗರಿ ಬುಡ್ತೇರುಲ್ಲಾಯೇ

ಪಗರಿ : ಬಾಣ

(ಅಡ್ಡ ಬರುತ್ತದೆ / ದೊಡ್ಡ ಕಾಡುಹಂದಿ / ಸೆಳೆದು / ಬಾಣ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಒಡೆಯರು)

ವ ಅಡ್ಡೋಗು ಬರ್ನಾಗಾಲಾವೋ
ಬಲೆವರ ಪಂಜೀಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಬನ್ನಾಗಾ ಉಂಡುಗೆಯೇ
ಆ ವೈತ್ತ್ ಬೀಸ್‌ದ್‌ಯೇ

(ಅಡ್ಡ ಬರುವಾಗ / ಬೆಳೆದ ಕಾಡುಹಂದಿ / ಬರುವಾಗ / ಸೆಳೆದು ವೇಗವಾಗಿ...)

ರ ಪಗರಿ ಬುಡುನಾಗಾಯೇ
ಬಲ್ಲಾಲೇ ಕನ್ಯಾಡ್
ಬಲ್ಲಾಲೇ ಕಾರ್‌ಗ್ ಬೊಲಿಯ ಕಾರೆವುದಾ
ಮುಳ್ಳೋ ಕಂತ್‌ಂಡ್‌ಯೇ

(ಬಾಣ ಬಿಡುವಾಗ / ಬಲ್ಲಾಳರ ಬಿಲ್ಲಿನಿಂದ / ಬಿಳಿ ಕಾರೆ ಗಿಡದ / ಮುಳ್ಳುಚುಚ್ಚುತ್ತದೆ)

ವ ವೈತ್ತ್ ಬುಡುತ್ತೇರಿಯೇ
ಹಾಂ ಬುಡ್ನಾಗಾ ಆ
ಆ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಕಾರ್‌ಗ್‌ಲಾವೋ
ಬೊಲಿಯಾ ಕಾರೇವುದಾವೋ

(ಎಳೆದು ಬಾಣವನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ /ಬಿಡುವಾಗ / ಬಲ್ಲಾಳರ ಕಾಲಿಗೆ / ಬಿಳಿಕಾರೆ ಮುಳ್ಳು...)

ರ ಬೊಲಿಯ ಕಾರೇವುದಾ
ಮುಳ್ಳು ಕಂತ್‌ನಾಗಾ
ಅಂದಾ ಸಾಯನಾ ಅಂದಾ ಬೊಮ್ಮಾಯಾ
ಯೇನೀ ಬದುಕುಜೇ

(ಬಿಳಿಕಾರೆ / ಮುಳ್ಳು.ಚುಚ್ಚಿದಾಗ / ಓ ಸಾಯನ, ಓ ಬೊಮ್ಮಯ / ನಾನು ಬದುಕುವುದಿಲ್ಲ)

ವ ಆ ಬೊಲಿಯಾ ಕಾರೆವೂದಾವೋ
ಮುಳ್ಳು ಕಂತ್‌ನಾಗಾ ಆ
ಆ ಅಂದಾ ಸಾಯಾನಾ
ಅಂದಾ ಬೂಡಿ ಬೊಮ್ಮಯಾವೋ

(ಬಿಳಿಕಾರೆ / ಮುಳ್ಳು.ಚುಚ್ಚಿದಾಗ / ಓ ಸಾಯನ / ಓ ಬೂಡು ಬೊಮ್ಮಯ...)

ರ ಯೇನೀ ಬದುಕೂಜೇಯೇ
ಯೇನೀ ಬಾಲೂಜಿಂದಿದೇ
ಪನ್ತೆರ್ ಬಲ್ಲಾಲ್ ಯೇ
ಎನನ್ ಒಂಜಾ ಬೂಡುಡು ಕೊಂಡುದಾಂಡವೋ
(ನಾನು ಬದುಕುವುದಿಲ್ಲ / ನಾನು ಬಾಳುವುದಿಲ್ಲ / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಬಲ್ಲಾಳರು / ನನ್ನನ್ನು ಬೀಡಿಗೆ ಕೊಂಡುಹೋಗಿ)

ವ ಯಾನ್ ಬದುಕುಜಿಯಾವೋ
ಆ ಯಾನ್ ಬಾಲೂಜಿಯಾ
ಆ ಎನನ್ ಒಂಜೀಲಾವೋ
ಆ ಬೂಡುಡೆ ಕೊಂಡು ಪಾಡ್‌ಲೇ
(ನಾನು ಬದುಕುವುದಿಲ್ಲ / ನಾನು ಬಾಳುವುದಿಲ್ಲ / ನನ್ನನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ / ಬೀಡಿಗೆ ಕೊಂಡುಹೋಗಿ)

ರ ಆ ಎಂಕುಲು ಎಂಚಾಲಾ
ಕೊಂಡುದೋ ಪೋಪುನು ಉಲ್ಲಾಯಾ
ಕೈಯಾ ಕಂಬೊಲಿಡ್ ಕಟ್ಟಿಯೇರ್ ಉಲ್ಲಾಯನ್
ಒಂಜಾ ಪತೊನೋದೋ
(ನಾವು ಹೇಗೆ / ಕೊಂಡುಹೋಗುವುದು ಒಡೆಯರೇ / ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದ ಕಂಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದರು ಒಡೆಯನನ್ನು / ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು...)

ವ ಎಂಕುಲು ಎಂಚಾಯೇ
ಲೆತೊನು ಪೋಪುನಾ ಆ
ಆ ಕೈಯ ಕಂಬೋಲೀಡೇ
ಆ ಕಟ್ಟಿಯೇರ್ ಬೂಡಿ ಬೊಮ್ಮಾಯೇ
(ನಾವು ಹೇಗೆ / ಕೊಂಡುಹೋಗುವುದು / ಅವನ ಕಂಬಳಿಯಲ್ಲಿ / ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ ಬೂಡು ಬೊಮ್ಮಾಯ)

ರ ಕೈಟ್ಟ್ ಕೈಮಾಡೋನೋ
ಮಲ್ತೇರುಲ್ಲಾಯನ್
ದಾಲಾ ಪರ್ಮಲೇ ಜನನೊನು ಲೆತ್ತೊನು
ಬೇಗಾ ಬೈದೇರಿಯೇ

ಕೈಮಾಡ : ಚಿಕ್ಕಗುಡಿ
(ಚಿಕ್ಕಗುಡಿಯ ರೂಪ / ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ ಬಲ್ಲಾಳರನ್ನು / ಪರ್ಮಲೆ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು / ಬೇಗನೆ ಬರುತ್ತಾರೆ)

ವ ಕೈಟ್ಟ್ ಕೈಮಾಡಾವೋ
ಆ ಕಟ್ಟೇರಿಯಾಲಾವೋ
ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಲೇನೇಲಾವೋ
ಹಾಂ ಬೂಡುಗು ಲೆತ್ತೊನೂದೋ
(ಚಿಕ್ಕಗುಡಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ / ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ / ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳನನ್ನು / ಬೀಡಿಗೆ ಹೊತ್ತುಗೊಂಡು...)
ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಯಿಂದ ಬಲ್ಲಾಳನ ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ರ ಆ ಎನ್ನಾ ಕಾರ್ ಪತ್ತ್‌ದೇ
ಬೈದಾ ಬೆಂದಾ ಏರ್ ಉಲ್ಲೇರ್
ಪತ್ತ್ ಪದಿನಾಜಿ ಕೋಡಿದಾ ಪಂಡಿತೇರ್
ಮರ್ದ್ ಕೊರಿನಗಾಯೇ

ಬೈದ : ಗಿಡಮೂಳಿಕೆಯ ಮದ್ದು; ಪಂಡಿತೆ : ಗಿಡಮೂಳಿಕೆಯ ಚಿಕಿತ್ಸಕ.
(ನನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ / ಮದ್ದುಕೊಡುವವರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ / ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಯ ಜನಪದ ವೈದ್ಯರು / ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುವಾಗ...)

ವ ಎನ್ನಾ ಕಾರ್ ಪತ್‌ದೇ
ಆ ಬೈದ ಬೆನರಾವೋ
ಆ ಏರ್ ಉಲ್ಲೇರಿಂದ್‌ಯೇ
ಆ ಪನ್ತೇರಿಯೇ ಬಲ್ಲಾಲ್‌ಯೇ
(ನನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ / ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಢಲು / ಯಾರಿದ್ದಾರೆ / ಬಲ್ಲಾಳ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಕಾರೊಂಜೇ
ದಿನೊಟ್ಟು ದಿನೋಕ್ಕಾಂಡಾ
ಪುಡಿ ಗೆಜುಲುಂಡೋ ಕಾರ್ ಬಾತೊನೋ
ಬರ್ನಾಗ ಉಲ್ಲೇರಿಯೇ

ಗೆಜುಲು/ಗಜೆಲು : ಕೀವು ತುಂಬಿ ಗಾಯ ತೀವ್ರವಾಗು
(ಬಲ್ಲಾಳರ ಕಾಲು / ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ / ಕೀವು ತುಂಬಿ ಬಾತು / ಹೋಗಿ, ಇದ್ದಾರೆ...)

ವ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಕಾರಿಲಾವೋ
ಆ ದಿನಾ ದಿನೋಕ್ಕೋ ಹಾಂ
ಆ ಪುಡಿ ಮಲ್ಲೇ ಆಪುಂಡೋ
ಕಾರ್ ದೆಕ್ಕದ್‌ಯೇ
(ಬಲ್ಲಾಳರ ಕಾಲು / ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ / ಗಾಯ ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುವಾಗ / ಗಾಯ ತೊಳೆದು...)

ರ ದಾಲಾ ಒಂಜಾಂಡಾ
ಈತ್ ಜನ ಮರ್ದ್ ಕೊರಿಯೇರ್
ಬೈದ ಬೆಂದೇರ್ ಎನ್ನ ಕಾರ್‌ಯೇ
ಗುಣ ಸಂಬಂದಾಯೇ
(ಹೀಗೆ / ಎಷ್ಟೋ ವೈದ್ಯರು ಮದ್ದು ಕೊಟ್ಟರು / ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿದರು ನನ್ನ ಕಾಲಿನ / ಗಾಯ ಗುಣ ಮಾಡಲು)

ವ ಈತ್ ಜನ ಎನ್ನಾವೋ
ಆ ಕಾರ್‌ಗ್ ಮರ್ದ್ ಕೊರ್ದ್ ಹಾಂ
ಆ ದಿನಲಾ ದಿನಾಯೆಂಕೇ
ಕಾರ್ದ ಪುಡಿಯಿಯೇ
(ಇಷ್ಟು ಜನರು / ನನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿದರು / ಆದರೂ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ / ಕಾಲಿನ ಗಾಯ...)

ರ ಚಾವಡಿ ಸಾಂತಾಯೇ
ಬೂಡಿ ಬೊಮ್ಮಾಯೆ
ಒಂಜಾ ಪನಿತ್ತೇರಿಯೇ
ಆಮಜೆದಿಲ್ಲಾಡೇ
(ಚಾವಡಿ ಸಾಂತಯ / ಬೂಡು ಬೊಮ್ಮಯ / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಆಮಜೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ...)

ವ ಚಾವಡೀ ಸಾಂತಾಯೇ
ಆ ಬೂಡು ಬೋಮ್ಮಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಪನ್ತೇರಿಲಾವೋ
ಆ ಎಂಕಲೇ ಬರ್ಕೇಡೇ
(ಚಾವಡಿ ಸಾಂತಯ / ಬೂಡು ಬೊಮ್ಮಯ / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ನಮ್ಮ ಬರ್ಕೆಯಲ್ಲಿ...)

ರ ಆಮಜೆದಿಲ್ಲಾಡೇ
ಓಮಜಾ ಬರಿಕೇಡೇ
ಸಾಯನ ತಂಗಡೀ ಕಾಂತಣ ಬುಡೆದಿ
ಉಲ್ಲೇರ್ ದೇಯಿ ಬೈದೆದೇ
(ಆಮಜೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ / ಓಮಜ ಬರ್ಕೆಯಲ್ಲಿ / ಸಾಯನ ತಂಗಿ ಕಾಂತಣ ಹೆಂಡತಿ / ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ ಇದ್ದಾರೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಆಮಜೆದ ಇಲ್ಲಾಡೇಯಾ
ಆ ಓಮಜೆದ ಬರ್ಕೇಡೇ ಹಾಂ
ಆ ಸಾಯನ ತಂಗಡಿಲಾವೋ
ಆ ಒಲ್ಲೋಲು ಪಂಡೆರೀಯೇ
(ಆಮಜೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ / ಓಮಜೆ ಬರ್ಕೆಯಲ್ಲಿ / ಸಾಯನ ತಂಗಿ / ಇದ್ದಾಳೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ದೇಯಿ ಬೈದೆದೀನಾ
ಬರ್ಕೆಗ್ ಪೋಲೆ ನಿಗ್ಲ್
ಬಲ್ಲೇ ಬಲ್ಲೇ ಇಂದ್‌ದ್ ಪನ್ಲೇ ಎನ್ನಾ
ಕಾರ್ ಪತ್ತ್ ಬೈದ ಬೆನಾರಾ
(ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಯ / ಬರ್ಕೆಗೆ ಹೋಗಿ ನೀವು / ಕೂಡಲೆ ಬನ್ನಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ನನ್ನ / ಕಾಲಿಗೆ ಮದ್ದುಮಾಡಲು)

ವ ಬಲ್ಲೆ ಬಲ್ಲೇ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಯೇ ಹಾಂ
ಆ ನಿಗುಲು ಪೋದು ಹಾಂ
ಆ ಪನ್ಲೇ ಕಾರ್ ಪತ್ತ್‌ದ್‌ಯಾ
ಬೈದ ಬೆನಾರಾಯೇ
(ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ / ನೀವು ಹೋಗಿ / ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ / ಮದ್ದುಮಾಡಲು)

ರ ಓಲೆ ಬರೆತ್ತೇರ್‌ಯೇ
ಕಾಡದೇರಾನೀಗ್
ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿನಾ ಆಮಜದಿಲ್ಲಾಗ್
ಪೋಪುಂಡು ಮಾನಿಯೇ
(ಓಲೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ / ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಅಂದು / ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಯ ಆಮಜ ಮನೆಗೆ / ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಓಲೆಕಾರರು)

ವ ಓಲೆ ಬರೆತ್ತೇರಾಲಾವೋ
ಓಲೆ ಪತೊಂದು ಹಾಂ
ಆ ದೇಯಿನಾ ಇಲ್ಲಾಗ್‌ಲಾವೋ
ಪೋದು ನಿಗುಲುಯೇ
(ಓಲೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ / ಓಲೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು / ದೇಯಿಯ ಮನೆಗೆ / ಹೋಗಿ ನೀವು...)

ರ ಏರಪ್ಪೇ ದೇಯಿ ಈಯೇ
ದೇಯಿ ದೇಯಿಂದ್‌ದ್
ಲೆಪ್ಪುನಾಗಾಲಾವೋ ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ
ಪಂತೇರ್ ಏರ್ ನಿಗೀಲೋ ಹಾಂ

(ಓ ತಾಯಿ ದೇಯಿ / ದೇಯಿ ದೇಯಿಯೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ / ಕರೆಯುವಾಗ ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ / ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, ನೀವು ಯಾರು)

ವ ಓಲೆ ಪತೊಂದೂಲಾವೋ
ಆ ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಯಾ
ಆ ಎದ್‌ರೆ ಪೋದುಲಾವೋ
ಆ ಏರ್ ದೇಯಿ ದೇಯಿಂದ್‌ದೇ

(ಓಲೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು / ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಯ / ಎದುರು ಹೋಗಿ / ಓ ದೇಯಿ ದೇಯಿಯೆಂದು)

ರ ಲೆಪ್ಪುನಾಗಾ ಪನಿಪೇರೇ
ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿದಾನೀಯೇ
ಸಾದಿ ಪಯನದಾ ಮಂದಿಲು ಪಂಡ್‌ದ್
ಒಂಜಾ ಕೇನೀದೇರೇ

(ಕರೆಯುವಾಗ, ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ / ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಅಂದು / ನೀವು ದಾರಿಹೋಕರೇ / ಹಾಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ದೇಯಿ ಪಂಡೆರಿಲಾವೋ
ಆ ಲೆಪ್ಪುನಾಗಾವೋ ಹಾಂ
ಆ ದೇಯಿ ಪನ್ಪೆರಾಲಾವೋ
ಸಾದಿ ಪಯನಾದಾವೋ

(ದೇಯಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಕರೆಯುವಾಗ / ದೇಯಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ನೀವು ದಾರಿಹೋಕರೇ)

ರ ಸಾದಿ ಪಯಾನಾದಾ
ಮಂದೆಲು ಅತ್ತ್ ಎಂಕೂಲು
ಪರ್ಮಲೆ ಜನನೋಡು ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಲ್
ಕಾಡದಿ ಮಂದೆಲು ಇಂದೇರೇ

(ದಾರಿಹೋಕರು / ನಾವಲ್ಲ / ಪರ್ಮಲೆ ಮನೆತನದ ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳ / ಕಳುಹಿಸಿದ ಜನರು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಸಾದಿ ಪಯಾನಾದಾವೋ
ಆ ಮಂದೆಲು ಅತ್ತ್ ಎಂಗುಲು ಹಾಂ
ಆ ಒಂಜೇ ಊರುದಾವೋ
ಅರಸು ಕಾಡದಿ ಮಂದೀಲೋ
(ದಾರಿಪ್ರಯಾಣದ / ಜನರು ನಾವಲ್ಲ / ಒಂದು ಊರಿನ / ಅರಸರು ಕಳುಹಿಸಿದ ಜನರು ನಾವು)

ರ ಕಾಡದಿ ಮಂದಿಲಾಂಡಾ
ದಾನೆ ಕಜ್ಜೋಡು ಬತ್ತರ್ ಇಂದೇರೆ
ಬಲ್ಲಾಲ ಕಾರಿಗೇಯೇ ಮುಳ್ಳು ಕಂತ್‌ದ್‌ಂಡ್
ಪನ್ನಾಗುಂಡುಯೇ
(ಕಳುಹಿಸಿದ ಜನರಾದರೆ / ಯಾವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ / ಬಲ್ಲಾಳನ ಕಾಲಿಗೆ ಮುಳ್ಳು ಚುಚ್ಚಿದೆ / ಹೇಳುವಾಗ)

ವ ದಾನಿ ಕಜ್ಜೋಡುಲಾವೋ
ಆ ಬತ್ತರ್ ಮಂದಿಲೇ ಹಾಂ
ಆ ಎಂಕಲೇ ಬೂಡುಡಾವೋ
ಆ ಬಲ್ಲಾಲ್‌ಗಾಯೇ
(ಯಾವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ / ಬಂದ ಜನರು ನೀವು / ನಮ್ಮ ಬೀಡಿನ / ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ...)
ರಮುಳ್ಳುಲಾ ಕಂತ್‌ದ್‌ೕಂಡೇ
ಪತ್ತ್ ಪದಿನಾಜಿ
ಜನಾ ಮರ್ದೇ ಕೊರ್ಂಡ್ ಬಲ್ಲಾಲ್
ಆರ್‌ಲಾ ದಿನೋಟ್ಟೂಲಾ
(ಮುಳ್ಳು ಚುಚ್ಚಿದೆ / ಹಲವಾರು / ಜನರು ಮದ್ದು ಕೊಟ್ಟರೂ ಬಲ್ಲಾಳ / ಅವರು ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ...)

ವ ಎಂಕಲೆ ಬಲ್ಲಾಲೇಗೇಯೇ
ಹಾಂ ಮುಳ್ಳು ಕಂತ್‌ದ್‌ಂಡ್‌ಯಾ
ಆ ಪದಿನಾಜಿ ಕೋಡಿದಾವೋ
ಆ ಮರ್ದ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಾಯೇ

(ನಮ್ಮ ಬಲ್ಲಾಳರಿಗೆ / ಮುಳ್ಳು ಚುಚ್ಚಿದೆ / ಹಲವಾರು ಕಡೆಯ / ಮದ್ದುಮಾಡಿದರೂ...)

ರ ದಿನೋಟ್ಟಯ ದಿನಾಂಡಾವೋ
ಪುಡೀ ಗೆಜಲೂಂಡು
ಬಾಪು ಏರ್‌ದಿಂಡ್ ಕುಲ್ಲುದಿ ಬಲ್ಲಾಲ್
ಲಕ್ಕುಜೆರ್ ಅಪ್ಪೇ ದೇವಿಯೇ

(ದಿನ ದಿನ / ಗಾಯದಲ್ಲಿ ಕೀವು ತುಂಬುತ್ತದೆ / ಊತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೂತ ಬಲ್ಲಾಳರು / ಏಳುವುದಿಲ್ಲ ತಾಯಿ ದೇವಿಯೇ)

ವ ದಿನೋಟ್ಟು ದಿನಾನೇ
ಆ ಪುಡಿಯ ಗಜೆಲೂಂಡು ಹಾಂ
ಆ ಬಾಪು ಏರ್ದ್‌ಂಡ್ ಯೇ ಹಾಂ
ಕುಲ್ಲುದೀ ಬಲ್ಲಾಲ್‌ಯೇ

(ದಿನ ದಿನ / ಗಾಯ ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ / ಊತ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ / ಕುಳಿತ ಬಲ್ಲಾಳರು...)

ರ ಏನಿ ಬರ್‍ರಾಂಡಾವೋ
ಬವುದುವೇನಾ ಮಂದೇಲೇ
ಏನೀ ದಿಂಜಿದೀ ಬಂಜಿನಾಲ್
ಎನ್ನಾ ಕಾರಡಿಯೇ

(ನಾನು ಬರಬೇಕಾದರೆ / ಬರುತ್ತಿದ್ದೆ ಸಜ್ಜನರೇ / ಆದರೆ ನಾನು ತುಂಬಿದ ಗರ್ಭಿಣಿ / ನನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆ ನನಗೆ...)

ವ ಬರ್‍ರ ಬವುದೋಲೀಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಮಂದಿಲೇ ನಿಗ್‌ಲ್ ಹಾಂ
ಆ ಯಾನ್ ದಿಂಜಿದಿಲಾವೋ
ಬಂಜಿನಾಲ್‌ಯೇ

(ಬರುವುದಾದರೆ / ಬರುತ್ತಿದ್ದೆ ಸಜ್ಜನರೇ / ಆದರೆ ನಾನು ತುಂಬಿದ / ಗರ್ಭಿಣಿ)

ರ ಎನ್ನಾ ಕಾರಡೀಲಾ
ಎಂಕ್ ತೋಜುಜಿ
ಯಾನ್ ಎಂಚಾ ಬರ್ಬುನೆಂದೇ
ಪನ್‌ಪೆರ್ ಬೈದೆದೇ
(...ನನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆ / ನನಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ / ನಾನು ಹೇಗೆ ಬರುವುದು / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಬೈದೆದಿ)

ವ ಎನ್ನಾ ಕಾರಾಡೀಯೇ
ಆ ಎಂಕ್ ತೋಜಿಜಿ ಹಾಂ
ಆ ಯಾನ್ ಎಂಚಾಲಾವೋ
ಆ ಬರ್ಪುನು ಪಂಡೇರ್‌ಯೇ
(ನನ್ನ ಕಾಲಡಿ / ನನಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ / ನಾನು ಹೇಗೆ / ಬರುವುದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಕಾಡದಿ ಓಲೆಮಾನೀ
ಪರ್ಮಲೇ ಚಾವಡಿಗ್ ಪೋನಾಗಾ
ದೇಯಿಲಾ ಬತ್ತೋಲಾ ಬತ್ತೋಲಾ
ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇನ್‌ದೆರುಲ್ಲಾಯೇ
(ಓಲೆಕಾರರು / ಪರ್ಮಲೆ ಚಾವಡಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದಾಗ / ದೇಯಿ ಬಂದಳೋ ಬಂದಳೋ / ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಒಡೆಯರು)

ವ ಬೇಗ ಪೋದುಲಾ
ಆ ಪೋನಾಗಾಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಏರ್ ಮಂದೆಲೇಯೇ
ದೇಯಿ ಬತ್ತೊಲಂದ್‌ದೇ
(ಕೂಡಲೆ / ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುವಾಗ / ಏನು ಸೇವಕರೇ / ದೇಯಿ ಬಂದಳೋ ಎಂದು...)

ರ ದೇಯಿಲಾ ಬೈದೇದೇ
ಎಡ್ಮ ತಿಂಗೋಲೂದಾ
ಬಂಜಿನಾಲ್ ಆರೆ ಕಾರಡೀ
ಆರೆಗ್ ತೋಜಿಜಿಗೆ ಉಲ್ಲಾಯಾ
(ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ / ಎಂಟು ತಿಂಗಳ / ಗರ್ಭವತಿ ಅವರ ಕಾಲಡಿ / ಅವರಿಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ ಓ ಒಡೆಯರೇ)

ವ ಬರ್‍ರಾ ಬವುದುವೋಲುಗೇಯೇ
ಅಲೇ ಕಾರಡೀ ಹಾಂ
ಆ ಅಲೆಗ್ ತೋಜೀಜೀಗೇಯೇ
ದಿಂಜಿದಿ ಬಂಜಿನಾಲ್‌ಯೇ
(ಬರಬೇಕಾದರೆ ಬರುತ್ತಾಳಂತೆ / ಅವಳ ಕಾಲಡಿ / ಅವಳಿಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ / ಅವಳು ತುಂಬಿದ ಗರ್ಭಿಣಿ)

ರ ಯಾನ್ ಕುಲ್ಲುನಾ
ಸತ್ಯ ದಂಡೇನೇ
ದಂಡೆದ ಬೋವುಲೇಡಾ ಕೊರ್ದು ಒಂಜೇ
ಕಾಡದಿ ಲೆತೋನು ಬಲ್ಲೇಂದೇರೇ
ಬೋವುಲು / ಬೋವಿಲು / ಬೋಯಿಲು : ಪಲ್ಲಕಿ ಹೊರುವವರು; ಸತ್ಯದಂಡಿಗೆ : ರಾಜ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಅಥವಾ ದೈವ ದೇವರ ಮೂರ್ತಿ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಪಲ್ಲಕಿ (ನಾನು ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವ / ರಾಜ ಪಲ್ಲಕಿ / ಬೋವಿಯರಿಂದ ಹೊರಿಸಿ / ದೇಯಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ)

ವ ಯಾನ್ ಕುಲ್ಲುನಾವೋ
ಸತ್ಯ ದಂಡಿಗೆಡ್‌ಯಾ
ದಂಡೆದಾ ಬೊವುಲೇಡಾಲಾವೋ
ಕೊರುದು ಕಾಡಾಲೇ

(ನಾನು ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವ / ರಾಜ ಪಲ್ಲಕಿ / ಪಲ್ಲಕಿ ಹೊರುವ ಬೋವಿಗಳೊಂದಿಗೆ / ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿ)

ರ ದಂಡೆದ ಬೋವುಲುಯೇ
ದಂಡೇ ಪತೋನುದು
ಒಂಜಾ ಪೋಪೆರ್
ದೇಯಿನ ಏರಜೆ ಬರ್ಕೆಗಾನಿಯೇ

ಏರಜೆ ಬರ್ಕೆ : ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಯ ಮನೆ

(ಪಲ್ಲಕಿ ಹೊರುವ ಬೋವಿಗಳು / ಪಲ್ಲಕಿ ಹೊತ್ತುಗೊಂಡು / ಹೋಗುತ್ತಾರೆ / ದೇಯಿಯ ಏರಜೆ ಬರ್ಕೆಗೆ ಅಂದು)

ವ ದಂಡೆ ಏರಾವೊನೋ
ಆ ಏರಜೇಗೇಯಾ ಹಾಂ
ಆ ದೇಯಿನ ಏರಜೇಗೇಯೇ
ಪೋನಾಗಾ ಉಂಡುಯೇ

(ಪಲ್ಲಕಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು / ಏರಜೆಗೆ / ದೇಯಿಯ ಏರಜೆಗೆ / ಹೋಗುವಾಗ)

ರ ಏರಿಯಾ ದೇಯಿ ಈಯಾ
ಬರೊಡುಗೇ ಉಲ್ಲಾಯೆ ಕುಲ್ಲುನಾವೋ
ಸತ್ಯದಂಡೇನೇ ಕೊರುದು ಕಾಡದೇರ್
ಪನ್ತ್ತೇರಿಗೇಯೇ

(ಓ ದೇಯಿ / ನೀನು ಬರಬೇಕಂತೆ ಒಡೆಯರು ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವ / ರಾಜ ಪಲ್ಲಕಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ / ಹೇಳುತ್ತಾರಂತೆ)

ವ ಏರ್ ದೇಯಿಯೇ
ಬರೊಡುಗೇಯಾ
ಆ ಉಲ್ಲಾಯೇ ಕುಲ್ಲುನಾವೋ
ಆ ಸತ್ಯದಂಡಿಗೇನೇ

(ಓ ದೇಯಿ / ಬರಬೇಕಂತೆ / ಒಡೆಯರು ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವ / ಪಲ್ಲಕಿಯನ್ನು...)

ರ ರಾಮ ಕಾಲಾನೇ
ಬಲ್ಲಾಲ್ ಕುಲ್ಲುನಾ ಸತ್ತಿಗೇಡೇ
ಯಾನ್ ಬಿರ್ವೇದೀ ಎಂಚ ಕುಲ್ಲುನು
ಪನ್ವೇರ್‌ಗೇಯೇ

ಬಿರ್ವೆದಿ : ಬಿರುವ / ಬಿಲ್ಲವ / ಬೈದ ಜನಾಂಗದ ಹೆಂಗಸು
(ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ / ಬಲ್ಲಾಳರು ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವ ಪಲ್ಲಕಿಯಲ್ಲಿ / ನಾನು ಬಿರುವ ಹೆಂಗಸು ಹೇಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲಿ / ಹೇಳುತ್ತಾರಂತೆ)

ವ ರಾಮ ಕಾಲಾನೇಯಾ
ಅಂದೇ ಮಂದೇಲೇ ಹಾಂ
ಆ ಬಲ್ಲಾಲ್ ಉಲ್ಲಾಯೇಲಾವೋ
ಕುಲ್ಲುನ ದಂಡಿಗೇಡೇ
(ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ / ಓ ಸಜ್ಜನರೇ / ಬಲ್ಲಾಳ ಒಡೆಯರು / ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವ ಪಲ್ಲಕಿಯಲ್ಲಿ...)

ರ ರಾಮ ಕಾಲಂದೇರೇಯೇ
ಮಿತ್ತ್ ಪೋತುನಾ
ಕೊಡಿ ಮರ್ದ್‌ನ್
ತಿರ್ತ್ ಪೋತಿ ಬೇರಿ ಮರ್ದ್‌ನೇ
(ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ! / ಮೇಲೆ ಹೋದ / ಚಿಗುರು ಮದ್ದನ್ನು / ಕೆಳಗೆ ಹೋದ ಬೇರು ಮದ್ದನ್ನು...)

ವ ರಾಮ ಕಾಲಾನೇಯೇ
ಆ ಮಿತ್ತ್ ಪೋತುನವೋ
ಆ ಕೊಡಿ ಮರ್ದ್‌ಲಾವೋ
ತಿರ್ತ್ ಪೋತುನಾವೋ
(ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ! / ಮೇಲೆ ಹೋದ / ಚಿಗುರು ಮದ್ದನ್ನು / ಕೆಳಗೆ ಹೋದ...)

ರ ಬೇರಿ ಮರ್ದೀನೇ
ಗರ್ದೆರ್ ದೇಯಿ ಬೈದೇದಿ
ಆಲಾ ಕಲ್ಲ್‌ಗ್‌ಯೇ ಸನ್ನಲ್ಲ ಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಪಾಡ್‌ದ್
ಪೊಡಿ ಮಲ್ತೇರೇ

ಸನ್ನಲ್ಲ ಕಲ್ಲ್ : ಸಾಣೆಕಲ್ಲು
(ಬೇರು ಮದ್ದನ್ನು / ಅಗೆದರು ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ / ಸಾಣೆಕಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಿ / ಹುಡಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ)

ವ ದಾಲಾ ಮಿತ್ತ್ ಪೋತುನಾವೋ
ಆ ಕೊಡಿ ಮರ್ದ್‌ನೇ ಆ
ಆ ಕಲ್ಲ್ ಗ್ ಪಾಡ್‌ದೇ
ಆ ಸನ್ನಾ ಪೊಡಿತ್ತಾಯೇ

ಸನ್ನ : ಸಣ್ಣ; ಪೊಡಿ : ಹುಡಿ
(ಮೇಲೆ ಹೋದ / ಚಿಗುರು ಮದ್ದನ್ನು / ಕಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಿ / ಸಣ್ಣ ಹುಡಿಯ...)

ರ ಕಂಚಿದ ಕರ್ಡಿಗೇಗೇ
ಪಾಡಿಯೇರ್ ಮರ್ದ್‌ನಾಂಡಾಯೇ
ಒರ್ಲ ಬೊಲೆಂತ್ತಾರೀ
ತಿರ್ಕಣ ತಾರಾಯೇ

ಕರ್ಡಿಗೆ : ಕರಡಿಗೆ
(ಕಂಚಿನ ಕರಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ / ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಮದ್ದು / ಮುಕ್ಕಾಲು ಸೇರು ಬೆಳ್ತಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ / ಮೂರು ಕಣ್ಣಿನ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ...)

ವ ಪೊಡಿ ಮಲ್ತ್‌ದಾಲಾವೋ
ಕಂಚಿದಲಾ ಕರ್ಡಿಗೇ
ಆ ಪಾಡ್‌ದಾಲಾಯೇ
ಆ ಒರ್ಲಾ ಬುಲೆಂತ್ತಾರಿಯೇ
(ಹುಡಿ ಮಾಡಿ / ಕಂಚಿನ ಕರಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ / ಹಾಕುತ್ತಾರೆ / ಮುಕ್ಕಾಲು ಸೇರು ಬೆಳ್ತಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ)

ರ ತಿರ್ಕನ ತಾರಾಯೀ

ಒರ್ಕನಾ ಬಜ್ಜೇಯಿ ಪತ್ತೇರೇ

ಐನ್ ಪಂಚಬಲ್ಲಿ ಬಚ್ಚಿರೆ

ದೀಯೇರ್ ಸತ್ಯ ದಂಡಿಗೇಡೇ

(ಮೂರು ಕಣ್ಣಿನ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ / ಒಕ್ಕಣ್ಣ ಅಡಕೆಕಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ / ಐದು 'ಪಂಚವಳ್ಳಿ' ವೀಳ್ಯದೆಲೆ / ರಾಜ ಪಲ್ಲಕಿಯಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ)

ವ ಒರ್ಕನಾ ಬಜ್ಜೇಯಿಯೇ

ಆ ತಿರ್ಕನ ತಾರಾಯಿಯಾ

ಆ ಒಂಜಿ ಐನ್‌ಲಾವೋ

ಆ ಬಚ್ಚಿರೆ ಪತ್‌ದ್‌ಯೇ

(ಒಕ್ಕಣ್ಣ ಅಡಕೆಕಾಯಿ / ಮೂರು ಕಣ್ಣಿನ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ / ಐದು / ವೀಳ್ಯದೆಲೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು...)

ರ ಮರ್ದ್‌ದ ಕರ್ಡಿಗೇನೇಯೇ

ದಂಡಿಗೆಡ್ ದೀಯೇರೆ

ದಂಡಿಗೆದ ಕೊಂಬುಗೋ ಕೈ ಕೊರುದು

ಪೋವಡ್ ದಂಡಿಗೆಂದೇರೇ

(ಮದ್ದಿನ ಕರಡಿಗೆ / ಪಲ್ಲಕಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟರು / ಪಲ್ಲಕಿಯ ಕೊಂಬಿಗೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು / ಮುಂದೆ ಹೋಗಲಿ ಪಲ್ಲಕಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಆಲಾದಾಲಾವೋ

ಆ ದಂಡಿಗೇಡ್ ದೀದೇ ಹಾಂ

ಆ ದಂಡಿಗೆದಾ ಕೈಲಾವೋ

ಕೊರುದು ಪನ್ತೇರಿಯೇ

(ಹಾಗೆ / ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು / ಪಲ್ಲಕಿಯ ಕೊಂಬಿಗೆ / ಕೈಯಿಟ್ಟು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಅಂದಪ್ಪೇ ದೇಯಿಯೇ
ನಿನ್ನಾ ಮರ್ದ್‌ದಾ
ಕರ್ಡಿಗೆ ಈತಾಂಡಾ ದಿನ್ನಾ ಇಪ್ಪುನಾಗಾ
ಏತ್ ದಿನ್ನಾ ಇಪ್ಪಾಯಾ
(ಓ ತಾಯಿ ದೇಯಿ / ನಿನ್ನ ಮದ್ದಿನ / ಕರಡಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಭಾರ ಇರುವಾಗ / ನೀನೆಷ್ಟು ಭಾರ ಇರಬಹುದು)

ವ ಅಂದಪ್ಪೇ ದೇಯಿಯೇ
ಹಾ ನಿನ್ನಾ ಮರ್ದ್‌ದಾವೋ
ಆ ಕರ್ಡಿಗೆ ಈತ್ ದಿನ್ನಪ್ಪುನಾಗಾವೋ
ಈಯೇ ಏತ್ ದಿನ್ನಾಯೇ
(ಓ ತಾಯಿ ದೇಯಿ / ನಿನ್ನ ಮದ್ದಿನ / ಕರಡಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಭಾರ ಇರುವಾಗ / ನೀನೆಷ್ಟು ಭಾರ...)

(ಟಿಪ್ಪಣಿ: ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ ಬಲ್ಲಾಳನ ಪಲ್ಲಕಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಳ್ಳಲು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಮದ್ದಿನ ಸಣ್ಣ ಕರಡಿಗೆಯನ್ನು ಪಲ್ಲಕಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬೋಯಿಗಳಿಗೆ 'ಪಲ್ಲಕಿ ಎತ್ತಿ, ಹೋಗುವ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ'. ಬೋಯಿಗಳು ಪಲ್ಲಕಿಯನ್ನು ಎತ್ತುವಾಗ ಪಲ್ಲಕಿ ತುಂಬಾ ಭಾರವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಯ ಮದ್ದಿನ ಕರಡಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಭಾರವಾದರೆ ಒಂದುವೇಳೆ ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ ಪಲ್ಲಕಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಪಲ್ಲಕಿ ಎಷ್ಟು ಭಾರವಾಗಬಹುದಿತ್ತೆಂದು ಬೋಯಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಮಾತು ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅವಳ ಮದ್ದಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಮಹಿಮೆ ಅಡಗಿದೆ ಯೆಂಬುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.)

ರ ದಂಡಿಗೆ ಏರಾಲೇಯೇ
ದಂಡಿಗೆದ ಕೊಂಬೂಗು
ಕೊರ್ದು ಒಂಜಾಂಡ ಪೋವಡ್ ಪಂಡೇರ್
ಬಾರೆ ಪಾಡೀನಾವೋ
(ಪಲ್ಲಕಿ ಎತ್ತಿ / ಪಲ್ಲಕಿಯ ಕೊಂಬಿಗೆ / ಕೈಯಿಟ್ಟು, ಹೋಗುವ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಬಾಳೆಗಿಡ ನೆಟ್ಟ...)

ವ ದಂಡಿಗೆ ಏರಾವಾಲೇ

ಆ ದಂಡೆದ ಕೊಂಬುಗೋ ಹಾಂ

ಆ ಕೈಯೇ ದಿತೊನುದೋ

ಆ ಬಾರೆ ಪಾಡು ಬಾಕ್ಯಾರ್‌ಯೇ

(ಪಲ್ಲಕಿ ಎತ್ತಿ / ಪಲ್ಲಕಿಯ ಕೊಂಬಿಗೆ / ಕೈಯಿಟ್ಟು / ಬಾಳೆಗಿಡ ನೆಟ್ಟ ಬಾಕ್ಯಾರು ಗದ್ದೆಗೆ...)

ರ ಬಾರೆ ಪಾಡೀನಾವೋ

ಬಾಕ್ಯಾರಿಗಾಂಡಾ

ದಂಡೇ ಜಾತೆರೀಯೇ

ಕುಲ್ಲುದು ಒಂಜಿವುಲ್ಲಾಯೇ

(ಬಾಳೆಗಿಡ ನೆಟ್ಟ / ಬಾಕ್ಯಾರು ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ / ಪಲ್ಲಕಿ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಸುತ್ತಾರೆ / ಕೂತುಕೊಂಡ ಒಡೆಯ...)

ವ ಬಾರೆ ಪಾಡುನಾವೋ

ಆ ಬಾಕ್ಯಾರೇ ದಂಡಿಗೆ ಜಾದ್

ಆ ಬಲ್ಲಾಲ ಉಲ್ಲಾಯೆಲಾವೋ

ಆ ಕುಲ್ಲುದು ಬಲ್ಲಾಲ್‌ಯೇಯೇ

(ಬಾಳೆಗಿಡ ನೆಡುವ / ಬಾಕ್ಯಾರು ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲಕಿ ಕೆಳಗಿಟ್ಟು / ಬಲ್ಲಾಳ ಒಡೆಯ / ಕೂತುಕೊಂಡ ಒಡೆಯ...)

ರ ದೇಯಿ ಬತ್ತೋಲಾ ಬತ್ತೋಲಾ

ಕೇನಿದೇರ್ ಯೇ

ಆಲ್ ಬಿರುವೆದಿ ಕುರು ಬಾಕಿಲೆಡೆ

ಉಲಾಯಿ ಬರಡ್‌ಂದೇರೇ

(ದೇಯಿ ಬಂದಳೇ ಬಂದಳೆಯೇ / ಕೇಳುತ್ತಾರೆ / ಅವಳು ಬಿರುವದಿ ಸಣ್ಣ ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ / ಒಳಗೆ ಬರಲಿ)

ವ ದೇಯಿ ಬತ್ತೋಲಾವೋ

ಆ ಬತ್ತೋಲಂದ್‌ದೇಯೇ ಹಾಂ

ಆ ಕೇನ್ನಾಗಾಲಾಯೇ

ಆಲ್ ಬೈದೆದಿಯೇ

(ದೇಯಿ ಬಂದಳೆಯೇ / ಬಂದಳೆಯೇ / ಕೇಳುವಾಗ / ಅವಳು ಬೈದೆದಿ...)

ರ ಕುರೂ ಬಾಕೀಲೇಡೇ ಪೋಲ
ಉಲಾಯಿ ಪೋಯೋಲು
ಕುಲ್ಲುದಿ ಉಲ್ಲಾಯಗ್ ಸೊಲುಮೆ
ಒಂಜಾ ಬೇಗಾ ಸಂದಾದೋಲೋ

ಸೊಲುಮೆ/ಸೊಲ್ಮೆ : ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು / ವಂದನೆ / ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದು

(ಸಣ್ಣ ಬಾಗಲಿನಿಂದ ಹೋಗು / ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ / ಕೂತುಕೊಂಡ ಒಡೆಯನಿಗೆ ತನ್ನ ಗೌರವ / ಕೂಡಲೇ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾಳೆ)

ವ ಕುರು ಬಾಕಿಲ್‌ಡೇಯಾ
ಉಲಾಯಿ ಪೋತೋಲು ಹಾಂ
ದುಂಬು ಸೊಲ್ಮೇನೇಯಾ
ಸಂದಾನಾಗುಂಡುಯೇ

(ಸಣ್ಣ ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ / ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ / ಮೊದಲು ನಮಸ್ಕಾರ / ಮಾಡುವಾಗ...)

ರ ಏರಪ್ಪೇ ದೇಯಿಯೇ
ಯಾನ್ ಬದುಕುಜೇ ಬಾಲುಜಿ ಪನಿಪೇರೆ
ಎನ್ನಾ ಕಾರ್‌ಪತ್ತ್ ಬೈದ ಬೆನ್ನಾ
ಪನ್ನಾಗುಲ್ಲಾಯೇ

(ಓ ತಾಯಿ ದೇಯಿ / ನಾನು ಬದುಕುವುದಿಲ್ಲ ಬಾಳುವುದಿಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ನನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡು / ಒಡೆಯರು ಹೇಳುವಾಗ)

ವ ಏರಪ್ಪೇ ದೇಯಿವೋಯಾ
ಆ ಯಾನ್ ಬದ್ಕುಜೇ ಹಾಂ
ಆ ಬಾಲುಜೀ ಪಂಡೇದೇಯೆ
ಎನ್ನಾ ಕಾರ್ ಪತ್ತ್‌ದೇ

(ಓ ತಾಯಿ ದೇಯಿ / ನಾನು ಬದುಕುವುದಿಲ್ಲ / ಬಾಳುವುದಿಲ್ಲ ಹೇಳಿ / ನನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ...)

ರ ಡೆನರ್ನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾವೋ ಡೆನ ಡೆನನ್ನಾಯೇ ಡೆನ್ನಾನಾ
ಡೆನನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾನ ಡೆನ್ನಾನಾ ಡೆನ್ನೇಯೇ ಡೆನನ್ನಾಯೇ
ಡೆನ್ನಾನ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನಾವೋ ವೋ ಯೇ

ರ/ವ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ವ ಡೆನನ್ನಾ ಡೆನ್ನೇಯೇ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನಾವೋ ಡೆನ್ನಾನಾ ಹಾಂ
ಡೆನ್ನೇಯೇ ಡೆನ್ನಾ ಆ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನೇಯೇ ಡೆನ್ನಾನಯೇಯೇ
ಡೆನ್ನಾನಾಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ವ/ರ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ರ ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಲೆ ಕಾರಿಗ್‌ಯೇ
ಒಂಜಾ ಕಾಯಿದೇ ಕೊಪ್ಪರ್ಯದಾ ನೀರೇ ಮಲ್ಪಾದೇರೇಯೇಯೇ
ಕಾಯಿದೀ ಕೊಪ್ಪರ್ಯದಾ ನೀರಿನಿಲಾವೋ ಮಲ್ಪಾದೇಯೇ ಬಲ್ಲಾಲೆ
ಕಾರಿಯೇ ದೆಕ್ಕ್‌ದೇರೇಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ರ/ವ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

(ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳರ ಕಾಲಿಗೆ / ಒಂದು ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ ಬಿಸಿ / ನೀರು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ / ಬಿಸಿಮಾಡಿದ ಒಂದು ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಾಳರ / ಕಾಲನ್ನು ತೊಳೆಯುತ್ತಾರೆ)

ವ ಅಂದೇಯೇ ಬಲ್ಲಾಲೇಯೇ ಪನ್ನಾಗವೋ ಉಂಡೇ
ಹಾಂ ಕೈದೇ ಕೊಪ್ಪರೆದಾವೋ
ಕೈದಿ ಕೊಪ್ಪರೆದಾ ಬೆಂದಿರ್ ದಾನಿಯೇ ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ನಾಗಾ
ಅಂದೇಯೇ ಮಂದೇಲಾವೋ ವೋ ಹಾಂ

ವ/ರ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

(ಬಲ್ಲಾಳರು ಹೇಳುವಾಗ / ಬಿಸಿ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯ / ಬಿಸಿ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯ ನೀರು ಮಾಡಬೇಕು ಹೇಳುವಾಗ / ಓ ಸೇವಕರೇ)

ರ ಕಾಯಿದ ಕೊಪ್ಪರೆದಾಯೇ

ನೀರ್ ಮಲ್ಪಾದೇರೇ

ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಲೇನಾ

ಕಾರ್ನ್ ದೆಕ್ಕಾದೇರೇ

(ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿ / ನೀರು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ / ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳರ / ಕಾಲು ತೊಳೆಯಲು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಆ ಕಾಯಿದೀ ಕೊಪ್ಪರಾದಾವೋ

ಆ ನೀರ್ ಮಲ್ತ್ ದ್ ಹಾಂ

ಆ ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಲೇನಾವೋ

ಕಾರ್ ದೆಕ್ಕದೇರ್‌ಯೇ

(ಒಂದು ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿ / ಬಿಸಿ ನೀರು ಮಾಡಿಸಿ / ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳರ / ಕಾಲು ತೊಳೆಯಿಸುತ್ತಾರೆ)

ರ ಅಲಾ ನರಂಗೇಲಾ ಆ

ಇರೆ ನರಂಗೇದಾ

ಪುಲೀ ಪತ್ತೇರಿಯೇ ಅಲಾ ಬೈದೆದಿ

ಕಾಂತ ಕಲ್ಲ್‌ಡ್‌ಯೇ

ನರಂಗೆ : ಲಿಂಬೆಪುಳಿ; ಕಾಂತಕಲ್ಲ್ : ಸಾನೆಕಲ್ಲ್?

(ಲಿಂಬೆ / ಎಳೆ ಲಿಂಬೆಯ / ಹುಳಿ ಹಿಂಡುತ್ತಾರೆ ಬೈದೆದಿ / 'ಕಾಂತ' ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ...)

ವ ಇರೆ ನರಂಗೆದಾವೋ

ಪುಲಿನ್ ಪತ್ತೇರಿಯಾ

ಸಾರಿಯ ದೆತ್ತ್‌ದಾಲಾವೋ

ಬಲ್ಲಾಲೇಗ್‌ಯೇ

ಸಾರ : ಸತ್ವ

(ಎಳೆ ಲಿಂಬೆ / ಹುಳಿ ಹಿಂಡುತ್ತಾರೆ / ಸಾರ ತೆಗೆದು / ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ...)

ರ ಗಡಿಕ್ಕ್ ಗಡಿ ಮರ್ದ್ದ್
ಪುಡಿಕ್ಕೇಯೇ ಪುಡಿ ಮರ್ದ್ದ್‌ನೇ
ಪಾಡ್‌ದ್ ಬಲ್ಲಾಲೆನಾ ಚಾವಡೀಡೇ
ದಾಲಾ ಓಂಜಾಂಡಾವೋ
(ಗಾಯಕ್ಕೆ 'ಗಾಯ' ಮದ್ದು / ಹುಣ್ಣಿಗೆ 'ಹುಡಿ' ಮದ್ದು / ಹಾಕಿ ಬಲ್ಲಾಳರ ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ / ಇರುವಾಗ)

ವ ಆ ಗಡಿಕ್ಕ್ ಗಡಿ ಮರ್ದ್‌ಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಬಲ್ಲಾಲ ಉಲ್ಲಾಯಾನಾವೋ
ಆ ಕಾರಿಗ್ ಪಾಡ್‌ದೇಯೇಯೇ
ಆ ಇಪ್ಪುನಾ ಪೊರ್ತುಗೋ
(ಗಾಯಕ್ಕೆ 'ಗಾಯ' ಮದ್ದು / ಬಲ್ಲಾಳ ಒಡೆಯರ / ಕಾಲಿಗೆ ಲೇಪಿಸಿ / ಇರುವ ಸಮಯ)
ಬಲ್ಲಾಳನ ಕಾಲು ಗುಣವಾದಾಗ...

ರ ದಿನೊಡ್ದ್ ದಿನೋಕ್ಕೋಯೇ
ವಾರೊಡ್ದು ವಾರೋಗೊ
ಬಲ್ಲಾಲೇ ಕಾರ್‌ಲಾ ಗುಣ ಸಂಬಂದಾ
ಆನಗಾ ಉಂಡುಲ್ಲಾಯೋ
(ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ / ವಾರ ವಾರಕ್ಕೆ / ಬಲ್ಲಾಳರ ಕಾಲು ಗುಣ / ಆಗುವ ಸಮಯ ಓ ಒಡೆಯರೇ)

ವ ದಿನತ್ತಾ ದಿನೋಕ್ಕೋಲಾವೋ
ಆ ಬಲ್ಲಾಲೆ ಕಾರ್‌ದಾವೋ ಹಾಂ
ಆ ಪುಡಿಲಾ ಮರ್ದ್‌ಲಾವೋ
ಆ ಗುಣ ಸಂಬಂದಾಯೇ
(ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ / ಬಲ್ಲಾಳರ ಕಾಲಿನ / ಗಾಯ, ಮದ್ದಿನಿಂದ / ಗುಣವಾಗುವ ಸಮಯ)

ರ ಕುಲ್ಲುದೀ ಜರಿದೀದೀ
ಇತ್ತೇಯೇ ಪರ್ಮಲೇ ಚಾವಾಡೀಡ್
ನಡತ್ತ್‌ದ್ ತಿರ್ಗ್‌ನಾಗಾ ಪನ್ವೇರ್ ದೇಯಿಗೆ
ಅಂದಪ್ಪೆ ದೇಯಿಯೇ
(ಕುಳಿತು ಕುಸಿದು / ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ ಪರ್ಮಲೆ ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ / ನಡೆಯತ್ತಾ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ದೇಯಿಗೆ / ಓ ತಾಯಿ ದೇಯಿ...)

ವ ಗುಣ ಸಂಬಂದಾಲಾವೋ
ಆ ನಡತ್ ತಿರ್ಗ್‌ನಾಗಾವೋ
ಆ ಅಂದಪ್ಪೇ ದೇಯಿಲಾವೋ
ಆ ಪನ್ತೇರ್ ಬಲ್ಲಾಲ್‌ಯೇ
(ಕಾಲು ಗುಣ ಆಗುವ ಸಂದರ್ಭ / ನಡೆಯತ್ತಾ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ / ಓ ತಾಯಿ ದೇಯಿ / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಬಲ್ಲಾಳರು)
ದೇಯಿಗೆ 'ಸೇಜ್ಜ' (ಸನ್ಮಾನ) ಕೊಡದಾಗ...

ರ ತನ್ನ ನಿನ್ನಾಲಾ
ಏರಜೆಗೆ ಪೋಲಾಂದೇ
ಪನ್ತ್ತೇರ್ ಉಲ್ಲಾಯೇ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಒಂಜೀ
ಪನ್ನಾಗ ಉಂಡುಯೇ
(ಇನ್ನು ನಿನ್ನ / ಏರಜೆಗೆ ಹೋಗು / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಒಡೆಯ ಬಲ್ಲಾಳ / ಅವರು ಹೇಳುವಾಗ...)

ವ ನನ ನಿನ್ನಾಲಾವೋ
ಆ ಏರಾಜೆಗೆ ಪೋಲಾಂದೇ ಹಾಂ
ಆ ಪನ್ವೇರ್ ಉಲ್ಲಾಯೇ
ಬಲ್ಲಾಲ್‌ಯೇ
(ಇನ್ನು ನಿನ್ನ / ಏರಜೆಗೆ ಹೋಗು / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಒಡೆಯ / ಬಲ್ಲಾಳ)

ರ ಬಾಕ್ಯಾರಾ ಕಟ್ಟಪುನಿಟ್ಟೇಯೇಯಾ
ಪೋಪೊಲು ಬೈದೇದಿ
ಕಾರ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಬೈದ ಬೆಂದೇ
ಸೇಜ್ಜ ಕೊರ್ಜೆರೆಂಕೇ
(ಬಾಕ್ಯಾರ ಹುಣಿಯಲ್ಲಿ / ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ ಬೈದೆದಿ / ಮದ್ದುಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಕಾಲು ಗುಣ ಮಾಡಿದೆ / ಸನ್ಮಾನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ನನಗೆ)

ವ ಕಾರ್ ಪತ್ತ್‌ದಾಲಾವೋ
ಆ ಬೈದಾ ಬೆಂದ್‌ದೇ ಹಾಂ
ಆ ಸೇಜ್ಜಾ ಎಂಕ್‌ಲಾವೋ
ಆ ಕೊರ್ಜೆರ್ ಪಂಡೋಲುಯೇ
(ಅವರ ಕಾಲಿಗೆ / ಮದ್ದು ಕೊಟ್ಟು ಗುಣ ಮಾಡಿದೆ / ಸನ್ಮಾನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ / ನನಗೆ, ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ)

ರ ಯಾನ್ ದಿಂಜೀದೀಯೇ
ಬಂಜಿನಾಲ್‌ಂದ್‌ದ್
ಕೊರ್ಜೆರೇ ಪರ್ಮಲೇ ಬಲ್ಲಾಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಯೇ
ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕನದುಕ್ಕಾಯೇ
(ನಾನು ತುಂಬಿದ / ಗರ್ಭಿಣಿಯೆಂದು / ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳ ಎಂದು ಹೇಳಿ / ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಾಳೆ)

ವ ಯಾನ್ ಆಲಾವೋ
ಆ ಬೈದ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಹಾಂ
ಆ ಕಾರ್ ಬೆಂದೆಯಾವೋ
ಸೇಜ್ಜ ಕೊರ್ಜೆರ್‌ಂದೋಲೋ
(ನಾನು / ಮದ್ದು ಕೊಟ್ಟು / ಕಾಲು ಗುಣ ಮಾಡಿದೆ / ಸನ್ಮಾನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ)

ರ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕನದುಕ್ಕಾಲಾ
ದೆರ್ತ್ತೋನು ಪೋನಾಗ
ಪರ್ಮಲೆ ದಾಲಾ ಕಾರ್‌ಗ್
ತಿರ್ಗ ಪುಡಿಯೇ ಬಾಪಾಂಡೇ

(ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೀರು / ಸುರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುವಾಗ / ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳರ ಕಾಲಿನ / ಗಾಯ ಪುನಃ ಬಾತುಹೋಗುತ್ತದೆ)

ವ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕನನೀರ್‌ಯೇ
ಆ ದೆತ್ತೊಂದು ಪೋನಾಗಾವೋ ಆ
ಆ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಕಾರ್‌ದಾವೋ
ಆ ಪುಡಿಯಾ ಗಜೆಲುಂಡೂಯೇ

(ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೀರು / ಸುರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುವಾಗ / ಬಲ್ಲಾಳರ ಕಾಲಿನ ಗಾಯ / ಉಲ್ಬಣಿಸುತ್ತದೆ)

ರ ಏರಿಯಾ ಬೋವೂಲೇ
ದೇಯಿನೇ ಲೆತ್ತೋನು ಬಲ್ಲೇಂದೇರೆ
ತಿರ್ಗಾ ಎನ್ನಾಲಾ ಕಾರ್ ಪತ್ತ್‌ದ್
ಬೈದ ಮಾನ್ಯಡ್‌ಂದೇರೇ

(ಓ ಬೋಯಿಗಳೇ / ದೇಯಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ / ಮದ್ದು ಮಾಡಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಏರಾಪ್ಪಾ ದಂಡೆದಾವೋ
ಆ ಪೋಲೆ ನಿಗ್‌ಲ್‌ಯಾ
ಆ ತಿರ್ಗ ದೇವೀನ್‌ಲಾವೋ
ಲೆತ್ತೋನುದು ಬಲ್ಲೇ ಪಂಡೇರೇ

(ಓ ಬೋವಿಗಳೇ / ಹೋಗಿ ನೀವು / ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ದೇಯಿಯನ್ನು / ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಪರ್ಮಲೆ ಚಾವಾಡೀಗೇಯೇ
ಬರ್ನಾಗಾವೋ ದೇಯಿ ಬೈದೇದಿ
ಏರಿ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಯೇನೆ ದಿಂಜಿದಿ
ಬಂಜಿನಾಲಾತ್ತೇಯೇ

(ಪರ್ಮಲೆ ಚಾವಡಿಗೆ / ಬಂದಾಗ ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ / ಓ ಬಲ್ಲಾಳೆ ನಾನು ತುಂಬಿದ / ಗರ್ಭಿಣಿಯಲ್ಲವೇ)

ವ ಏರಿಯಾ ಬಲ್ಲಾಲೇ
ತಿರ್ಗ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಯಾ
ಆ ಯಾನ್ ಬಂಜಿನಾಲ್‌ಯೇ
ಆ ಬಲ್ಲಾಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಯೇ
(ಓ ಬಲ್ಲಾಳರೇ / ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದು / ನಾನು ಗರ್ಭಿಣಿ / ಬಲ್ಲಾಳೇ, ಎಂದು ಹೇಳಿ...)

ರ ಈರೇ ಕಾರ್‌ಪತ್ತ್‌ದೇಯೇ
ಬೈದಾ ಬೆನ್ನೈಕ್ಕ್
ಸೇಜ್ಜ ಕೊರ್ಜರ್ ಎಂಕ್ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಯೇ
ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕನದುಕ್ಕಾಯೇ
(ನಿಮ್ಮ ಕಾಲಿಗೆ / ಮದ್ದು ಮಾಡಿದೆ / ಸನ್ಮಾನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು / ಕಣ್ಣೀರು ಬಂತು)

ವ ಏರಿ ಬಲ್ಲಾಲೇಯೇ
ಆ ಎಂಕ್ಕ್ ಸೇಜ್ಜಾ ಹಾಂ
ಆ ಕೊರೆಂದೆ ಎಂಕ್‌ಲಾವೋ
ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕನನೀರೇ
(ಓ ಬಲ್ಲಾಳರೇ / ನನಗೆ ಸನ್ಮಾನ / ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಹಾಗಾಗಿ / ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೀರು...)

ರ ನಿನ್ನಾ ಕನನೀರೀನೇ
ಒಚ್ಚಿಲಾ ಒಚ್ಚೀಲಪ್ಪೇ ಪಂಡೇರೇ
ತಿರ್ಗಾ ಕಾರ್ ಪತ್ತ್ ಬೈದಾ ಬೆಂತೋಲೋ
ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಯೇ
(ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣೀರು / ಒರಸು ಒರುಸು ಓ ಮಾತೆ / ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಾಲಿಗೆ ಮದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ / ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ)

ವ ನಿನ್ನಲಾ ಕನನೀರೇಯಾ
ಆ ಒಚ್ಚಿಲಪ್ಪೇ ದೇಯಿಯೇ
ಆ ತಿರ್ಗಾ ಒಂಜಿಲಾವೋ
ಆ ಕಾರ್ ಪತ್ತ್‌ದ್‌ಯೇ

(ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣೀರು / ಒರಸು ಓ ಮಾತೆ ದೇಯಿ / ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ / ಕಾಲಿಗೆ ಮದ್ದು...)

ರ ತಿರ್ಗ ಕಾರ್ ಪತ್ತ್‌ದೇಯಾ
ಬೈದಾ ಬೆನ್ನಾಗಾ
ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಕಾರ್ ಗುಣಲಾ
ಸಂಬಂದ ಆತ್‌ಂಡ್‌ಯೇ

(ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಾಲಿಗೆ / ಮದ್ದು ಮಾಡಿದಾಗ / ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳರ ಕಾಲು ಗುಣ / ಆಗುತ್ತದೆ)

ವ ತಿರ್ಗಾ ಕಾರ್ ಪತ್ತ್‌ದೇ
ಆ ಬೈದ ಬೆನ್ನಾಗಾವೋ ಆ
ಆ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಕಾರ್‌ಪತ್ತ್‌ದೇ
ಕಾರ್ ಗುಣಾಲಾಯೇ

(ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಾಲಿಗೆ / ಮದ್ದು ಮಾಡಿದಾಗ / ಬಲ್ಲಾಳರ / ಕಾಲು ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ)

ರ ದಾಲಾ ದೇಯೀಯೇ
ಪೇರಾ ದೇರಾಲ
ಮಲ್ಪಂದೀ ಉನಸ್‌ನೇ ಮಲ್ಪಾವೋಡೋ
ಎನಾ ಬೂಡೂಡೋ

(ದೇಯಿಗೆ / ಕುಡಿಯಲು ತಿನ್ನಲು / ಇಷ್ಟರ ತನಕ ಮಾಡದ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು / ನನ್ನ ಬೀಡಿನಲ್ಲಿ)

ವ ತಿರ್ಗಾ ಕಾರ್ ಪತ್ತ್‌ದೇ
ಬೈದಾ ಬೆನ್ನಾಗಾವೋ ಆ
ಆ ಮಲ್ಪಂದಿ ಉನಸ್‌ನೇಯೇ
ಆ ಮಲ್ಪಾದೇರಾಯೇ

(ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಾಲಿಗೆ / ಮದ್ದು ಮಾಡಿದಾಗ / ಇಷ್ಟರ ತನಕ ಮಾಡದ ಊಟ / ಬಡಿಸುತ್ತಾರೆ)

ರ ಪುಲೀ ಕೂಟುದೇರ್‌ಯೇ
ಮುನ್ನೂದು ಬಗೆ ಕಯೀಪೂ
ತಾರಾಯಿ ಕೂಟುದೋ ಐನೂದು ಬಗೆ
ಕೈಪು ಮಲ್ಪಾದೇರೇ

ಪುಲಿ : ಹುಳಿ; ಕಯಿಪು / ಕೈಪು : ಪಲ್ಯ
(ಹುಳಿ ಸೇರಿಸಿ / ಮುನ್ನೂರು ಬಗೆ ಪಲ್ಯ / ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಸೇರಿಸಿ ಐನೂರು ಬಗೆ / ಪಲ್ಯ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ)

ವ ಪುಲಿಯಾ ಕೂಟೂದೋವೋ
ಆ ಮುನ್ನೂದು ಬಗೇಯೇ ಹಾಂ
ಆ ತಾರಾಯೀ ಕೂಟೂದೋ
ಆ ಸಾರ ಬಗೆ ಕೈಪುಯೇ

ಮುನ್ನೂದು : ಮುನ್ನೂರು; ಸಾರ : ಪಲವು / ಸಾವಿರ
(ಹುಳಿ ಸೇರಿಸಿ / ಮುನ್ನೂರು ಬಗೆ / ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಸೇರಿಸಿ / ಸಾವಿರ ಬಗೆ ಪಲ್ಯ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ)

ರ ಕನಿಲೆ ಕವಂಟೇದಾಲಾ
ಅಂಡ್ಕಾಯಿ ಮಲ್‌ಪಾದೇರ್
ಇರೆ ನರಂಗೇದಾ ಪುಲಿತ್ತಾ ಉಪ್ಪಡ್
ಒಂಜಾ ಮಲ್‌ಪಾದೇರೇ

ಕನಿಲೆ/ಕಣಿಲೆ : ಬಿದಿರಿನ ಮೊಳಕೆ; ಕವಂಟೆ / ಕಾವಟೆ : ಜುಮ್ಮನ ಕಾಯಿ, ತುಂಬುರು: ಅಂಡ್ಕಾಯಿ / ಅಡಂಗಾಯಿ : ಉಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಪಳಗಿಸಿಟ್ಟ ತರಕಾರಿಯ ಪಲ್ಯ
(ಬಿದಿರು ಮೊಳಕೆ, ಕವಂಟೆಯನ್ನು / ಉಪ್ಪುನೀರಿನಲ್ಲಿ ಪಳಗಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಪಲ್ಯ / ಎಳೆ ಲಿಂಬೆಹುಳಿಯ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ / ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ)

ವ ಕನಲೇ ಕವುಟೇದಾವೋ
ಆ ಉಪ್ಪಡ್ ಮಲ್ಪದೇರೇ ಹಾಂ
ಆ ಅಂದಾವೋ ಆ
ಆ ದಾಲಾ ದಾನೀಯೇ

(ಬಿದಿರು ಮೊಳಕೆ, ಕವಂಟೆಯ / ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ / ಅಂದು / ಅವರು)

ರ ಮುತ್ತಿನ್ನ ರವಕ್ಯಾಂಡ್‌ಯೇ
ಜಾಕಿನ್ನಾ ಸೀರೇಯೇ
ಮುತ್ತೂ ರತ್‌ನಾದಾ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಚಾವಾಡೀಡ್
ಮಣೇ ಕೊರ್ತೇ‍ರೇ

ಮುತ್ತಿನ್ನ ರವಕೆ : ಮುತ್ತು ಜೋಡಿಸಿದ ರವಕೆ; ಜಾಕಿನಸೀರೆ : ಪಟ್ಟೆಸೀರೆ, ರೇಶ್ಮೆಯ ಸೀರೆ

(ಮುತ್ತು ಜೋಡಿಸಿದ ರವಕೆ / ರೇಶ್ಮೆಸೀರೆ ಆಯಿತು / ಮುತ್ತುರತ್ನದಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿದ ಪಡು ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ / ದೇಯಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಮಣೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ)

ವ ಮುತ್ತಿನ್ನ ರವಕ್ಯಾಂಡಾಯೇ
ಆ ಜಾಕಿನ್ನ ಸೀರಾಂಡ್
ಆ ಮುತ್ತುಲಾ ರತ್ನಾದಾವೋ
ಆ ಮಣೇನ್ ಕೊರ್ಯರ್ ಯೇ

(ಮುತ್ತು ಜೋಡಿಸಿದ ರವಕೆ ಆಯಿತು / ಪಟ್ಟೆಸೀರೆ ಆಯಿತು / ಮುತ್ತಿನಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿದ.../ ಮಣೆಯಿಟ್ಟರು)

ರ ಪಡ್ಡಾಯೀ ಪದೊಲೀಡ್ ಯೇ
ಕೊಡೀ ಬಂಗೇಲಾ
ಬಾರೆದೆ ಇರೆ ಪಾಡ್‌ದೇ ಯಾ
ಕಯಿಕ್ಕ್ ನೀರ್ ಕೊರುದೋ

(ಪಡು ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ / ತುದಿ 'ಬಂಗ' / ಬಾಳೆಎಲೆ ಹಾಕಿ / ಕೈತೊಳೆಯಲು ನೀರು ಕೊಟ್ಟು...)

ವ ದಾಲಾ ಬಂಗ ಬಾರೇದಾವೋ
ಆ ಇರೆನ್ ಕೊರಿಯೇರ್ ಪಾಂ
ಆ ಕಯಿಕ್ಕ್ ನೀರ್ ಕೊರ್ದುಲಾವೋ
ಆ ಉನಸ್ ಪಂಡೇರ್ ಯೇ

(‘ಬಂಗ’ ಬಾಳೆ / ಎಲೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ / ಕೈತೊಳೆಯಲು ನೀರು ಕೊಟ್ಟು / ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ)

ರ ಕೊಡಿ ಬಂಗೇಲಾ ಬಾರೆದ

ಇರೆ ಪಾಡಿಯೇರ್

ದೇಯಿಗ್ ಉನಸ್‌ಗ್ ಒಂಜಾ ಬೇಗ

ಬಲಸ್‌ನಾಗಾಯೇ

(‘ಬಂಗ’ ಬಾಳೆ ಎಲೆಯ ತುದಿ ಭಾಗ / ಹಾಕುತ್ತಾರೆ / ದೇಯಿಗೆ ಊಟ ಬೇಗನೆ / ಬಡಿಸುವಾಗ)

ವ ಕೊಡಿ ಬಂಗ ಬಾರೆದಾವೋ

ಆ ಇರೆನೇ ಪಾಡೀಯಾ

ಆ ನುಪ್ಪು ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾವೋ

ಬಲಸಾನಾಗಾಯೇ

(‘ಬಂಗ’ ಬಾಳೆಯ ತುದಿ / ಎಳೆ ಹಾಕಿ / ಅನ್ನ / ಬಡಿಸುವಾಗ...)

ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಗೆ ಪ್ರಸವ ವೇದನೆ

ರ ಆಲಾ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಮೋನೇಡ್‌ಯೇ

ತೂಪೋಳು ಅಪ್ಪೇ ದೇಯಿ

ಒಂಜಿ ಕದರ್‌ರ್‌ಲಾ ನುಪ್ಪು ದೆತ್ತ್‌ದೇ

ಬಾಯಿಗ್ ದೀನಾಗಾಯೇ

ಕದರ್ : ತುತ್ತು; ನುಪ್ಪು : ಅನ್ನ

(ಅವಳು ಬಲ್ಲಾಳರ ಮುಖ / ನೋಡುತ್ತಾಳೆ ಮಾತೆ ದೇಯಿ / ಒಂದು ತುತ್ತು ಅನ್ನ / ಬಾಯಿಗೆ ಇಡುವಾಗ)

ವ ಒಂಜೀ ಕಾದೇ

ಆ ನುಪ್ಪು ದೆತ್ತ್‌ದೇ ಹಾಂ

ಆ ಬಾಯಿಗ ದೀನಾಗಾಲಾವೋ

ಆ ಬಲ್ಲಾಲನ್ ತೂದುಯೇ

(ಒಂದು ತುತ್ತು / ಅನ್ನ / ಬಾಯಿಗೆ ಇಡುವಾಗ / ಬಲ್ಲಾಳರನ್ನು ನೋಡಿ)

ರ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕನದುಕ್ಕಾನೇ ದೆಪ್ಪುಬೊಲು
ದೆಪ್ಪುಬೊಲಪ್ಪೆ ದೇಯಿ
ದಾನೆ ಉಲ್ಲಯಾ ದಾನೇ ಬಲ್ಲಾಲೆಂದ್
ಬಲ್ಲಾಲೆ ಕೇನೀದೇರೇ

(ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಾಳೆ / ಸುರಿಸುತ್ತಾಳೆ ಮಾತೆ ದೇಯಿ / ಏನಾಯಿತು, ಒಡೆಯ ಬಲ್ಲಾಳ / ಬಲ್ಲಾಳರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಒಂಜೇ ನುಪ್ಪು ಗೆತ್ತ್‌ದೇ ಯಾ
ಆ ಬಾಯಿಗ್ ದೀನಾಗಾವೋ
ಆ ಬಲ್ಲಾಲ್ ತೂದುದಾಲಾವೋ
ಆ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕನದುಕ್ಕಾಯೇ

(ಒಂದು ತುತ್ತು ಅನ್ನ / ಬಾಯಿಗೆ ಇಡುವಾಗ / ಬಲ್ಲಾಳರನ್ನು ನೋಡಿ / ಕಣ್ಣೀರು...)

ರ ಏರಾಪ್ಪೇ ದೇಯಿಯೇಂದೇ ಕೇನಿದೇರ್
ಉನ್ಲಾ ಉನ್ಲಾಂದ್‌ದ್
ರಡ್ಡೇ ಕೈಲಾ ನುಪ್ಪು ದೆತ್ತ್‌ದ್
ಬಾಯಿಗ್ ದೀನಾಗಾಯೇ

(ಓ ಮಾತೆ ದೇಯಿ, ಕೇಳುತ್ತಾರೆ / ಊಟಮಾಡು ಊಟಮಾಡು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಎರಡು ತುತ್ತು ಅನ್ನ ತೆಗೆದು / ಬಾಯಿಗೆ ಇಡುವಾಗ)

ವ ಏರಪ್ಪೇ ದೇಯಿಯೇ
ಆ ಉನ್ಲಾ ಉನ್ಲಾಂದ್‌ದೇ ಹಾಂ
ಆ ಪಂಡ್‌ದ್ ನುಪ್ಪು ದೆತ್ತ್‌ದೇ
ಆ ಬಾಯಿಗೇ ದೀನಾಗಾವೋ

(ಓ ಮಾತೆ ದೇಯಿ / ಊಟ ಮಾಡು ಊಟಮಾಡು / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅನ್ನ ತೆಗೆದು / ಬಾಯಿಗೆ ಇಡುವಾಗ...)

ರ ಓಂಜೀ ಗಂಜಿ ನುಪ್ಪುನೋ
ಪಿದಂಬೋ ದಕ್ಯೋಲು ಬಲ್ಲಾಲೇನ
ಎದಿರಿ ತೂನಾಗಾ ಬಲ್ಲಾಲೆ ದಾನೆಂದ್
ಕೇನೀದೇರಿಯೇ

ಪಿದಂಬು/ಪೆದಂಬು : ಹಿಂದಕ್ಕೆ
(ಒಂದು ತುತ್ತು ಗಂಜಿ ಅನ್ನ / ಹಿಂದೆ ಎಸೆಯುತ್ತಾಳೆ, ಬಲ್ಲಾಳನ / ಎದುರು, ನೋಡಿ ಬಲ್ಲಾಳ ಏನೆಂದು / ಕೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಒಂಜಿ ಕದೀರಿಲಾವೋ
ಆ ನುಪ್ಪೂ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಯಾ
ಆ ಪಿದಂಬು ದಕ್ಕ್‌ನಾಗಾವೋ
ಏರಪ್ಪೇ ದೇಯಿ ಪಂಡ್‌ದೇ
(ಒಂದು ತುತ್ತು / ಅನ್ನ ತೆಗೆದು / ಹಿಂದೆ ಎಸೆಯುತ್ತಾಳೆ / ಏನು ಮಾತೆ ದೇಯಿಯೆಂದು...)

ರ ಯೇನ್ ಪೆದ್ದ್‌ಬೇ ಪೆದ್ದುನಾ ಬಂಜಿ ಬೇನೇ ಆವೊಂದು
ಉಂಡು ಬಲ್ಲಾಲೆಂದ್ ಪನ್ನಾಗಾ
ಬೆಂದಿರಾ ಕೊಟ್ಯೊಡು
ಪೆದ್ದ್‌ಲಾ ಈಯೇ

ಬೆಂದಿರ ಕೊಟ್ಯ : ಬಚ್ಚಲ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ
(ನಾನು ಹೆರುತ್ತೇನೆ ನನಗೆ ಹೆರಿಗೆಯ ನೋವು ಬರುತ್ತಾ / ಇದೆಯೆಂದು ಬಲ್ಲಾಳರಿಗೆ ಹೇಳುವಾಗ / ಬಚ್ಚಲ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ / ಹೆರಿಗೆ ಮಾಡು ನೀನು)

ವ ಯಾನ್ ಪೆದ್ದುಬೆಯೇ
ಬಲ್ಲಾಲೆ ಪನ್ನಾಗೋ ಆ
ಆ ಎಂಕ್ ಪೆದ್ದರೆಂಡುಲಾವೋ
ಬೆಂದಿರೆ ಕೊಟ್ಯ ಪಂಡೇರೇ
(ನಾನು ಹೆರುತ್ತೇನೆ, / ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಹೇಳುವಾಗ / ನನಗೆ ಹೆರಿಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿದೆ, / ಬಚ್ಚಲ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡು, ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ರಾಮ ಕಾಲಾನೇ
ಅಂದೇಯೇ ಉಲ್ಲಾಯ ಬೆಂದ್‌ರಾಲಾ
ಕೊಟ್ಯಾಡ್ ಪೆದ್ದೇಡಾ
ಈರೆ ಜಾಲಾಡ್ಡಿ ಗೌಂಡೀ ಪನಯೇರಾ

ಜಾಲ್ : ಅಂಗಳ; ಗೌಂಡಿ : ಚಾಕರಿದ / ಊಳಿಗದ ದಾಸಿ

(ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ / ಓ ಒಡೆಯರೇ, ಬಚ್ಚಲ / ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆತ್ತರೆ / ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಚಾವಡಿ ಗುಡಿಸುವ ಊಳಿಗದವಳೆಂದು ಜನರು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೇ)

ವ ರಾಮ ಕಾಲಾನೇಯಾ
ಆ ಬೆಂದ್‌ರಾಲಾ ಕೊಟ್ಯಾಡ್‌ಯಾ
ಆ ಪೆದ್ದೆಡಾ ಯಾನ್‌ಲಾವೋ
ಆ ಅರಸು ಗೌಂಡಿಯೇ

(ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ / ಬಚ್ಚಲ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ / ಹೆತ್ತರೆ ನಾನು / ಅರಸರ ದಾಸಿಯೆಂದು...)

ರ ಏರಜೇ ಬರಿಕೇದಾವೋ
ಮರ್ಯೇದಿ ಪೋವು ಎನ್ನಾ
ದಾನೆ ದಾಲಾವೊಂಜೇ ಪನ್ತರ್ ಬಲ್ಲಾಲೇ
ನಾಲ್ ಜನನೇಯೇ

(ಏರಜೆ ಬರ್ಕಿಯ / ಗೌರವ ಹೋಗುತ್ತದೆ ನನ್ನ, / ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಬಲ್ಲಾಳ / ಕೆಲವು ಜನರನ್ನು...)

ವ ಏರಪ್ಪೆ ದೇಯಿ ಈಯೇ ಹಾಂ
ಯಾನ್ ಪದ್ಯಾಡಾಲಾವೋ
ಯಾನ್ ಒಂಜಿಲಾಯೇ
ಪನ್ತೇರ್ ಬಲ್ಲಾಲ್‌ಯೇ

(ಓ ತಾಯಿ ದೇಯಿ ನೀನು... / ನಾನು ಹೆತ್ತರೆ.../ ನಾನು... / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಬಲ್ಲಾಳರು)

ರ ಒಂಜಾ ಒಕ್ಕೆಲಡೀನೀಯೇಯಾ
ಲಕ್ಕದೆರ್ ಬಲ್ಲಾಲ್
ಒಂಜಾ ಒಕ್ಕೆಲಡಿಕ್ಕೇಯೇ
ದೇಯಿನ್ ಲೆತೋನೂದೋ
(ಒಂದು ಒಕ್ಕಲು / ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ ಬಲ್ಲಾಳರು / ಒಕ್ಕಲು ಮನೆಗೆ / ದೇಯಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು...)

ವ ಒಂಜಾ ಒಕ್ಕೇಲಾಡಿಯೇ ಯಾ
ಲಕ್ಕಾದೇರ್ ಯಾ
ಆ ದೇಯಿನೇ ಒಂಜಿ ಲಕ್ಕಾದೇ
ಆ ಬೆಂದಿರಾ ಕೊಟ್ಯಾಡೇ
(ಒಂದು ಒಕ್ಕಲು / ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ / ದೇಯಿ, ಎಬ್ಬಿಸಿದ ಒಕ್ಕಲ / ಬಚ್ಚಲ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ...)

ರ ಎಣ್ಣೆಕೊರ್ರ ಮದೊಲಿನೀಯೇ ಲೆಪ್ಪಾದೇರ್‌ಯೇ
ದೇಯಿಗ್ ನೇಲೆದ
ಬಲ್ಲ್ ಪಾಡಾದ್
ಬಂಜಿಗ್ ಎಣ್ಣೆ ಪೂಜೀದೇರೇ

ನೇಲೆ/ನೇಲ್ ಬಲ್ಲ್ : ಪ್ರಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಿಣಿಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನೇತುಹಾಕಿದ ಹಗ್ಗ
(ಎಣ್ಣೆ ಸವರಿಸಲು ಮದೋಲಿ ಸೂಲಗಿತ್ತಿಯನ್ನು ಕರೆಯಿಸುತ್ತಾರೆ / ದೇಯಿಗೆ ಹಿಡಿಯಲು ಹಗ್ಗ ನೇತುಹಾಕುತ್ತಾರೆ / ಸೂಲಗಿತ್ತಿ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಸವರುತ್ತಾಳೆ)

ವ ಒಂಜಿ ಒಕ್ಕೇಲಾಡೇ
ಆ ಲಕ್ಕಾದೇಲಾವೋ
ಆ ದೇಯಿಗ್ ನೇಲಲೇ
ಪಾಡದೇರ್‌ಲಾಯೇ
(ಒಂದು ಒಕ್ಕಲು / ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ / ದೇಯಿಗೆ ಹಿಡಿಯಲು ಹಗ್ಗ / ನೇತಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಒಡೆಯರು)

ಸೇಜ್ಜ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಬಲ್ಲಾಳನ ಆಶ್ವಾಸನೆ

ರ ಬಂಜಿಗ್ ಪೂಜೇರ್‌ಯೇ

ದಾಲಾ ಪನ್‌ತ್ತೇರ್ ಬಲ್ಲಾಲ್

ನಿನ್ನಾ ಬಂಜಿಡ್‌ಯೇ ಇತ್ತಿ ಬಾಲೆಗ್

ಸೇಜ್ಜ ಕೊರ್ಪೆಂದೇರೇ

(ದೇಯಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸೂಲಗಿತ್ತಿ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಾಳೆ / ಬಲ್ಲಾಳರು ಆಗ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ನಿನ್ನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿರುವ ಮಗುವಿಗೆ / ಸನ್ಮಾನ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು)

ವ ಸೇಜ್ಜ ಪನ್‌ತ್ತೇರ್‌ಯೇ

ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಗಾಯೇ

ಈಯಾ ಪೆದ್ಯಡಾಲಾವೋ

ನಿನ್ನ ಬಂಜಿಡ್‌ತ್ತಿನಾವೋ

(ಸನ್ಮಾನ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಗೆ / ನೀನು ಹೆತ್ತರೆ / ನಿನ್ನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿರುವ...)

ರ ಆಣ್ ಪೆದ್ಯಾಡಾ

ಉತ್ತರದ ಕಂಬೂಲಾ

ಪೊಣ್ಣು ಪೆದ್ಯಡ ನಿಕ್ಕ್‌ಯೇ

ಸೇಜ್ಜ ಕೊರ್ಪೆಂದೇರೇ

(...ಗಂಡು ಮಗು ಹೆತ್ತರೆ / ಉತ್ತರದ ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆ / ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ಹೆತ್ತರೆ ನಿನಗೆ / ಸನ್ಮಾನ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಆಣ್ ಪೆದ್ಯಾಡಾವೋ

ಆ ಉತ್ತರ ಕಂಬೂಲಾವೋ ಹಾಂ

ಆ ಕೊರ್ಪೆ ಪಂಡೇರಿಯಾವೋ

ಆ ಪೊಣ್ಣೊ ಪೆದ್ಯಾಡಾಯೇ

(ಗಂಡು ಮಗು ಹೆತ್ತರೆ / ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆ / ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ಹೆತ್ತರೆ...)

ರ	ರಾಮ ಕಾಲಾನೇಯೇಯಾ
ಉಲ್ಲಾಯೆ ಬಲ್ಲಾಲ್
ಕೇನ್‌ದೆರ್‌ಯೇ ದೇಯಿನಾ ಬಂಜೀಗ್ ಒಂಜಾ
ಎಣ್ಣೇ ಪೂಜಿನಾಗಾಯೇ
(ಆತಂಕದಿಂದ / ಒಡೆಯ ಬಲ್ಲಾಳ / ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, ದೇಯಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ / ಎಣ್ಣೆ ಸವರಿಸುವಾಗ)

ವ	ರಾಮ ಕಾಲಾನೇಯೇ
ಉಲ್ಲಾಯೆ ಬಲ್ಲಾಲ್ ಹಾಂ
ಆ ದೇಯಿಡಾ ಪನ್ಪೇರೇ
ಬಂಜಿಲ ಎಣ್ಣೇಯೇ
(ಆತುರದಿಂದ / ಒಡೆಯ ಬಲ್ಲಾಳ / ದೇಯಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸವರಿಸಿದ ಎಣ್ಣೆ...)

ರ	ಎಣ್ಣೇ ಪೂಜ್‌ನಾಗ
ಒಂಜೀ ರಡ್ಡ್ ಎಣ್ಣೆ ಬುಡ್ನಾಗಾ
ದೇಯಿನಾ ಬಂಜೀಡೇ ರಡ್ಡ್ ಕಬರಾದ್
ಪೋಪುಂಡು ಪನ್ನಾಗಾಯೇ

ಕಬರ್ :	ಕವಲು
(ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚುವಾಗ / ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಎಣ್ಣೆ ಬಿಡುವಾಗ / ದೇಯಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಎಣ್ಣೆ ಎರಡು ಕವಲಾಗಿ / ಹೋಗುತ್ತದೆ ಹೇಳುವಾಗ...)

ವ	ಒಂಜಿ ಪತ್ತ್ ಎಣ್ಣೆಲಾವೋ
ಆ ದೇಯಿ ಬಂಜಿಗ್‌ಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಪೂಜಿನಾಲಾಗಾವೋ
ಆ ರಡ್ಡ್ ಕಬರಾದೇ
(ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಎಣ್ಣೆ / ದೇಯಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ / ಸುರಿದಾಗ / ಎರಡು ಕವಲಾಗಿ...)

(ಟಿಪ್ಪಣಿ: 'ಕದ್‌ರ್ ನಡ್ಪುನು'-ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಕ್ಕಳು ಇವೇಯೋ ಎಂದು ನೋಡಲು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದು. ಬತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕುಳಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಅದರ ಮೇಲೆ ಎಣ್ಣೆ ಸುರಿದಾಗ ಎಣ್ಣೆ ಎರಡು ಭಾಗವಾಗಿ ಕೆಳಗಿಳಿದರೆ ಎರಡು ಮಕ್ಕಳೆಂದೂ, ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ಕೆಳಗಿಳಿದರೆ ಒಂದೇ ಮಗುವೆಂದೂ ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು-ತುಳು ನಿಘಂಟು)

ರ ರಾಮ ಕಾಲಾನೇ ಪರ್ಮಲೆಯೇ
ಬಲ್ಲಾಲ್ ಕೇನಿದೇರೇ
ದೇಯಿ ಪೆದ್ಯೋಲಾ ಪೆದ್ಯೋಲಾ ಪಂಡ್‌ದ್
ಇರ್ವರಾ ಕೇನೀದೇರ್ ಯೇ

(ಆತುರದಿಂದ ಪರ್ಮಲೆ / ಬಲ್ಲಾಳರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ / ದೇಯಿ ಹೆತ್ತಾಳೋ ಹೆತ್ತಾಳೋ ಎಂದು / ಎರಡು ಸಲ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಏರಿಯ ಬಲ್ಲಾಲೇಲಾವೋ
ಕೇನೀದೇರೇಯಾ
ಆ ದೇಯಿ ಪೆದ್ಯೋಲದೇ
ಆ ಪೆದ್ಯೋಲಾ ಪೆದ್ಯೋಲಂದ್‌ದೇ

(ಬಲ್ಲಾಳ / ಕೇಳುತ್ತಾರೆ / ದೇಯಿ ಹೆತ್ತಾಳೋ / ಹೆತ್ತಳೋ ಎಂದು)

ರ ದೇವಿನಾ ಬಂಜೀಡ್‌ಯೇ
ರಡ್ಡ್‌ಯೇ ಬಾಲೆಲುಲ್ಲಾಂದೇ
ಪನ್ತೇರ್ ತನ್ನಾ ಸಗ್ಮಲೆ ಮೊಂಡ್ಜೋವೋ
ಪನ್ನಾಗಾ ಉಲ್ಲಾಯಾಯೇ

ಸಗ್ಮಲ್/ಸಗ್ಮಾಲ್/
ತಗ್ಮಲ್ : ಕೆಲಸದ; ಮೊಂಡ್ಜೋವು : ಹೆಂಗಸರು

(ದೇಯಿಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ / ಎರಡು ಮಕ್ಕಳಿವೆ / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಕೆಲಸದ ಹೆಂಗಸರು / ಅವರು ಹೇಳುವಾಗ, ಓ ಒಡೆಯರೇ)

ವ ದೇವಿನಾ ಬಂಜಿಡ್‌ಲಾವೋ

ರಡ್ಡ್ ಬಾಲೆಲು ಹಾಂ

ಆ ಉಲ್ಲಾ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾವೋ

ಆ ಪಂಡೇರಿಗೇಯೇ

(ದೇಯಿಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ / ಎರಡು ಮಕ್ಕಳಿವೆ / ಇವೆಯೆಂದು / ಹೇಳಿದರಂತೆ)

(ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಕೋಟಿ ಮತ್ತು ಚೆನ್ನಯರ ಜನನದ ವೃತ್ತಾಂತ 'ಬಂಟೆರೆ ಸಂದಿ' ಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ.)

* * * * *

ಅಧ್ಯಾಯ - 6
ಬಂಟೆರೆ ಸಂದಿ

ಕೋಟಿ, (ಕುಜುಂಬ ಕಾಂಜ), ಮತ್ತು ಚೆನ್ನಯರನ್ನು 'ಬೈದೆರ್ಲು' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೋಟಿ ಮತ್ತು ಚೆನ್ನಯರು 'ಬಂಟೇರ್'.

ತುಳು ನಿಘಂಟಿನಲ್ಲಿ 'ಬಂಟೆರ್' (ತುಳು) ಪದಕ್ಕೆ ಸೈನಿಕರು, ಭಟರು ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಳಗಿದವರು. ಆದಕಾರಣ ಅವರನ್ನು 'ಬಂಟೇರ್ ಬೈದೆರ್ಲು' (ಬೈದ / ಬಿಲ್ಲವ ಜನಾಂಗದ ಯೋಧರು) ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಪದ್ಧತಿ.

'ಬಂಟೆರೆ ಸಂದಿ'ಯಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಜನನ ಹಾಗೂ ಅವರ ಬಾಲ್ಯದ ವಿವರಣೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ತಾಯಿ, ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ, ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳನ ಕಾಲಿಗೆ ಮದ್ದು ಮಾಡಲು ಹೋಗುವಾಗ ತುಂಬಿ ಗರ್ಭಿಣಿ. ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವ ಸಮಯ ಪ್ರಸವ ವೇದನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳ ಅವನ ಬೀಡಿನಲ್ಲಿ ಹೆರಲು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ ಪರ್ಮಲೆ ಬೀಡಿನಲ್ಲಿ ಹೆರಲು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಬಲ್ಲಾಳ ಬೀಡಿನ ಒಂದು ಒಕ್ಕಲನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೆರಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವಳು ಅವಳಿ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಜನನ ನೀಡುತ್ತಾಳೆ.

ಮಕ್ಕಳ ನಾಮಕರಣದ ಮುಂಚೆಯೆ ಅವಳು ತೀರಿಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಅವರ ತಂದೆ ಕಾಂತಣ ಬೈದನೂ ಕೂಡಾ ದೈವವಶನಾಗಿರಬಹುದು. ತಬ್ಬಲಿಯಾದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಲ್ಲಾಳ ಪರ್ಮಲೆ ಚಾವಡಿಗೆ ಕೊಂಡುಹೋಗಿ, ಮಕ್ಕಳ ಮಾವ ಸಾಯನ ಬೈದನನ್ನು ಪರ್ಮಲೆ ಬೀಡಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಹುಟ್ಟಿದ ಹದಿನಾರನೆಯ ದಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪರ್ಮಲೆ ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಹಾಕುವ ಆಚರಣೆ ಜರಗುತ್ತದೆ. ಕೋಟೇಶ್ವರ ದೇವರನ್ನು ನೆನೆದು ಮೊದಲು ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿಗೆ ಕೋಟಿಯೆಂದೂ; ಚೆನ್ನಕೇಶವ

ದೇವರನ್ನು ನೆನೆದು ನಂತರ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿಗೆ ಚೆನ್ನಯನೆಂದೂ ಬಲ್ಲಾಳ ಹೆಸರಿಡುತ್ತಾನೆ.

ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಯನ ಸಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಮಕ್ಕಳ ಲಾಲನೆ ಪಾಲನೆಗೆ ಬೀಡಿನಿಂದ ದನ, ಎಮ್ಮೆ, ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಿಮುಡಿ ಬಲ್ಲಾಳ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

ಸಾಯನ ಬೈದ ಮತ್ತು ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಸೊನ್ನೆ ಸೋಮು ಬೈದೆದಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಬೆಳೆದಾಗ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆಂದು ಮಕ್ಕಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸಾಯನ ಬೈದ ಆಟಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು : 'ಕಂಡ್ಜೆವುದ ಕುರುಂಟು' 'ಪಲ್ಲೆದ ಪೈ ಮುಡಿ' ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

ಆಟ ಆಡಲು ಹೋದಾಗ ಆಟದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಯಂತನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರಿಗೆ ಜಗಳ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ಬುದ್ಯಂತನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೊಡೆದು ಓಡಿಸುತ್ತಾರೆ; ಅವರು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬುದ್ಯಂತನಿಗೆ ದೂರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಬುದ್ಯಂತ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರಿಗೆ ಹೊಡೆದು ಅವರು ಆಟದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದ 'ಕಂಡ್ಜೆವುದ ಕುರುಂಟು' ಮತ್ತು 'ಪಲ್ಲೆದ ಪೈ ಮುಡಿ' ಬಲತ್ಕಾರದಿಂದ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮಾಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ಘಟನೆ ಮುಂದೆ ಬುದ್ಯಂತನ ಕೊಲೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಕಥೆ 'ಬುದ್ಯಂತ ಬೀರ'ದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ.

* * * * *

ಅವಳಿ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಜನನ :

ರ ಆತ್ಯೆ ಪೊರ್ತುಗೋ ದೇಯಿಯೇ ರಡ್ಡ್ ಆಣೀಲಾ
ಬಾಲೆಲೆನೋಂಜಾ
ಬೇಗಾ ದಾನೆ
ಪೆದ್ದುದೊಲುಲ್ಲಾಯಾವೋ
(ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ದೇಯಿ ಎರಡು ಗಂಡು / ಮಕ್ಕಳನ್ನು / ಕೂಡಲೇ / ಹೆರುತ್ತಾಳೆ ಒಡೆಯರೇ)

ವ ಆತ್ಯೆ ಪೊರ್ತುಗೋ
ದೇಯಿ ಬೇಗಾವೋ
ಆ ರಡ್ಡ್ ಬಾಲೆಲೇನೇ
ಪೆದ್ದ್ನಾಗಾಯೇ

(ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ / ದೇಯಿ ಕೂಡಲೇ / ಎರಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು / ಹೆರುವಾಗ)

ರ ರಡ್ಡ್ ಆಣೀಲಾ ಬಾಲೇಲೇನೇ
ಪೆದ್ಯೋಲು ಪೆದ್ಯೋಲುಲ್ಲಾಯ
ಪಂತೇರೇ ಒಂಜಾ ಬಲ್ಲಾಲೇಗೇ
ಪನ್ನಾಗುಲ್ಲಾಯೇ

(ಎರಡು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು / ಹೆತ್ತಳು ಹೆತ್ತಳು ಒಡೆಯರೇ / ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಬಲ್ಲಾಳರಿಗೆ / ಹಾಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಒಡೆಯರು...)

ವ ರಡ್ಡ್ ಬಾಲೇಲೇನೇಯೇ ಹಾಂ
ಪೆದ್ದ್‌ನಾಗಾವೋ ಹಾಂ
ಆ ಏರ್ ಉಲ್ಲಾಯಾವೋ
ಬಲ್ಲಾಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಯೇ

(ಎರಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು / ಹೆತ್ತಾಗ / ಓ ಒಡೆಯ / ಬಲ್ಲಾಳರೇ ಎಂದು)

ರ ರಡ್ಡ್ ಬಾಲೇಲೇನೇಯಾ
ಪೆದ್ಯೋಲ್ ಪನ್ನಾಗಾ
ಒಂಜಾ ಪೂವೋಲೋ ಕುತ್ತೇರೇ
ಬೊಂಡಾ ಕುಡತ್ತೆರಿಗೆಯೇ

ಪುವೊಲು : ಹೊಕ್ಕುಳು

(ಎರಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು / ಪೆತ್ತಳು ಹೇಳುವಾಗ / ಹೊಕ್ಕುಳು ಕತ್ತರಿಸಿ / ಸೀಯಾಳ ತೂತು ಮಾಡಿದರಂತೆ)

ವ ರಡ್ಡ್ ಬಾಲೇಲೇನೇಯೇ
ಆ ಪದ್ದ್‌ನಾಗಾವೋ ಆ
ಆ ಪೂವೋಲು ಕುತ್ತೇರಿಲಾವೋ
ಹಾಂ ಬೊಂಡಾ ಕೊಡತ್ತ್‌ದೇ

(ಎರಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು / ಹೆತ್ತಾಗ / ಹೊಕ್ಕುಳು ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ / ಸೀಯಾಳ ತೂತು ಮಾಡಿ...)

ರ ಬೊಂಡಾ ಕೊಡತ್ತೇರೀಯೇ
ಸುದ್ದಾ ಮಲ್ಪಾದೇರೇ
ದಾಲಾ ಬಾಲೇನೇ ಪಾಲೇಡ್
ಒಂಜಾ ಜೆಪುಡನಾಗಾಯೇ

ಸುದ್ದ ಮಲ್ಪುನು : ಮೈಲಿಗೆ (ಅಮೆ, ಸೂತಕ) ತೆಗೆಯುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಿಯೆ

(ಸೀಯಾಳ ತೂತು ಮಾಡಿ / 'ಸುದ್ದ' ಮಾಡುತ್ತಾರೆ / ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಡಿಕೆ ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿ / ಮಲಗಿಸುವಾಗ...)

ವ ರಡ್ಡ್ ಬಾಲೇಲೇನೇಯೇ
ಪಾಲೆಲಿಲಾವೋ ಆ
ಆ ಜೆಪುಡಾನಾಗಾಲಾವೋ
ಉಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್‌ಯೇ

(ಎರಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು / ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿ / ಮಲಗಿಸುವಾಗ / ಇದೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ...)

ರ ಆಣ್ ಬಾಲೇಲೇನೇಯಾ
ಇದ್ಯನತ್ತ್‌ಂದೇರೇ
ಪೆದ್ದ್ ಪುಟ್ಟೂದೋ ಮೂಜೆಡ್ ಮುಚ್ಚಿಲಮೆ
ಒಂಜಾ ಮಲ್ಲಪಾದೇರೇ

ಮುಚ್ಚಿಲಮೆ : ಹೆರಿಗೆಯ ಮೂರನೆಯ ದಿನದ ಸೂತಕ

(ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು / ಇರಲಿಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಹೆರಿಗೆಯ ಮೂರನೆಯ ದಿನದ ಸೂತಕ ತೆಗೆಯುವ ವಿಧಿ / ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ)

ವ ರಡ್ಡ್ ಬಾಲೇನೇಯೇ
ಪೆದ್ದ್ ಪುಟುದು ಆ
ಆ ಮೂಜೇಡ್‌ಲಾಯೇ
ಮುಚ್ಚೀಲಮೆ ಮಲ್ಪದೇರೇ

(ಎರಡು ಮಕ್ಕಳು / ಹೆರಿಗೆಯ / ಮೂರರಲ್ಲಿ / ಮೂರನೆಯ ದಿನದ ಸೂತಕ ತೆಗೆಯುವ ವಿಧಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ)

ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಯ ಮೃತ್ಯು

ರ ಏಳೇಡ್ ಏಳೆನಮೆನಾಂಡೇಯೇ
ಮಲ್ಪಾನಾಗಾಯೇ
ಪತ್ತ್ ಪದಿನಾಜಿ ದಿನೋಡ್ದ್ ದುಂಬೋ
ದೇಯಿ ಬೈದೇದಿಯೇ

ಏಳೆನಮೆ : ಹೆರಿಗೆಯ ಏಳನೆಯ ದಿನದ ಸೂತಕ

(ಹೆರಿಗೆಯ ಏಳನೆಯ ದಿನದ ಸೂತಕ ತೆಗೆಯುವ ವಿಧಿ / ಮಾಡುವಾಗ / ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ದಿನದಲ್ಲಿ / ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ)

ವ ಏಳ್ ಏಳನಮೇಯೇ
ಮಲ್ಪಾದೇರೀಯಾ
ಆ ಪತ್ತ್ ಪದಿನಾಜೀಯೇ
ಆ ದಿನತ್ತಾ ಆನೀಯೇ

(ಹೆರಿಗೆಯ ಏಳನೆಯ ದಿನದ ಸೂತಕ ತೆಗೆಯುವ ವಿಧಿ / ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ / ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು / ದಿವಸ ಆಗುವಾಗ)

ರ ಬಾಲೆಲೆನ್ ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಡೇ ಪಾಡೋಡು ಪನ್ನಾಗಾ
ಬಾಲೆದ ಅಮೆ ಕುಂಟೂನೋ
ಅರ್ದರ ಪೋಯಿನಾ ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ
ಒಂಜಾ ಸೈದೋಳೋ

ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಡ್ ಪಾಡುನು : ಮಗುವನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ನಾಮಕರಣದ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುವುದು; ಅಮೆ ಕುಂಟು : ಶಿಶುಗಳ ಹೊಲಸು ಬಟ್ಟೆ

(ಮಕ್ಕಳ ತೊಟ್ಟಿಲ ಆಚರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಹೇಳುವಾಗ / ಮಕ್ಕಳ ಹೊಲಸು ಬಟ್ಟೆ / ತೊಳೆಯಲು ಹೋದ ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ / ದೈವಾಧೀನಳಾಗುತ್ತಾಳೆ)

ವ ದಾಲಾ ದಾನಿಲಾವೋ
ಬಾಲೆ ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಯಾ
ಆ ಮಲ್ಪೊಡ್ಡಾ ದುಂಬೋಲಾವೋ
ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಯೇ
(ಏನು ದುರ್ಗತಿ! / ಮಕ್ಕಳ ತೊಟ್ಟಿಲ ಆಚರಣೆ / ಮಾಡುವ ಮುಂಚೆ / ದೇಯಿ ಬೈದೇದಿ...)

ಮಕ್ಕಳ ನಾಮಕರಣ

ರ ದೇಯಿ ಬೈದೇದಿ ಸೈನಾಗಾ
ಸಮ್ಮಲೆ ಸಾಯಾನೇ
ದೇಯಿನಾ ಮೆಗ್ಗೆಲಾವೋ ಬರ್ಪೆ
ಅಂದೇಯೇ ಬಲ್ಲಾಲೇ ದೇಯಿ ಸೈತೋಲೋ
(ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ ಸತ್ತಾಗ / ಮಕ್ಕಳ ಸೋದರಮಾವ ಸಾಯನ / ದೇಯಿಯ ತಮ್ಮ ಬರುತ್ತಾನೆ / ಓ ಬಲ್ಲಾಳರೆ, ಹೌದೇ ದೇಯಿ ತೀರಿಹೋದಳೇ)

ವ ಆ ದೇಯಿ ಬೈದೇದೇ
ಆ ಸೈನಾಗಾಯೇ
ಆ ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿನಾವೋ
ಮೆಗ್ಗೆದಾಲಾಯೇ
(ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ / ಸತ್ತಾಗ / ಅವಳ / ತಮ್ಮ)

ರ ಪರ್ಮಲೆ ಚಾವಾಡೀಗೇಯೇ
ಪೋದು ಪನ್ನಾಗ
ಅಂದಾ ಸಾಯಾನಾ ಅಂದಾ ಸಾಯಾನಾ
ದಾಲಾ ಬಾಲೇಲೇಗೇ
(ಪರ್ಮಲೆ ಚಾವಡಿಗೆ / ಹೋಗಿ ಹೇಳುವಾಗ / ಓ ಸಾಯನ ಓ ಸಾಯನ / ಏನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ...)

ವ ದಾಲಾ ಆಲಾವೋ
ಆ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಚಾವಡೀಗೇ ಹಾಂ
ಆ ಪೋವನಾಗಾಲಾಯೇ
ಪೋಲಾ ಸಾಯನಿಂದೇ
(ಅವನು / ಬಲ್ಲಾಳರ ಚಾವಡಿಗೆ / ಹೋದಾಗ / ಹೋಗು ಸಾಯನ...)

ರ ಬಾಕ್ಯಾರಾ ಕಟ್ಟಾಪುನಿತ್ತಾವೋ
ಬಲತ್ತಾ ಪಿಲ ಒಂಜಾ
ಮರ ನೂಕಾದ್ ಈ ಒಂಜಿ ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಡ್
ರಡ್ಡ್ ಅದೇನೇಯೇ

ಪಿಲ/ಪೆಲ/
ಪೆಲತ್ತ ಮರ : ಹಲಸಿನ ಮರ; ಅದೆ : ಭಾಗ
(ಬಾಕ್ಯಾರು ಗದ್ದೆಯ ಹುಣಿಯಲ್ಲಿರುವ / ದೊಡ್ಡ ಹಲಸಿನ / ಮರ ಕಡಿಸಿ ಒಂದು ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ / ಎರಡು ಅಂಕಣ...)

ವ ಬಾಕ್ಯಾರಾ ಕೋಡಿಡ್‌ಯೇ
ಆ ಬಲಾ ಪಿಲತ್ತಾಮರವ್ವೋ
ಆ ನೂಕಾದ್‌ಲಾವೋ
ಆ ಒಂಜಿಲ ತೊಟ್ಟೀಲ್‌ಡ್‌ಯೇ
(ಬಾಕ್ಯಾರು ಗದ್ದೆಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿರುವ / ದೊಡ್ಡ ಹಲಸಿನ ಮರ / ದೂಡಿ / ಒಂದು ತೊಟ್ಟಿಲಿನಲ್ಲಿ...)

ರ ಒಂಜಿ ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ದೇಯಾ
ರಡ್ಡ್ ಅದೆ ಮಲ್‌ತ್‌ದ್
ಪರ್ಮಲೆ ಚಾವಾಡೀಡ್ ಬಾಲೆಲೆಗ್ ದಾಲಾವೋ
ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಡ್ ಪಾಡೋಡುಯೇ
(ಒಂದು ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ / ಎರಡು ಭಾಗ ಮಾಡಿ / ಪರ್ಮಲೆ ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ / ಮಕ್ಕಳನ್ನು / ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು)

ವ ದಾಲಾ ಆಲಾವೋ
ಆ ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಗೇ ಹಾಂ
ಆ ರಡ್ಡ್ ಅದೆ ಮಲ್‌ತ್‌ದ್‌ಯೇ
ಬಾಲೆಲೆನ್ ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಡ್‌ಯೇ
(ಹೀಗೆ / ಒಂದು ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ / ಎರಡು ಅಂಕಣ ಮಾಡಿ / ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ...)

ರ ಏರಿಯಾ ಸಾಯಾನಾ
ಏರ್ ಸಾಯನಾ
ನಿನ್ನಾ ದಾಲಾ ಪಲಿದೀ ಜೋಕುಲೇಗ್
ಪುದರ್ ದೀಲಾಂದೇರೆ
(ಓ ಸಾಯನ / ಓ ಸಾಯನ / ನಿನ್ನ ಅಕ್ಕನಮಕ್ಕಳಿಗೆ / ಹೆಸರಿಡು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಏರಿಯಾ ಸಾಯಾನಾವೋ
ಏರಿಯಾ ಸಾಯನಾವೋ
ಆ ನಿನ್ನಾ ಪಲ್ದೀನಾವೋ
ಆ ಜೋಕುಲೇಗ್‌ಯೇ
(ಓ ಸಾಯನ / ಓ ಸಾಯನ / ನಿನ್ನ ಅಕ್ಕನ / ಮಕ್ಕಳಿಗೆ...)

ರ ಆಲಾ ಅಂದೇ ಉಲ್ಲಾಯಾ
ಪುಟ್ಟಿ ಪುಲೋಟ್ಟೋ
ಈರೇ ಬೂಡೂಡೋ ಚಾವಾಡೀಡ್
ಇತ್ತಿ ಬಾಲೇಲೇಗೇಯೇ

ಪುಟ್ಟಿಪುಲ : ಹೆತ್ತ ಸ್ಥಳ
(ಓ ಒಡೆಯರೇ / ಹೆತ್ತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ / ನಿಮ್ಮ ಬೀಡಿನ ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ / ಇದ್ದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ...)

ವ ಏರ್ ಅಂದೇ ಉಲ್ಲಾಯಾವೋ
ಆ ಈರೇ ಚಾವಾಡೀಡೇ ಹಾಂ
ಆ ಪುಟ್ಟಿ ಪುಲಾಟ್ಟೇಲಾವೋ
ಇತ್ತೀ ಬಾಲೇಲೇಗೇ

(ಓ ಒಡೆಯರೇ / ನಿಮ್ಮ ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ / ಹುಟ್ಟಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ / ಇರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ...)

ರಯಾನ್

ಎಂಚಾಲಾ : ಪುದಾರ್‌ಯೇ ದೀಪೂನು ಪಂಡೇರೇ
ಈರ್ ದೀಲೇ ಉಲ್ಲಾಯ
ಈರೆ ದೀನಾ ಪುದಾರ್‌ಯೇ
(ನಾನು ಹೇಗೆ / ಹೆಸರಿಡುವುದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ನೀವು ಹೆಸರಿಡಿ ಒಡೆಯರೇ / ನೀವಿಟ್ಟ ಹೆಸರು...)

ವ ಏರ್ ಯಾನ್‌ಲಾವೋ
ಆ ಎಂಚಾ ಪುದರ್ ಹಾಂ
ಆ ದೀಪುನು ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾವೋ
ಆ ಕೇನ್ನಾಗಾಂದೇಯೇ
(ನಾನು / ಹೇಗೆ ಹೆಸರು / ಇಡುವುದೆಂದು / ಕೇಳುವಾಗ, ಒಡೆಯರೇ)

ರ ಈರ್ ದೀ ಪುದಾರ್‌ಯೇ
ಸೂರ್ಯ ಚಂದೀರಾ
ಕಾಲಾ ಮುಟ್ಟೋಗವೋ ಮೆರೆದ್ ಬರುವುಯೇ
ಅವ್ವೇ ಬಾಲೇಲೇಗೇ
(ನೀವಿಟ್ಟ ಹೆಸರು / ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರಿರುವ / ತನಕ ಮೆರೆದು ಬರುವುದು / ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ)

ವ ಈರ್ ದೀ ಪುದಾರ್‌ಯೇಯಾ
ಆ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರಾವೋ ಆ
ಆ ಕಾಲಾ ಮುಟ್ಟೋಗೋ
ಮೆರ್‌ದ್ ಬರು ಪಂಡೇರೇ
(ನೀವಿಟ್ಟ ಹೆಸರು / ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರಿರುವ / ತನಕ / ಮೆರೆದು ಬರಬಹುದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಕಟ್ಟೇರಿಯೇ
ಪತ್ತ್ ಪದಿನಾಜಿ
ದಿನತ್ತಾ ಆನಿಲಾ ಬಾಲೆಲೆ ಪುದಾರ್
ದೀಯೇರ್ ಉಲ್ಲಾಯೇಯೇ
(ತೊಟ್ಟಿಲು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ / ಹತ್ತು ಹದಿನಾರನೆಯ / ದಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಸರು / ಇಡುತ್ತಾರೆ ಒಡೆಯರು)

ವ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದಾಲಾವೋ
ಆ ಪತ್ತ್ ಪದಿನಾಜಿಯಾ
ಆ ದಿನತ್ತಾ ಆನಿಲಾವೋ
ಆ ಪುದರ್ ದೀತೇರೇ
(ತೊಟ್ಟಿಲು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ / ಹತ್ತು ಹದಿನಾರನೆಯ / ದಿನ / ಹೆಸರಿಡುತ್ತಾರೆ)

ರ ಬಾಲೆಲೆ ಸೊಂಟೋಗೋ
ಒಕ್ಕನೂಲು ಕಟ್ಯೆರ್
ದುಂಬು ಪುಟ್ಟಿನಾ ಬಾಲೆ ಒವ್ವೋ ಸಾಯನ
ಕೇಂಡೇರೇ

ಒಕ್ಕನೂಲು : ಉಡಿದಾರ
(ಮಕ್ಕಳ ಸೊಂಟಕ್ಕೆ / ಉಡಿದಾರ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ / ಮೊದಲು ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗು ಯಾವುದು ಸಾಯನ / ಕೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಬಾಲೆಲೆ ಸೊಂಟ್ಟೋಗೋ
ಆ ಒಕನೂಲು ಕಟ್ಟೇರಿಯಾ
ಆ ದುಂಬುಲ ಪುಟ್ಟಿ ಬಾಲೇಲಾವೋ
ಆ ಒವ್ವು ಸಾಯಾನಾಯೇ
(ಮಕ್ಕಳ ಸೊಂಟಕ್ಕೆ / ಉಡಿದಾರ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ / ಮೊದಲು ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗು / ಯಾವುದು ಸಾಯನ)

ರ ದುಂಬೋ ಪುಟ್ಟೀನಾ
ಬಾಲೇನ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್
ಸಾಯಾನಾ ಬೈದೇಯೇ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಕೈಟ್ಟೇ
ಕೊರ್ನಾಗುಲ್ಲಾಯಾವೋ
(ಮೊದಲು ಹುಟ್ಟಿದ / ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿ / ಸಾಯನ ಬೈದಬಲ್ಲಾಳರ ಕೈಯಲ್ಲಿ / ಕೊಡುವಾಗ ಓ ಒಡೆಯ...)

ವ ದುಂಬು ಪುಟ್ಟಿ ಬಾಲೇನೇಯಾ
ಆ ಸಾಯಾನೆ ದೆತ್ತ್‌ದೇಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಬಲ್ಲಾಲೆ ಕೈಟ್ಟ್ ಕೊರ್ನಾಗಾವೋ
ಆ ಬಲ್ಲಾಲ್ ಪಂಡೇರೇ
(ಮೊದಲು ಹುಟ್ಟಿದ / ಮಗುವನ್ನು ಸಾಯನ ಎತ್ತಿ / ಬಲ್ಲಾಳರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವಾಗ / ಬಲ್ಲಾಳರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಉಂದು ಬಾಲೇಗೊಂಜೇಯೇ
ಪುದಾರ್ ದೀಪೆಂದೇರ್
ಕೋಟೇಸ್ವರ ದೇವೇರೇ ಪುದಾರ್ ಪಂಡೇರ್
ಕೋಟಿ ಪಂಡೇರೇ
(ಈ ಮಗುವಿಗೆ / ಹೆಸರಿಡುತ್ತೇನೆ / ಕೋಟೇಶ್ವರ ದೇವರ ಹೆಸರು ಉಚ್ಚರಿಸಿ / ಕೋಟಿಯೆಂದು ಹೆಸರಿಡುತ್ತಾರೆ)

ವ ಉಂದು ಬಾಲೇಗ್‌ಯೇ
ಆ ಪುದಾರ್ ದೀಪೆಂದೇರಿಯಾ
ಆ ಕೋಟೇಸ್ವರ ದೇವೆರೆನಾವೋ
ಆ ಕೋಟಿ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಯೇ
(ಈ ಮಗುವಿಗೆ / ಹೆಸರಿಡುತ್ತೇನೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಕೋಟೇಶ್ವರ ದೇವರ ಹೆಸರು / ಕೋಟಿಯೆಂದು)

ರ ಬೊಕ್ಕ ಪುಟ್ಟಿನಾವೋವೋ
ಬಾಲೆನ್ ದೆತ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆಯೆರೆ
ಉಂದು ಬಾಲೆಗೊಂಜಿ ಪುದಾರ್
ಚೆನ್ನಗುಟ್ಟಿ ದೇವೆರೆ ಪುದಾರ್‌ಯೇ

(ನಂತರ ಹುಟ್ಟಿದ / ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟರು / ಈ ಮಗುವಿಗೆ ಹೆಸರು / ಚೆನ್ನಗುಟ್ಟಿ ದೇವರ ಹೆಸರು...)

ವ ಬೊಕ್ಕ ಪುಟ್ಟಿ ಬಾಲೇನೀಯೇ
ಆ ದೆತ್ತ್ ಕೊರ್ದುರ್ ಹಾಂ
ಆ ಉಂದು ಬಾಲೇಗ್‌ಲಾವೋ
ಆ ಚೆನ್ನಗುಟ್ಟಿ ಬಾಲೇಗ್‌ಯೇ

(ನಂತರ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವನ್ನು / ಎತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು / ಈ ಮಗುವಿಗೆ / ಚೆನ್ನಗುಟ್ಟಿ, ಮಗುವಿಗೆ...)

ರ ಚೆನ್ನಾಯೇ ಚೆನ್ನಾಯೇಂದೇ
ಪುದಾರ್ ದೀಯೇರೇ
ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಾಯೇ ಪನ್ಪುನ ಪುದಾರ್
ಮಿರೆದ್ ಬರಡ್‌ಂದೇರೇ

ಮಿರೆದ್/ಮೆರೆದ್ : ಮೆರೆಯು

(ಚೆನ್ನಯ ಎಂಬ / ಹೆಸರಿಡುತ್ತಾರೆ / ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಹೆಸರು / ಮೆರೆದು ಬರಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಬೊಕ್ಕ ಪುಟ್ಟಿ ಬಾಲೇಗ್ ಯೇ
ಆ ಚೆನ್ನೆಯೆ ಚೆನ್ನಯೆಂದ್ ಹಾಂ
ಆ ರಡ್ಡ್ ಪುದಾರ್‌ಲಾವೋ
ಆ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರಾಯೇ

(ನಂತರ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿಗೆ / ಚೆನ್ನಯ ಹೆಸರು ಇಡುತ್ತಾರೆ / ಎರಡು ಹೆಸರು / ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರ...)

ರ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಾಯಲಾವೋ
ಪನ್ಪಿ ಪುದಾರಾಂಡ
ಮಿರೆದೆ ಬರಡ್‌ಯೇ ನಮನ ತುಳುವಾ
ನಾಡ್‌ಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಯೇ

(ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ / ಹೆಸರು / ಮೆರೆದು ಬರಲಿ ನಮ್ಮ ತುಳುವ / ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನೆಯಾರೇ
ಆ ಮಿರೆದ್ ಬರಡ್‌ಯಾ
ಆ ನಮ್ಮಾ ತುಳುವಾಲಾವೋ
ನಾಡ್‌ಡ್ ಪಂಡೇರೇ

(ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು / ಮೆರೆದು ಬರಲಿ / ನಮ್ಮ ತುಳುವ / ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಪೇರಿ ಪೇರಾನಾ ಪೊರ್ತುಡೊವೋ
ಅಪ್ಪೆಗ್ ಅಂತರಾಂಡ್
ನುಪ್ಪು ಉಣಾಲಾ ಪೊರ್ತುಗು ಅಮ್ಮಗ್
ಅಂತರ ಬರ್ನಾಗಾಯೇ

(ಮಕ್ಕಳು ಹಾಲು ಕುಡಿಯುವ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆಬರುವಾಗ / ತಾಯಿಯ ಅಂತ್ಯವಾಯಿತು / ಅನ್ನ ಊಟಮಾಡುವ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗ ತಂದೆಯ / ಅಂತ್ಯವಾಗುವ ಸಮಯ)

ವ ಪೇರ್ ಪೇರಾಂಡಾವೋ
ಆ ಪೊರ್ತುಗೊ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಹಾಂ
ಆ ಅಂತರ ಬರ್ನಾಗಾವೋ
ಆ ನುಪ್ಪು ತಿನ್ಪಿ ಕಾಲೋಗೋ

(ಮಕ್ಕಳು ಹಾಲು ಕುಡಿಯುವ / ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗ ತಾಯಿಯ / ಅಂತ್ಯ ಆಗುವಾಗ / ಅನ್ನ ಊಟಮಾಡುವ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ...)
ಸಾಯನ ಬೈದನು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾನೆ

ರ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ದಾಂತೇಯೇಯಾ
ಬಾಲೇಲೆನ್ ಸಯಾನಾ
ಈಲಾ ಸಾಂಕೋಡೋ ಪಂಡೇರ್
ಒಂಜಾ ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಲ್‌ಯೇ

(ತಂದೆ ತಾಯಿ / ಇಲ್ಲದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಯನ / ನೀನು ಸಾಕಬೇಕು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳ)

ವ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ದಾಂತೀ
ಬಾಲೇಲೇನ್‌ಯಾ
ಆ ಈಯೇ ಸಾಂಕೋಡುಯಾವೋ
ಆ ಸಾಯನಾ ಪಂಡೇರೇ
(ತಂದೆ ತಾಯಿ ಇಲ್ಲದ / ಮಕ್ಕಳನ್ನು / ನೀನು ಸಾಕಬೇಕು / ಸಾಯನ, ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ರಾಮ ಕಾಲಾನೇ
ಅಂದೇಯೇ ಬಲ್ಲಾಲೇಂಕ್ಕಾಂಡ
ಅಡಿಟ್ಟ್ ಅರಿಕರಾ ಎಲ್ಯ ಒಂಜಾ
ತೆಲಿ ಇಜ್ಜಾಂಡೇ

ತೆಲಿ/ತೆಳಿ : ಗಂಜಿನೀರು; ಅರಿಕರ : ಅನ್ನದ ಪಾತ್ರೆ
(ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ / ಬಲ್ಲಾಳರೇ ನನ್ನ / ಅನ್ನದ ಪಾತ್ರೆಯ ತಳದಲ್ಲಿ / ಸ್ವಲ್ಪ ಗಂಜಿನೀರು ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲ)

ವ ರಾಮ ಕಾಲಾನೇಯಾ
ಅಂದೇ ಉಲ್ಲಾಯಾ ಹಾಂ
ಆ ಎನ್ನಾ ಅಡಿಯಾಗೋ
ಕರಟ್ಟ್ ತೆಲಿ ಇಜ್ಜಿಯೇಯೇ
(ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ / ಒಡೆಯರೇ / ನನ್ನ ಅಡುಗೆ / ಪಾತ್ರೆಯ ತಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಂಜಿನೀರು ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲ)

ರ ಎಂಗ್‌ಲೆ ಕರಟ್ಟಾಂಡಾವೋ
ನುಪ್ಪಲಾ ಇಜ್ಜಿ ಉಲ್ಲಾಯಾ
ಈಯಾ ಬಾಲೇಲೇನ್ ಏನೀ ಎಂಚಾ
ಸಾಂಕುನು ಪಂತೇರಿಯೇ
(ನಮ್ಮ ಅಡುಗೆ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ / ಅನ್ನಯಿಲ್ಲ ಒಡೆಯರೇ / ಈ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ / ಸಾಕಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಎಂಕ್ಲೆ ಕರಟ್ಟ್ ಯೇ
ನುಪ್ಪು ಇಜ್ಜೀಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಈಯೆ ರಡ್ಡ್ ಬಾಲೇಲೇನೇ
ಆ ಎಂಚ ಸಾಂಕೂನೋ
(ನಮ್ಮ ಅಡುಗೆ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ / ಅನ್ನಯಿಲ್ಲ / ಎರಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು / ಹೇಗೆ ಸಾಕುವುದು)

ರ ಅಂದಾ ಸಾಯನಿಂದೇರೇ
ಸಾಯಾನಾ ಬೈದಾಡಾ
ಬೂಡುಡು ಅರಿ ಮುಡಿಲಾವೋ
ಪೇರ್‌ಗ್ ಪೆತ್ತಾಯೇ
(ಓ ಸಾಯನ / ಸಾಯನ ಬೈದನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಬೀಡಿನಿಂದ ಅಕ್ಕಿಯ ಮುಡಿ / ಹಾಲಿಗೆ ದನ)

ವ ಅಂದಾ ಸಾಯನಾವೋ
ಆ ಬೂಡುಡು ಅರಿಕ್ಕ್ಯಾ
ಆ ಅರಿಮುಡಿನೇಯೇ
ಆ ಕಾಡದೇರ್‌ಯೇ
(ಓ ಸಾಯನ / ಬೀಡಿನಿಂದ ಅಕ್ಕಿಗೆ / ಅಕ್ಕಿಯ ಮುಡಿ / ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ)
ರಕುಜಪ್ಪುಗು ಎರ್ಮೇ‌ಲಾವೋ
ಕೊರ್ದು ಕಾಡದೇರೆ
ಜೋಕುಲೇಗ್ ಒಂಜಾಂಡಾ ಜೋಕೆ ಜೋಪಾತನೋಡು
ತಾಂಕ್‌ಲಾ ಪಂಡೇರ್‌ಯೇ

ಕುಜಪು/ಕೊಜಪು : ಮೊಸರು
(ಮೊಸರಿಗೆ ಎಮ್ಮೆ / ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ / ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ / ಸಾಕು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಬೊರಿನ ಪೆತ್ತಾಯೇ
ಎರ್ಮೆ ಕುಜಪ್ಪುಗು ಎರ್ಮೆನೆಯಾ
ಜೋಕುಲುನೇಯೇ
ಪೊಲ್ಬುಡು ಸಾಂಕ್‌ಲಾವೋ
(ಹಾಲಿಗೆ ದನ / ಮೊಸರಿಗೆ ಎಮ್ಮೆ... / ಮಕ್ಕಳನ್ನು / ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸಾಕು)
ರಜೋಕುಲು ಎಲ್ಯ ಪೋದೋ ಆ
ಮಲ್ಲೆ ಆನಾಗಾ
ಬಾಕ್ಯಾರ ಕಟ್ಟಪುಣಿತ್ತಾ ಆ
ಬೊಂಡಾ ದೆತ್ತ್‌ದೇ
(ಮಕ್ಕಳು ಬೆಳೆದು / ದೊಡ್ಡವರಾದಾಗ / ಬಾಕ್ಯಾರ ಗದ್ದೆಯ ಹುಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದ / ಸೀಯಾಳ ತೆಗೆದು...)
ವ ಜೋಕುಲು ಎಲ್ಲಿ ಪೋದೋ
ಮಲ್ಲೆ ಆನಾಗಾವೋ ಆ
ಆ ಬಾಕ್ಯಾರ ಕಟ್ಟಪುಣಿತ್ತಾವೋ
ಆ ಬೊಂಡಾಲಾ ದೆತ್ತ್‌ದೇಯೇ
(ಮಕ್ಕಳು ಬೆಳೆದು / ದೊಡ್ಡವರಾದಾಗ / ಬಾಕ್ಯಾರ ಗದ್ದೆಯ ಹುಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದ / ಸೀಯಾಳ ತೆಗೆದು...)
ರ ಪೊಲ್ಬುಗು ಬನ್ನಾಂಗಾಯೀನೇಯೇ
ತಿನಡ್ ಸಾಯಾನಾ
ಬಾಲೆಲೆನ್ ಒಂಜಾಂಡ ಜೋಕೆ ಜೊಪತ್ತಾನೋಡು
ಸಾಂಕ್‌ಲಾ ಪಂಡೇರೇ
ಬನ್ನಂಗಾಯಿ : ಅರೆಬಲಿತ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ
(ದೈಹಿಕ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಎಳೆ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ / ತಿನ್ನಲಿ ಸಾಯನ / ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ / ಸಾಕು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಪೊರ್ಲುಗುಲಾವೋ
ಆ ಬನ್ನಾಂಗಾಯಿಯೇ
ತಿಂದ್‌ದೀಲಾವೋ
ಜೋಕೋಲೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡೊಯೇ
(ದೈಹಿಕ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ / ಎಳೆ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ / ತಿನ್ನಲಿ / ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ...)

ರ ದಾಲಾ ಒಂಜಾಂಡಾ
ಪುಟ್ಟುದೋ ಏಳ್ ಪಿರಾಯೇ ಆ
ಕರಿಯೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಯೇ ಬಾಲೇಲೆಗೇಯೇ
ಅಂದಾ ಸಾಯಾನಾವೋವೋ
(ಹೀಗೆ / ಹುಟ್ಟಿ ಏಳು ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯ / ಆಯಿತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ / ಓ ಸಾಯನ)

ವ ಪಿರಯಾ ಆದಾಯೇ
ಆ ಏಳ್ ಪ್ರಾಯಾವೋ ಆ
ಆ ಆವೊಂದು ಬರ್ನಾಗಾಲಾವೋ
ಆ ಉಲ್ಲಾ ಬಾಲೇಲುಯೇ
(ಪ್ರಾಯ ಆಯಿತು / ಏಳು ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯ / ಆಗುತ್ತಾ ಬರುವಾಗ / ಇದ್ದಾರೆ ಮಕ್ಕಳು)

ರ ರಾಮ ಕಾಲನೇಯೇಯೇಯಾ
ಆನಿಲಾ ಸಾಯಾನೇ
ಉಂಡು ದಾಲಾ ಕಡ್ಯಾದಾ ಕಲೀನೇ
ಪತೊನೊದು ಬರನೇಯೇ
(ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲ / ಅಂದು ಸಾಯನ / ಗಡಿಗೆ ತುಂಬಾ ಹೆಂಡ / ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಲು...)

ವ ಉಂದು ಉಲ್ಲೇರ್‌ಯೇ
ಆ ತಮ್ಮಲೆ ಸಾಯಾನೇಯಾ
ಆ ಕಡ್ಯದಾ ಕಲಿನಿಲಾವೋ
ಆ ಪತ್ತೊಂದು ಬರ್ರಾನೀಯೇ

(ಅಂದು / ಮಾವ ಸಾಯನ / ಗಡಿಗೆ ತುಂಬಾ ಹೆಂಡ / ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ದಿನ ಬರುವಾಗ...)

ರ ಅಂಕ್ಕೋಡಿ ಸೊಡಂಕ್ಕಲ್ಲೀನ್‌ಯೇ
ದೆತ್ತೇರ್ ಸಾಯಾನೆ
ದಾಲಾ ಒಂಜಾ ದಂಡ್ ಕದ್ಯದಾ
ಕಲೀ ಪತೋನುದೋ ಆ

ಅಂಕ್ಕೋಡಿ : ಹೆಂಡದ ಕೃಷಿಮಾಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕತ್ತಿ (ತರ್ಕತ್ತಿ) ತೂಗು ಹಾಕಲು ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುವ ಕೊಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಿ; ಸೊಡಂಕ್ / ತೊಡಂಕ್ : ಉದ್ದವಾದ ಕೊಕ್ಕೆಯಿರುವ ಕೋಲು; ಕಲ್ಲ್ : ಹೆಂಡ ತೆಗೆಯುವಾಗ ಕೊಂಬುಗಳನ್ನು ಗುದ್ದಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಚೂಪಾದ ಕಲ್ಲು; ದಂಡ್ ಕದ್ಯದ ಕಲಿ : ಒಂದು ಮರದ ಸಲಾಕಿಗೆ ಎರುಡು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡ ತುಂಬಿದ ಗಡಿಗೆಗಳನ್ನು ನೇತಾಡಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು

(ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕೊಕ್ಕೆ, ಕೋಲು, ಕಲ್ಲು / ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ ಸಾಯನ / ಗಡಿಗೆ ತುಂಬಾ / ಹೆಂಡ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು...)

ವ ಅಂಕ್ಕೋಡಿ ಕಲ್ಲ್‌ನಾವೋ
ಪತೊನುದೋ ಆ
ಆ ದಂಡ್ಡೆದಾ ಕಲಿಕನರಾವೋ
ಆ ಪೋನಾಗಾ ಆರ್

(ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕೊಕ್ಕೆ, ಕಲ್ಲು / ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು / ಹೆಂಡ ತುಂಬಿದ ಗಡಿಗೆಗಳನ್ನು ತರಲು / ಹೋಗುವಾಗ)

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ಆಟ ಆಡಲು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ

ರ ಡೆನನ್ನಾ ಡೆನ್ನ ಡೆನನ್ನಾವೋ
ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನ ಡೆನಾನಾ
ಡೆನನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾನ ಡೆನನ್ನಾಯೇ ಹಾಂ
ಡೆನನ್ನ ಡೆನನ್ನಾಯೇ

ವ ಡೆನನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾನಾಯೇ ಹಾಂ
ಡೆನ್ನಾ ಡೆನನ್ನಾಯೇಯಾ
ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾನಾಯೇ
ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾನಾಯೇ

ರ ದಾಲಾ ಪುಟ್ಟುದುಯೇಯೇ
ಏಲಿ ಪಿರಾಯಿಯಾಂಡ
ಕರಿಂಡ್ ಬಾಲೇಲೇ ಸಾಯನ ಚಾವಾಡೀಡ್
ನಿರೆನಗುಂಡುಯೇ

ನಿರೆ : ಬೆಳೆಯು

(ಹುಟ್ಟಿ ಏಳು / ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಯ / ಆಯಿತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಸಾಯನನ ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ / ಅವರು ಬೆಳೆಯುವಾಗ)

ವ ಪುಟ್ಟುದು ಏಳ್‌ಲೇಯೆ ಯಾ
ಪಿರಯ ನಿರೆನಾಗಾವೋ ಹಾಂ
ಆ ಸಾಯಾನಾದಾಲಾಯೇ
ಇಲ್ಲಾಡ್ ಉಂಡುದೇಗೇಯೇ

(ಹುಟ್ಟಿ ಏಳು / ಪ್ರಾಯ ಆಗುವಾಗ / ಸಾಯನನ / ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ)

ರ ಏರಿಯೇ ಮಾಮಿಯಿಂದೇಯೇಯಾ
ಮಾಮಿ ಮಾಮಿಯಿಂದ್‌ದ್
ಇರ್ವೇರ್ ಬಾಲೇಲು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ್
ಕೇಂಡೇರ್ ಮಾಮಿಡಾಯೇ

ಮಾಮಿ : ಅತ್ತೆ

(ಓ ಅತ್ತೆ / ಅತ್ತೆಯೆಂದು / ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು / ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಅತ್ತೆಯಲ್ಲಿ)

ವ ಏರ್ ಮಾಮಿಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಮಾಮಿ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಯಾ
ಆ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರೇಯಾ
ಮಾಮಿಡಾ ಕೇನ್ನಾಗಾಯೇ

(ಓ ಅತ್ತೆ / ಅತ್ತೆಯೆಂದು / ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು / ಅತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳುವಾಗ...)

ರ ಪುಟ್ಟುದು ಏಳ್ ಏಳ್‌ಯೇ
ಪಿರಾಯಿ ಕರೀಂಡ್‌ಯೇ
ಎಂಕುಲು ಗೊಬ್ಬುಗೋ ಪೋಪ ಪೋಪಂದ್
ಪನ್ತೇರ್ ಬಾಲೇಲೋ

(ಹುಟ್ಟಿ ಏಳು / ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯ ಆಯಿತು / ನಾವು ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಮಕ್ಕಳು)

ವ ಎಂಕುಲು ಗೊಬ್ಬುಗುಯೇ
ಆ ಪೋಪ ಮಾಮಿಯೇಯಾ
ಆ ಪೋಪ ಪೋಪ ಪಂಡ್‌ಯೇ
ಆ ಕೇನ್ನಾಗಾಯೇ

(ನಾವು ಆಡಲಿಕ್ಕೆ / ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಅತ್ತೆ / ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎಂದು / ಕೇಳುವಾಗ...)

ರ ಎನಡ ಎಂಚಿನಂದ್‌ದೇಯಾ
ಕೇನ್ನು ಬಾಲೇಲೇ
ನಿಗಲೇ ಸಾಂಕದೀ ಸಮ್ಮಲೆನ ಕೈಟ್ಟ್
ಕೇನ್ಲೇ ಪನಿತ್ತೇರೇ

(ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಏನೆಂದು / ಕೇಳುತ್ತೀರಿ ಮಕ್ಕಳೇ / ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸಾಕಿದ ಮಾವನ ಹತ್ತಿರ / ಕೇಳಿಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಎನಡ ದಾದಾಯೇ
ಕೇನುನು ಬಾಲೇಲೇಯಾ
ಆ ನಿಗಲೆ ತಮ್ಮಲೆ ಉಲ್ಲೇರ್‌ಯಾ
ಆರೆಡ ಕೇನ್‌ದೇ

(ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ / ಏನು ಕೇಳುತ್ತೀರಿ ಮಕ್ಕಳೇ / ನಿಮ್ಮ ಮಾವ ಇದ್ದಾರೆ / ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ...)

ರ ದಾಲಾ ಸಮ್ಮಲಾಯೇ ಯೇ
ದೂರ ಪೋತೇರ್
ಒಂಜಾ ಕೇನೀದೇರೇಯೇ ಯೇ
ಇರ್ವೆರ್ ಬಾಲೇಲೂಯೇಯೇ
(ಮಾವ / ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ / ಕೇಳುತ್ತಾರೆ / ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು)

ವ ನಿಗಲೇ ತಮ್ಮೆಲೆಲಾವೋ
ಕೇಂಡ್‌ದ್ ನಿಗುಲು ಹಾಂ
ಆ ಪೋಲೆ ಪನ್ನಾಗಾವೋ
ಓಲು ಉಲ್ಲೇರ್ ಪಂಡೇರೇ
(ನಿಮ್ಮ ಮಾವನಲ್ಲಿ / ಕೇಳಿ / ಹೋಗಿಯೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ / ಅವರು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಡೆನನ್ನಾ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನ ಡೆನನ್ನಾಯೇ
ಡೆನನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನನ್ನ ಡೆನ್ನನಾ ಡೆನನ್ನಾಯೇ

ವ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನಾನ ಡೆನ್ನ ಡೆನನ್ನೇಯೇ
ಡೆನ್ನಾನಾ ಡೆನನ್ನ ಡೆನನ್ನಾಯೇ

ರ ಸೀಗಾಲ್ ಸೀಕ್‌ಲಂದಾ
ಮಲೆಕ್ಕ್‌ದೇಯೇ
ಮುಂಡಾಲಾ ಮೂರ್ತೆಗ್
ಪೋತೇರ್‌ಯೋ

ಮುಂಡು : ಹೆಂಡ ತುಂಬಿದ ಪಾತ್ರೆ / ಗಡಿಗೆ
(ಸೀಗಾಲ್ ಸೀಕ್‌ಲಂದಾ / ಮಲೆಕ್ಕೆ / ಗಡಿಗೆ ತುಂಬಾ ಹೆಂಡ ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ)

ವ ಸಿಗಾಲಾ ಸೀಕ್‌ಲಂದಾ
ಆ ಮಲೆಕ್ಕ್‌ಯೋ
ಮುಂಡುಲಾ ಮುರುತ್ತೇಗ್
ಪೋತೇರ್‌ಯೋ

(ಸೀಗಾಲ್ ಸೀಕ್‌ಲಂದಾ / ಮಲೆಕ್ಕೆ / ಗಡಿಗೆ ತುಂಬಾ ಹೆಂಡ ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ / ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ)

ರ ಎದಗ ಪೋತುನಾ
ತಮ್ಮಾಲಾರೇ
ಎದಗ ಬರ್ಪೇರಿೀ
ಕೇನಿದೆರಿಯೇ

(ಯಾವಾಗ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ / ಮಾವನವರು / ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತಾರೆ / ಕೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಎದಗ ಪೋತಿನಾರೇ
ಎದಗಲಾವೋ
ಬರ್ಪೆರ್‌ಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್
ಕೇಂಡೇರಿಯೇ

(ಯಾವಾಗ ಹೋದವರು / ಯಾವಾಗ / ಬರುತ್ತಾರೆ / ಕೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಕಲ್ತೆಡ್ ಪೋಯೇರಿಡಾ
ಬೈಯಡ್ ಬರ್ಪೆರೇಯೇ
ಬೈಯಡ್ ಪೋಯೇರಿಡಾ
ಕಲ್ತೇಡ್‌ಯೇ

ಕಲ್ತ್/ಕಾಲ್ತ್ : ಬೆಳಿಗ್ಗೆ; ಬಯ್ಯ : ಸಾಯಂಕಾಲ

(ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹೋದರೆ / ಸಾಯಂಕಾಲ ಬರುತ್ತಾರೆ / ಸಾಯಂಕಾಲ ಹೋದರೆ / ಬೆಳಿಗ್ಗೆ...)

ವ ಕಲ್ತೆಡ್ ಪೋಯಿನಾರ್
ಬೈಯಡ್ ಬರ್ಪೆರೇ
ಬೈಯಾಡ್ ಪೋಯಿನಾರ್
ಕಲ್ತೆಡೇಯೇ

(ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹೋದವರು / ಸಾಯಂಕಾಲ ಬರುತ್ತಾರೆ / ಸಾಯಂಕಾಲ ಹೋದವರು / ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ)

ರ ಆತೆನೆ ಪೊರ್ತುಗೊ
ಜೋಕುಲುಯೇ ಯೇ
ತಡ್ಯಾಡ್ ತಾಲೆಬಂಜೇ
ಕೊರ್ತೆರಿಯೇ

ತಡ್ಯ : ಪೊಸ್ತಿಲು; ತಲೆಬಂಜಿ ಕೊರು : ಮಕ್ಕಳು ಹೊಸ್ತಿಲನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ತಲೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಬರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು

(ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ / ಮಕ್ಕಳು / ಹೊಸ್ತಿಲಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಒತ್ತಿ ತಲೆ / ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಆತೆನೆ ಪೊರ್ತುಗೂ
ಬಾಲೆಲೂಯೇ
ತಡ್ಯಾಡ್ ತಲೆಬಂಜಿ
ಕೊರ್ಪೆರ್‌ಯೇ

(ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ / ಮಕ್ಕಳು / ಹೊಸ್ತಿಲಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಒತ್ತಿ ತಲೆ / ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಬಂಜಿದ ಬಡವುಗು
ಉನ್ಪುಜೇರಿಯೇಯೇ
ಮೆಯಿತ್ತಾ ಕುರೆಕ್ಕ್
ಮೀಪುಜೇರೇ

(ಹಸಿವೆಗೆ / ಊಟಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ / ದೇಹದ ಕೊಳೆ ತೆಗೆಯಲು / ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ)

ವ ಬಂಜಿದ ಬಡವುಗು
ಉನ್ಪುಜೇರ್‌ಯೇಯೇ
ಮೆಯಿತ್ತಾ ಕುರೇಕ್ಕೇ
ಮೀಪುಜೇರ್‌ಯೇ

(ಹೊಟ್ಟೆಯ ಹಸಿವೆಗೆ / ಊಟಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ / ದೇಹದ ಕೊಳೆ ತೆಗೆಯಲು / ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ)

ರ ಆತೆನೇ ಪೊರ್ತುಗೋ
ಸಮ್ಮಾಲೇಯೇ
ದಂಡ್ ಕಜ್ಯದ ಕಲಿ
ತುಂಬೋನೋದೋ
(ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ / ಮಾವ / ಸಲಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳಿನ ಗಡಿಗೆಗಳನ್ನು / ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು...)

ವ ಆತೆನೇ ಪೊರ್ತುಗು
ತಮ್ಮಾಲೇಯೇ
ದಂಡ್ ಕಡ್ಯಾದಾ ಕಲಿ
ತುಂಬೋನೋದೋ
(ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ / ಮಾವ / ಸಲಾಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡ ತುಂಬಿದ ಗಡಿಗೆಗಳನ್ನು / ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು...)

ರ ಬೆಂದಿರಾ ಕೊಟ್ಯಾಡ್
ಜಾವಾದೇರ್
ಅಂಕೋಡಿ
ಸುಡೆಂಕಲ್ಲ್‌ನ್ ಬಿಜ್ಜಾದೇರ್‌ಯೇ
(ಸ್ನಾನದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ / ಕೆಳಗಿಡುತ್ತಾರೆ / ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕೊಕ್ಕೆ / ಕೋಲು, ಕಲ್ಲು ಕಳಚುತ್ತಾರೆ)

ವ ತಮ್ಮಲೆ ಕಡ್ಯೋನು
ಜಾತೇರಿಯೇ
ಅಂಕೋಡಿ ಸುಡೆಂಕಲ್ಲ್
ಜಾತೇರಿಯೇ
(ಮಾವ ಕಳ್ಳು ಗಡಿಗೆಯನ್ನು / ಕೆಳಗಿಡುತ್ತಾರೆ / ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕೊಕ್ಕೆ, ಕಲ್ಲು / ಕಳಚುತ್ತಾರೆ)

ರ ಅಂಕೋಡಿ ಸೊಟ್ಟೇಡ್
ಪಾಡಿಯೇರ್ ಯೇ
ಏರ್ ಸಮ್ಮಲೇರೇ
ಸಮ್ಮಲೇಂದೇರೇ

ಸೊಟ್ಟೆ/ತೊಟ್ಟೆ : ತೆಂಗಿನ ಗರಿಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕುಕ್ಕೆ

(ಕೊಕ್ಕೆಯನ್ನು ಕುಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ / ಹಾಕುತ್ತಾರೆ / ಓ ಮಾವ / ಮಾವ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಅಂಕೋಡಿ ತೊಟ್ಟೇಡೇ
ಪಾಡಿಯೇರ್‌ಯೇ
ಏರ್‌ಯೇ ತಮ್ಮಾಲೆ
ತಮ್ಮಲೇಯೇ
(ಅಂಕೋಡಿಯನ್ನು ಕುಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ / ಹಾಕುತ್ತಾರೆ / ಓ ಮಾವ / ಓ ಮಾವ)

ರ ಎಂಕುಲು ಗೊಬ್ಬೊಗೂ
ಪೋಪ ಪಂಡೇರೇಯೇ
ಗೊಬ್ಬುಗು ಪೋಪಾರ್‌ಡಾ
ಅಂದೇ ಬಾಲೇಲೇ
(ನಾವು / ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದಾದರೆ / ಓ ಮಕ್ಕಳೇ...)

ವ ಎಂಕುಲು ಗೊಬ್ಬೊಗೂ
ಪೋಪಾ ತಮ್ಮಾಲೇಯೇ ಯಾ
ಗೊಬ್ಬುಗು ಪೋಪ ಪಂಡ್‌ದ್
ಪಂಡೇರಿಗೇಯೇ
(ನಾವು ಆಡಲಿಕ್ಕೆ / ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಮಾವ / ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆಂದು / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಏನ್ ಎಂಚಾ ಪನ್ನೊ
ನಿಗಲೇನೇ
ಸಾಂಕಾದಿ ಬಲ್ಲಾಲೇಡಾವೋ
ಕೇನೊಡೆಂಕ್ಕೇ
(ನಾನು ಹೇಗೆ ಹೇಳುವುದು / ನಿಮ್ಮನ್ನು / ಸಾಕಿದ ಬಲ್ಲಾಳರಲ್ಲಿ / ಕೇಳಬೇಕು ನನಗೆ)

ವ ಯಾನ್ ಎಂಚ ಪನ್ಪುನೋ
ನಿಗಲೇನಾವೋ
ಸಾಂಕದಿ ತಮ್ಮಾಲೇಡಾ
ಕೇನೋಡುಯೇ
(ನಾನು ಹೇಗೆ ಹೇಳುವುದು / ನಿಮ್ಮನ್ನು / ಸಾಕಿದ ಮಾವರಲ್ಲಿ / ಕೇಳಬೇಕು)

ರ ಸಾಂಕದಿ ಬಲ್ಲಾಲೆಡಾ
ಕೇನೋಡುಂದೇರೇ ಯೇ
ಅಟ್ಟೋಗೊ ಏಣಿಮಾರ
ದೀತೇರ್‌ಯೇ
(ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸಾಕಿದ ಬಲ್ಲಾಳರಲ್ಲಿ / ಕೇಳಬೇಕು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಮಾಳಿಗೆಗೆ ಏಣಿ / ಇಡುತ್ತಾರೆ)

ವ ನಿಗಲೆನ್ ಸಾಂಕಾದೀಲಾವೋ
ಬಲ್ಲಾಲೇಡಾ
ಕೇನೊಡ್‌ಂದ್
ಪಂಡೇರಿಗೇಯೇ
(ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸಾಕಿದ / ಬಲ್ಲಾಳರಲ್ಲಿ / ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಕೆರ್ಜಿದ ತಾರಾಯಿ
ದೆತ್ತೇರಿಯೇ
ಕಾಣಿಗೇ
ಪತ್ತೇರಿಯೇ
(ಗಂಟು ಹಾಕಿದ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಗಳನ್ನು / ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ / ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೆ / ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ)

ವ ಕೆರ್ಜಿದಾ ತಾರಾಯೀ
ಪತ್ತೇರಿಯೇ
ಆಲಾ ತಮ್ಮಾಲೆ
ತಾರಾಯಿನ್‌ಯೇ

(ಗಂಟು ಹಾಕಿದ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯನ್ನು / ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು / ಮಾವ / ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯನ್ನು...)

ರ ಕಯಿಟ್ಟ್ ಕಾಣೀಗೇ
ಪತ್ತೇರೀಯೇ
ಬಲ್ಲಾಲೆ ಚಾವಾಡಿಗೇ
ಪೋತೇರೀಯೇ

(ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೆ / ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ / ಬಲ್ಲಾಳರ ಚಾವಡಿಗೆ / ಹೋಗುತ್ತಾರೆ)

ವ ಕಯಿಟ್ಟ್ ತರಾಯಿ
ಪತ್ತೇರಿಯೇ
ಬಲ್ಲಾಲೇ ಚಾವಾಡೀಗ್
ಪೋನಾಗಾಯೇ

(ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ / ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು / ಬಲ್ಲಾಳರ ಚಾವಡಿಗೆ / ಹೋಗುವಾಗ...)

ರ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಕುಲ್ಲೂದೂ
ಒಂಜಿ ಬಲ್ಲಾಲೇ
ಕಾರ್ ಪತ್ತ್ ಕಾಣಿಗೇ
ದೀತೇರೀಯೇ

(ಕೂತುಕೊಂಡ / ಬಲ್ಲಾಳರ / ಕಾಲು ಹಿಡಿದು / ಕಾಣಿಕೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ)

ವ ಕುಲ್ಲೂದೀ ಬಲ್ಲಾಲೇ
ಕಾಣಿಗೇನಾವೋ
ಕಾರ್ ಪತ್ತ್
ಕಾಣಿಗೆ ದೀನಾಗಾಯೇ

(ಕುಳಿತ ಬಲ್ಲಾಳರಿಗೆ / ಕಾಣಿಕೆ / ಕಾಲು ಹಿಡಿದು / ಕಾಣಿಕೆ ಇಡುವಾಗ)

ರ ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಲ್
ಕೇನಿದೇರೀಯೇ
ಏರ್ ಸಾಯಾನೇರೇ
ಏರ್ ಸಾಯಾನಂದೇ
(ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳರು / ಕೇಳುತ್ತಾರೆ / ಏನು ಸಾಯನ / ಏನು ಸಾಯನೆಂದು)

ವ ಬಲ್ಲಾಲ್ ಕೇನಿದೇರ್
ಏರ್ ಸಾಯಾನಾವೋ
ಸಾಯಾನ ಪಂಡ್‌ದೇ
ಕೇನ್ನಾಗಾಯೇ
(ಬಲ್ಲಾಳರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ / ಏನು ಸಾಯನ / ಸಾಯನೆಂದು / ಕೇಳುವಾಗ)

ರ ಈ ಎಂಚ ಉಲ್ಲಾ
ಬಾಲೇಲೆಂಚುಲ್ಲಾ
ಕೇನಿದೇರ್ ಒಂಜೇ
ಬಲ್ಲಾಲ್‌ಯೇ
(ನೀನು ಹೇಗಿದ್ದಿ / ಮಕ್ಕಳು ಹೇಗಿದ್ದಾರೆ / ಕೇಳುತ್ತಾರೆ / ಬಲ್ಲಾಳರು)

ವ ಈ ಎಂಚ ಉಲ್ಲಾ
ಬಾಲೇಲುಲಾವೋ
ಎಂಚ ಉಲ್ಲಾ ಪಂಡ್‌ದ್
ಕೇನ್ನಾಗಾಯೇ
(ನೀನು ಹೇಗಿದ್ದಿ / ಮಕ್ಕಳು / ಹೇಗಿದ್ದಾರೆ / ಕೇಳುವಾಗ)

ರ ಯಾನ್ ಉಲ್ಲೇ
ಇತ್ತಿಲಕ್ಕಾ ಬಲ್ಲಾಲೇ
ಜೋಕುಲು ಬಾಲೆಲುವೋ
ಪಿರಯ ಕರೀಂಡ್‌ಯೇ

(ನಾನು ಇದ್ದೇನೆ / ಮುಂಚೆ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಇದ್ದೇನೆ ಬಲ್ಲಾಳರೇ / ಮಕ್ಕಳಿಗೆ / ಪ್ರಾಯ ಆಯಿತು)

ವ ಯಾನ್ ಇತ್ತಿಲಕ್ಕಾ
ಉಲ್ಲೇ ಬಲ್ಲಾಲೇ
ಜೋಕೂಲೂ ಬಾಲೇಲೂ
ಪ್ರಾಯಾಯೇ

(ನಾನು ಮುಂಚೆ ಇದ್ದಹಾಗೆ / ಇದ್ದೇನೆ ಬಲ್ಲಾಳರೇ / ಮಕ್ಕಳಿಗೆ / ಪ್ರಾಯ...)

ರ ಪುಟ್ಟೊ ಏಳೇಳ್
ಪ್ರಾಯ ಆಂಡ್ಯೇ
ಬಾಲೇಲು ಗೊಬ್ಬುಗೋ
ಪೋಪೆರೀಗೇ

(ಹುಟ್ಟಿ ಏಳು / ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯ ಆಯಿತು / ಮಕ್ಕಳು ಆಡಲು / ಹೋಗುತ್ತೇವೆ, ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಪುಟ್ಟು ಬಾಲೇಲೇಗ್
ಪ್ರಾಯಾಂಡ್ಯೇ
ಬಾಲೇಲು ಗೊಬ್ಬುಗು
ಪೋಪ ಪಂಡೇರೇ

(ಮಕ್ಕಳಿಗೆ / ಪ್ರಾಯವಾಯಿತು / ಮಕ್ಕಳು ಆಡಲಿಕ್ಕೆ / ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ದಾಲಾ ದುಂಬುತ್ತಾ ಪೋಪಿ
ಗೊಬ್ಬುಯಾ
ಪೊರ್ಲುಂ ಪೊಲಿಕೇಡೇ
ಕಡಪುಡ್ಲಾ ಈಯೇ

(ಗೆಲ್ಲುವ / ಆಟಕ್ಕೆ / ಸಂತೋಷದಿಂದ / ಕಳುಹಿಸು ನೀನು)

ವ ದುಂಬು ಪೋಪಿ ಗೊಬ್ಬುಗು
ಬಾಲೇಲೇನೇಯೇ
ಪೊರ್ಲುದ ಪೊಲಿಕೇಡ್
ಕಡಬುಡುಲಾವೋ

(ಗೆಲ್ಲುವ ಆಟ ಆಡಲು / ಮಕ್ಕಳನ್ನು / ಸಂತೋಷದಿಂದ / ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡು)

ರ ಬಲ್ಲಾಲೆನೆ ಅಪ್ಪಣೇ
ಗೆತೊಂಡೇರ್‌ಯೇ
ಸಾಯಾನ ಬೈದೆ ಬರ್ಕೇಗ್
ಬೌದೇರೀಯೇ

(ಬಲ್ಲಾಳರ ಆದೇಶ / ಸ್ವೀಕರಿಸಿ / ಸಾಯನ ಬೈದ ಬರ್ಕೆ ಮನೆಗೆ / ಬರುತ್ತಾರೆ)

ವ ಬಲ್ಲಾಲೆನ ಅಪ್ಪಣೆ
ಗೆತೊಂಡೇರೀಯೇ
ಸಾಯಾನ ಬೈದೇಲಾ
ಬರ್ಕೇಗ್‌ಯೇ

(ಬಲ್ಲಾಳರ ಆದೇಶ / ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ / ಸಾಯನ ಬೈದ / ಬರ್ಕೆಗೆ...)

ರ ದಾಲಾ ಒಂಜಾಂಡಾ
ಗೊಬ್ಬುದಾಲಾ
ಜೋಡನೆ ಜೋಡೊಡುಂದೇಯೇ
ಪಂಡೇರಿಯೇ

(ಆಗ / ಆಟಕ್ಕೆ / ಬೇಕಾದ ಸಾಧನ ಜೋಡಿಸಬೇಕು / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಗೊಬ್ಬುದಾವೋ
ಜೋಡನೆಲಾವೋ
ಜೋಡೊಡುಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್
ಜೋಡುದುಯೇ

(ಆಟದ / ಸಾಧನ / ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ / ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ...)

ರ ಕಡ್‌ಂಜೇಯಿದಾ ಕುದುರುಗೊ
ಪೋಯೇರ್‌ಯೇ
ಕಡ್‌ಂಜೆಯಿದ ಕುರುಂಟು
ಕನದೇರಿಯೇ

ಕಡ್‌ಂಜೆಯಿದ ಕುರುಂಟು : ಗಜುಗದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಜೈಹುಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ ಮಾಡಿದ ದುಂಡನೆಯ ಸಣ್ಣ ಕಟ್ಟು

(ಕಡ್‌ಂಜಿ ಕಾಯಿ ಬೆಳೆಯುವ / 'ಕುದುರು' ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ / ಕಡ್‌ಂಜಿ ಕಾಯಿಯ ಕಟ್ಟು / ತರುತ್ತಾರೆ)

ವ ಕಡ್‌ಂಜೇಯಿದಾ ಕುದುರುಗು
ಪೋಯೇರಿಯೇ
ಕಡ್‌ಂಜೇಯಿದಾ ಕುರುಂಟುನು
ಕನದೇರ್‌ಯೇ

(ಕಡ್‌ಂಜಿ ಕಾಯಿ ಬೆಳೆಯುವ 'ಕುದುರು' ಗೆ /ಹೋಗುತ್ತಾರೆ / ಕಡ್‌ಂಜಿ ಕಾಯಿಯ ಕಟ್ಟು ತರುತ್ತಾರೆ)

ರ ಪಲ್ಲೆದ ಪಾಡೀಗ್
ಪೋತೇರ್‌ಯೇ
ಪಲ್ಲೆದ ಜೋಡಾನೇ
ಜೋಡಿದೇರ್‌ಯೇ

ಪಲ್ಲೆಕಾಯಿ : ಚಪ್ಪಟೆ, ಉರುಟಾದ ಕಾಯಿ; ಕಡ್‌ಂಜಿ, ಪಲ್ಲೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಕಾಯಿಗಳು; ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಇಂತಹ ಕಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು.

(ಪಲ್ಲೆ ಕಾಯಿಯ ಹಾಡಿಗೆ / ಹೋಗುತ್ತಾರೆ / ಪಲ್ಲೆ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು / ತರುತ್ತಾರೆ)

ವ ಪಲ್ಲೆದ ಪಾಡೀಗ್
ಪೋತೇರಿಗೇಯೇ
ಪಲ್ಲೆದ ಜೋಡಾನೆನ್
ಜೋಡಿಯೆರಿಯೇ

(ಪಲ್ಲೆ ಕಾಯಿಯ ಹಾಡಿಗೆ / ಹೋಗುತ್ತಾರೆ / ಪಲ್ಲೆ ಕಾಯಿ / ತರುತ್ತಾರೆ)

ರ ನಿಗುಲು ಬಲ್ಲೆ ಜೋಕುಲೇ
ನಿಗುಲಾಂಡಾವೋ
ದುಂಬು ಪೋಪಿ ಗೊಬ್ಬು
ಗೊಬ್ಬುಲೆಂದೇರೇ

(ಮಕ್ಕಳೇ ನೀವು ಹೋಗಿ / ನೀವು / ಗೆಲ್ಲುವ ಆಟ / ಆಡಿ ಬನ್ನಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಏರ್ ಮಗಾ ಬಾಲೇಲೇ
ನಿಗುಲಾಂಡಾವೋ
ದುಂಬು ಪೋಪಿ
ಗೊಬ್ಬುದುಯೇ

(ಮಕ್ಕಳೇ / ನೀವು / ಗೆಲ್ಲುವ / ಆಟ ಆಡಿ...)

ರ ಜೋಕೆ ಜೋಪಾತ್ತಾನೊಡು
ಗೊಬ್ಬುಲಂದೇರೇಯೇ
ಕಯೀ ಕಾರ್ ಜಾಗ್‌ರ್ತೇ
ಪಂಡೇರಿಯೇ

(ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ / ಆಡಿ / ಕೈ ಕಾಲ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಜೋಕೆ ಜೋಪಾರ್ತಾನೊಡು
ಗೊಬ್ಬುಲೇಯಾವೋ
ಕಯೀ ಕಾರ್ ಜಾಗ್‌ರ್ತೇ
ಪಂಡೇರಿಯೇ

(ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ / ಆಡಿ / ಕೈ ಕಾಲ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಗೊಬ್ಬುದಾ ಕಲಾಕ್ಕ್
ಪೋಯೇರ್ ಬಾಲೇಲೋ
ಏಳ್ ವರ್ಸದ ಗೊಬ್ಬುನೂ
ಗೊಬ್ಬೇರಿಯೇ
(ಆಟದ ಮೈದಾನಿಗೆ / ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಮಕ್ಕಳು / ಏಳು ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯದ ಮಕ್ಕಳ ಆಟ / ಆಡುತ್ತಾರೆ)

ವ ಗೊಬ್ಬುದಾ ಕಲಾಕ್ಕ್
ಪೋಯೇರ್ ಬಾಲೇಲೂ
ಏಳ್ ವರ್ಸಾದಾಲಾ
ಗೊಬ್ಬು ಗೊಬ್ಬೇರೇಯೇ
(ಆಟದ ಮೈದಾನಿಗೆ / ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಮಕ್ಕಳು / ಏಳು ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯದ ಮಕ್ಕಳ / ಆಟ ಆಡುತ್ತಾರೆ)

ರ ಗೊಬ್ಬು ಗೊಬ್ಬುನುದೋ
ಬತ್ತೇರಿಯೇಯೇ
ಸಾಯನ ಬೈದಾನಾ
ಚಾವಡೀಗೇ
(ಆಟ ಆಡಿ / ಬರುತ್ತಾರೆ / ಸಾಯನ ಬೈದನ / ಚಾವಡಿಗೆ)

ವ ಗೊಬ್ಬು ಗೊಬ್ಬೋನುದೋ
ಬೌದೇರಿಗೇಯೇ
ಸಾಯಾನ ಚಾವಡೀಗ್
ಪೋನಾಗಾಯೇ
(ಆಟ ಆಡಿ / ಬರುತ್ತಾರೆ / ಸಾಯನ ಚಾವಡಿಗೆ / ಬರುವಾಗ)

ರ ಗೊಬ್ಬುಗು ಪೋಯಾರಾ
ಬಾಲೆಲೆ ನಿಗ್ಲೇ
ಗೊಬ್ಬು ಗೊಬ್ಯಾರಂದೇ
ಕೇನೀದೇರೇ

(ಆಟ ಆಡಲು ಹೋಗಿದ್ದೀರಾ / ಮಕ್ಕಳೇ ನೀವು / ಆಟ ಆಡಿದ್ದೀರಾ / ಕೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಗೊಬ್ಬು ಪೋಯಾರಾ
ಬಾಲೆಲೇ ನಿಗುಲೋ
ಗೊಬ್ಬು ಗೊಬ್ಬುದುಲಾ
ಬತ್ತರಂದೇರೇ

(ಆಟ ಆಡಲು ಹೋಗಿದ್ದೀರಾ / ಮಕ್ಕಳೇ ನೀವು / ಆಟ ಆಡಿ / ಬಂದಿರಾ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಗೊಬ್ಬುಲ ಗೊಬ್ಯಾಯೇ
ಅಂದೇ ತಮ್ಮಲೇ
ಗೊಬ್ಬುಡು ಮೇಲಾದೇ
ಬತ್ತ ಪಂಡೇರೇ

(ಆಟ ಆಡಿ / ಓ ಮಾವ / ಆಟದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು / ಬಂದಿದ್ದೇವೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಗೊಬ್ಬುಲಾ ಗೊಬ್ಬಿಯಾಯ
ಅಂದೇ ತಮ್ಮಲೇಯೇ
ಗೊಬ್ಬುಡು ಮೇಲಾದ್
ಬತ್ತ ಪಂಡೇರೇ

(ಆಟ ಆಡಿ / ಓ ಮಾವ / ಆಟದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು / ಬಂದಿದ್ದೇವೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಬತ್ತೀ ಬಾಲೇಲೆಗ್
ತಮ್ಮಲೇಲಾವೋ
ಮಾಮಿ ಸೊನ್ನೆ ಸೋಮು
ಬೈದೇದಿಯೇ

(ಬಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ / ಮಾವ / ಅತ್ತೆ ಸೊನ್ನೆ ಸೋಮು / ಬೈದೆದಿ)

ವ ಬತ್ತಿ ಬಾಲೇಲೇಗೇಯೇ
ತಮ್ಮಲೆಲಾವೋ
ಮಾಮಿ ಸೊನ್ನೆ ಸೋಮು
ಬೈದೇದಿಯೇ
(ಬಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ / ಮಾವ / ಅತ್ತೆ ಸೊನ್ನೆ ಸೋಮು / ಬೈದೆದಿ)

ರ ಕಾಯಿ ಬೆಂದೀರೀ
ಮೀಪಾದೇರಿಯೇ ಯೇ ಹಾಂ
ಒಂಜಿಲಾತೇ ಪೇರಾಗಂಜಿ
ಪಾಡ್‌ದೇರೇ
(ಬಚ್ಚಲಮನೆಯ ಬಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ / ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ / ತೆಂಗಿನ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿದ ಗಂಜಿಊಟ ಸಾಕಷ್ಟು / ಬಡಿಸುತ್ತಾರೆ)

ವ ಕಾಯೀ ಬೆಂದೀರೀ
ಪಾಡಾದೇರ್
ಬಂಜಿಗ್ ಗಂಜೀನೇ
ಪಾಡ್‌ನಾಗಾಯೇ
(ಬಚ್ಚಲಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಮಾಡಿದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ / ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ / ಹಸಿವೆಗೆ ಗಂಜಿಊಟ / ಬಡಿಸುವಾಗ...)

ರ ಆಲಾ ಆಲಾಲೆನು
ಪಿರಿಯೋನೋದೋ
ತಮ್ಮೆಲೆಲಿಲ್ಲಾಡ್ ಇಪ್ಪುನಾಗಾ
ಬಾಲೇಲೇಗೇಯೇ
(ಹಾಗೆ / ಅಲೆದಾಡುತ್ತಾ / ತಿರುಗಾಡುತ್ತಾ / ಮಾವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ / ಮಕ್ಕಳಿಗೆ...)

ವ ಆಲೆನೂ ಪಿಯೋನು
ತಮ್ಮಲೆ ಇಲ್ಲಾಡೇ
ಇಪ್ಪುನಾಗಾ ದಾನೇಯೇ
ಬಾಲೇಲೇಗೇ

(ಅಲೆದಾಡುತ್ತಾ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಾ / ಮಾವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ / ಇರುವಾಗ / ಮಕ್ಕಳಿಗೆ...)

ರ ಪತ್ತ್‌ಲಾ ಪದಿನಾಜಿ
ವರ್ಸ ಕರೀಂಡೇಯೇ
ಪತ್ತ್ ಪದಿನಾಜೀ
ವರ್ಸೋಡುಯೇ

(ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರೆಡು / ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯ ಆಯಿತು / ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರೆಡು / ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯ ಆಗುವಾಗ)

ವ ಪತ್ತ್ ಪದಿನಾಜಿ
ವರ್ಸ ಕರೀಂಡೇಯೇ
ಪತ್ತ್ ಯಾ ಪದಿನಾಜಿ
ವರ್ಸೋಡುಲಾವೋ

(ಪತ್ತು ಹನ್ನೆರೆಡು / ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯ ಆಯಿತು / ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರೆಡು ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯ ಆಗುವಾಗ)

ರ ಏರಣ್ಣಾ
ಏರೀ
ಇಂಚೆನೇಲಾ ಇಪ್ಪುನತ್ತ್ ನಮ
ನಮಕ್ಕ್‌ಲಾವೋ

(ಓ ಅಣ್ಣ / ಕೇಳಿದೆಯೇ /ನಾವು ಹೀಗೇಯೇ ಇರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ / ನಮಗೆ...)

ವ ಏರಾಣ್ಣಾ ನಮಾ
ಇಂಚಿದಿನಾವೋ
ಇಂಚೆನೆ ಇಪ್ಪುನತ್ತ್
ಪಂಡೇರಿಯೋ

(ಓ ಅಣ್ಣ ನಾವು / ಈ ರೀತಿಯ ಜೀವನ / ಮಾಡಿ ಇದೇ ರೀತಿ ಬದುಕುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ / ಹೇಳುತ್ತಾನೆ)

* * * * *

ಅಧ್ಯಾಯ–7

ಬುದ್ಯಂತ ಬೀರ

'ಬುದ್ಯಂತ ಬೀರ'ದಲ್ಲಿ ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳನ ಮಂತ್ರಿ, ಬುದ್ಯಂತನ ದುರ್ಮರಣದ ಕಥೆಯಿದೆ. ಅವನೂ ಒಬ್ಬ ಹಿಡುವಳಿದಾರನೆಂಬ ನಿರೂಪಣೆ ಪಾಡ್ದನದಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು 'ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತ'. ಪಾಡ್ದನದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು 'ಬುದ್ಧಿವಂತ' ನೆಂದು ಕರೆಯುವ ಪರಿಪಾಟವಿಲ್ಲ.

ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳ, ಕೇಮರ ಬಲ್ಲಾಳ, ಮತ್ತು ಎಡ್ಮೂರು ಬಲ್ಲಾಳ-- ಇವರ ಜಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನದಲ್ಲಿ ವಿವರಣೆವೇನೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ; ಹಾಗೇಯೇ ಬುದ್ಯಂತನ ಜಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಯಂತಒಬ್ಬ ಖಳನಾಯಕ. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ಬುದ್ಯಂತನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಗೌರವಕೊಟ್ಟು ವಿನಮ್ರದಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನನ್ನು 'ಉಲ್ಲಯ' (ಧನಿ, ಒಡೆಯ) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಯ ಬಗ್ಗೆ, ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಬಗ್ಗೆ ತಾತ್ಸಾರದ ಭಾವನೆಯಿತ್ತು. ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳನು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಪರ ತೋರಿಸುವ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಬುದ್ಯಂತನಿಗೆ ಸಹಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಬುದ್ಯಂತನ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರಿಗೂ ಆಟದ ಮೈದಾನಿನಲ್ಲಿ ಜಗಳವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಬುದ್ಯಂತನು ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರಿಗೆ ಹೊಡೆದು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ಆಟದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದ ಆಟದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಲತ್ಕಾರವಾಗಿ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಬುದ್ಯಂತ ಸದಾ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನು; ಅವರನ್ನು ಅವಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಪರ್ಮಲೆ ಬೀಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ತಾಯಿಗೆ ಬಲ್ಲಾಳ ಕೊಟ್ಟ ವಾಗ್ದಾನದ ಮಾತನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಬಲ್ಲಾಳನು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರಿಗೆ ಅನಿಲಜೆ ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಯ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ (ಒಡಿ) ಕೆಳಗಿನ ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆ (ತಿರ್ತೊಡಿ) ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಎರಡು ಭಾಗಗಳನ್ನೂ ಬುದ್ಯಂತ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೇಲಿನ ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆ (ಮಿತ್ತ ಕಂಬಳ) ಬುದ್ಯಂತನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಮಳೆಗಾಲದ ನೀರು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ಯಾ ಗದ್ದೆಯ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ನೀರು ಹೊರಗೆ ಬಿಡಲು ಎರಡೂ ಕಂಬಳ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಒಂದು ನಾಲೆ (ತೋಡು) ಇತ್ತು.

ಬಿತ್ತನೆಯ ಅಥವಾ ನಾಟಿಯ ಮುಂಚೆ, ಕೊನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಯ ಉಳುಮೆಗೆ 'ಕಂಬಲ ಗೋರುನು' ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದೊಂದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಉತ್ಸವದ ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಜ್ಯೋತಿಷರಲ್ಲಿ ಶುಭ ದಿನ ನಿರ್ಧರಿಸಿ 'ಕಂಬಲ ಗೋರುನು' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಸುವ ಪದ್ಧತಿ. ಕಂಬಳದ ಆಚರಣೆ ತುಳುವರ ಎರಡನೆಯ ಬೆಳೆ 'ಸುಗ್ಗಿ'ಯ ಸಮಯ ಜರಗುತ್ತದೆ.

ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಯ 'ಕಂಬಲ ಗೋರುನು' ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ದಿನ ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಬುದ್ಯಂತ ಜ್ಯೋತಿಷನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ತಮ್ಮ 'ಕಂಬಲ ಗೋರುನು' ಉತ್ಸವಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆಯ ದಿನ ಕೇಳಲು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಬುದ್ಯಂತ ಜೋತಿಷನನ್ನು ಬೆದರಿಸಿ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಕಂಬಳ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಅಶುಭ ದಿನ ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರಿಗೆ ಬುದ್ಯಂತನ ಕುತಂತ್ರದ ಅರಿವಾಗಿ ಅವರು ಬುದ್ಯಂತನ ಕಂಬಳ ಉತ್ಸವದ ದಿನವೇ ತಮ್ಮ ಕಂಬಳ ಉತ್ಸವ ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ಮತ್ತು ಬುದ್ಯಂತ ವರ್ಷದ ಮೊದಲನೆಯ (ಕಾರ್ತಿ) ಬೆಳೆ ಮುಗಿಯಿಸಿ ಎರಡನೆಯ (ಸುಗ್ಗಿ) ಬೆಳೆಗೆ ಗದ್ದೆ ಉತ್ತು ಬೀಜ ಬಿತ್ತುತ್ತಾರೆ.

ಬೀಜ ಬಿತ್ತಿದ ಕೆಲವು ದಿನದ ಬಳಿಕ ಬೀಜ ಮೊಳಕೆ ಬರಲು ಗದ್ದೆಯ ನೀರು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಬುದ್ಯಂತ ತನ್ನ ಗದ್ದೆಯ ನೀರು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಗದ್ದೆಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಅವರ ಬೆಳೆ ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಕೋಟಿ ಮತ್ತು ಬುದ್ಯಂತರ ಒಳಗೆ ಜಗಳ ಸುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಂಡ ತೆಗೆಯಲು ಮರಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ ಚೆನ್ನಯನಿಗೆ ಕೋಟಿ ಮತ್ತು ಬುದ್ಯಂತ ಜೋರಾಗಿ ಮಾತಾಡುವುದು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವನು ಮರದಿಂದ ಇಳಿದು, ಮನೆಗೆ ಓಡಿ ಹೋಗಿ, ತಮ್ಮ ಎರಡು ಖಡ್ಗ / ಕಠಾರಿ 'ಸುರಿಯ'ಗಳನ್ನು ಹರಿತ ಮಾಡಿ, ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಚೆನ್ನಯ ಮತ್ತು ಬುದ್ಯಂತನ ನಡುವೆ ಮಾತಿನ ಚಕಮಕಿ ನಡೆಯತ್ತದೆ. ಚೆನ್ನಯ ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಬುದ್ಯಂತನನ್ನು ಹಿಡಿದು 'ಸುರಿಯ' ದಿಂದ ತಿವಿಯುತ್ತಾನೆ; ಕೋಟಿಯೂ ತನ್ನ 'ಸುರಿಯ'ದಿಂದ ತಿವಿಯುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಬುದ್ಯಂತ ಮರಣ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

* * * * *

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ಪರ್ಮಳೆ ಬಲ್ಲಾಳನ ಚಾವಡಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ

ರ ಡೆನೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾನಾ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾನೇಯೇ ಆ ಡೆನ್ನಾನಾ
ಡೆನನ್ನಾವೋ ಆ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನಾವೋ ಹಾಂ
ಡೆನನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾನ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನಾನಾ ಡೆನ್ನಾವೋ ಯೇ ಡೆನ್ನಾನ
ಡೆನನ್ನಾವೋ ಆ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನಾವೋ ವೋ

ರ/ವ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ವ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನೇಯೇ ಹಾಂ ಡೆನ್ನಾಯೇ ಡೆನ್ನಾನಾ
ಡೆನನ್ನೇಯೇ ಹಾಂ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನೇಯೇ ಯೇ

ವ/ರ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ರ ನಿಗ್ಲೆಗ್ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಪಂತ್ತೀ ಸೇಜ್ಜಾ
ಕೇನೋಡೋ ಪಂತೇರೇ
ಪತ್ತ್ಯೇ ಪದ್‌ನಾಜಿಯೇ ಯೇ
ಅಂದೇ ತಮ್ಮಲೆ ಅಂದೆ ತಮ್ಮಲೇಯೇ
ಪರ್ಮಲೇಯೇ ಚಾವಾಡಿಗೇ
ಪೋವೋಡ್ಡಾವೋ ದಾನೆ ಆವೋಡೋ

ರ/ವ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

(ನಿಮಗೆ ಬಲ್ಲಾಳರು ಕೊಟ್ಟ ವಚನ / ಕೇಳಬೇಕು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರೆಡು ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯ ಆದಾಗ / ಓ ಮಾವ, ಓ ಮಾವ / ಪರ್ಮಲೆ ಚಾವಾಡಿಗೆ / ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ / ಏನು ಬೇಕು)

ವ ಎಂಕಲೇ ತಮ್ಮಲೇ ಪನ್ಪೇರ್
ಎಂಚಾವೋ ಕೇನೋಡೇ
ಉಲ್ಲಾಯೇ ಬಲ್ಲಾಲೇಡವೋವೋ
ಬಲ್ಲಾಲೇಯಾ ಬೂಡೂಗೋ ದಾನೇ
ಪೋವೋಡೋ ಪಂಡೇರ್
ಹಾಂ ಏರಿಯೇ ತಮ್ಮಾಲೇ ಯೇ ಹಾಂ

ವ/ರ ಆ ಆ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

(ನಮ್ಮ ಮಾವ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಹೇಗೆ ಕೇಳಬೇಕು / ಒಡೆಯ ಬಲ್ಲಾಳರ ಹತ್ತಿರ / ಬಲ್ಲಾಳರ ಬೀಡಿಗೆ / ಹೋಗಬೇಕು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಓ ಮಾವ...)

ರ ಪರ್ಮಲೆ ಚಾವಾಡಿಗ್ ಪೋವೋಡ್ಡಾ ಬಾಲೇಲೇ,

ಕೈಟ್ಟ್ ಕಾಣಿಗೇಯೇ ಪತ್ತೋಡು

ಬಲ್ಲಾಲೇ ಯಾ ಕಾರ್ ಒಂಜಾವೋವೋ

ಬಲ್ಲಾಲೇ ಕಾರಾ ಮುದೆಲಿಡೇ

ಕಾಣಿಗೇ ದೀವೋಡೊ

ಬಲ್ಲಾಲೇ ಕಾರ್ ಪತ್ತ್ ಯೇ ಯೇ

ರ/ವ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

(ಪರ್ಮಲೆ ಚಾವಾಡಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದಾದರೆ ಮಕ್ಕಳೇ / ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೆ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು / ಬಲ್ಲಾಳರ ಪಾದಕ್ಕೆ / ಬಲ್ಲಾಳರಿಗೆ ಪಾದ / ಕಾಣಿಕೆ ಇಡಬೇಕು / ಬಲ್ಲಾಳರ ಕಾಲು ಹಿಡಿದು...)

ವ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಕಾರ್‌ದಾವೋ ಮುದೇಲ್‌ಗೇ

ಪೊವೋಡ್ಡಾ ಏನ್ನಾವೋ ಆವೋಡೋ

ಆ ಕೈಟ್ಟೇ ಪತ್ತೋಡೋ ವೋ

ಬಲ್ಲಾಲೆಗ್ ಕಾಣಿಗೆ ದೀವೋಡೋ

ಕಾಣಿಗೆ ದೀದ್‌ಯಾ

ಕಾರ್‌ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕೇನೋಡುಂದ್‌ದೇ ಯೇಯೇ

ವ/ರ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

(ಬಲ್ಲಾಳರಲ್ಲಿಗೆ / ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಏನು ಬೇಕು / ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು / ಬಲ್ಲಾಳರಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು / ಕಾಣಿಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ / ಕಾಲು ಹಿಡಿದು ಕೇಳಬೇಕು)

ರ ಡೆನನ್ನ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನಾನಾವೋ ಆ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನನ ಡೆನ್ನಾನ
ಡೆನನ್ನ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನಾವೋವೋ ಡೆನ್ನ ಡೆನನ್ನಾ ಆ

ವ ಡೇನ್ನ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾನಾವೋ ಆ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನನ್ನೇಯೇ ಹಾಂ
ಆ ಡೇನನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾನಾವೋ ಆ ಹಾಂ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾನಾಯೇ

ರ ಅಟ್ಟೊಗು ಏಣಿ ಮರೋನೋ
ದೀತೆರ್ ಬಾಲೇಲು
ಕೈಟ್ಟ್ ಕಾಣೀಗೇ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಬಲ್ಲಾಲೇ
ಚಾವಾಡಿಗ್ ಪೋತೇರಿಯೇ
(ಅಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏಣಿ / ಇಡುತ್ತಾರೆ ಮಕ್ಕಳು / ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಲ್ಲಾಳರ / ಚಾವಡಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ)

ವ ಅಟ್ಟೋಗು ಏಣೀಮಾರಾ
ಆ ದೀತೇರ್ ಜೋಕುಲು ಹಾಂ
ಆ ಕೈಟ್ಟ್ ಕಾಣಿಗೆಲಾವೋ
ಆ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪೋನಾಗಾಯೇ
(ಅಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏಣಿ / ಇಡುತ್ತಾರೆ ಮಕ್ಕಳು / ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೆ / ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ)

ರ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಕಾರ್ ಪತ್ತ್‌ದೇಯೇ
ಪಂತೇರಿ ದಾಲಾ
ಏರಿ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಏರಿ ಬಲ್ಲಾಲೇ
ಸೊಲುಮೆ ಸೊಲುಮೇಯೇ
(ಬಲ್ಲಾಳರ ಕಾಲುಹಿಡಿದು / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಓ ಬಲ್ಲಾಳರೇ ಓ ಬಲ್ಲಾಳರೇ / ವಂದನೆ, ವಂದನೆ...)

ವ ಬಲ್ಲಾಲೇ ಕಾರ್ ಪತ್ತ್‌ದೇ
ಆ ಕೇಂಡೇರೇ ಜೋಕುಲೋ ಹಾಂ
ಆ ಸೋಲುಗು ಸೊಲ್ಮೇಯೇ
ಸಂದಾದ್‌ಲಾ ಯೇ

ಸೋಲುಗು ಸೊಲ್ಮೆಯೇ : ಸೋಲು, ತೋಳು; ಸೊಲ್ಮೆ : ವಂದನೆ

(ಬಲ್ಲಾಳರ ಕಾಲುಹಿಡಿದು / ಕೇಳುತ್ತಾರೆ / ಮಕ್ಕಳು / ತೋಳು ಮುಂದೊಡ್ಡಿ ವಂದನೆ / ಮಾಡುವಾಗ...)

ರ ಪತ್ತ್ ಪದಿನಾಜೀ

ಪ್ರಾಯದ ಬಾಲೇಲೊ

ದಾನೇ ಕಜ್ಜೋಡೋ ಬತ್ತರ್

ಕೋಟಿಯೇ ಚೆನ್ನಯ ಪನ್‌ಪೇರೇ

(ಹತ್ತು ಹದಿನಾರು / ಪ್ರಾಯದ ಮಕ್ಕಳು / ಯಾವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ / ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ, ಕೇಳುತ್ತಾರೆ)

ವ ಆ ಪತ್ತ್ ಪದಿನಾಜೇ

ಆ ಪ್ರಾಯದ ಜೋಕುಲು ಹಾಂ

ಆ ದಾನೆ ಬತ್ತಾ ಮಗಾವೋ

ಆ ಬಾಲೇಲಾ ನಿಗುಲೋ

(ಹತ್ತು ಹದಿನಾರು ಪ್ರಾಯದ / ಮಕ್ಕಳು ನೀವು / ಯಾಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ ಮಕ್ಕಳೇ / ಮಕ್ಕಳೇ ನೀವು)

ರ ಅಂದೇ ಉಲ್ಲಾಯಾ ಪುಟ್ಟುದೋ

ಪದಿನಾಜಿ ವರ್ಸಾಂಡ್ ಎಂಕಲೆಗ್

ಇಂಚೇನೇ ಕುಲ್ಲುಂಡಾ ಇಂಚೆನೆ ಎಂಕುಲು

ಇತ್ತ್ಂಡಾ ಉಲ್ಲಾಯಾವೋ

(ಓ ಒಡೆಯರೇ, ಹುಟ್ಟಿ / ಹತ್ತು ಹದಿನಾರು ಪ್ರಾಯ ಆಯಿತು ನಮಗೆ / ಹೀಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತುಕೊಂಡರೆ / ಹೀಗೆ ಕಾಲ ಕಳೆದರೆ, ಒಡೆಯರೇ...)

ವ ಪತ್ತ್‌ಲಾ ಪದಿನಾಜೇಯೇ

ಆ ವರ್ಸ ಆಂಡ್ ಎಂಕಲೆಗೇ

ಆ ಇಂಚೆನೆ ಕುಲ್ಲುಂಡಾಲಾ

ಆ ಇಂಚೆನೆ ಇತ್ತ್ಂಡಾಯೇ

(ಪತ್ತು ಪದಿನಾರು / ಪ್ರಾಯವಾಯಿತು ನಮಗೆ / ಹೀಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತುಕೊಂಡರೆ / ಕಾಲ ಕಳೆದರೆ...)

ರ ಎಂಕ್ಲೇ ಅಪ್ಪೇಗೇಯೇಯಾ
ಪನ್ತಿನ ಸೇಜ್ಜಾಲಾ
ಕೊರ್ಲೆ ಉಲ್ಲಾಯಾ ಕೊರ್ಲೆ ಉಲ್ಲಾಯಾ
ಕೇನಿದೇರ್ ಬಾಲೇಲೋ

(ನಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ / ಭಾಷೆಕೊಟ್ಟ ಸನ್ಮಾನ / ಕೊಡಿ ಒಡೆಯರೇ ಕೊಡಿ / ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಮಕ್ಕಳು)

ವ ಎಂಕಲೆ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಲಾವೋ
ಆ ಪನ್ ತ್ ನ ಸೇಜ್ಜಾವೋ ಆ
ಆ ಕೊರ್ಲೆ ಉಲ್ಲಾಯಂದ್ ದೇ
ಆ ಕೇಂದೆರ್ ಬಾಲೇಲುಯೇ

(ನಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ / ಭಾಷೆಕೊಟ್ಟ ಸನ್ಮಾನ / ಒಡೆಯರೇ ಕೊಡಿಯೆಂದು / ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಮಕ್ಕಳು)

ರ ನಿಗಲೇ ಅಪ್ಪೆಗಾಂಡಲಾ
ಪನ್ ತ್ ನ ಸೇಜ್ಜುಂಡೋ
ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲೀಡ್ ರಡ್ಡ್ ಕಂಬುಲ
ಉಂಡು ಬಾಲೇಲೇ

ಬೈಲ್ : ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಇರುವ ಗದ್ದೆ ಸಮೂಹ

(ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ / ಭಾಷೆಕೊಟ್ಟ ಸನ್ಮಾನ ಇದೆ / ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಂಬಳ / ಗದ್ದೆಗಳಿವೆ ಮಕ್ಕಳೇ)

ವ ನಿಗಲೆನ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಲಾವೋ
ಆ ಪನ್ತಿನ ಸೇಜ್ಜಾ ಮಗಾವೋ
ಆ ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲ್ ಡ್ ಯೇ
ಆ ರಡ್ದೊಡಿ ಕಂಬುಲಾಯೇ

ಒಡಿ : ಗದ್ದೆಯ ಸರಿಸಮಾನದ ಎರಡು ಭಾಗಗಳು

(ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ / ಭಾಷೆಕೊಟ್ಟ ಸನ್ಮಾನ ಮಕ್ಕಳೇ... / ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲಿನಲ್ಲಿ / ಒಂದು ಕಂಬಳದ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಿವೆ)

ರ ತಿರ್ತೊಡಿ ಕಂಬುಲಲಾ
ನಿಗಲೆಗ್ ಬಾಲೇಲೇ
ಮಿತ್ತಾ ಕಂಬುಲಾ ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತಗ್
ಸಾನದ್ದೆ ಬರೆತ್ತೇಯೇ

ಸನ್ನದ್ : ಅನುಮತಿ ಪತ್ರ ; ಬುದ್ಯಂತ : ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳನ ಮಂತ್ರಿ
(ಕೆಳಗಿನ ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆ / ನಿಮಗೆ ಮಕ್ಕಳೇ / ಮೇಲಿನ ಕಂಬಳ ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತನಿಗೆ / ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ)

ವ ತಿರ್ತಾ ಒಡಿಲಾವೋ
ನಿಗಲೆಗ್ ಬಾಲೇಲೇಯಾ
ಆ ಮಿತ್ತಲಾ ಒಡಿವುಂಡುಲಾವೋ
ಆ ಬುದ್ಯಂತಗಾವೋಯೇ

(ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಯ ಕೆಳಗಿನ ಭಾಗ / ನಿಮಗೆ ಮಕ್ಕಳೇ / ಮೇಲಿನ ಕಂಬಳ ಭಾಗ / ಬುದ್ಯಂತನಿಗೆ)
ಅನಿಲಜೆ ಕಂಬುಳ ಗದ್ದೆಗಳ ಸಾಗುವಳಿ

ರ ಆಲಾ ಒಂಜಾಂಡಾವೋ
ಕಾರ್ತಿ ಬೆಂದೀದ್
ಪುದ್ದಾರ್ ಉಂಡೇರಿಯೇ
ತತ್ತ್ ಸುಗ್ಗಿ ಬರ್ನಗುಂಡುಯೇ

ಕಾರ್ತಿ ಸಾಗೊಲಿ/
ಏಣೆಲ್/ಏನೆಲ್ : ಮುಂಗಾರು ಬೆಳೆ, ವರ್ಷದ ಮೊದಲನೆಯ ಬೇಸಾಯ (ಜೂನ್–ಜುಲೈಯಲ್ಲಿ ಸುರುವಾಗುತ್ತದೆ); ಸುಗ್ಗಿ : ಹಿಂಗಾರು ಬೆಳೆ, ವರ್ಷದ ಎರಡನೆಯ ಬೆಳೆ; ಅಕ್ಟೋಬರ್ / ನವಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಸುಗ್ಗಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮತ್ತು ಸುಗ್ಗಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ; ಪುದ್ದಾರ್ : ಕಾರ್ತಿ ಸಾಗುವಳಿಯ ಬತ್ತದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಅಕ್ಕಿ ಊಟ

(ಹೀಗೆ / ಕಾರ್ತಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿ / ಹೊಸ ಅಕ್ಕಿಯ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ / ನಂತರ ಸುಗ್ಗಿ ಸಾಗುವಳಿಯ ಸಮಯ ಬಂದಾಗ)

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ತುಳು ತಿಂಗಳುಗಳ ಹೆಸರು : ಪಗ್ಗು (ಎಪ್ರಿಲ್-ಮೇ), ಬೇಸ (ಮೇ-ಜೂನ್), ಕಾರ್ತೆಲ್/ ಕಾರ್ತಿ (ಜೂನ್ ಜುಲೈ), ಆಟಿ (ಜುಲೈ-ಅಗಸ್ಟ್), ಸೋಣ (ಅಗಸ್ಟ್-ಸಪ್ಟೆಂಬರ್), ಕನ್ಯ / ನಿರ್ನಾಲ್ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್-ಅಕ್ಟೋಬರ್), ಬೊಂತೇಲ್ (ಅಕ್ಟೋಬರ್-ನವೆಂಬರ್), ಜಾರ್ದೆ (ನವೆಂಬರ್-ಡಿಸೆಂಬರ್), ಪೆರಾರ್ದೆ (ಡಿಸೆಂಬರ್-ಜನವರಿ), ಪುಯಿಂತೇಲ್ (ಜನವರಿ-ಫೆಬ್ರವರಿ), ಮಾಯಿ (ಫೆಬ್ರವರಿ-ಮಾರ್ಚ್), ಸುಗ್ಗಿ (ಮಾರ್ಚ್ / ಎಪ್ರಿಲ್

ವ ಕಾರ್ತಿ ಬೆಂದ್‌ದಾಲಾವೋ
ಆ ಪುದ್ದಾರ್ ಉಂಡೇರಿಯಾ
ಆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸುಗ್ಗಿ ಬನ್ನಾಗಾಯೇ
ಆ ಒಂಜೀಲಾ ಆನಿಲಾವೂಲೋ

(ಕಾರ್ತಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿ / ಹೊಸ ಅಕ್ಕಿಯ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ / ಮತ್ತೆ ಸುಗ್ಗಿ ಸಾಗುವಳಿಯ ಸಮಯ ಬಂದಾಗ / ಅಂದು)

ಅಂದು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರಿಗೆ ಮತ್ತು ಬುದ್ಯಂತನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಟದಲ್ಲಿ ಜಗಳ ಆದಾಗ...

ರ ಗೊಬ್ಬುದಾ ಕಲಕ್ಕ್‌ಲಾ
ಪೋಪುನಾ ಪೊರ್ತುಗು ಆನೀಗ್
ಬುದ್ಯಂತ ಬಾಲೇಲೇಗ್ ಬುದ್ಯಂತಾಗ್
ಒಂಜಾ ಆನಿಗ್‌ಯೇ

(ಆಟದ ಮೈದಾನಿಗೆ / ಹೋಗುವ ಸಮಯ ಅಂದು / ಬುದ್ಯಂತನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಬುದ್ಯಂತನಿಗೆ / ಆ ದಿವಸ...)

ವ ಆ ಕೋಟ ಚೆನ್ನಯಾಗಾವೋ

ಆ ಬುದ್ಯಂತ್‌ಗ್‌ಲಾವೋ ಹಾಂ

ಆ ಬಾಲೇಲ್‌ಗ್‌ಲಾವೋ

ಅವುಲು ದಾನಿಯೇ

(ಕೋಟ ಚೆನ್ನಯರಿಗೆ / ಹಾಗೂ ಬುದ್ಯಂತನ / ಮಕ್ಕಳಿಗೆ / ಅಲ್ಲಿ...)

ರ ಗೊಬ್ಬುದ ಕಲಟ್ಟ್‌ಲಾಯೇಯೇ

ಬುದ್ಯಂತ ಬಾಲೆಲೇಗ್

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರೆಗ್ ಆಯನ್ಯಾಯ

ಲಡಯಿ ನಟದಾಂಡೇ

ಆಯನ್ಯಾಯ : ಸರಿತಪ್ಪು; ನಟ : ತೀವ್ರವಾದ; ಲಡಯಿ : ಜಗಳ

(ಆಟದ ಮೈದಾನಿನಲ್ಲಿ / ಬುದ್ಯಂತನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ / ಕೋಟ ಚೆನ್ನಯರಿಗೆ ಆಟದಲ್ಲಿ / ತೀವ್ರ ಜಗಳವಾಗುತ್ತದೆ)

ವ ಗೊಬ್ಬುದ ಕಲಟ್ಟ್‌ಲಾವೋ

ಆ ಬುದ್ಯಂತ ಬಾಲೇಲೆಗ್‌ಲಾವ್ವೋ ಆ

ಆ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯಗ್‌ಗಾಲಾವೋ

ಗೊಬ್ಬುಡು ಲಡಾಯೀಯೇ

(ಆಟದ ಮೈದಾನಿನಲ್ಲಿ / ಬುದ್ಯಂತನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ / ಕೋಟ ಚೆನ್ನಯರಿಗೆ / ಆಟದಲ್ಲಿ ಜಗಳ...)

ರ ಆಯಾ ನ್ಯಾಯ ಬೂರ್ನಗಾಯೇ

ಬತ್ತೇರ್ ಬುದ್ಯಂತೆ

ಮೈಯಾ ಕೈಯಾ ಗೊಬ್ಬುದ ಕಂಡೋಡ್

ಒಂಜಾ ಬೂರ್ದುಂಡುಯೇ

(ಆಟದಲ್ಲಿ ವಾಗ್ವಾದ ಆದಾಗ / ಬರುತ್ತಾರೆ ಬುದ್ಯಂತ / ಜಗಳ ಆದಾಗ ಆಟದ ಮೈದಾನಿನಲ್ಲಿ / ಪೆಟ್ಟು ಬೀಳುತ್ತದೆ)

ವ ಬುದ್ಯಂತೆ ಬರ್ನಾಗಾವೋ
ಆ ಗೊಬ್ಬುದಾ ಕಂಡೋಡು ಆ
ಆ ಮೈಯಾ ಕೈಯಾದಾನೇ
ಆನಾಗಾಲಾಯೇ
(ಬುದ್ಯಂತ ಬರುವಾಗ / ಆಟದ ಮೈದಾನಿನಲ್ಲಿ / ಜಗಳ / ಆಗುವಾಗ)

ರ ಆನಿ ಪೋತುಂಡೋ
ಮಗಿರೆ ದಿನಾತ್ತಾನಿ
ತಮ್ಮಲೆ ಇಲ್ಲಾಡ್ ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟಿನ
ಉಯ್ಯಾಲೆಡ್ ತೂಂಕೋನೋದೋ
(ಆ ಘಟನೆಯ / ನಂತರ ಒಂದು ದಿನ / ಮಾವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟಿದ / ಉಯ್ಯಾಲೆ ತೂಗುತ್ತಾ...)

ವ ಆನಿ ಪೋತುಂಡೂವೋ
ಮಗಿರೆ ದಿನತ್ತಾನಿಯೇ
ಆ ತಮ್ಮೆಲೆ ಇಲ್ಲಾಡ್‌ಲಾವೋ
ಆ ಗೆಜ್ಜಾ ಕಟ್ಟಿ ತೂಂಕಿನಾವೋ
(ಆ ಘಟನೆಯ ನಂತರ / ಒಂದು ದಿನ / ಮಾವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ / ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟಿದ ಉಯ್ಯಾಲೆ ತೂಗುತ್ತಾ...)
ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಯ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಶುಭ ದಿನ ಕೇಳಲು ಬುದ್ಯಂತ ಹೋಗುವಾಗ...

ರ ಉಜ್ಜಾಲೇಡ್ ತೂಕೊನೊದುಲಾ
ಇಪ್ಪುನಾಗಾ ಬುದ್ಯಂತೆ
ಉದ್ದಂತ್ತಾ ಬೊಟ್ಟುಡೋ ಪೋಪೆರ್ ಕಂಬುಲೋಗೋ
ದಿನಮಾನ ಕೇಂಡ್ರಾಯೇ
(ಉಯ್ಯಾಲೆ ತೂಗುತ್ತಾ / ಇರುವಾಗ ಬುದ್ಯಂತ / ಉದ್ದಂತ ಬೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ / ಶುಭ ದಿನ ಕೇಳಲು...)

ವ ಬುದ್ಯಂತೆ ಅವುಲೋ
ಆರ್ನ ಕಂಬೊಲೊಗ್ಯಾ
ಆ ದಿನ ಕೇನರಾನೇಯೇ
ಉದ್ದಂತ್ತ ಬೊಟ್ಟುಡಾಯೇ
(ಬುದ್ಯಂತ ಅಲ್ಲಿ / ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ / ಶುಭ ದಿನ ಕೇಳಲು / ಉದ್ದಂತ ಬೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ...)

ರ ಓ ಅಣ್ಣಾ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ
ಬೂಡಾ ಬುದ್ಯಂತ್ತುಲ್ಲಾಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯಾ
ಕಂಬುಲೊಗೊ ದಿನಮಾನ ಕೇಂದ್ರ ಪೋಪೇರ್
ಕಂಬುಲೊಗು ದಿನಮಾನ ಕೇಂದ್ರ ಪೋನಾಗಾ ಎದ್ರ್ ಪೋವೋಡ್
ಕಂಬುಲಗೊಂಜಿ ದಿನಮಾನ ಎಂಕಲ್ನ ಕಂಬುಲುಗ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ
ಪನೋಡು ಪಂಡಾನೇ ಯೇ ಆ ಯೇ ಯೇ ಯೇ
ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ
(ಓ ಅಣ್ಣಾ / ಬೀಡಿನ ಬುದ್ಯಂತ ಧನಿಗಳು / ಅವರ ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಮುಹೂರ್ತದದಿನ ಕೇಳಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ / ಅವರು ಹೋಗುವಾಗ ನಾವು ಅವರ ಎದುರು ಹೋಗಬೇಕು / ನಮ್ಮ ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಮುಹೂರ್ತದದಿನ ಕೇಳಲು / ಹೇಳಬೇಕು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ)

ರ ಕಂಬುಲೊಗೋ
ದಿನಮಾನಾ
ಕೇಂದ್ರ ಪೋಪುನಾ
ಬೂಡ ಬುದ್ಯಂತ್ತುಲ್ಲಾಯನ ಎದ್ರ್ ಪೋಯೇರ್
ಓ ಬೂಡಾ ಬುದ್ಯಂತ್ತುಲ್ಲಾಯ ಬೂಡಾ ಬುದ್ಯಂತ್ತುಲ್ಲಾಯ ಪಂಡ್ದ್
ಸೋಲು ಬುಡುದು ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದನಾಗಾ
ಬೂಡಾ ಬುದ್ಯಂತುಲ್ಲಾಯೇ ಪನ್ಪೇರ್
ಏರ್ದೆ ಬಾಲೇಲೇ ಏರ್ದೆ ಬಾಲೇಲೇ

ಕಂಬುಲೊಗು ದಿನಮಾನ ಕೇಂಡ್ರ
ವರ್ಸಾದಿ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಯಾನ್ ಪೋನಾಗಾ
ಎದ್‌ರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸೊಲ್ಮನಗ ಅಚ್ಚರಿ ಪನ್ಪೇರೇ
ಓ ಉಲ್ಲಾಯಾ ಓ ಉಲ್ಲಾಯಾ
ಈರ್ ಎದ್‌ರ್ ಬತ್ತರ್ ಪಂಡ್‌ದ್
ಈರ್ ಕಂಬುಲೊಗು ದಿನಮಾನ ಕೇನರ ಪೋಪಾರ್ಡಾ
ಯಾನ್ಲಾ ಬತ್ತ್‌ನ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಂಕಲ್ನ ಕಂಬೊಲ್‌ಗ್‌ಲಾ
ದಿನಮಾನ ಕೇನೊಂದು ಬಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ನ್ ಪನ್‌ತ್ತೆರೇಯೇ
ಆ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಆ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ
(ಕಂಬಳ / ಬಿತ್ತನೆಗೆ / ಮುಹೂರ್ತ ದಿನ ಕೇಳಲು ಹೋಗುವಾಗ / ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತ ಧನಿಗಳ ಎದುರು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ / ಓ ಬೂಡ ಬುದ್ಯಂತ ಧನಿಗಳೇ ಓ ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತ ಧನಿಗಳೇ ಹೇಳುತ್ತಾ / ತೋಳು ಮುಂದೊಡ್ಡಿ ವಂದನೆ ಮಾಡುವಾಗ / ಏನು ಮಕ್ಕಳೇ ಏನು ಮಕ್ಕಳೇ / ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಮುಹೂರ್ತದದಿನ ಕೇಳಲು ಹೋಗುವಾಗ / ವಾರ್ಷಿಕ ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಮುಹೂರ್ತದದಿನ ಕೇಳಲು ನಾನು ಹೋಗುವಾಗ / ಎದುರು ಬಂದು ವಂದನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು / ಓ ಧನಿಗಳೇ, ಧನಿಗಳೇ / ನೀವು ನಮಗೆ ಎದುರು ಸಿಕ್ಕಿದರೆಂದು / ನಿಮ್ಮ ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಮುಹೂರ್ತದದಿನ ಕೇಳುಲು ಹೋಗುವುದಾದರೆ / ನಾನು ಬಂದದ್ದೆಂದು, ನಮ್ಮ ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆಗೂ / ಮುಹೂರ್ತದ ದಿನ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಹೇಳಲು ನಾವು ಬಂದದ್ದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಬೂಡಾ ಬುದ್ಯಂತುಲ್ಲಾಯೇ
ಕೈಟ್ಟ್ ಕಾಣಿಗೇ
ಇದ ಮುಟ್ಟೋಗೊ ರಡ್ಡ್ ಕಂಬುಲೊಗು
ಒಂಜಿ ಕಾಣಿಗೆ ದೀತಿನೈಟ್ಟೇ ಕೇನೊಂದು ಬರೊಂದಿತ್ತೆ

ಇನಿ ನಿಗುಲು ಕಾಣಿಗೆ ಎದುರ್ ಪಸೊಂದು ಬತ್ತರ್ ಬಾಲೇಲೇ ಪಂಡೇರ್
ಬಲ್ಲಾಲೇ ಬುದ್ಯಂತ ಕೊರಿನ ಕಾಣಿಗೇಗೇ
ಬಾಲೇಲು ಕೊರ್‍ನ್ಯಾ ಕಾಣಿಗೆ ಪತೊಂದು
ಪೊತ್ತಿ ಪೋಯಿ ಗುಡ್ಡೇಡೇ ದೀದ್
ಪೊತ್ತಿ ಪೋಯಿ ಕೊಲ್ಲಿಗ್ ದರ್ತೆರ್
ದರ್ತ್‌ದ್ ಬಳಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಚ್ಚಡೆದ ಬರಿಯೆಡ್ ಪಾಡ್ದ್
ಪತೊಂದು ಗೋಲ್ಮಾರ್ ಬೀಜಾವೊಂದು ಪೋಯೇರ್
ಮಟ್ಟಿಬೀರ ಬಲ್ಯಾಯ ಕೊಟ್ಯಾಗ್ ಪೋತೇರೇ
ಏರಿಯಾ ಮಟ್ಟಿಬೀರ ಬಲ್ಯಾಯ ಏರಿಯಾ ಮಟ್ಟಿಬೀರ ಬಲ್ಯಾಯ
ಮೈಲೆ ಮಾಪುಲಾ ಮಡಿ ತುತ್ತುಲಾ
ಮಡಿ ತುತ್ತುದು ಪೊರ್ಲುಗು ಗಂದ ಪಾಡ್ಲ
ಸರಿಯ ಪತ್ತ್‌ಲಾ ದಿನ ಪನ್ಲ ಕಂಬುಲೊಗು ಪನ್ತೇರೇಯೇ
ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ಪೊತ್ತಿ ಪೋಯಿ : ಸುಟ್ಟು ಹೋದ; ಕೊಲ್ಲಿ / ಕೊಳ್ಳಿ : ಸುಟ್ಟು ಹೋದ ಮರದ ತುಂಡು; ಬಳಕ : ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯ ತಿರುಳು; ಪಚ್ಚಡೆ : ಶಾಲು

(ಒಡೆಯ ಬೀಡು ಬುದ್ಯಂತ / ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೆ / ಮಕ್ಕಳು ಕೊಟ್ಟ ಕಾಣಿಕೆ [ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ] ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು / ಸುಟ್ಟು ಹೋದ ಗುಡ್ಡೆಯ/ ಸುಟ್ಟು ಹೋದ ಮರದ ತುಂಡಿಗೆ ಹೊಡೆದು / ತಿರುಳು ತೆಗೆದು ಶಾಲಿನ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ / ಕಟ್ಟನ್ನು ಬೀಸುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ / ಮಟ್ಟಿಬೀರ ಬಲ್ಯಾಯನ ಕೊಟ್ಟಡಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ / ಓ ಮಟ್ಟಿಬೀರ ಬಲ್ಯಾಯ ಮಟ್ಟಿಬೀರ ಬಲ್ಯಾಯ / ಮೈಲಿಗೆ ಉಡಿಗೆ ತೆಗೆ ಶುಚಿಯಾದ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳು / ಶುಚಿಯಾದ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿ / ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳು / ಕವಡೆ ಹಿಡಿ / ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಮುಹೂರ್ತದದಿನ ಹೇಳು, ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಆತೆನೆ ಪೊರ್ತುಗೋ
ಮಟ್ಟಿಜೀರ ಬಲ್ಯಾಯೇ
ಸೋಲು ಬುಡುಯೇರ್ ಸೊಲಮೆ ಸಂದಯರೇ
ಬೂಡಾ ಬುದ್ಯಂತುಲ್ಲಾಯಾಗೇ
ಜಳಕ ಸರ್ಕೆರೆಗ್ ಕಿರೆಕ್ಕ್ ಜತ್ತೇರ್
ಜಳಕ ಸಿಂಗಾರ ಆತೇರೇ
ಜಳಕ ಸಿಂಗಾರಾ ಆದೇ ಬಾಯಿ ಮಂಟಪೊಗು ಬತ್ತೇರ್
ಬಾಜಿಲ ಕಟ್ಟ್‌ಪಾಡಿ ಪಾಯೋಡು ಕುಲ್ಲ್ಯೇರ್
ಬೊಲ್ಲಿನ್ನಾ ಎಳೆ ಸರಿಯ ಪತ್ತ್ಯೇರ್
ರಾಸಿ ತೂದು ಕಂಬುಲೊಗು ದಿನಮಾನ ಪಂಡೇರ್
ಏರ್ ಬುದ್ಯಂತುಲ್ಲಾಯಾ ಏರ್ ಬುದ್ಯಂತುಲ್ಲಾಯಾ
ಈರೆ ಕಂಬುಲೊಗು ಒಂಜಿ ದಿನ ಉಂಡು
ಕಟ್ಟಿಕರಿ ಅಮಾಸೆ, ಅಮಸೆದ ಬೂದೆಕ್ಕ್ ಸುಕ್ರಾರ
ದಿನತ್ತಾನಿ ಒಂಜಿ ಕಂಬುಲೊಗು ದಿನ ಉಂಡು
ಬಾಲೆಲೆ ಕಂಬುಲೊಗು ಒಂಜಿ ದಿನ ಪನ್ಲ ಪಂಡೇರ್
ಬಾಲೆಲೆ ಕಂಬುಲೊಗು ಅಂಗಾರೆ ವಾರ ಸಿಂಗಾಂದಾ ರಾಸಿಗ್
ಬೊಲ್ಲಿದ ಬೊಲ್ಬುಗು ಎರು ಜಪ್ಪರ ಒಂಜಿ ದಿನ ಉಂಡು ಪಂಡೇರ್
ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತುಲ್ಲಾಯೇ ಏಲ್ ಮುಟ್ಟು ದುಂಬು ಪೋಪೇರ್
ಏಲ್ ಮುಟ್ಟು ಪಿರ ಬರ್ಪೇರೇ
ಕರಿಯಾ ಅಮಾಸೆದಾನೀ ಸುಕ್ರಾರ ದಿನತ್ತಾನೀ
ಕಂಬುಲ ಬಾಲಾದೇರಾ ಕೇಂಡೇರೇ ಯೇ ಹಾಂ
ಯೇ ಯೇ ಆ ಆ ಆ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ಬಾಯಿ : ಬದಿ; ಅಂಚು; ಬಾಜಿಲ / ಬಾಜಿರ : ಚಾವಡಿಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಹಾಸಿದ ದಪ್ಪ ಹಲಗೆ; ಪಾಯಿ : ಚಾಪೆ; ಕಟ್ಟಿಕರಿ ಅಮಾಸೆ : ಕಪ್ಪು (ಅಶುಭ) ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ; ಅಮಾಸೆದ ಬುದೆ : ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ಹಿಂದಿನ ದಿನ; ಸಿಂಗಂದ ರಾಶಿ : ಸಿಂಹರಾಶಿ; ಕಂಬುಲ ಬಾಲಾವುನು : ಕಂಬಳ ನಡೆಯಿಸುವುದು

(ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ / ಮಟ್ಟಿಬೀರ ಬಲ್ಯಾಯ / ತೋಳು ಮುಂದೊಡ್ಡಿ ವಂದಿಸುತ್ತಾರೆ / ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತ ಒಡೆಯನಿಗೆ / ಬಲ್ಯಾಯ ಕರೆಗಿಳಿದು / ಸ್ನಾನ, ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು / ಪಕ್ಕದ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ / ದಪ್ಪ ಹಲಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಸಿದ ಚಾಪೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ / ಬಿಳಿಯ ಕವಡೆ ತರುತ್ತಾರೆ / ಕವಡೆ ರಾಸಿಯಿಟ್ಟು ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಮುಹೂರ್ತದ ದಿನ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಓ ಒಡೆಯ ಬುದ್ಯಂತರೇ, ಬುದ್ಯಂತರೇ / ಕಪ್ಪು ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ, ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ಹಿಂದಿನ ದಿನ, ಶುಕ್ರವಾರ / ದಿವಸ ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಮುಹೂರ್ತದ ದಿನ ಇದೆ / ಮಕ್ಕಳ ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಮುಹೂರ್ತದ ದಿನ ಹೇಳು, ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಮಕ್ಕಳ ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಮಂಗಳವಾರ ಸಿಂಹರಾಶಿಯಲ್ಲಿ / ಮುಂಜಾನೆಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಉಳುವ ಕೋಣಗಳನ್ನು ಕಂಬಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಬಹುದು, ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತ ಒಡೆಯ ಏಳು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ / ಏಳು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ / ಕಪ್ಪು ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಶುಕ್ರವಾರ ದಿವಸ / ಯಾರಾದರೂ ಕಂಬಳ ನಡೆಯಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ)

(**ಟಿಪ್ಪಣಿ:** ತುಳುವರಿಗೆ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ತುಂಬಾ ಅಶುಭದ ದಿನ; ಅಂದು ಸಾಗುವಳಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ನಿಷೇಧ: ಗದ್ದೆ ಉಳಬಾರದು, ನಾಟಿ ಮಾಡಬಾರದು, ಬಿತ್ತನೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಾರದು ಇತ್ಯಾದಿ. ಕಂಬುಳ / ಕಂಬಳ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ವಿಶಾಲ ಗದ್ದೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನುದಾರು ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಉಳುವ ಕೋಣಗಳ ಓಟದ ಸ್ಪರ್ದೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಯ ನಾಟಿಯ ಅಥವಾ ಬಿತ್ತನೆಯ ಮುಂಚೆ ಕೊನೆಗೆ ಮಾಡುವ ಉಳುಮೆಗೆ 'ಕಂಬಳ ಗೋರುನು' ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ಹಾಗೂ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ಹಿಂದಿನ ದಿನ [ಅಮಸೆದ ಬುದೆ] ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಯ ಉಳುಮೆಗೆ ನಿಷೇಧ.)

ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಯ ಬಿತ್ತನೆ

ರ ಆತೆನೆ ಪೊರ್ತುಗೋ
ಬುದ್ಯಂತುಲ್ಲಾಯೇ
ಬಾಲೆಲೆ ಕಂಬುಲೊಗು ಆತಿನ ದಿನ ಎನ್ನ ಕಂಬುಲೊಗು ಪನೊಡು
ಎನ್ನ ಕಂಬುಲದ ದಿನೋನು ಬಾಲೆಲೆ ಕಂಬುಲೊಗು ಪನೋಡು
ಅಪ್ಪತ್ತ್‌ಡಾ ನಿಕ್ಕ್ ಚೂರಿಮುಲ್ಲು ಸೂಡಿ ಕಟ್ಟ್‌ವ್ .
ನಿನ್ನ ಮೋನೆಗ್ ಹಾಕುಬೆ ಪಂಡೇರ್

ಉಗುರ್ದ ಅನಸ್ ದೆಪ್ಪುಬೆ ಪಂಡೆರ್
ಬಸ್ರೂರು ಪನ್ನೆ ಕೊಟ್ರೆದ ಕಡೆ ಕಡೆತ್ತ್‌ದ್
ನಿನ್ನ ಮುರಂಪುದ ತಿಪ್ಪಿ ಗೆಪ್ಪುಬೆ ಪಂಡೇರ್
ಪೋಡಿಗೆದ ಬೆರ್ಮೆಗ್ ಬಲ್ಲಾಯೇ
ಬಾಲೆಲೆ ಕಂಬುಲದ ದಿನೊನು ಬುದ್ಯಂತ ಕಂಬುಲೊಗು ಪಂಡೆರ್
ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತನ ಕಂಬುಲದ ದಿನೊನು ಬಾಲೆಲೆ ಕಂಬುಲೊಗು ಪಂಡೇರ್
ಬಾಲೆಲೇ ಕಂಬುಲದಾ ದಿನಮಾನೋ
ಸರಿಸಮಾನ ಮಲ್ತೊಂದು ಬರ್ನಾಗಾ
ಪೋನಾಗಾ ಪೋತಿನ ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತುಲ್ಲಾಯೇ
ಪುಂಡು ಜಾರಿಗೆದ ಮರತ್ತಡಿಟ್ಟ್ ಬರ್ಪೇರ್
ಗಂಟೆ ಪುಚ್ಚೆದ ತರ ಆವಾವೊಂದು ಬರೊಂದು ಇಪ್ಪುನಗ
ಓ ಅಣ್ಣಾ ಓ ಅಣ್ಣಾ ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತುಲ್ಲಾಯೇ ಬತ್ತೇರ್
ಕಂಬುಲೊಗು ದಿನ ಕೇನ್ಗಾ ಪನ್ನಾಗಾ
ಎದ್‌ರ್ ಪೋನಾಗಾ
ಓ ಬುದ್ಯಂತುಲ್ಲಾಯ ಓ ಬುದ್ಯಂತುಲ್ಲಾಯ
ಕಂಬುಲೊಗು ದಿನ ಆಂಡ ಕೇಂಡೇರ್
ಇಜ್ಜಿ ನಿಗಲೆಗ್ ಇನಿಯೇ ಕೇನೋಡಾ ಇನಿಯೇ ಪನೋಡಾ ಕೇಂಡೇರ್
ಎಲ್ಲೆ ನಿಗ್ಲೆಗ್ ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲ್ಡ್ ತಿಕ್ಕುಬೆ ಎಲ್ಲೆ ಪಂಡ ಆಪುಜಾ ಕೇಂಡೇರ್
ಓ ಉಲ್ಲಾಯ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಎರುಮಾನಿ ಪನೋಡತ್ತ ಪಂಡಾನೇ
ಆತನೆ ಪೊರ್ತುಗು ಪಂಡೇರಿಯೇ,
ಬಾಲೆಲೇ ಕೈಟ್ಟ್ ಪನ್‌ತ್ತೇರೇ
ನಿಗಲೆ ಕಂಬುಲೊಗು ಕಟ್ಟ ಕರಿಯ ಅಮಾಸೆದಾನಿ
ಅಮಾಸೆದ ಬೂದೆಗ್ ಸುಕ್ರಾರ ದಿನತ್ತಾನಿ ದಿನವುಂಡು
ಎನ್ನ ಕಂಬುಲೊಗು ಎನ ಕಂಬುಲೊಗು ದಿನ ಕೇನ್ಲಾಗಾ
ಎನ್ನ ಕಂಬುಲೊಗು ದಿನವುಂಡು

ಅಂಗಾರೆ ವಾರ ಪೋದು ಸುಕ್ರಾರಗ್ ಸಿಂಗಾಂದ ರಾಸಿಗ್
ಬೊಲ್ಲಿ ಮೂಡಾ ಬೊಲ್ಪು ಕೆಲೆಪ್ಪಲ ಕೋರಿ
ಎರುಮಾನಿ ಜಪ್ಪರ ದಿನ ಉಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್
ಮಟ್ಟಬೀರಬಲ್ಲಾಯೇ ಪಂಡೆರ್ ಪಂಡೆರ್
ಓ ಉಲ್ಲಾಯಾ ಈತ್ ತೆರಿನಾರ್ ಈರ್
ಕಟ್ಟ ಕರಿಯ ಅಮಾಸೆಗ್
ಅಮಾಸೆದ ಬೂದೇಗ್
ಸುಕ್ರಾರ ದಿನೊಕ್ಕೋ
ಕಂಬುಲೊಗು ಎರುಮಾನಿ ಜಪ್ಪುಂಡಾ ಉಲ್ಲಾಯ ಓ ಓ ಹಾಂ
ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಆ ಆ ಆ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ಅಮಾಸೆದ ಬೂದೆ : ಅಮವಾಸ್ಯೆಯ ಹಿಂದಿನ ದಿನ; ಉಗುರ್ದ ಅನಸ್ ದೆಪ್ಪುನು : ಉಗುರಿನ 'ಅನಸ್' (ನಾರ್?) ತೆಗೆಯುವುದು; ಚೂರಿಮುಲ್ಲು : ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮುಳ್ಳಿನ ಗಿಡ; ಸೂಡಿ : ಕಂತೆ, ಕಟ್ಟು; ಬಸ್ರೂರು ಪನ್ನೆ ಕೊಟ್ರೆ : ಬಸ್ರೂರಿನಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಸಣ್ಣ ಹಾರೆ; ಕಡೆ : ಹಿಡಿ; ಮುರಂಪುದ ತಿಪ್ಪಿ : ಮೊಣಕಾಲಿನ ಚಿಪ್ಪು; ಬೆರ್ಮೆ : ಭ್ರಮೆ

(ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ / ಒಡೆಯ ಬುದ್ಯಂತ / ಮಕ್ಕಳ ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಹೇಳಿದ ದಿನ ನನ್ನ ಕಂಬಳಕ್ಕೆ ಹೇಳಬೇಕು / ನನ್ನ ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಹೇಳಿದ ದಿನ ಮಕ್ಕಳ ಕಂಬಳಕ್ಕೆ ಹೇಳಬೇಕು / ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ 'ಚೂರಿ' ಮುಳ್ಳಿನ ಕಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿ / ನಿನ್ನ ಮುಖಕ್ಕೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತೇನೆ / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ನಿನ್ನ ಉಗುರಿನ ನಾರು ತೆಗೆಯತ್ತೇನೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಬಸ್ರೂರು ಹಾರೆಯ ಹಿಡಿಯಿಂದ ಹೊಡೆದು ನಿನ್ನ ಮೊಣಕಾಲಿನ ಚಿಪ್ಪೆ ತೆಗೆಯುತ್ತೇನೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಹೆದರಿಕೆಯ ಭ್ರಮೆಯಿಂದ, ಬಲ್ಯಾಯ / ಮಕ್ಕಳ ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಸೂಚಿಸಿದ ದಿನ ಬುದ್ಯಂತನ ಕಂಬಳಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ / ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತನ ಕಂಬಳಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ ದಿನ ಮಕ್ಕಳ ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾನೆ / ಮಕ್ಕಳ ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ / ಮುಹೂರ್ತದ ದಿನ ಸರಿಸಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು

ಬರುವಾಗ / ಹೋಗುವಾಗ ಹೋದ ಒಡೆಯ ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತ / ಬರುವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ಮರದ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ / ಗಂಡು ಬೆಕ್ಕಿನ ಹಾಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ / ಓ ಅಣ್ಣಾ ಓ ಅಣ್ಣಾ ಒಡೆಯ ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ / ನಮ್ಮ ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಮೂಹೂರ್ತದ ದಿನ ಕೇಳಿದರೋ ಕೇಳುವ / ಬುದ್ಯಂತನ ಎದುರು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ / ಓ ಒಡೆಯ ಬುದ್ಯಂತ, ಓ ಒಡೆಯ ಬುದ್ಯಂತ / ನಮ್ಮ ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಮೂಹೂರ್ತದ ದಿನ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೀರಾ, ಕೇಳುತ್ತಾರೆ / ನೀವು ಇವತ್ತೇ ಕೇಳಬೇಕೇ ನಾನು ಇವತ್ತೇ ಹೇಳಬೇಕೆ? / ನಾಳೆ ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಸಿಗುತ್ತೇನೆ ನಾಳೆ ಹೇಳಿದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲಾವೇ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ / ಓ ಒಡೆಯ ನಮಗೆ ಕಂಬಳ ಉಳಲಿಕ್ಕೆ ಜನ ಎತ್ತು ಕೋಣದ ಜೋಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲಾವೇ, ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ಆಗ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ನಿಮ್ಮ ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಕಪ್ಪು ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ದಿನ / ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ಹಿಂದಿನ ಶುಕ್ರವಾರ ದಿನಯಿದೆ / ನನ್ನ ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಮೂಹೂರ್ತದ ದಿನ ಕೇಳುವಾಗ / ನನ್ನ ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಮೂಹೂರ್ತದ ದಿನಯಿದೆ ಮಂಗಳವಾರ ದಿನಯಿದೆ / ಮಂಗಳವಾರ ಸಿಂಹ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ / ಬೆಳ್ಳಿ ಮೂಡಿ ಕೋಳಿ ಕೂಗುವಾಗ / ಜನ ಎತ್ತು ಕೋಣ ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಗೆ ಇಳಿಯಲು ದಿನ ಇದೆಯೆಂದು / ಬಲ್ಯಾಯ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಓ ಒಡೆಯರೇ ಇಷ್ಟು ತಿಳಿದವರು ನೀವು / ಕಪ್ಪು ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ದಿನ / ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ಹಿಂದಿನ ದಿನ / ಉಳಲಿಕ್ಕೆ ಎತ್ತು ಕೋಣ ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತವೆಯೇ, ಉಳುವ ಮಂದಿ ಇಳಿಯುತ್ತಾರೆಯೇ ಒಡೆಯರೇ?)

ರ ಆತೆ ಪೊರ್ತುಗೋ
ಬೂಡಾ ಬುದ್ಯಂತ್ತುಲ್ಲಾಯೇ
ಎರುಮಾನಿ ಪಂಡ್ರ ತಿರ್ತ ಏರಜೆ ಬರ್ಕಡೆ ಪೋಯೆರ್
ಮಿತ್ತ ಏರಜೆ ಬರ್ಕಡ್ ಬಾಲೇಲು ಪೋನಾಗಾ

ಏರಜೆ ಬರ್ಕೆಡ್ ನಾಲೆರು ಕಟ್ಟನಗುಲು ರಡ್ಡೆರು
ಎಂಗಲ್ನ ಕಂಬುಲೊಗು ದೇರ್ಲೆ
ರಡ್ಡೆರು ಬುದ್ಯಂತನ ಕಂಬುಲೊಗು ದೇರ್ಲೆ ಪಂಡಾ
ಆತೆ ಪನ್ನಾಗಾ ಬೂಡಾ ಬುದ್ಯಂತ್ತುಲ್ಲಾಯನ ಕಂಬುಲದಾನಿ
ಎಂಗಲ್ನಲ ಕಂಬುಲ ಪಂಡಾ
ಬೂಡಾ ಬುದ್ಯಂತುಲ್ಲಾಯನ ಕಂಬುಲದನೆ ಅಂಗಾರೆ ವಾರತ್ತಾನೀಯೇ
ಎಂಕ್ಲೆ ಕಂಬುಲೋಗೋ ಎರುಮಾನಿ ಜಪ್ಪುಂಡು, ತೂಯಿನಾಗಾ ಅರೆಲಕ್ಕ
ಬೂಡಾ ಬುದ್ಯಂತ್ತುಲ್ಲಾಯನ ಕಂಬುಲೊಗು ಮುಡಾಯಿಡ್ ಬರೆ ಪಾಡ್ಂಡಾ
ಪಡ್ಡಾಯಿಡ್ ಕಡಲ್ ತೆಲ್ಲಿಂಡು
ಪಡ್ಡಾಯಿಡ್ ಬರೆ ಪಾಡ್ಂಡಾ ಮುಡಾಯಿಡ್ ತೆಲ್ಲಿಂಡು
ಓ ಅಣ್ಣಾ ಓ ಅಣ್ಣಾ ಬುಲೆ ಪನ್ಕಿನಿ ಪತ್ತೆರೆ ಬಾಯಿಗ್ ಬೂರ್ನ ಬುಲೆ
ನಮನ ನಾಲ್ ಎರು ರಡ್ಡ್ ಮಾನಿ
ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತ್ತುಲ್ಲಾಯನ ಕಂಬುಲೊಗು ದೇರ್ಗ ಪಂಡ
ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತ್ತುಲ್ಲಾಯನ ಕಂಬುಲೊಗು ದೇರ್ನಾಗಾ
ಬೂಡಾ ಬುದ್ಯಂತ್ತುಲ್ಲಾಯೇ ಎರುಮಾನಿಗ್ ಹಾಕರ ನೋಪರ ಬತ್ತೇರೇ
ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ಬರೆ ಪಾಡುನು : ಉಳುವಾಗ ನೇಗಿಲಿನಿಂದ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಸಾಲು;
ಅರೆ : ಗುಂಡುಕಲ್ಲಿನಿಂದ ತಿಕ್ಕಿ ನೆಲ, ಗೋಡೆ ನಯಗೊಳಿಸು

(ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ / ಒಡೆಯ ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತ / ಉಳಲಿಕ್ಕೆ ಜನರ ಎತ್ತು ಕೋಣಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ಕೆಳಗಿನ ಏರಜೆ ಬರ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ / ಮೇಲಿನ ಏರಜೆ ಬರ್ಕೆಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಹೋಗುವಾಗ / ಏರಜೆ ಬರ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಳುವ ನಾಲ್ಕು ಎತ್ತು ಕೋಣಗಳು ಇದ್ದವರು ಎರಡು / ನಮ್ಮ ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ / ಎರಡು ಬುದ್ಯಂತನ ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ನಮ್ಮ ಕಂಬಳ ಜಿತ್ತಸೆ. ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ಒಡೆಯ

ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತನ ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆ ದಿನ ಮಂಗಳವಾರ ದಿನವೇ / ನಮ್ಮ ಕಂಬಳಕ್ಕೆ ಎತ್ತು ಕೋಣಗಳು ಇಳಿಯುತ್ತವೆ ನಮ್ಮ ಕಂಬಳ ಅರೆದು ನುಣ್ಣಗೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಇದೆ / ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತ ಒಡೆಯನ ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಗೆ / ಮೂಡು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನೇಗಿಲ ಸಾಲು ಮಾಡಿದರೆ / ಪಡು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಸರು ನೀರು ತಿಳಿಯಾಗುತ್ತದೆ / ಪಡು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನೇಗಿಲ ಸಾಲು ಮಾಡಿದರೆ / ಮೂಡು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಸರುನೀರು ತಿಳಿಯಾಗುತ್ತದೆ(ತಾತ್ಪರ್ಯ: ಬುದ್ಯಂತನ ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆ ಉಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರು ಎತ್ತು ಕೋಣಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂದು) / ಓ ಅಣ್ಣಾ ಓ ಅಣ್ಣಾ ಒಂದು ಬೆಳೆ ಅಂದರೆ ಹತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಅನ್ನ ಕೊಡುವ ಸಾಧನ / ನಮ್ಮ ನಾಲ್ಕು ಉಳುವ ಜಾನುವಾರು ಮತ್ತು ಎರಡು ಉಳುವ ಮಂದಿಯನ್ನು / ಒಡೆಯ ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತನ ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ / ಒಡೆಯ ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತನ ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವಾಗ ಹೊಡೆಯಲು ಬಡಿಯಲು ಬರುತ್ತಾರೆ)

ರ ಓ ಉಲ್ಲಾಯಾ ಓ ಉಲ್ಲಾಯಾ ಎಂಕಲ್ನ ನಟ್ಟದ ಮಾನಿ
ಬುಟ್ಟಿ ದೇರ ಪೋವಾ ಎರು ಮಾನಿ ಹಾಕಡೆ ನೋಪಡೆ
ಎಂಕಲ್ನ ಮಿತ್ತ್ ಪಗೆ ಇತ್ತ್ಂಡಾ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಹಾಕ್ಲೆ ನೋಪುಲೆ ಪಂಡಾ
ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತ್ತುಲ್ಲಾಯನ ಕಂಬುಲ ಒರ್ತೆ ಆಂಡ್
ಎಂಕಲ್ನ ಕಂಬುಲೊಗು ಬಚ್ಚಿರೆಪೂಲು ಬೆಲ್ಲನೀರ್ ಪಟ್ಟಾಯ
ಕಂಬುಲದ ಮಂಜೊಟ್ಟೆಡ್
ಮುಂಡುಕುರ್ವೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್
ರಡ್ಡ್ ಮುಂಡುಕುರ್ವೆದ ಒಲಿಬಿತ್ತ್ ದೀಯಾ ಕಂಬುಲೊಗು
ಬುದ್ಯಂತ್ತುಲ್ಲಾಯನ ಕಂಬುಲೊಗು ಒಲಿಬಿತ್ತ್ ಬರ್ಪುಂಡು ಸತ್ತಿಗೆ ದಂಡಿಗೆಡ್
ಎದ್‌ರ್ ಪೋಕ ಪಂಡಾ
ಮುಂಡುಕುರ್ವೆ ಕಟ್ಟೆ ಪಾಡೊಂದು ಎದುರು ಪೋಯ
ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತ್ತುಲ್ಲಾಯೇ ಪಂಡೇರಿಯೇ

ಏರ್ದೆ ಬಾಲೆಲೆ ಏರ್ದೆ ಬಾಲೆಲೆ
ಬೂಡುಡು ಉನ್ತಿ ಸೊರ್ಕಿ ಬಾಲೆಲು ನಿಗುಲೆನಾ ಕೇಂಡೇರ್
ಎನ್ನಾ ಸತ್ಯಾ ದಂಡೇಜ್ ಬಿತ್ತ್ ಬರ್ನಾಗ ಎದ್‌ರ್ ಬತ್ತಾರ್
ಸೊಪುನ ಕಟ್ಯರತ್ತ ಪಂಡೇರ್
ಓ ಉಲ್ಲಾಯಾ ಈರ್ನ ಪುಚ್ಚೆದ ಪುಣ
ನೆಟೆ ಬರ್ಬುನೆಂದ್‌ದ್ ಎಂಕುಲು ನೆಟೆ ಬೈದಯ
ಬೇತೆ ತಾದೀಡ್ ಪೋತುವಾ ಪನ್ನಾನೇಯೇ ಹಾಂ
ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ಬುಟ್ಟಿ : ಬಿಟ್ಟಿಕೆಲಸ; ನಟ್ಟು : ಬೇಡು; ಒರ್ತೆ (ಒರ್ಲ?) : ಒಂದು ಸಾಲು ಉಳುಮೆ; ಮಂಜೊಟ್ಟಿ : ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಕೋಣಗಳು ಓಡಿ ತಲಪಬೇಕಾದ ಎತ್ತರದ ಜಾಗ; ಒಲಿಬಿತ್ತ್ : ಬಿತ್ತನೆಯ ಬೀಜ? ಮುಂಡುಕುರ್ವೆ : ಗಿಡ್ಡ ಬುಟ್ಟಿ; ಕಬ್ಬೆ : ಕವುಚಿ; ಸೊರ್ಕಿ ಬಾಲೆಲು : ಸೊಕ್ಕಿದ ಮಕ್ಕಳು; ಸೊಪುನ : ಶಾಪದೋಷ; ಪುಣ : ಹೆಣ

(ಓ ಒಡೆಯರೇ ನಾವು ಬೇಡಿ ತಂದ ಆಳು / ಬಿಟ್ಟಿಕೆಲಸದ ಆಳು ಎತ್ತು ಕೋಣಗಳಿಗೆ ಹೊಡೆಯಬೇಡಿ, ಬಡಿಯ ಬೇಡಿ / ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹಗೆಯಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಹೊಡೆಯಿರಿ, ಬಡಿಯಿರಿ, ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತನ ಕಂಬಳದ ಒಂದು ಸಾಲು ಉಳುಮೆ ಆಯಿತು / ನಮ್ಮ ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಯ ಉಳುಮೆಯ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿ ಮಂಜೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವೀಳ್ಯ, ಬೆಲ್ಲನೀರು ಹಂಚಿಸುತ್ತೇವೆ / ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಎರಡು ಕುಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಜ [ನೆನೆಯಲಿಕ್ಕೆ] ಇಡುತ್ತೇವೆ / ಒಡೆಯ ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತನ ಕಂಬಳಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತನೆಯ ಬೀಜ ಅರಸು ಪಲ್ಲಕಿಯಲ್ಲಿ ತರುತ್ತಾರೆ / ಎದುರು ಹೋಗುವ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ಸಣ್ಣ ಬುಟ್ಟಿ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕವುಚಿ ಹಾಕಿ ಪಲ್ಲಕಿಯ ಎದುರು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ / ಒಡೆಯ ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಹೇ ಮಕ್ಕಳೇ ಹೇ ಮಕ್ಕಳೇ / ಬೀಡಿನಲ್ಲಿ ಉಂಡುತಿಂದು ಬೆಳೆದ ಸೊಕ್ಕಿದ

ಮಕ್ಕಳು ನೀವೇಯಾ / ನನ್ನ ರಾಜ ಪಲ್ಲಕಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜ ತರುವಾಗ ಎದುರು ಬಂದಿರಿ / ಅಪಶಕುನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಓ ಒಡೆಯರೇ, ಓ ಒಡೆಯರೇ ನಿಮ್ಮ ಬೆಕ್ಕಿನ ಹೆಣ / ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ / ಬೇರೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಬಹುದಿತ್ತು, ಹೇಳುತ್ತೇವೆ)

ರ ಆತೆ ಪೊರ್ತುಗೋ

ಕಂಬುಲೊಗೋ

ಒಲಿಬಿತ್ತ್ ದೀಯೇರ್

ಆಜಿ ಪೋದು ಮೂಜಿನೆ ದಿನತ್ತಾನಿ

ಕಂಬುಲದ ಸೂಜಿ ಕೊಡಿಪುದ ಪೊರ್ಲು ತುವಾರಾ ಪೋವೊಡು ಪಂಡಾ

ಓ ಮೆಗ್ಯಾ ಈ

ನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಬೂಡಾ ಬುದ್ಯಂತಗ್ಲಾ ಆಪುಜಿ

ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲ್‌ಗ್ ಈ ಪೋವುನು ಬೊಡ್ಚಿ

ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲ್‌ಗ್ ಯಾನ್ ಪೋಪೆ

ಕಂಬುಲದ ಸೂಜಿ ಕೊಡಿಪುದದ ಪೊರ್ಲು ತುವಾರಾ

ಸೀಕ ಸಿಕಲಂದ ಮಲೆಟ್ಟ್ ಎಂಕಲ್ನ ತಮ್ಮಲೆನ ಮೂರ್ತೆ ಉಂಡು

ಈ ಪೋಲಾ ಪಂಡ್‌ದ್

ದಂಡ್ ಕಡ್ಯದ ಕಲಿ ಈ ಪಸೊಂದು ಬಲಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಡಬುಡ್ನಾಗಾ

ಬೂಡಾ ಬುದ್ಯಂತ್ತುಲ್ಲಾಯೇ

ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲ್ದೇ

ಮಿತ್ತ ಕಂಬುಲದ ನೀರ್‌ನ್ ತಿರ್ತ ಕಂಬುಲೊಗು ಕಡ್ದೇರೇಯೇ ಯೇ

ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ಸೂಜಿ ಕೊಡಿಪು : ಸೂಜಿಯಂತೆ ಮೊಳಕೆ ಬಂದ ಬೆಳೆ

(ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ / ಕಂಬಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ / ಬೀಜ ಮೊಳಕೆ ಬರಲು ಇಡುತ್ತಾರೆ / ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ದಿವಸದಲ್ಲಿ /

ಸೂಜಿಯಂತೆ ಮೊಳಕೆ ಬಂದ ಬೆಳೆ ನೋಡಲು ಹೋಗಬೇಕು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ಓ ತಮ್ಮಾ / ನಿನಗೂ ಬುದ್ಯಂತನಿಗೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ / ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲಿಗೆ ನೀನು ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ / ನಾನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ / ಸೂಜಿಬೆಳೆಯ ಅಂದ ನೋಡಲು / ಸೀಕ ಸಿಕಲಂದ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾವ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಂಡದ ಕೃಷಿಯಿದೆ / ಹೆಂಡ ತೆಗೆಯಲು ಹೋಗು / ಹೆಂಡದ ಕೊಡಗಳನ್ನು ಸಲಾಕಿಯುಲ್ಲಿ ನೇತಾಡಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ / ಒಡೆಯ ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತ / ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲಿನಲ್ಲಿ / ಮೇಲಿನ ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಯ ನೀರನ್ನು ಕೆಳ ಗದ್ದೆಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ)

ಬುದ್ಯಂತನ ಕೊನೆ

ರ ಆತೆನೆ ಪೊರ್ತುಗೋ

ಓ ಉಲ್ಲಾಯಾ ಓ ಉಲ್ಲಾಯಾ

ಬುಲೆ ಪನ್ಕಿನಿ ಪತ್ತೇರಾ ಬಾಯಿಗ್ ಬೂರ್ನ ಬುಲೆ ಅತ್ತೇ ಉಲ್ಲಾಯಾ

ಮಿತ್ತ ಕಂಡದ ನೀರ್ ತಿರ್ತ ಕಂಡೋಗು ಕಡ್ದರ್ ಈರ್

ಎಂಕಲ್ನ ಸೂಜಿ ಕೊಡಿಪು ಕರಾದ್ ಪೋತುಂಡು

ಈರ್ನ ಸೂಜಿ ಕೊಡಿಪುದ ಪೊರ್ಲು ತೂನಾಗಾ

ಎಂಕ್‌ಲೆಗ್ ಬಂಜಿಡ್ ಅರ್ಲೋಂದು ಬರ್ಪುಂಡು

ಈರ್ ಇಂಚ ಮಲ್ಪರ ಬಲ್ಲಿತ್ತ್ಂಡ್

ಈರ್ ಬುದ್ದಿ ತೆರಿನಾರ್ ಬುದ್ಯಂತೆ ಪಂಡ್ ದ್ ಎಂಕುಲು ಗೆರೆತ್ತೊಂದಿತ್ತಾ

ಯಾನ್ ಆಯಿನ್ಯೆಟ್ಟಾಂಡ್ ಎನ್ನ ಮೆಗ್ಯಾಂಡಾ ತುಯೇಡಾ

ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲ್ಡ್ ಬರಸ್‌ಡ್ ಪನ್ನಾ ಪೊರ್ತುಗೋಯೇ

ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ ಹಾಂ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ಕರಾದ್ : ಹಾಳಾಗಿ, ಕರಗಿ ಹೋಗು; ಅರ್ಲು : ಉರಿಯು; ಗೆರೆಪು : ಗ್ರಹಿಸು

(ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ / ಓ ಒಡೆಯರೇ ಒಡೆಯರೇ / ಒಂದು ಬೆಳೆ ಹೇಳಿದರೆ ಹತ್ತಾರು ಜನರಿಗೆ ಅನ್ನಕೊಡುವ ಬೆಳೆ, ಒಡೆಯರೇ / ಮೇಲಿನ ಗದ್ದೆಯ ನೀರು ಕೆಳಗಿನ ಗದ್ದೆಗೆ

ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ನೀವು / ನಮ್ಮ ಸೂಜಿಯಂತೆ ಮೊಳಕೆ ಬಂದ ಬೆಳೆ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಯಿತು / ನಿಮ್ಮ ಸೂಜಿಯಂತೆ ಮೊಳಕೆ ಬಂದ ಬೆಳೆ ನೋಡುವಾಗ / ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಉರಿ ಏಳುತ್ತದೆ / ನೀವು ಬುದ್ಧಿವಂತರೆಂದು ನಿಮ್ಮನ್ನು 'ಬುದ್ಯಂತ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ / ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ನನ್ನ ಬದಲಾಗಿ ನನ್ನ ತಮ್ಮ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ... / ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲಿನಲ್ಲಿ ಜೋರಾಗಿ ಹೇಳುವಾಗ...)

ಆತೆನೆ ಪೊರ್ತುಗೋ

ಬೂಡಾ ಬುದ್ಯಂತೆ ಪನ್ವೆರೇ

ನಿನ್ನ ಮೆಗ್ಗೇ

ಕಡ್ತ್‌ಪಾಡಿ ಕಂಗ್‌ದ ಕಡಪಾ ಲಾಗಿದೇನಾ

ದೆತ್ತ್‌ಪಾಡಿ ಬೊನ್ಯದ ಕಡಪ ಲಾಗಿದೇನಾ

ಸಂತ್ತೂರುಗು ಪೋದು ಚನಿಲ್ ಕೆರ್ತೇನಾ

ಪುತ್ತೂರುಗು ಪೋದು ಪುದ ಕೆರ್ತೇನಾ

ಬಲೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪಿಲಿ ಕೆರ್ತೆನಾ

ಪಿಲಿತ್ತಾ ಪೇರ್ ಪರ್ಯೆನಾ ನಿನ್ನ ಮೆಗ್ಗೆ ಕೇಂಡೇರ್

ಕಂಡ್ ತಾರಿದ ಮರಟ್ಟ್ ಇತ್ತಿನ

ಮೆಗ್ಯಾಗ್ ಕೇನುನಾ ಪೊರ್ತುಡೋ ಓ ಓ ಓ

ಚನಿಲ್ : ಅಳಿಲು; ಕಂಡ್ / ಕಂಡು ತಾರಿ : ಹೆಚ್ಚು ಹೆಂಡ ಕೊಡದ ತಾಳೆಮರ; ಪುದ : ಪಾರಿವಾಳ ಹೋಲುವ, ಪಾರಿವಾಳಕ್ಕಿಂತ ಸಣ್ಣ ಹಕ್ಕಿ

(ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ / ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ನಿನ್ನ ತಮ್ಮ / ಕಡಿದು ಹಾಕಿದ ಕಂಗಿನ ಅಡ್ಡ ಹಾರಿದ್ದಾನೇಯೇ / ಬೂದಿ ರಾಶಿಯ ಆಚೆ ಹಾರಿದ್ದಾನೇಯೇ / ಸಂತೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಳಿಲು ಕೊಂದಿದ್ದಾನೇಯೇ / ಪುತ್ತೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪುದ ಕೊಂದಿದ್ದಾನೇಯೇ / ಬಲೆಕಟ್ಟಿ ಹುಲಿ ಕೊಂದಿದ್ದಾನೇಯೇ / ಹುಲಿಯ ಹಾಲು ಕುಡಿದಿದ್ದಾನೇಯೇ ನಿನ್ನ ತಮ್ಮ, ಕೇಳುತ್ತಾರೆ / ತಾಳೆ ಮರದಲ್ಲಿದ್ದ / ತಮ್ಮ ಬುದ್ಯಂತನ ಮಾತು ಕೇಳುವಾಗ...)

ರ ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲ್ಡ್ ಬುದ್ಯಂತೆ ದಡ್ಡಿನಾ ಕೇನ್ನಾಗಾ
ದಂಡ್ ಕಡ್ಯಾದ ಕಲಿನ್ ಬುಡಿಯೇ
ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲ್‌ಗ್ ಬರ್ನಾಗಾ
ಏರಜೆ ಬರ್ಕೆಗ್ ಬತ್ತೆ
ಕಲ್ಲ ಕಲೆಂಬಿದ ಬಾಯಿ ದೆತ್ತ್ ದ್
ರಾಮೆ ಕೆಂಗುಡೆಯಿನ್ನ ಸುರಿಯನ್ ದೆತ್ತೆ
ಬೊರ್ಗಲ್ಲಾ ಪೊಡಿಪಾಡ್ದ್ ಉಗ್ಗೆಲ್ದ ಬೈಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಕೂಟಿಯೆ
ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲ್‌ಗ್ ಪೋನಾಗಾ
ಬೂಡಾ ಬುದ್ಯಂತ್ತುಲ್ಲಾಯೇ ಪದ್ಮ ಕಟ್ಟೆಡ್ ಕುಲ್ದೆರ್
ಓ ಬೂಡಾ ಬುದ್ಯಂತ್ತುಲ್ಲಾಯಾ ಇಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್
ಅಣ್ಣಾ ನಿನ್ನ ಸುರಿಯ ಈ ಪತೊನು
ಎನ್ನ ಸುರಿಯ ಯಾನ್ ಪತೊನ್‌ಬೇ ಪಂಡೇ
ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲ್ಡ್ ಪದ್ಮ ಕಟ್ಟೆಡ್ ಕುಲ್ದಿತ್ತಿನಾ
ಬೂಡಾ ಬುದ್ಯಂತ್ತುಲ್ಲಾಯಗ್ ಸೋಲು ಬುಡುದು ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾನಾಗಾ
ಮುಡಾಯಿಡ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾನಾಗಾ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಮುಗುಡಿಯೇರ್
ಪಡ್ಡಾಯಿಡ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾನಾಗಾ ಬಡಕಾಯಿ ಮುಗುಡ್ದೇರ್
ಬಡಕಾಯಿ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾನಾಗಾ
ಆತೆ ಪೊರ್ತುಗು ಓ ಉಲ್ಲಾಯಾ ಓ ಉಲ್ಲಾಯಾ
ಈರೆಗ್ ಮೂಜಿ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಯೆ
ಓಂಜಿ ಸೊಲ್ಮೆ ಸ್ವಾಮಿಗಾಂಡ್
ಓಂಜಿ ಸೊಲ್ಮೆ ಬೂಮಿಗಾಂಡ್
ಓಂಜಿ ಸೊಲ್ಮೆ ಎಂಗಲ್ನ ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲ್‌ಗಾಂಡ್ ಪಂಡೆ
ಆತೆನೆ ಪೊರ್ತುಗು ಪನ್ಕಿನಗ ಬೂಡಾ ಬುದ್ಯಂತ್ತುಲ್ಲಾಯೇ
ಪದ್ಮಾ ಕಟ್ಟೇಡೇ ಜಪ್ಪುಬುರಾ ಉಲ್ಲಾಯ
ಪದ್ಮ ಕಟ್ಟೆ ಮುಟ್ಪೋಡಾ ಯೇ ಹಾಂ
ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ ಹಾಂ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ಕಲ್ಲ ಕಲೆಂಬಿ : ಮರದ / ಕಲ್ಲಿನ ದೊಡ್ಡ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ; ಬೊರ್ಗಲ್ಲ್ : ಬಿಳಿ ಕಲ್ಲು; ಬೈಕಲ್ಲ್ : ಬಾವಿಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ಕಲ್ಲು; ರಾಮೆ ಕೆಂಗುಡೆ : ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಖಡ್ಗ (ಸುರಿಯ) ಗಳ ಹೆಸರು; ಮುಡಾಯಿ : ಮೂಡು ದಿಕ್ಕು; ಪಡ್ಡಾಯಿ : ಪಡುದಿಕ್ಕು; ಬಡಕಾಯಿ : ಬಡಗು; ಪದ್ಮಕಟ್ಟೆ : ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟೆ

(ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲಿನಲ್ಲಿ ಬುದ್ಯಂತ ಗದರಿಸುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ / ಹೆಂಡ ತುಂಬಿದ ಕೊಡ ಬಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತಾನೆ / ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮುಂಚೆ / ಏರಜೆ ಬರ್ಕೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ / 'ಕಲ್ಲ ಕಲೆಂಬಿ'ಯ ಮುಚ್ಚಳ ತೆಗೆದು / ರಾಮೆ ಕೆಂಗುಡೆ ಹೆಸರಿನ ಸುರಿಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಾನೆ / ಬಾವಿಕಟ್ಟೆಯ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಬಿಳಿ ಕಲ್ಲಿನ ಹುಡಿ ಹಾಕಿ ಹರಿತ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ / ಅನಿಲಜೆ ಬಯಲಿಗೆ ಬರುವಾಗ / ಧನಿ ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತ ಪದ್ಮಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡಿದ್ದರು/ ಓ ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತ ಅಂತ ಹೇಳಿ / ಅಣ್ಣಾ, ನಿನ್ನ ಸುರಿಯ ನೀನು ಹಿಡಿ / ನನ್ನ ಸುರಿಯ ನಾನು ಹಿಡಿಯುತ್ತೇನೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ / ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲಿನ ಪದ್ಮಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದ / ಧನಿ ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತನಿಗೆ ತೋಳು ಮುಂದೊಡ್ಡಿ ವಂದನೆ ಮಾಡುವಾಗ / ಮೂಡು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ವಂದನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಪಡು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತಿರುಗುತ್ತಾರೆ / ಪಡು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ವಂದನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಬಡಗು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತಿರುಗುತ್ತಾರೆ / ಬಡಗು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ವಂದನೆ ಮಾಡುವಾಗ... / ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಓ ಒಡೆಯರೇ ಓ ಒಡೆಯರೇ / ನಿಮಗೆ ಮೂರು ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದೇವೆ / ಒಂದು ವಂದನೆ ದೇವರಿಗಾಯಿತು / ಒಂದು ವಂದನೆ ಭೂಮಿಗಾಯಿತು / ಒಂದು ವಂದನೆ ನಮ್ಮ ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲಿಗಾಯಿತು, ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ಹಾಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತ / ಪದ್ಮಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತೀರಾ, ಧನಿಗಳೇ / ನಾನು ಪದ್ಮಕಟ್ಟೆಗೆ ಹತ್ತಬೇಕಾ...)

ರ ಪದ್ಮ ಕಟ್ಟೇಡ್ದೇ
ಲಕ್ಕೇರಿಯೇ
ಬೂಡಾ ಬುದ್ಯಂತ್ತುಲ್ಲಾಯೇ
ದಿಡ್ಕ ಲಾಗಿದ್ ಅನಿಲಜ ಬೈಲ್‍ದ ಕಂಬುಲದ ಕಟ್ಟಪುನಿಟ್ಟ್ ಪೋನಾಗಾ
ಏರ್‍ದೆ ಮೆಗ್ಯಾ ಏರ್ ಮೆಗ್ಯಾ ಬೂಡಾ ಬುದ್ಯಂತ್ತುಲ್ಲಾಯನ

ಕೈಟ್ಟ್ ಮೈಕ್ಕ್ ಕೈ ಪಾಡೊಡ್ಚಿ ಪನ್ನಾಗಾ
ಮೆಗ್ಗೆ ಪೋಯೆ
ಬೂಡಾ ಬುದ್ಯಂತ್ತುಲ್ಲಾಯಗ್ ಸುರಿಯ ಪಾಡಿಯೇ
ಓ ಅಣ್ಣಾ ಎನ್ನ ಪಗೆನ್ ಯಾನ್ ಗೆತ್ತೆ
ನಿನ್ನ ಪಗೆನ್ ಈ ಗೆಪ್ಪುಲಾ ಪನ್ನಾಗಾ
ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಪೋಯೆ ಪಲಯೆ ಕೋಟಿ
ಸೂರ್ಯ ಪಾಡ್ನಗಾ ಬೂಡಾ ಬುದ್ಯಂತ್ತುಲ್ಲಾಯೆ ಜೀವ ಬುಡಿಯೆರ್
ಜೀವ ಬುಡುದು ಕೈಬುಡುದು ಕೈಲಾಸೋಗು ಸೇರ್ನ್ಯಾ ಪೊರ್ತುಯೇ
ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ
ಕೈಬುಡುದು ಕೈಲಾಸ : ದೇಹ ಬಿಟ್ಟು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ
(ಪದ್ಮಕಟ್ಟೆಯಿಂದ / ಏಳುತ್ತಾರೆ / ಒಡೆಯ ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತ / ಥಟ್ಟನೆ ಹಾರಿ ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲಿನ ಹುಣಿಯಲ್ಲಿ ಓಡುವಾಗ / ಹೇ ತಮ್ಮಾ ಹೇ ತಮ್ಮಾ ಒಡೆಯ ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತನ / ಮೇಲೆ ಕೈ ಹಾಕಬೇಡ ಹೇಳುವಾಗ / ತಮ್ಮ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ / ಒಡೆಯ ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತನಿಗೆ ತನ್ನ ಸುರಿಯದಿಂದ ಇರಿಯುತ್ತಾನೆ / ಓ ಅಣ್ಣಾ ನನ್ನ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿದೆ / ನಿನ್ನ ಸೇಡು ತೀರಿಸು ಹೇಳುವಾಗ / ಅಣ್ಣ ಕೋಟಿ ತಿರುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ / ಸುರಿಯದಿಂದ ಇರಿಯುವಾಗ ಒಡೆಯ ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತ / ಜೀವ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ / ಜೀವ ತ್ಯಜಿಸಿ ಕೈಲಾಸ ಸೇರುವ ಸಮಯ...)

ರ ಆತೆ ಪೊರ್ತುಗೋ
ಬೂಡಾ ಬುದ್ಯಂತ್ತುಲ್ಲಾಯನಾ
ಬಸ್ರೂರ ಪನ್ನೆ ಕೊಟ್ರೆಗ್
ಪೇಟೇನ್ ದೆರ್ತ್‌ದ್ ದಿಯ್ಯಾ
ಬೂಡಾ ಬುದ್ಯಂತ್ತುಲ್ಲಾಯನ ಕಂಬುಲದ ರಡ್ಡ್ ಕೊಟ್ಟು ಮಣ್ಣ್ ದೆತ್ತ
ಎಂಕಲ್ನ ಕಂಬುಲದ ಮೂಜಿ ಕೊಟ್ರೆ ಮಣ್ಣ್ ದೆತ್ತ
ಬುದ್ಯಂತಗ್ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಆಸೆ ಪಂಡ
ಬುದ್ಯಂತನ ನೀರ್ ಪೋಪಿ ತೋಡುದ ಕಣಿಕ್ಕ್
ಬುದ್ಯಂತನ ಪುಣೋನು ಮುಚ್ಚಾ

ನಮ ನನ ಪೋಯಿ ಮೆಗ್ಯ ಪಂಡಾಯೇ
ಬೂಡಾ ಬುದ್ಯಂತುಲ್ಲಾಯನ ಬುಡೆದ್ದೀನಾ
ಕೈಟ್ಪಾನೀ ಪಗೆಟ್ಪ್ ಕೊನೆತ್ತಿನಾ ನಮನ
ಪಲ್ಲೆದ ಪಯ್ಯಮುಡಿ ಕಂಡ್ಜೇವುದಾ ಕುರುಟುಂಡು
ಕೊನೊವೊಡು ಪಂಡಾನೇಯೇ
ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ಕೊಟ್ಟು/ಕೊಟ್ರೆ : ಹಾರೆ; ತೋಡು–ಕಾಲುವೆ, ನಾಲೆ

(ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ / ಒಡೆಯ ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತನ / ಬಸ್ರೂರು ಹಾರೆಗೆ ಬುದ್ಯಂತನ ಪೇಟ ತೆಗೆದು ಇಡುತ್ತೇವೆ / ಒಡೆಯ ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತನ ಕಂಬಳದಿಂದ ಎರಡು ಹಾರೆ ಮಣ್ಣು ತೆಗೆಯುತ್ತೇವೆ / ನಮ್ಮ ಕಂಬಳದಿಂದ ಮೂರು ಹಾರೆ ಮಣ್ಣು ತೆಗೆಯುತ್ತೇವೆ / ಬುದ್ಯಂತನಿಗೆ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಆಸೆ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ಬುದ್ಯಂತನ ಗದ್ದೆಯ ನೀರು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವ ಕಾಲುವೆಗೆ / ಬುದ್ಯಂತನ ಹೆಣ ಮಲಗಿಸಿ ಮುಚ್ಚುತ್ತೇವೆ / ತಮ್ಮಾ ಈಗ ನಾವು ಹೋಗುವ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ಒಡೆಯ ಬೂಡು ಬುದ್ಯಂತನ ಹೆಂಡತಿಯ / ಕೈಯಿಂದ, ದ್ವೇಷದಿಂದ ಕೊಂಡುಹೋದ ನಮ್ಮ / 'ಪಲ್ಲೆ' 'ಕಂಡ್ಜೇವು' ಕಾಯಿಯ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು / ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ)

(ಟಿಪ್ಪಣಿ : ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರಿಂದ ಬುದ್ಯಂತನ ಕೊಲೆ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನದ ಮುಖ್ಯ ಬಿಂದು. ಈ ಘಟನೆಯ ನಂತರ ಪಾಡ್ದನದ ಪ್ರಗತಿ ಬೇರೆಯೇ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಕೊಲೆಯ ಆರೋಪದಿಂದ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರಿಗೆ ಪರ್ಮಲೆಯಲ್ಲಿರುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಪರ್ಮಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲು ಅವರು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಕಥೆಯು ದುರಂತ ಕಥೆ. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತಬ್ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಜೀವನ ಜೀವಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಶಯದಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಲು ಸುರುಮಾಡಿದಾಗ ಅವರಿಗೂ ಬುದ್ಯಂತನಿಗೂ ಜಗಳವಾಗಿ ಬುದ್ಯಂತನ ಹತ್ಯೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಅವರದ್ದು ಅಲೆದಾಟದ ಜೀವನವಾಗುತ್ತದೆ)

* * * * *

ಅಧ್ಯಾಯ–8
ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಅಂತ್ಯ

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರಿಗೆ ಬುದ್ಯಂತನ ಕೊಲೆಯ ನಂತರವೂ ಅವನ ಮೇಲೆ ಇದ್ದ ದ್ವೇಷ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅವನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅವನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶ ಅವರು ಬಾಲಕರಾಗಿರುವಾಗ ಬುದ್ಯಂತ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರಿಗೆ ಹೊಡೆದು ಅವರು ಆಟದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದ; ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ಪಡೆಯುವುದು. ಮತ್ತೊಂದು ಉದ್ದೇಶ 'ಒಂದು ಸತ್ಯ ಒಂಬತ್ತು ಸುಳ್ಳು' ಹೇಳಿ ಬುದ್ಯಂತನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಅನಿಲಜೆ ಗದ್ದೆಗೆ ಕಳುಯಿಹಿಸಿ ಅವಳು ವಿಧವೆಯಾಗುವ ದೃಶ್ಯ ನೋಡುವುದು!

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ಬುದ್ಯಂತನ ಮನೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಬುದ್ಯಂತನ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರೊಳಗೆ ಬಹಳ ಸುಂದರವಾದ ಸಂಭಾಷಣೆ ನಡೆಯತ್ತದೆ. ತುಳು ಭಾಷೆಯ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಸ್ವಾದ ಈ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಬುದ್ಯಂತನ ಹತ್ಯೆ ಸಂಯೋಜಿತ ಪ್ರಕರಣವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಆಗಿಂದಾಗಲೇ ಆದ ಘಟನೆ. ಬುದ್ಯಂತನ ಹತ್ಯೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರಿನ್ನೂ ಬಾಲಕರು (ಬಾಲೆಲು) ಎಂದು ಪಾಡ್ದನ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ದಾರಿಹೋಕರಿಗೆ ಬಾಯರಿಕೆ ತಣಿಸಲು ನೀರು ಒದಗಿಸುವ ದರ್ಮಕಟ್ಟೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿತ್ತು. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ಪರ್ಮಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ದರ್ಮಕಟ್ಟೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮಾನಿಗಳುದರ್ಮಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ರಕ್ತ–ಮಣ್ಣು–ಅಂಟಿದ ಸುರಿಯ ನೋಡಿ ಮಾನಿಗಳು ಹೆದರಿ ಹೋಗಿರಬಹುದು. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ಮಾನಿಗಳಿಗೆ ತಲೆಬಾಗಿಸಿ ವಂದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಮಾನಿಗಳು 'ನೀವು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದ ಬಾಲಕರು' ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು 'ನಾವು ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲಿನಲ್ಲಿ ಬುದ್ಯಂತನನ್ನು ಕೊಂದು ಬಂದ ಬಾಲಕರು' ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ; ಸುರಿಯ ತೊಳೆದು ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಪಂಜ ಬೀಡು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ತಲಪಿದಾಗ ಅವರ ತಾಯಿ ಪ್ರಸವದ ಸಮಯ ಕೆಂಪು ಕೆಮಲತ್ತ ಮಲೆಯ ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ ಹರಕೆಯ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಬೆರ್ಮೆರ್ ಗುಡಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಪೂಜೆಯ ಭಟ್ಟರು ಆ ದಿವಸದ ಪೂಜೆ ಮುಗಿಸಿ ಗುಡಿಯ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಪುನಃ ಗುಡಿಯ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಹರಕೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ಗುಡಿಯ ಎದುರು ನಿಂತು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ: 'ನಾವು ನಿಮ್ಮ ವರದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳಾದರೆ ಗುಡಿಯ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಬೇಕು.' ಬಾಗಿಲು ತಾನಾಗಿಯೇ ತೆರೆಯುತ್ತದೆ; ಅವರು ಹರಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ಅಕ್ಕ ಕಿನ್ನಿದಾರುಳ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ತುಳು ಜಾನಪದದ ಅನುಸಾರ ಕಿನ್ನಿದಾರು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ತಂದೆ ಕಾಂತಣ್ಣ ಬೈದನ ಮೊದಲನೆಯ ಹೆಂಡತಿಯ ಮಗಳು. ಅವಳ ಗಂಡ ಪೈಯ ಬೈದ; ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೈಯ ಬೈದ ಪಂಜದ ಅರಸು ಕೇಮರ ಬಲ್ಲಾಳನ ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದ. ನಂತರ ಚಂದುಗಿಡಿ ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಅಕ್ಕನ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಕೇಮರ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ಬುದ್ಯಂತನನ್ನು ಕೊಂದ ಬಗ್ಗೆ ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳ ಕಳುಹಿಸಿದ ಓಲೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ಕುತಂತ್ರದಿಂದ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರನ್ನು ಬಂದಿಸಿ ಕಾರಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಅವರು ಕಾರಾಗ್ರಹದಿಂದ ತಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಎಡ್ಮೂರು ಗಡಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಪಂಜ ಮತ್ತು ಎಡ್ಮೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ನಡುವೆ ಗಡಿ ವಿವಾದ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಕೇಮರ ಬಲ್ಲಾಳ ಪಂಜದ ಗಡಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಪಂಜ–ಎಡ್ಮೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ವಿಭಾಜನೆಯ ಗಡಿಕಲ್ಲನ್ನು ಎಡ್ಮೂರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಿದ್ದ. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ಗಡಿಕಲ್ಲನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆಗೆದು ಪಂಜಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆಡುತ್ತಾರೆ. ಗಡಿ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಗಡಿಯ ವಿವರಣೆ ಬರೆಯಲಾಗಿತ್ತು; ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ಬರವಣಿಗೆ ಓದಿ ಎಡ್ಮೂರಿಗೆ ಆದ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಪಂಜದಿಂದ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ಎಡ್ಮೂರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಎಡ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಚೆನ್ನಯ ಬಾಣದಿಂದ ಕಾಡು ಹಂದಿಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾನೆ; ಅದು ಪಂಜದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಸಾಯುತ್ತದೆ. ಪಂಜದ ಬಲ್ಲಾಳನ ಜನರು ಹಂದಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಪಂಜ ಮತ್ತು ಎಡ್ಮೂರು ರಾಜ್ಯ

ದೊಳಗೆ ಕಾಳಗ / ಯುದ್ಧ (ಕೊಳಲ) ಸುರುವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳ ಪಂಜ ಬಲ್ಲಾಳನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಕಾಳಗ ಏಳು ರಾತ್ರಿ ಎಂಟು ದಿನ ನಡೆಯುತ್ತದೆಯೆಂದು ಜಾನಪದದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ. ಯುದ್ಧ ಪಂಜದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ಎಡ್ಮೂರು ಬಲ್ಲಾಳನ ಸೈನ್ಯದ ಮುಖಂಡತ್ವ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಪಂಜ ಮತ್ತು ಪರ್ಮಲೆಯ ಸೈನ್ಯಗಳನ್ನು ಸೋಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಬ್ಬರೂ ಯುದ್ಧರಂಗದಲ್ಲಿ ದೈವಾಧೀನರಾಗುತ್ತಾರೆ.

* * * * *

ಬುದ್ಯಂತನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದು :

ರ ಡೆನನ್ನ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನ
ಡೆನನ್ನ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನ
ಓ ಮೆಗ್ಯ ಸದ್ದೋ ನಮ ಪೋಯಿಂದ್‌ದೇ ಪಂಡೆನೇ
ಬುದ್ಯಂತ ಬುಡೆದೀಡಾ ಒಂಜಿ ಸತ್ಯಾಲಾ
ಒರ್ಂಬ ಸುಳ್ಳೂನೂ ಪನೋಡ್‌ಂದ್
ಬುದ್ಯಂತಾ ಚಾವಡೀಗ್ ಪೋನಾಗಾ
ಏರ್ದೆ ಬಾಲೆಲೇ ಏರೀದೇ
ಬರಂದಿ ಬಾಲೆಲು ಬತ್ತಾರ್
ದಾಲಾ ಒಂಜಾಂಡಾ ದಾನೆ ಕಜ್ಜೊಡ್ ನಿಗ್‌ಲ್ ಬತ್ತರ್‌ಯೇ ಹಾಂ ಯೇ

ರ/ವ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ
ಒಂಜಿ ಸತ್ಯ ಒರ್ಂಬ ಸುಳ್ಳು : ಒಂದು ಸತ್ಯ ಒಂಬತ್ತು ಸುಳ್ಳು
(ಓ ತಮ್ಮಾ ಈಗ ನಾವು ಹೋಗುವ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ಬುದ್ಯಂತ ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸತ್ಯ / ಒಂಬತ್ತು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ / ಬುದ್ಯಂತನ ಚಾವಡಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ / ಯಾರು ಮಕ್ಕಳೇ ಯಾರು / ಎಂದೂ ಬಾರದ ಮಕ್ಕಳು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ / ಯಾವ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಬಂದಿರಿ)

ವ ಡೆನನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾನ
ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾನಾ ಡೆನ್ನಾನ
ಏರಿಯಾ ಅರಸೆದಿ ಕೇಂಡಾನಾ

ಬುದ್ಯಂತ ಬುದ್ದಿ ಪಂಡೇರೇ
ನಮನ ಆಲಾವೋ ಬನ್ನಾಗಾವೋ
ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲ್‌ಡ್ ಉಂಡುಗೇ
ಬುದ್ಯಂತೆ ಉಲ್ಲಾಯೆ ಜೈದೀನಾ
ಒಂರ್ಬ ಸುಳ್ಳು ಒಂಜಿ ಸತ್ಯ ನಮಾ ಪನೋಡುಗೇ
ಪೋಯಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ನಾಗಾ
ದಾನೆ ಆತೀಲಾ ಪನ್ನಾವು
ಉಂಡುಗೆ ಇಂದ್‌ದ್ ಬಾಲೆಲು
ಪೋಯಿ ನಮ ಇಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್ ದ್
ಬುದ್ಯಂತ ಬೂಡುಗು ಬರ್‍ರ ಪಂಡ್‌ದ್
ಕಜ್ಜನ ಉಂಡುಗೇ ಯೇ ಹಾಂ

ವ/ರ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಆ ಆ ಆ ಓ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

(ಓ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಯ ಹೆಂಗಸೇ ಕೇಳುತ್ತೀರಾ / ಬುದ್ಯಂತ ನಮಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದರು / ನಾವು ಬರುವಾಗ / ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲಿನಲ್ಲಿ / ಮಲಗಿದ ಒಡೆಯ ಬುದ್ಯಂತ / ಒಂಬತ್ತು ಸುಳ್ಳು ಒಂದು ಸತ್ಯ ಹೇಳುವ / ಹೋಗುವ ನಾವು ಹೇಳುವಾಗ/ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವಾಗ / ಬೀಡಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಕೆಲಸಯಿದೆಯೆಂದು ಮಕ್ಕಳು / ಹೋಗುವ ನಾವು ಹೇಳಿ / ಬುದ್ಯಂತ ಬೀಡಿಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ / ಯಾವುದೋ ಕೆಲಸಯಿದೆಯೆಂದು)

ರ ಏರಿದೇ ಬಾಲೇಲೇ ನಿಗ್‌ಲಾಂಡ
ಬರಂದಿ ಬಾಲೇಲು ಬತ್ತಾರಾ
ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತರದೇ ಒರ್ತು ಬತ್ತರ್‌ಂದ್ ಕೇನ್ನಾಗಾ
ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತಾಡಾ ಕರಿ ಬರ್‍ರು
ಒರ್ತುದು ಬತ್ತಾಡಾ ಒರಿ ಬರ್‍ರು
ದಾನೆ ಕಜ್ಜ ಕಾರ್ಯೋಡು ಬತ್ತರ್‌ದೇ

ಬರಂದಿ ಬಾಲೇಲು ಉನಂದಿ ಪೇರ್ ಉಣಸ್ ಉನ್ಲೆಂದೇರ್
ಬರ್ನಗಾ ಉಂಡು ತಿಂದ್‌ದ್ ಬೌದಾಯೇ
ಪೋದು ಉನುಪಾಯೇ ಪಂಡಾನೆ
ದಾಲಾ ನಿಗ್‌ಲೇಗ್ ಬಾಲೇಲೇ
ತಿನಂದಿ ಕಾಯಿಪೂಲು ಉಂಡೇ ಮಗಾ
ತಿನಂದಿ ಕಾಯಿಪೂಲು ತಿನ್ಲೇ ನಿಗ್‌ಲ್
ಆತೆ ಒಂಜಾಂಡಾವೋ ಪನ್ನಾಗಾಯೇ ಯೇ

ರ/ವ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತರ

ಒರ್ತುಜ ಬತ್ತರ : ಕಡಿದು ಬಂದ್ದಿದ್ದೀರಾ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದ್ದಿದ್ದೀರಾ

(ಓ ಮಕ್ಕಳೇ ನೀವು / ಎಂದೂ ಬಾರದ ಮಕ್ಕಳು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ / ಕಡಿದು ಬಂದಿದ್ದೀರಾ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದೀರಾ ಕೇಳುವಾಗ / ಕಡಿದು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಕರಟಿ ಹೋಗಿರಬಹುದು / ಉಳಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಉಳಿದಿರಬಹುದು / ಯಾವ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ / ಎಂದೂ ಬಾರದ ಮಕ್ಕಳು, ಎಂದೂ ಮಾಡದ ಹಾಲು ಗಂಜಿಯೂಟ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಬರುವಾಗ ಉಂಡು ತಿಂದು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ / ಹೋಗಿ ಮತ್ತೆ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ಏನು ಮಕ್ಕಳೇ ನೀವು / ಎಂದೂ ಜಗಿಯದ ವೀಳ್ಯ ಇದೆ / ಎಂದೂ ಜಗಿಯದ ವೀಳ್ಯ ಜಗಿಯಿರಿ ನೀವು, / ಹಾಗೆ ಹೇಳುವಾಗ...)

ವ ಬರಂದಿ ಬಾಲೆಲು ಬತ್ತಾರ್
ದಾನೆ ಕಜ್ಜೋಡೋ ಬತ್ತರ್ ಮಗಾವೋ
ಇಂದ್‌ದ್ ದಾನಿಲಾ ಪನ್ನಾಗಾ
ಒಂಜಿ ಅರಸದ ಪೊಂಡ್ಜೋವೇ
ಏರೇ ಅರಸದ ಪೊಣ್ಣೇ ಈರ್
ದಾಲಾ ದಾನೀಲಾ ಪಂಡ್‌ದ್
ಉನಂದಿ ಉನಸ್ ಲಾ ಮಲ್ಪುಲೇ

ತಿನಂದಿ ಕಾಯಿಪೂಲು ತಿನ್ಲೇ ಮಗಾ
ದಾಲಾ ಎಂಕುಲು ಏರಿಯೇ
ಮಾಮಿ ಸೊನ್ನೆ ಸೋಮು ಬೈದೆದಿ
ಮಲ್ಪಂದಿ ಅಟ್ಟಿಲ್‌ನೇ ಮಲ್ದೇರ್
ಉನಂದಿ ಉನಸ್ ಎಂಕುಲು ಮಲ್ದಾನೆ
ತಿನಂದಿ ಕಾಯಿಪೂಲು ತಿನ್ಲೆ ಮಗಾ
ಎಂಕುಲು ಬನ್ನಾಗಾ ತಿನ್ತಾಯೇ
ಪೋದು ಎಂಕುಲು ಬಾಯಾಲ
ತಿನ್ಪ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಂಡೇರೇ
ಏರ್ ಅರಸದ ಪೊಂಡ್ಜೊವೊಂದ್‌ದ್
ಪಂಡೇರ್ ಬಾಲೇಲು ಯೇ ಹಾಂ

ವ/ರ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ಅರಸದ : ರಾಜ ಮನೆತನದ

(ಎಂದೂ ಬಾರದ ಮಕ್ಕಳು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ / ಏನು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ ಮಕ್ಕಳೇ / ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ / ಒಂದು ಅರಸು ಮನೆತನದ ಹೆಂಗಸೇ / ಒಂದು ಅರಸು ಮನೆತನದ ಹೆಂಗಸು ನೀವು / ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಎಂದೂ ಮಾಡದ ಊಟ ಮಾಡಿ / ಎಂದೂ ಜಗಿಯದ ವೀಳ್ಯ ಜಗಿಯಿರಿ ಮಕ್ಕಳೇ / ಓ ಅರಸು ಮನೆತನದ ಹೆಂಗಸೇ / ನಮ್ಮ ಅತ್ತೆ ಸೊನ್ನೆ ಸೋಮು ಬೈದೆದಿ / ಎಂದೂ ಮಾಡದ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ / ಎಂದೂ ಮಾಡದ ಊಟ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ / ಎಂದೂ ತಿನ್ನದ ವೀಳ್ಯ ತಿನ್ನಿ ಮಕ್ಕಳೆ / ನಾವು ಬರುವಾಗ ತಿಂದು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ / ಪುನಃ ಹೋಗಿ ಬಾಯಿತುಂಬ / ತಿನ್ನುತ್ತೇವೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಓ ಅರಸು ಮನೆತನದ ಹೆಂಗಸೇ / ಮಕ್ಕಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ...)

ರ ಎಂಗ್‌ಲೆ ತಮ್ಮಾಲೇ ಪತ್ತ್ ಪದಿನಾಜಿ ಒಗೆತ್ತೋ
ಒಜ್ಜಿರೆ ನಡ್‌ತ್ತೇರಿಯೇ
ಒರ್ನಗಾ ತಿಂದ್‌ದೆಂಗುಲು ಬೌದಾಯೇ

ಮುಂಚೋಡು ಪಂಚವಲ್ಲೀ ಬಚ್ಚಿರೆವುಂಡು
ಸೋರ್ಣೊಡು ಸೋರ್ಣಬಲ್ಲೀ ಬಚ್ಚಿರೇಯೇ
ನಿಲಟ್ಟೇ ನಿಲಬಲ್ಲೀ ಬಚ್ಚಿರೇನೇ
ಬರ್ನಾಗ ತಿಂದ್‌ದ್ ಎಂಕುಲು ಬೌದಾಯೇ
ಪೋದು ತಿನ್‌ಪಾಯೇ ಪೊಂಡ್ಜೇವೇ
ಎಂಗ್ಲೆ ಲತ್ತ್ ಕೈಟ್ಟೇ ಕೊನತ್ತ್‌ನಾ
ಪಲ್ಲೆದ ಪಯ್ಯ ಮುಡೀ ಕಡ್‌ಂಜೆಯಿದ
ಕುರುಂಟು ಓಲುಂಡುಂದ್‌ದ್ ಕೇನ್ನಾಗಾ
ಪಡ್ದಾಯಿ ಕುತ್ಯಟ್ಟೊಡು ಉಂಡು ಮಗಾ
ಸೂರ್ಯದ ಮೊನೆ ಪಾಡ್ದ್ ನೂಕ್ಯಾನೇ
ಏರಿಯಾ ಅರಸಾದಾ ಪೊಂಡ್ಜೇವೇ
ಈರೆ ಕಂಡಾನೆ ಎಂಕಲ್ನ ಉಲ್ಲಾಯೆ ಅನಿಲಜೆ
ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲ್‌ಗ್ ಪೋತುನಾ
ಉಲ್ಲಾಯಗ್ ಇತ್ತೆ ನೀರ್‌ಲಾ
ಆಜಿದ್ ದಾಲೊಂಜೇ ಕಾರ್‌ದೇರ್
ಕಡನಂಬೆ ನೆತ್ತೆರ್‌ನ್ ಒಂಜಾಂಡಾ
ಈರೆ ಸಗ್ಮಾಲೆ ಪೊಂಡ್ಜೇವೆನ್
ಲೆತೊನು ಪೋಲೇಯೇ ದುಂಬು ಪಿರ
ನಿತ್ಯದ ಐತಾನೇ ದೆಪ್ಪುಲೆ
ಮದ್ಮಲೆ ಐತಾನೇ ಆಲೇಂದೇರ್
ನಿಚ್ಚದ ಐತೋನು ದೆತ್ತೇರ್
ಮದ್ಮಲೆ ಐತೋನೋ ಆತೆರ್
ಒಂಜಿ ಗಿಂಡೆ ಪೇರಾಂಡ ಪತ್ಯೆರ್
ಸಂಚಿದ ಕಾಯಿ ಪೂಲು ಪತ್ತೇರಿಯೇ
ದುಂಬು ಪಿರಾಲಾ ಸಗ್ಮಲ್ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ್ ಲೆತೊನುದು

ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲ್‌ಗ್ ಬರ್ನಾಗಾ
ಬುದ್ಯಂತ ಪೇಟೆನ್ ಬಸ್ರೂರ್ ಪನ್ನೆ ಕೊಟ್ರೆಗ್ ಸಿಂಗರ ಮಲ್ದ
ಬುದ್ಯಂತನ್ ಒಂಜಾಂಡಾ ಪದ್ಮ ಕಟ್ಟೇಡ್ ಜೆಪುಡಾದಾ
ಏರೀ ಬಾಲೇಲೇ ಏರ್ ಬಾಲೆಲೆ
ಬುದ್ಯಂತ ಬುಡೆದ್ಯಾಂಡಾ ಮುಂಡೇ ಮುಚ್ಚುನೊಂಜೇ ಪೊರ್ಲುನೂ
ತೂವೋಡು ಪಂಡ್ದೆಂಕುಲು ಪಂಡಾನಾ
ಬಾರಿ ಗತ್ತೋಡೊ ಉಂತ್ಯಯೇ
ಬುದ್ಯಂತ ಬುಡೆದಿ ಬತ್ತೇರ್
ಅಯ್ಯೋ ಬಾಲೇಲೇ ಕರ್ಡ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತಾರಾ
ಒರ್ತು ಬತ್ತರಂದ್ ಕೇಂಡೆರೇ
ಕರ್ಡ್ತ್ ಬತ್ತ್ಂಡಾವೋ ಕರಿ ಬರೂ
ಒರ್ತುದೂ ಬತ್ತ್ಂಡಾವೋ ಒರಿ ಬರೂ
ಒಂಜಾ ತಲ್ಲೆಕೊನೋ ಪಂಡೆರೆದೆ
ಕೆಕ್ಕಿಲ್ದ ಕಿಲಬಂದಿ ಗೆತ್ತೆರ್
ಬುದ್ಯಂತ ತಿಗಲೆಗ್ ದೀಯೇರ್
ಕೈತಾ ಕರಿಯಕಾಜಿ ದರಿತೇರ್
ಬುದ್ಯಂತ ತಿಗಲೇಗ್ ದೀಯೇರ್
ಬುದ್ಯಂತ ಬುಡೆದಿಲಾವೋ ಒಂಜಾ ಸಾಪನೋ ಕೊರ್ಯೆರ್
ಏರ್ ಕೋಟಿಯ ಚೆನ್ನಯಾರೇ
ಎನ್ನ ಸೊಪುನಲಾ ನಿಗಲೆ ನಡುನೆತ್ತಿಡ್ ಅರ್ಲಡ್‌ಂದೇ
ಸಾಪಾ ಕೊರ್ನಾಗಾ ಕುಸಕ್ಕ ಕುಸಕ್ಕನೆ ತೆಲ್ತಾನೇ
ಓ ಮೆಗ್ಯಾ ನನ ನಮಾ ಪೋಯಿ ಪಂಡ ಹಾಂ ಯೇ
ರ/ವ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ಸೋರ್ಣ/ಸೋರಣ : ತೋರಣ; ಪುಂಚ : ಹುತ್ತ; ಲತ್ತ್ : ಎಳೆ; ಕಡನಂಬೆ ನೆತ್ತೆರ್ : ಕಪ್ಪು ದಟ್ಟವಾದ ರಕ್ತ; ತಲ್ಲ್ : ಉದ್ವೇಗ; ಸಂಚಿ : ವೀಳ್ಯದೆಲೆ

ಅಡಿಕೆ ಹಾಕಿಡುವ ಸಣ್ಣ ಚೀಲ; ಕಿಲಬಂದಿ : ಕೊರಳ ಆಭರಣ; ಸಾಪ : ಶಾಪ

(ನಮ್ಮ ಮಾವ ಹತ್ತು ಹದಿನಾರು ಬಗೆಯ / ವೀಳ್ಯದೆಲೆ ನೆಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ / ಬರುವಾಗ ಎಲೆಯಡಕೆ ತಿಂದು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ / ಹುತ್ತದಲ್ಲಿ ಪಂಚವಳ್ಳಿ ವೀಳ್ಯದೆಲೆ / ಸೋರ್ಣದಲ್ಲಿ ಸೋರ್ಣಬಳ್ಳಿ ವೀಳ್ಯದೆಲೆ / ನೆಲದಲ್ಲಿ ನಿಲಬಳ್ಳಿ ವೀಳ್ಯದೆಲೆ / ಬರುವಾಗ ತಿಂದು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ / ಹೋಗಿ ತಿನ್ನುತ್ತೇವೇ ಹೆಂಗಸೇ / ನಮ್ಮ ಎಳೆ ಕೈಯಿಂದ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ತಂದ / ಪಲ್ಲೆ ಕಾಯಿಯ ಗಂಟು ಮತ್ತು ಕಡ್‌ಂಜೆಯಿ ಕಾಯಿಯ / ಮುಡಿ ಎಲ್ಲಿದೆ ಕೇಳುವಾಗ / ಪಡು ಅಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇವೆ ಮಕ್ಕಳೇ / ನಮ್ಮ ಸುರಿಯದ ಮೊನೆಯಿಂದ ತಿವಿದು ದೂಡುತ್ತೇವೆ / ಒಂದು ಅರಸುಮನೆತನದ ಹೆಂಗಸೇ / ನಿಮ್ಮ ಗಂಡ ನಮ್ಮ ಒಡೆಯ ಅನಿಲಜೆ / ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲಿಗೆ ಹೋದ / ಒಡೆಯರಿಗೆ ಈಗ ನೀರು / ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ವಾಂತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ / ಗಟ್ಟಿ ರಕ್ತ / ನಿಮ್ಮ ಸೇವಕಿಯರನ್ನು / ನಿಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ / ನಿಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಶೃಂಗಾರ ತೆಗೆಯಿರಿ / ಮದುಮಗಳ ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ / ತನ್ನ ಪ್ರತಿದಿನದ ಶೃಂಗಾರ ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ / ಮದುಮಗಳ ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ / ಒಂದು ಗಿಂಡಿ ಹಾಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು / ಸಣ್ಣ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಎಲೆಯಡಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು / ಮುಂದೆ ಹಿಂದೆ ಕೆಲಸದ ಸೇವಕಿಯವರೊಂದಿಗೆ / ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲಿಗೆ ಬರುವಾಗ / ಬುದ್ಯಂತನ ಬಸ್ರೂರು ಹಾರೆಗೆ ಬುದ್ಯಂತನ ಪೇಟಯಿಟ್ಟು ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ / ಬುದ್ಯಂತನನ್ನು ಪದ್ಮಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸುತ್ತೇವೆ / ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರು / ಓ ಮಕ್ಕಳೇ ಓ ಮಕ್ಕಳೇ / ಬುದ್ಯಂತ ಹೆಂಡತಿ ವಿಧವೆಯಾಗುವ ಸೌಂದರ್ಯ / ನೋಡಬೇಕು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ತುಂಬಾ ಠೀವಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತೇವೆ / ಬುದ್ಯಂತನ ಹೆಂಡತಿ ಬರುತ್ತಾರೆ / ಓ ಮಕ್ಕಳೇ ಕಡಿದು ಬಂದಿದ್ದೀರಾ / ಉಳಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೀರಾ ಕೇಳುವಾಗ / ಕಡಿದು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಮುಗಿದಿರಬಹುದು / ಉಳಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ

ಉಳಿದಿರಬಹುದು / ತುಂಬಾ ಉದ್ವೇಗದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಆಭರಣ ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ / ಬುದ್ಯಂತನ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ / ಕೈಯಿಯ ಕಪ್ಪು ಬಳೆ ಒಡೆಯುತ್ತಾರೆ / ಬುದ್ಯಂತನ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ / ಬುದ್ಯಂತನ ಹೆಂಡತಿ ಶಾಪ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ / ನನ್ನ ಶಾಪ ನಿಮ್ಮ ತಲೆಯ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ಉರಿಯಲಿ / ಶಾಪ ಕೊಡುವಾಗ ಕಿಸಕ್ಕ ಕಿಸಕ್ಕನೆ ನಗುತ್ತೇವೆ / ತಮ್ಮ ಇನ್ನು ನಾವು ಹೋಗುವ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ)

ಪರ್ಮಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು :

ಬುದ್ಯಂತನ ಹತ್ಯೆಯ ಬಳಿಕ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ಪರ್ಮಲೆ ಬಿಡುವ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವ ಮುಂಚೆ ಗ್ರಾಮದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವೃತ್ತಿಪರ ಕಸಬುದಾರರಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು, ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬುದ್ಯಂತನ ವಧೆಯ ನಂತರ ಅವರು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಪರ್ಮಲೆ ಬಿಡುವ ಮುಂಚೆ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ಅವರವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಹೊಡೆದು ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಪರ್ಮಲೆಯ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಸುಂಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರಲ್ಲಿ ಸುಂಕ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೂ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಸುಂಕದ ಕಟ್ಟೆ :

ರ ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲ್‍ಡ್ ಯೇ ಯಾ
ಬುಡ್ಕ ಮಗಾ ಪಂಡೇರ್ ಯೇ
ಎಂಕುಲು ನನ ಒಂಜಾವೋ
(ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲಿನಲ್ಲಿ / ನಾವು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವ ಓ 'ಮಗ' ಹೇಳುತ್ತಾನೆ [ಕೋಟಿ] / ಇನ್ನು ನಾವು ಹೋಗುವ)

ವ ಆ ಬುಡುಕ ಪಂಡೇರಿಯೇ ಹಾಂ
ಆ ನನ ನಮಲಾವೋ
ಪೋಯಿ ಪಂಡೇರಿಯೇ
(ನಾವು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಇನ್ನು ನಾವು / ಹೋಗುವ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ರ ಸುಂಕಂದ್ದ ಕಟ್ಟೇಗೇಯೇ ಪೋದವ್ವೋ
ಒಡರಿ ಸನ್ನುನುದೀರೇ
ಒಡರಿ ಸನ್ನೂನು ಎಡ್ಡ್‌ದ್ ಮುಂದ್ಯೋ

ಓಂಜಾ ಪೋವೇರಿಯೆ :

ಎಡ್ಡ್‌ದ್ : ಹೊಡೆದು; ಮುಂದ್ಯೋ : ಮುಂದುವರಿ
(ಸುಂಕದ ಕಟ್ಟೆಗೆ ಹೋಗಿ / ಕುಂಬಾರ ಸನ್ನುನ ಎದುರು ಹೋಗಿ / ಸನ್ನುನನ್ನು ಹೊಡೆದು ಮುಂದೆ / ಹೋಗುತ್ತಾರೆ)

ವ ಆ ಸುಂಕದ ಕಟ್ಟೆಗ್‌ಲಾವೋ
ಆ ಪೋದು ನಮವೋ ಆ
ಆ ಒಡರಿ ಸನ್ನುನಲಾವೋ
ಎಡ್‌ದ್ ಮುಂದ್ಯೋ
(ಸುಂಕದ ಕಟ್ಟೆಗೆ / ಹೋಗಿ ನಾವು / ಕುಂಬಾರ ಸನ್ನುನನ್ನು / ಹೊಡೆದು ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ)

ರ ಸುಂಕಂದಾ ಕಟ್ಟೆಗೇ ಪೋಯನೇ ಎಂಕುಲೋ ಒಂಜಾದಾನೆ
ಎದರ್ ಪೋನಾಗವೋ ಒಡರಿ ಸನ್ನು
ಎದ್‌ರ್ ಸಿಕ್ಕೇ ಒಡರಿ ಸನ್ನುನು
ಎಡ್ಡ್‌ದ್ ಮುಂದ್ಯಾನೆ ಅಯಿಡ್‌ದ್ ದುಂಬೋ
ಪೋನಾಗಾ ಉಂಡೋ ಎಂಗ್‌ಲೆಗ್‌ಯಾ
ಗಾಣದ ಸಂಕೋ ತಿಕ್ಯೋಲು ಎಂಗ್‌ಲೆಗ್
ಗಾಣದ ಸಂಕೋನೋ ಎಡ್ಡ್‌ದ್ ಮುಂದ್ಯ
ಅಯಿಡ್‌ದ್ ದುಂಬೋ ಪೋನಾಗಾ
ಅಚರಿ ಮಡುವೋ ಎದುರ್ ಆಂಡ್
ಅಚರಿ ಮಡುವೋ ಒಕ್ಕಿಲ ಅಚರಿನ್
ಎಡ್‌ದ್ ಎಂಕ್ಲಾವೋ ಮುಂದ್ಯಾನೇ

ಒಡರಿ/ಓಡಾರಿ : ಕುಂಬಾರ; ಗಾಣ : ಎಣ್ಣೆ ತೆಗೆಯುವ ಯಂತ್ರ; ಅಚರಿ / ಆಚಾರಿ : ಬಡಗಿ; ಮಡು : ಕೊಡಲಿ

(ಸುಂಕದ ಕಟ್ಟೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ನಾವು / ಮುಂದೆ ಹೋಗುವಾಗ
ಕುಂಬಾರ ಸನ್ನು / ಎದುರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾನೆ ಕುಂಬಾರ ಸನ್ನುನನ್ನು
/ ಹೊಡೆದು ಮುಂದೆ / ಹೋಗುವಾಗ ನಮಗೆ / ಗಾಣದ
ಸಂಕು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾಳೆ ನಮಗೆ / ಗಾಣದ ಸಂಕುವಿಗೆ ಹೊಡೆದು
ಮುಂದೆ / ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವಾಗ / ಬಡಗಿ
ಕೊಡಲಿಯೊಂದಿಗೆ ಎದುರು ಬರುತ್ತಾನೆ / ಒಕ್ಕಿಲ ಬಡಗಿ
ಕೊಡಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ಬಡಗಿಯನ್ನು / ನಾವು
ಹೊಡೆದು ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ)

ದರ್ಮದ ಕಟ್ಟೆ : ದರ್ಮದ ಕಟ್ಟೆಗ್‌ಯೇ ಪೋನಾಗಾ ಉಂಡೋ
ಬಡೇ ಬ್ರಮಣಾವೋ ಮಾನಿಲು ಕುಲ್‌ದೇರ್
ಬಡೇ ಬ್ರಮಣಾವೋ ಮಾನಿಲೇ ಎಂಗ್ಲು
ತರೇ ತಗ್ಗಾಯವೋ
ತರೇ ತಗ್ಗಾದ್
ದಾಲಾ ಎಂಕ್‌ಲೇ ಸೂರ್ಯದ ನಂಬೇ
ನೊಜ್ಜೊಡು ಒಂಜಾವೋ ಪನ್ನಾಗಾ ?
ಬಡೇ ಬ್ರಮಣಾವೋ ಮಾನಿಲು ಬತ್ತೆರ್
ಒಲ್ತು ಬತ್ತ್‌ನಾ ಬಾಲೇಲು ಕೇಂಡೇರ್
ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲ್‌ಡೇ ಬುದ್ಯಂತನ್ ಕೆರ್ದ್‌ಯೇ
ಬತ್ತ್‌ನಾ ಬಾಲೇಲೂ ಎಂಗುಲ್‌ಂದ
ಸೂರ್ಯದ ನಂದ್ ನಜ್ಜೊಡು ಪಂಡ?
ಪುಣ್ಯೋಗು ನೀರ್ ಪರಿಯಾ
ಸೂರ್ಯದ ಮಣ್ಣ್ ನೇ ದೆಕ್ಯಾನೇ

ನೊಜ್ಜೊಡು : ಸಂದೇಹವನ್ನು ದೂರಮಾಡಬೇಕು; ಸೂರ್ಯ : ಕೋಟಿ
ಚೆನ್ನಯರ ಖಡ್ಗ ನಂದ್ ನಜ್ಜೊಡು : ಅಂದವನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಬೇಕು

ದರ್ಮದ ಕಟ್ಟೆ : ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಕುಡಿಯುವ
ನೀರು ಕೊಡಲು ಮರದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಕಟ್ಟೆ; ಮಾನಿ
: ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬಾಲಕರು; ಸಂದೇ--ಸಂದೇಹ; ನೊಜ್ಜು /

ನುಜ್ಜು : ಕಳೆದುಹಾಕಬೇಕು; ನದ್ದು : ಹೊಳೆಯು

(ಧರ್ಮದ ಕಟ್ಟೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಇದ್ದಾರೆ / ಬಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬಾಲಕರು / ಬಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬಾಲಕರು ಕೂತಿದ್ದರು / ಬಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬಾಲಕರಿಗೆ ನಾವು / ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸುತ್ತೇವೆ / ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ / ನಮಗೆ ನಮ್ಮ 'ಸುರಿಯ' ದ ನೆತ್ತುರು ಒರಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಹೇಳುವಾಗ / ಬಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬಾಲಕರು ಬರುತ್ತಾರೆ / ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದ ಮಕ್ಕಳು ನೀವು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ / ಅನಿಲಜೆ ಬೈಲಿನಲ್ಲಿ ಬುದ್ಯಂತನನ್ನು ಕೊಂದು / ಬಂದ ಮಕ್ಕಳು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / 'ಸುರಿಯ'ದ ನೆತ್ತುರು ಒರಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತೇವೆ / ಸುರಿಯ ಕ್ಕೆ ಅಂಟಿದ ಮಣ್ಣನ್ನು ತೊಳೆಯುತ್ತೇವೆ)

ಕೆಮಲತ್ತಾ ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವಕ್ಕೆ ಹರಕೆ

ಓ ಮೆಗ್ಯಾ ನಮವೋ ಪೋಯಿಂದ್ ಬೇಗವೋ ಪನ್ನಾಗಾ
ನನಾ ನಮಾವೋ ದೂರಾ ಪೋಪುನ್‌ಂದ್ ಕೇನ್ನಾಗಾ
ಕೆಂಪು ಕೇಪುಲಂದಾವೋ ಮಲೆಕ್ಕ್ ಪೋಯ
ಕೆಮಲತ್ತಾ ಬೆರ್ಮೆರೇಯೇ ಪರಕ್ಕೇ ಎಂಕ್ಲೇಯೇ
ಅಪ್ಪೆ ಪನ್‌ತ್‌ನ್‌ಂದ್ ಪಂಡಾನೇ
ದೇವರ ದೇವಸ್ತಾನ್‌ಂದಾವೋ ಬಟ್ರು ಬಾಕಿಲ್
ಪಾಡ್ದ್ ಪೋತುನಾ ಪೊರ್ತುಗು ಉಂಡು
ಪೂಜೆ ಕರಿದ್‌ಯೇ ಬತ್ತಿನ ಬಾಲೇಲೆಗ್
ಪೂಜೆ ಕರಿತ್‌ದೇ ಪೂಜೆ ಆಂಡ್‌ಯೇ
ಕರ್ತ್‌ದ್ ಕೊರೆಯೇ ಪಂಡೇರೇ
ಬೆರ್ಮೆರೇ ಸಾಪೊಟ್ಟೋ ಪುಟ್ಟಿನ ಬಾಲೆಲು
ಎಂಗುಲು ಆಂಡಾವೋ ಬಾಕಿಲ್ ಜತ್ತ್‌ದ್‌ಯೇ
ಬರೋಡು ಪಂಡೆರ್
ಬಾಕಿಲ ಜತ್ತ್‌ದೀಯೇ ಬರ್ನಾಗ ಉಂಡು
ಎಂಕುಲು ಪರೇಕ್ಕೇನೋ ಪಾಡಿಯಾನದೇ

(ಓ ತಮ್ಮಾ, ನಾವು ಬೇಗ ಹೋಗುವ ಹೇಳುವಾಗ / ಇನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಕೇಳುವಾಗ / ಕೆಂಪು ಕೇಪುಳ ಮಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ / ಕೆಮಲತ್ತ ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವಕ್ಕೆ ಹರಕೆ ನಮ್ಮ / ತಾಯಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ಗುಡಿಯ ಭಟ್ಟರು ಬಾಗಿಲು / ಹಾಕಿ ಹೋಗುವ ಸಮಯ / ಪೂಜೆ ಆದ ಮೇಲೆ ಬಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ / ಪೂಜೆಯ ಸಮಯ ಆಗಿಹೋಯಿತು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಆಯಿತು / ಈಗ ಪುನಃ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ವರದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳು / ನಾವಾದರೆ / ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು / ಬರಬೇಕು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಬಂತು / ಹರಕೆ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ)

ಅಕ್ಕನ (ಕಿನ್ನಿದಾರಳ) ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದು

ಓ ಮೆಗ್ಯಾ ನನಾವೋ ದೂರ ಪೋಪುನಾವೋ ಕೇಂಡಾನೇ
ಪಳ್ಳಿದ ಬನ್ನಾಯವೋ ಇಲ್ಲಾಗ್ ಪೋಯ
ಎಂಕಲೇ ಅಕ್ಕೇ ತಂಗಡಿ ಪಂಡಾ
ಪಳ್ಳಿದಾ ಬನ್ನಾಯವೋ ದಾಲಾವೋ
ಪಂಜದ ಅರಸುಗೋ ಓಲೆ ಪೋಂಡು
ಕೇಮೆರಿ ಅರಸುಗೋ ಓಲೆ ಪೋಂಡು
ಬುದ್ಯಂತ ಜೈತ್‌ನಾ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ್
ಪಂಜಗ್ ಬತ್ತೇರ್‌ಗೇಯೇ
ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

(ಓ ತಮ್ಮಾ ಇನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ / ಪಳ್ಳಿಯ ಬನ್ನಾಯನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ / [ಕಿನ್ನಿದಾರುಗೆ] ನೀವು ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕ–ತಂಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ಪಳ್ಳಿಯ ಬನ್ನಾಯ [ಕಿನ್ನಿದಾರುಳ ಗಂಡ]... / ಪಂಜದ ಅರಸನಿಗೆ ಓಲೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ / ಕೇಮರ ಅರಸನಿಗೆ ಓಲೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ / ಬುದ್ಯಂತನನ್ನು ಕೊಂದ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು / ಪಂಜಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ)

ಕಾಡ ಹಂದಿಯ ಬೇಟೆ :

ರ ಓ ಅಣ್ಣಾ ಓ ಮೆಗ್ಯಾ ನಮವೋ ವೋ ವೋ ಹಾಂ
ಪಂಜದಾ ಕಾಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ದೇ
ಬೋಂಟೆ ದೇರೋಡೋ
ಪಂಜದ ಕಾಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್
ಬೋಂಟೆ ದೇರೋಡು ಪಂಡಾನೇಯೇ
ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ
(ಓ ಅಣ್ಣಾ ಓ ತಮ್ಮಾ ನಾವು / ಪಂಜದ ಕಾಡು ಕಟ್ಟಿ / ಬೇಟೆಯಾಡಬೇಕು / ಪಂಜದ ಕಾಡು ಕಟ್ಟಿ / ಬೇಟೆಯಾಡಬೇಕು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ)
ಪಂಜದ ಕಾಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬೋಂಟೆ ದೇರೋಡ್ಡ
ದಾನೆ ಮೆಗ್ಯಾ ಬೋಡು
ದಾನೆ ಬೋಡು ಕೇನ್ನಾಗಾವೋ ವೋ ಆ ಆ ಹಾಂ
ಪಂಜದ ಕಾಡ್ ಕಟ್ಟ್ಯಾ
ಬೋಂಟೆ ದೇರ್ಯ
ಬೋಂಟೆ ದೇರ್ನಗಾ
ಪಂಜದ ಗಡುಟ್ಟು ಪಂಜಿ ಬೂಂಡ್ರ್ಯ
ಪಂಜದ ಅರಸುಲು ಚಂದಗಿಡಿ ಬತ್ತೆ
ಚಂದಗಿಡಿ ಬತ್ತ್‌ದೇ
ಆಂಕಾರದ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರೇ
ಪಂಜಿ ಕೊರೊಡು
ದಾಯ ಕೊರೊಡು
ಇಬ್ಬ ಕೊರೊಡು ಪಂಡೆ
ಪಂಜಿ ಕೊರಯ
ದಾಯ ಕೊರಯ
ಇಬ್ಬ ಕೊರಯ ಪಂಡಾ

ಪಂಜಿಗ್ ಬಿರ್ಮೆರೆ ಸಿರಿಗಿಂಡೆದ ನೀರ್‌ನ್ ಪಾಡಿಯ
ಪಂಜಿನ್ ಜಿವಕಲೆ ಪುಟ್ಯ
ಪಂಜಧ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಗಿಡಯಾ
ಪಂಜದ ಗಡುತ್ತಾ ಗಡಿಕಲ್ಲ್ ಗೆತ್ತ್‌ದ್
ಎಡ್ಮೂರ್‌ದ ಗಡಿಕ್ಕ್ ಯೇ ಯೇ ಯೇ
ಪಾಡ್ಯಾನೆ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ಚಂದಗಿಡಿ / ಚಂದುಗಿಡಿ–ಕೇಮರ ಬಲ್ಲಾಳನ ಪ್ರಧಾನಿ; ಗಡು : ಗಡಿ; ಇಬ್ಬ / ಉಬ್ಬ : ಕಾಡ ಹಂದಿಯ ಕೊರಳಿನ ರೋಮ; ದಾಯ : ಮಾಂಸದ ಪಾಲು

(ಪಂಜದ ಕಾಡು ಕಟ್ಟಿ ಬೇಟೆಯಾಡಬೇಕಾದರೆ / ತಮ್ಮಾ ಏನು ಬೇಕು / ಏನು ಬೇಕು ಕೇಳುವಾಗ / ಪಂಜದ ಕಾಡು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ / ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತೇವೆ / ಬೇಟೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕಾಡು ಹಂದಿಯೊಂದು / ಪಂಜದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಬೀಳುತ್ತದೆ / ಪಂಜದ ಅರಸು ಚಂದಗಿಡಿ ಬರುತ್ತಾನೆ / ಚಂದಗಿಡಿ ಬಂದು / ಅಹಂಕಾರದ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರೇ / ಹಂದಿ ಕೊಡಬೇಕು / ಮಾಂಸದಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಕೊಡಬೇಕು / ಹಂದಿಯ ರೋಮ ಕೊಡಬೇಕು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ / ಹಂದಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ / ಪಂದಿಯ ಮಾಂಸದಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ / ಹಂದಿಯ ರೋಮ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಗಿಂಡಿಯ ನೀರು ಸಿಂಪಡಿಸಿ / ಹಂದಿಗೆ ಮರು ಜೀವ ಕೊಟ್ಟು / ಪಂಜದ ಕಾಡಿಗೆ ಓಡಿಸುತ್ತೇವೆ / ಪಂಜದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಎಡ್ಮೂರ ಗಡಿಕಲ್ಲನ್ನು ತೆಗೆದು / ಎಡ್ಮೂರ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ / ಹಾಕುತ್ತೇವೆ)

ಕೊಳಲ (ಕಾಳಗ) – ಕೋಟಿ ಮತ್ತು ಚೆನ್ನಯರ ಮರಣ

ಎಡ್ಮೂರುದ ಗಡಿದಲ್ರ್ಣನಾಗಾ
ಎಡ್ಮೂರುದ ಅರಸುಲೋ
ಏರ್ ನಿಗುಲು

ನುಪ್ಪು ಸೊರ್ಕಿನ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ್ ಪಂಡೇರ್
ಏಳ್ ಇರ್ಲ್ ಎಡ್ಮ ಪಗೆಲ್‌ದಾ
ಕೊಳಲದ ಕಂಡೋಗು ಬರೋಡು ಪಂಡೇರ್
ಕೊಳಲದ ಕಂಡೋಗು ಪೋಯ
ಕೊಳಲ ಸಾದಿಯಾಯೇ
ಅಜ್‌ಪ ಕಂಡದ ಕೊಳಲ ಸಾದಿಯಾ
ಮುಪ್ಪ ಕಂಡದ ಕೊಳಲ ಸಾದಿಯ
ಮಜರ ಪಲ್ಕೆದ ಕೊಳಲ ಸಾದಿಯ
ಅಜ್ಪ ಮುಪ್ಪ ಕಂಡದ ಕೊಳಲ ಸಾದ್‌ದ್
ಮಜರಪಲ್ಕೆದ ಕೊಳೋಟ್ಟುಯೇ
ಜೋಗ ಬುಡಿಯಾ ಮಾಯಾನಾಗಾವೋವೋ

ನುಪ್ಪು ಸೊರ್ಕಿನ : ಅಹಂಕಾರದ; ಪಗೆಲ್ : ಹಗಲು; ಇರ್ಲ್ : ರಾತ್ರಿ; ಅಜ್ಪ : ಅರುವತ್ತು; ಮುಪ್ಪ : ಮೂವತ್ತು; ಜೋಗ : ಮಾನವರೂಪ; ಮಾಯ : ಅದೃಶ್ಯಲೋಕ

(ಎಡ್ಮೂರು ಗಡಿ ದಾಟುವಾಗ / ಎಡ್ಮೂರಿನ ಅರಸರು / ಯಾರು ನೀವು / ಅಹಂಕಾರದ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರೇ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ / ಏಳು ರಾತ್ರಿ ಎಂಟು ಹಗಲಿನ / ಕಾಳಗದ ಗದ್ದೆಗೆ ಬರಬೇಕು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಕಾಳಗದ ಗದ್ದೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ / ಕಾಳಗ ಗೆಲ್ಲುತ್ತೇವೆ / ಅರುವತ್ತು ಗದ್ದೆಯ ಕಾಳಗ ಗೆಲ್ಲುತ್ತೇವೆ / ಮೂವತ್ತು ಗದ್ದೆಯ ಕಾಳಗ ಗೆಲ್ಲುತ್ತೇವೆ / ಮಜರಪಲ್ಕೆಯ ಕಾಳಗ ಗೆಲ್ಲುತ್ತೇವೆ / ಅರುವತ್ತು ಮೂವತ್ತು ಗದ್ದೆಯ ಕಾಳಗ ಗೆದ್ದು / ಮಜರಪಲ್ಕೆಯ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ / ಈ ಲೋಕ ಬಿಟ್ಟು ಮಾಯಲೋಕ ಸೇರುವಾಗ...)

ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆ

ಎಡ್ಮೂರು ಅರಸುಲು ಬತ್ತೇರ್
ಎಂಕ್‌ಲೆನ್ ಸಾಂಕಿ ಬಲ್ಲಾಲ್ ಬತ್ತೇರೇ
ಬಲ್ಲಾಲ್ ಬತ್ತ್ ಕೇಂಡೆರ್

ಎಂಕುಲು ಸಾಂಕಿನ
ಎಂಕಲೆ ಬೂಡು ಜತ್ತ್ ಬತ್ತಿ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್
ಪಂಜದ ಕಂಡೊಡು ಸೈತ್ತಾರಾ ಬಾಲೇಲೇ
ಪಂಡೇರೇ ಯೇ ಯೇ ಓ ಓ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ
ಎಡ್ಮೂರ ಬಲ್ಲಾಲ್ ಬತ್ತೇರೇ
ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ದಾಂತೀ
ಬಾಲೇಲು ಪಂಡೇರ್
ಅಯ್ಯಲರಿತ್ತಾ ನುಪ್ಪುಡು
ಮುಕ್ಕಂಡೆ ನೆಯಿಟ್ಟ್
ಮೂಜಿ ಬಗೆ ಕೈಪುಡು
ಸುದ್ದ ಮುದ್ರಿಗೆ ಮಲ್ತೇರೇ

ಅಯ್ಯಲ : ಐದು ಬಳ್ಳ ; ಒಂದು ಬಳ್ಳ, ಮುಕ್ಕಾಲು ಸೇರು; ಮುಕ್ಕಂಡೆ ನೆಯಿ : ಮೂರು ಕುಡ್ತೆ ತುಪ್ಪ; ಸುದ್ದಮುದ್ರಿಗೆ : ಒಂದು ಕೂಡುನುಡಿ, ಜನನ / ಮರಣದ ಬಳಿಕ ಮಾಡುವ ಶುದ್ಧೀಕರಣದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಿಯೆ / ವಿಧಿ

(ಎಡ್ಮೂರು ಬಲ್ಲಾಳರು ಬರುತ್ತಾರೆ / ನಮ್ಮನ್ನು ಸಾಕಿದ [ಪರ್ಮಲೆ] ಬಲ್ಲಾಳರು ಬರುತ್ತಾರೆ / ನಾನು ಸಾಕಿದ / ನಮ್ಮ ಬೀಡು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು / ಪಂಜದ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ್ದೀರಾ ಮಕ್ಕಳೇ / ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಎಡ್ಮೂರು ಬಲ್ಲಾಳರು ಬರುತ್ತಾರೆ / ತಾಯಿ ತಂದೆ ಇಲ್ಲದ / ಮಕ್ಕಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಐದು ಬಳ್ಳ ಅಕ್ಕಿಯ ಅನ್ನ / ಮೂರು ಕುಡ್ತೆ [ಕುಡುತೆ] ತುಪ್ಪ / ಮೂರು ಬಗೆಯ ಕಾಯಿಪಲ್ಯ ಮಾಡಿ / ನಮಗೆ ಶುದ್ಧ ಮುದ್ರಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ)

(ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ಕಾಳಗದ ಕಳದಲ್ಲಿ ದೈವಾಧೀನರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮೃತಪಟ್ಟ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರಿಗೆ ಎಡ್ಮೂರು ಬಲ್ಲಾಳ ಸುದ್ದ ಮುದ್ರಿಗೆ-ಅಂತ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರ-ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಐದು ಬಳ್ಳ ಅಕ್ಕಿಯ ಅನ್ನ, ಮೂರು ಕುಡ್ತೆ

ದನದ ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಮೂರು ಬಗೆ ಕಾಯಿಪಲ್ಯ ಬೇಯಿಸಿ ಸುದ್ದ ಮುದ್ರಿಗೆಯ ಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹ ಆಚರಣೆ ಕೆಲವು ಗರೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗೆಲ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.)

ಗರೋಡಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸರಣೆ

ಎಡ್ಮೂರುದ ಪುದಾರ್ ಪನ್ಪ ಪಂಡಾ
ಜೋಗೊನು ಬುಡುದು ಮಾಯೋಗು ಸೇರ್ಯಾ
ಅಜ್ಜತ್ತಾಜಿ ಗರೋಡಿ ಮುಪ್ಪತ್ತ ಮೂಜಿ ಕೋಟೆ ಪಂಡಯೇ
ಬೋಳಮಲ್ಲಿಗೇ ಉಪ್ಪೂರಾ ಪಾಂಜಾನೇ
ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ
ಉಪ್ಪೂರ ಪಾಂಜಾ
ಬೋಳಮಲ್ಲಿಗೇ
ಅಜ್ಜತ್ತಾಜಿ ಗರೋಡಿಡ್ದ್
ಗರೋಡಿ ಕಂಕನಾಡಿ ಜತ್ತ
ಕಂಕನಾಡಿದ ಗರೋಡಿ ಪಂಡ
ಪದ್ನಾಜಿ ರಾಜ್ಯೊಗು ಪೋವೊಡು ಪಂಡ
ಪಡ್ನಾಯಿ ರಾಜ್ಯೊಗು ಪೋನಾಗಾ
ಶಿರ್ವ ಮಟ್ಟಾರ್ ಬೋಲ ಬೊಲ್ಮಾನ್ದ ಗರೋಡಿ ಪಂಡ
ಶಿರ್ವ ಮಟ್ಟಾರ್‌ದ ಗರೋಡಿ ಪಂಡ
ಗರೋಡಿಡ್ದ್ ನೇಲ ಈ ಗರೋಡಿ ಉಂಡೋ
ಅಜ್ಜತ್ತಾಜಿ ಗರೋಡಿಡ್ ಮುಪ್ಪತ್ತ ಮೂಜಿ ಕೋಟೇಡೇ
ನಂದೊಳಿಗೆದ ಚಾವಡಿಗ್ ಬತ್ತ
ನಂದೊಳಿಗೆದ ಅರಸುಡ್ಲ ಅಪ್ಪಣೆ ಗೆತೊಂಡಾ
ನನ ನಂದೊಳೆಗೆಡ್ ಪನೆ ಊರ್ಯ
ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ್ ಬತ್ತೇರ್ ಪಂಡೇರ್
ಪದ್ನಾಜಿ ಕೋಲು ಆಯದ ಗರೋಡಿ ಕಟ್ಟಿಯೆರ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್

ವರ್ಸಲಾ ವರ್ಸ ದೊಂಪದ ಬಲಿ ಕೊರ್ಪ ಪಂಡೇರ್
ದೊಂಪದ ಬಲಿ ಕೊರ್ಯೆರ್
ನಿಗ್‌ಲ್ ಕೊರ್ನ್ಯ ಬಲಿ ಇಯಾವು ಪಂಡ
ರಾಜ್ಯ ನಾಲ್ ಹೋಬಳಿಗ್ ಪೋವೊಡು ಪಂಡ
ಕಾರ್ಲ ಹೋಬಳಿಗ್ ಬತ್ತಾನಾಯೇ ಯೇ
ಯೇ ಆ ಆ ಅ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ಗರೋಡಿ : ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಪೂಜಾಸ್ಥಳ; ಪನೆ ಊರ್ನ : ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳು; 'ಆಯದ' ಗರೋಡಿ : 16 ಕೋಲು ಉದ್ದ, 08 ಕೋಲು ಅಗಲ, 04 ಕೋಲು ಎತ್ತರದ ಗರೋಡಿ; ಕೋಲು : ಒಂದು ಕೋಲು, ಸಾಧಾರಣ ಎರಡುವರೆ ಅಡಿಯ ಅಳತೆ; ದೊಂಪದ ಬಲಿ : ಚಪ್ಪರ ಹಾಕಿ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರಿಗೆ / ದೈವಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ವಿಶೇಷ ನೇಮ / ಕೋಲ; ಹೋಬಳಿ / ಓಬಳಿ : ತಾಲೂಕಿನ ಒಂದು ಭಾಗ, ಪರಗಣ, ಗ್ರಾಮ ಸಮೂಹ; ಕಾರ್ಲ : ಕಾರ್ಕಳ

(ಎಡ್ಮೂರು ಹೆಸರು ಬೆಳಗಿಸುತ್ತೇವೆ, ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ನಮ್ಮ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ 66 ಗರೋಡಿ 33 ಕೋಟೆ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ಉಪ್ಪೂರ ಪಾಂಜಾ ಬೋಳಮಲ್ಲಿಗೆ / ಹೀಗೆ 66 ಗರೋಡಿಯಿಂದ / ಕಂಕನಾಡಿಗೆ ಬರುತ್ತೇವೆ / ಕಂಕನಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಗರೋಡಿ ಬೇಕು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ಹದಿನಾರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ಪಡು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ / ಶಿರ್ವ ಮಟ್ಟಾರು ಬೋಳ ಬೆಳ್ಮಣ್ ಗರೊಡಿ ಬೇಕು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ಶಿರ್ವ ಮಟ್ಟಾರು ಗರೋಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ಗರೋಡಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಗರೋಡಿ ಈ ಗರೋಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / 66 ಗರೋಡಿ 33 ಕೋಟೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡು / ನಂದಳಿಗೆ ಚಾವಡಿಗೆ ಬರುತ್ತೇವೆ / ನಂದಳಿಗೆ ಅರಸರ ಅನುಮತಿ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ / ನಂದಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ / ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ನಮ್ಮನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಹದಿನಾರು ಕೋಲು ಉದ್ದದ ಆಯದ ಗರೋಡಿ

ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ / ಪ್ರತೀ ವರ್ಷ ದೊಂಪದ ಬಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ದೊಂಪದ ಬಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ / ನೀವು ಕೊಟ್ಟ ಬಲಿಯಿಂದ ನಮಗೆ ಸಂತೃಪ್ತಿ ಆಯಿತು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ರಾಜ್ಯದ ನಾಲ್ಕು ಹೋಬಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ಕಾರ್ಕಳ ಹೋಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತೇವೆ)

(ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ಮರಣದ ನಂತರ ಎಡ್ಮೂರು ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಮಾನವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರರಾಗಿ ಗರೋಡಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂಬ ಸಂಕೇತ ಪಾಡ್ದನದಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ: 'ಎಡ್ಮೂರಿನ ಹೆಸರು ಹೇಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. 66 ಗರೋಡಿ 33 ಕೋಟೆ ಬೇಕು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.' ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್-ಮೋಹನ್ ಕೋಟಿಯಾನರ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ (1990 : 24–25) '66 ಗರೋಡಿ' ಮತ್ತು '33 ತಾವು' ಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಗರೋಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದೆಯೂ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಆರಾಧನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಆರಾಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಕೋಟೆ ಯಾ ತಾವು ಆಗಿರಬಹುದು. ತುಳು ಪದ ತಾವು, ವಾಸಸ್ಥಾನ, ಜಾಗ, ತಾಣ ಮೊದಲಾದ ಅರ್ಥ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಪದ ಗರಡಿ, ಗರೋಡಿ ಆಗಿರಬಹುದು. ಗರೋಡಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ 2014 ರಲ್ಲಿ 231 [217 ಗ್ರಾಮ ಗರೋಡಿಗಳು, 14 ಮನೆ ಗರೋಡಿಗಳು]. (ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್ : 2014 : 279–283) ಎಡ್ಮೂರು ಗರೋಡಿ ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಗರೋಡಿಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಗರೋಡಿಯನ್ನು ಆದಿ ಗರೋಡಿಯೆಂದು ಕರೆಯತ್ತಾರೆ. ಅವಿಭಾಜಿತ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ, ಮಡಿಕೇರಿ, ಮುಂಬೈ, ಹಾಗೂ ಕೇರಳದ ಕಾಸರಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ಗರೋಡಿಗಳಿವೆ.)

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರು ಕಾರ್ಕಳಕ್ಕೆ :

ಕಾರ್ಲ ಹೋಬಳಿಗ್ ಬತ್ತಯೇ
ಹೋಬಳಿದ ಕಟ್ಟ್‌ಡ್
ಕಾರ್ಲದ ಬರ್ಕೆಡ್ ದೊಂಪದಬಲಿ ಪಂಡ

ಕಾರ್ಲ ಬಾಕ್ಯಾರ್‌ನ್ ಬುಡಿಯ
ಮೂಜರ ಮೇಲೆಂಟೆ ಗುತ್ತುಗು ಬತ್ತ
ಮಹಾಬಲ ನಾಯ್ಕೆರೇ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಸೊಪನ ಪೋಯ
ಮಹಾಬಲ ನಾಯ್ಕೆರೆ
ಐವೆರ್ ಮಾಯಕಾರ್ಲು ಬತ್ತೆರ್ ಪಂಡೇರ್
ಪಾಡಿದ ಗರೋಡಿ ಮಲ್ಪಾಯೇರ್
ಸೋಣೊಡು ಪುನ್ಯದ ದಿನತ್ತಾನಿ
ದೊಂಪದ ಬಲಿ ಕೊರ್ಪ ಪಂಡೇರೇ ಯೇ ಯೇ
ಹಾಂ ಯೇ ಯೇ ಯೇ ಹಾಂ

ಮಾಯಕಾರ್ಲು : ಅದೃಶ್ಯ ಶಕ್ತಿಗಳು / ದೈವಗಳು

(ಕಾರ್ಕಳ ಹೋಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತೇವೆ / ಹೋಬಳಿಯ ಕಟ್ಟಲೆಯಂತೆ / ಕಾರ್ಕಳದ ಬರ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ದೊಂಪದಬಲಿ ಆಗಬೇಕು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ / ಕಾರ್ಕಳದ ಬಾಕಿಮಾರ್ ಗದ್ದೆ ಬಿಡುತ್ತೇವೆ / ಮೂಜೂರು ಮೇಲಂಟ ಗುತ್ತುಗೆ ಬರುತ್ತೇವೆ / ಮಹಾಬಲ ನಾಯ್ಕರ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತೇವೆ / ಐದು ದೈವಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ / ಮೂಜೂರು ಪಾಡಿ ಗರೋಡಿ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ / ಸೋಣ ದ ಪುಣ್ಯ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ದೊಂಪದ ಬಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ಸಮಾಪ್ತಿ

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನ ಸುಂದರವಾದ ಸುದೀರ್ಘ ಕಥನಕಾವ್ಯ ಇದರಲ್ಲಿ ಗತಕಾಲದ ತುಳುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವರ್ಣನೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ತುಳುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವರ್ಣನೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಸಂಕೇತವನ್ನೂ ನೋಡಬಹುದು. ಜಮಿನುದಾರರ (ಗುತ್ತಿನಾರರ) ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಕೆಳ ಜಾತಿಯರ ಮೇಲೆ ಅಮಾನುಷ ದಮನ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತುಳು ಸಮಾಜದ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟ ಸತ್ಯಗಳು. ಪೀಡಿತರು ಜಮಿನುದಾರರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ ನೀರ ಹೋರಾಡಲು ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಜಮಿನುದಾರ ತನ್ನ ಮನೆತನದ ದೈವದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಗ್ರಾಮದ ಮುಗ್ಧ ಜನರು ದೈವದ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಜಮಿನುದಾರನ ವಿರುದ್ಧ ಹೋಗಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಂತರ್ಗತ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುವ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಪಾಡ್ದನ ಮೂಡಿಬಂತು.

ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಯನ್ನು ಅವಮಾನ ಮಾಡಿ ಹಿಂದೆ ಕಳುಹಿಸುವಾಗ ಗುಣವಾದ ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳನ ಕಾಲಿನ ಗಾಯ ಪುನಃ ಬಾತುಹೋಗುತ್ತದೆ; ಪರ್ಮಲೆ ಬೀಡಿನಲ್ಲಿ ಪೆರಲು ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳ ಹೇಳಿದಾಗ, ಅವಳು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ; ಬುದ್ಯಂತನ ಮಕ್ಕಳು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರಿಗೆ ಹೊಡೆದಾಗ ಅವರು ಬುದ್ಯಂತನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಡೆದು ಓಡಿಸುತ್ತಾರೆ; ಬುದ್ಯಂತ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಸಾಗುವಳಿ ಹಾಳು ಮಾಡಿದಾಗ ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾರೆ; ಪರ್ಮಲೆಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಸಬುದಾರರು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರಿಗೆ ಅನಾದರಣೆ ತೋರಿಸಿದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ; ಬೆರ್ಮೆರ್ ಗುಡಿಯ ಅರ್ಚಕ ಗುಡಿಯನ್ನು ತೆರೆದು ಅವರ ಕಾಣಿಕೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದಾಗ ಅವರು ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವನ್ನು ಬೇಡಿ ಗುಡಿಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತೆರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ; ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕಾರಿ ಮಾಡಿದ ಕಾಡುಹಂದಿಯನ್ನು ಪಂಜದವರು ತಮಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹಟ ಹಿಡಿದಾಗ ಚೆನ್ನಯ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಗಿಂಡಿಯ ತೀರ್ಥ ಸಿಂಪಡಿಸಿ ಹಂದಿಯನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವಿತಗೊಳಿಸಿ ಕಾಡಿಗೆ ಓಡಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಮೌಖಿಕ ಕಥನಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ. ಒಂದು ಪದದ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯಲು ಅದರ ಉಚ್ಚಾರ ಹಲವು ಬಾರಿ ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಜಾನಪದ ಪದಗಳು ಈಗ ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಗಾಯಕರು ಒಂದೇ ಪದವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉಚ್ಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಮೌಖಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರೂಪಿಸುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಿಚಯ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ತುಳು ಪಾಡ್ದನಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಬರೆದ ಕಥೆ, ನಾಟಕ, ಪದ್ಯಗಳು ತುಂಬಾ ಇವೆ. ಆದರೆ ಪಾಡ್ದನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಬರೆದು, ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಅಪರೂಪ.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನವನ್ನು ಮೊತ್ತ ಮೊದಲಿಗೆ ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಮಾಡಿದವರು ಎ.ಸಿ. ಬರ್ನೆಲ್ (1894–97) ಮತ್ತು ಎ. ಮೇನರ್ (1886). ಅನಂತರ ಸಾಧಾರಣ ಒಂದು ಶತಕದ ಬಳಿಕ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಬಂದ ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ಕಲ್ಮಾಡಿಯರ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನ ಸಂಪುಟ (2002) ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನದ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿ.

* * * * *

KOTI CHENNAYA PAADDANA

PART ಆ

ENGLISH

The Beginning I

Koti Chennaya legend tells a fascinating story of twin brothers—Koti and Chennaya. They are regarded the cultural heroes of Tulu-land: the land of the Tulu speaking people of the undivided Dakshina Kannada district of the coastal Karnataka. Their story is told in a long Tulu oral narrative song, Koti Chennaya Paaddana. Of course there are different versions of the paaddana; nonetheless the basic storyline of Koti Chennaya remains the same.

Koti Chennaya Paaddana and Siri Paaddana are the two Tulu epics.

Traditionally Paravas are credited to be the authentic singers of Koti Chennaya Paaddana. They are a community of professional spirit-dancers (koola kattunagulu) who personate Koti Chennaya at the annual possession ritual—nema—of the shrines of Koti Chennaya. They sing some portions of the paaddana at the ritual.

In the ritual context one more divinity receives worship along with Koti and Chennaya, Kujumba Kanja. The three divinities are baiderlu.

There is no clarity who Kujumba Kanja was, and how he came to be worshipped along with Koti and Chennaya.

There are more than 230 baiderle garodis. They are mostly located in the coastal districts of Dakshina Kannada and Udupi. There are garodis in the Kasargod district of Kerala, and in Mumbai as well.

The garodis are village shrines and people of all denominations come to witness and participate at the annual festival of the garodi.

Koti and Chennaya died young, on the battle field. According to one estimate the period of Koti Chennaya was the middle of the 17th century. (Nandavara: 2001: 110; English translation, Poojary: 2015 : 85)

The events narrated in the Koti Chennaya Paaddana are said to have occurred in three neighbouring tiny 'kingdoms': Parmale or Padumale, Panja, and Edmur. Parmale is in the present-day Puttur taluk, and Panja and Edmur or Enmur are in the Sulya / Suliya taluk of Dakshina Kannada district.

II

Studying spirit worship of the Tuluvas

Spirit worship (bhutaradhane or daivaradhane) is one of the defining features of the Tulu culture. Tuluvas worship a number local, non-Brahmanic divinities, bhutas or daivas. There is a whole range of religious activities associated with the spirit worship of the Tuluvas: possession ritual, dancing, singing of quasi-sacred songs (paaddanas), music, offerings, and oracular pronouncements.

The Tuluva worship traditions are ancient. However the first documentation of the spirit worship of the Tuluvas was done in the second half of the 19th century. Certain foreigners evinced interest in the Tuluva religious practices. One of them was Arthur Coke Burnell, or A. C. Burnell (1840 - 82).

Some of the foreign Missionaries of Basel Mission, Mangalore, started documenting Tuluva rituals and Tulu paaddanas, notably, Dr. H. F. Mögling, Brigel, J.J. Gundert and Rev. A. Manner. The purpose of the Christian Missionaries in doing so was best articulated by Manner. He writes in the Preface to his **Paddanolu**(1886).

'The following collection of stories, belonging to the demon worshippers of the Tulu-Country, are those which are recited at their annual festivals...From a scientific point of view these stories are not of worth, but serve to give one an insight into the hollowness of devil-worship and enable the Missionary worker among this class of people to gain insight to their ideas and follow out their line of thought...'

Further he writes that the book in question should not be loaned or sold to the 'heathen' 'under any circumstances whatever.'

The purpose of the Evangelists was to get an insight into the religious practices of the natives so that they (natives, heathen) could be 'convinced' to forsake their rituals and ceremonies and accept the alternative offered by the Missionaries.

Burnell's MSS (MSS, manuscripts)

A.C. Burnell was an ICS officer, jurist, and great scholar. He arrived in India in 1860. He was District Judge of

Mangalore during 1872-74. He wrote many books. He acquired or copied 350 Sanskrit manuscripts (MSS) and presented them to India Office Library in 1870.

Burnell was fascinated by the worship practices of the Tuluvas. He commissioned people, and sent his agents to different places to collect 'Tulu incantations' (paaddanas). He committed them to writing, and translated them or got them translated. He bound the manuscripts of the originals of the Paaddanas and their translations into a volume and wrote down the title: The Devil Worship of the Tuluvas. On the cover page he stated in his own handwriting, how he had collected the Tulu incantations:

'This collection contains a collection of Tulu incantations used at the ceremonies of Bhûta worship as practised in South Kenara, and which are chanted by the pambadas or priests. The first 5 are from Dr. Mögling's MS (at Mangalore). The next 5 were written down by a Tantri (Tulu Brahman), at the Mangalore thashildar's request, for me. The remainders were collected by agents I sent to different places, and several were dictated by a blind pambada named Kạnta...'

Dr. Mögling was in Mangalore during 1849-53.

There were two notes in the volume of the manuscripts in which Burnell describes a Bhuta festival that he witnessed along with Joh Hesse of Basel Mission, at the house of Dhumappa, the head-man of the Billava caste of Mangalore. The Bhuta festival (koola) was organized from the 23rd to the 26th of March, 1872. The entire festival in minute details is described in The Devil Worship of the Tuluvas. This was perhaps the first eye-witness account of a Bhuta koola.

Before the manuscripts could be published Burnell died in 1882.

Richard Carnoc Temple (R. C. Temple), Major, of the Indian Staff Corps

Major R. C. Temple was a friend and correspondent of Burnell. In 1883 when the personal library of Burnell was dispersed, one Mr. Quaritch found the bound volume of MSS of Burnell. He handed over the volume to R.C. Temple, who was then editor of The Indian Antiquary.

Temple found in the MSS, 325 leaves (papers) written on both sides, totalling 650 pages.The papers contained Tulu Paaddanas in the Kannada and the Malayalam scripts, and their English translations.

Rev. A. Manner

Temple wanted someone acquainted with the Tulu language and Tulu Paaddanas to help him to edit and publish the manuscripts. He waited for almost three years. Then in 1886 he approached Rev. A. Manner of Basel Mission of Mangalore for help. Temple also requested him to transliterate (to write Tulu paaddana texts in the Roman script) some of the Tulu incantations. Manner agreed. He corrected certain errors in the translation. He sent his final contributions to Temple in 1887 along with the transliteration of six paaddana texts.

Paaddanolu

A. Manner brought out in 1886 a collection of Tulu Paaddanas titled Paddanolu. The collection was 'printed as manuscript' at the Basel Mission Press and meant strictly for the use of Basel Mission missionaries. In the

Preface to the book in English, Manner writes, 'This collection of stories is never to be handed over to the Book Depository, but must remain entirely the property of the Tulu Missionaries...'

Manner's book is the first book of Tulu paaddanas. There are 20 original texts of Tulu Paaddanas in the Kanarese character in the book.

The Devil Worship of the Tuluvas

R.C. Temple published Burnell's manuscripts between1894-7in a series in the journal of The Indian Antiquary with the title The Devil Worship of the Tuluvas. He also wrote an excellent Preface to the book explaining what went into the publication. It gives the entire history of the publication of the book.

There is a great deal of convergence between Manner's Paaddanolu and Burnell's The Devil Worship of the Tuluvas.

Burnell's book carried translations of the Tulu Paddana texts found in his manuscripts. Six Tulu Paddana texts were in the Malayalam script and the rest, in the Kanarese script.

Following is the list of translations of the Tulu Paddana texts of the Kanarese script in The Devil Worship of the Tuluvas and their corresponding Tulu originals in the Kannada script in Manner's book.

The Devil Worship of the Tuluvas and Paddanolu

Apart from publishing scholarly articles on Tuluva worship traditions, articles of other genre were also published in The Indian Antiquary. In The Devil Worship of the Tuluvas:

* There are translations of 28 Tulu Paaddanas
* Besides there are transliterated originals of 6 Paaddanas, viz. 1 Jumadi Paaddana 2Magrandaaya Paaddana 3 Kalkuda Paaddana 4 The Story of Kallurti 5 The Acts of Todakinara and 6 The Story of Bobbarye
* Out of the 28 translations six were of the paaddanas of the Malayalam script and 22 were, of the Kanarese (Kannda) character
* **Out of the 22 translations mentioned above, 16 original texts in Tulu are carried in** Paaddanolu of Manner.

There are five articles of Koti Chennaya in *The Devil Worship of the Tuluvas:*

1 THE SONG OF DEVBAIDI

2 THE SONG OF KOTI AND CHANNAYYA PART I

3 THE STORY OF KOTI AND CHANNAYYA PART II

4 THE STORY OF KOTI AND CHANNAYYA

5 MR. MANNER'S VARIANTS NO.1: THE ORIGIN OF THE BEIDERLU

They are the translations of the Koti Chennaya Paaddana.

The last article was by A. Manner. He sent the translation to R. C. Temple in 1887. Temple included it in Burnell's book and published it. The Tulu original text was not among the manuscripts of Burnell.

The major portion of the book is devoted to narrating the Koti Chennaya legend. There fore it seems that the Koti Chennaya legend was a very prominent sociocultural trait of the people of Tulunad even during the time of Burnell.

One important omission may be noted. In Burnell's book there is no description of the Siri legend.

Then there was a lull

There was a long gap. There were of course instances of audio recordings of the Koti Chennaya Paaddana; however they were not transcribed and published.

The interest in the study of Tulu folklore was rekindled by late Peter J. Claus (1942 - 2018). He was Professor Emeritus of Anthropology of California State University, Hayward. He had authored a series of insightful articles on Tulu culture and Tuluva worship traditions. In one of the articles, Mayandala: A Legend and Possession Cult of Tulunad (1979), he writes,

'Anyone attempting to convey into English—not merely to translate—the paaddanas, has to combine the skills of the cultural anthropologist, core paaddanas were transcribed and translated by A. Manner (1886) and A. C. Burnell (1894-7). This voluminous document, the result of many years of tedious labour, to my mind has never been quoted, rarely referred to, seldom used. It is a gold mine of information to those very few who know how to use it...' (p. 96)

Now situation has changed; whenever the worship traditions of the Tuluvas are discussed, the discussion starts with The Devil Worship of the Tuluvas of Burnell and Paaddonolu of Manner. The Karnataka Tulu Sahitya Academy, Mangalore has reissued both the books in 2008.

Mogling, Burnell and Manner were the first to document Koti Chennaya Paaddana. The next important milestone

was achieved when Damodar Kalmady's Koti Chennaya Paardana Samputa was published in 2002.

A new collection

The Koti Chennaya Paaddana discussed in these pages was recorded on 15-10-2017 at my Murngi house, Nakre post, Karkala, Udupi district, Karnataka. The Bhuta performer and paaddana singer Raghu Parava alias Jaggu, and his wife, Vasanthi sang the paaddana. She played the tembere.

Jaggu is a talented paaddana singer and famous Bhuta artiste. His voice modulation while singing different episodes of the paaddana is exceptional. His deep enchanting voice has a mesmerizing effect on the listener.

Vasanthi has also a beautiful voice. She is daughter of late Tabura Parava of Nakre. Tabura was a great Bhuta performer and paaddana singer. Vasanthi learnt singing of paaddanas from her mother, who was a talented paaddana singer herself.

The recording of the present collection went on for three hours and ten minutes, with breaks. I had requested Mr. Sampath of the Suvarna Studio of Karkala to do a separate audio recording of the song; and he did.

Koti Chennaya Paaddana is also called Bantere Sandi.

The following pages contain a summary of the Koti Chennaya legend discussed in Part ಅ of the book.

Chapter 1
Bermere Sandi
(The song of Bermer)

Denna denna

Professional paaddana singers and spirit-dancers: Paravas, Pambadas, and Nalkes / Panaras begin singing a paaddana with denna denna. Dena denna is a refrain used only when singing a Tulu paaddana, in the beginning and in-between. It is sung to the beat of the tembere (a small drum). Singing of denna denna at the beginning of a koola or nema (a possession ritual) creates a mystical ambience. The professional cult singers sing denadenna in different combinations with different voice modulations. A non-professional cannot sing denna denna the way a member of the professional spirit-dancer community does.

Nowadays you find many Tulu songs that begin with dena denna to give a paaddana flavour. Bhuta performers attach a deep religious significance to dena denna; dena denna is the beginning of a quasi-religious song, paaddana.

It has become a trend in modern times to mimic Bhutas on the stage, and sing songs with dena denna refrain.

Bermer

Koti Chennaya Paaddana and MuggerlePaaddana begin with an invocation to the folk deity Bermer. Bermer

is said to be the Lord of the Bhutas or Daivas. The Bermer of the Tuluvas is not the Vedic Brahma. It is misleading to translate Bermer as Brahma.

Bermer was the family deity of Koti and Chennaya. The abode of Bermer, according to the Koti Chennaya Paaddana, was the forest of Kemmale / Kemmalaje, and therefore, the deity is called Kemalatta / Kemmalaje Bermer.

xxxx

The singer of the Bermere Sandi, addressing the master (ullaya), says,

'Let us go to the land where Bermer was born. Let us enjoy the greatness of Bermer. Let us visit the land where Bantere Baiderlu took birth. Let us find out the names of the Ballalas who ruled long ago. Let us also know the name of the land where Bermer was born…'

Then you are told where the name of Bermer is heard:

'Let us know the country (desa) where the name of Bermer is heard. That country is the bright (boliya) Parmale (parmale desa) located across the bathing ghat (adar kariya).'

There is a colourful description of Bermer:

Aani Gange, Maani Gange, and Niir Gange rivers flow under the feet of Bermer; an ornament panipacha is on his feet; the mullaananda kaveri river flows from his knees; he has a girdle around his waist of thorny leaves (okkodu oli mulla dever); a golden sacred thread a across his right shoulder and a silver sacred thread across his left shoulder;

a pot of nectar on his chest; a pendant (korala padeta) around his neck; a flute under his nose and a flute in his mouth; a seven-step ceremonial umbrella (ael nilesattige) over his head and a three-step umbrella over his knees; there are twelve unmarried young men and twelve unmarried young women guarding him under the shade of his seven-step ceremonial umbrella; he creates Ani Gange, Maani Gange, Niir (water) Gange, Netter (blood) Gange, Uppi Niira (salt water) Gange, Paamas (moss) Gange, and Peer (milk) Gange rivers.

This portrayal of Bermer is different from what is depicted in the idol of Bermer installed in most of the garodis, where he is shown in a warrior outfit, riding a horse and carrying a weapon.

Parmale Ballala

After describing Bermer, the Bermere Sandi gives a brief account of Parmale Ballala and his predecessors.

At the time of Koti and Chennaya, Parmale Ballala was the ruler of Padumale / Parmale. (Parmale or Padumale is a village in the present day Puttur taluk of Dakshina Kannada district). There is a long list of predecessors of Parmale Ballala:

Arya Podder Ballala, Surya Bannara Ballala, Padma Bannara Ballala, Devana Ajila Ballala, Kujamba Mudder Ballala, Mudader Mara Kadamba Ballala, and Kontalanda Atikari Ballala. Now Parmale Ballala, husband of the niece of the Parmale dynasty, is the ruler…

Notes :

Banter Baiderlu : bante, warrior, attendant, bodyguard; baiderlu : Koti, Kujumba Kanja, and Chennaya

Ballala : a feudal chieftain, petty ruler of a tiny kingdom

Ullaya: master, landlord, the village chief, the chief organizer of the religious festival, koola or nema

Sandi : a unit of a Tulu Paaddana; there are different episodes of a paaddana; the segment that narrates an episode is a sandi.

Chapter 2

Ekana / Ekada Saalere Sandi

(The song of Ekana / Ekada Saaler)

It is said that Ekana Saaler and Ginde Gili Rama Deyyar were parents of Parmale Ballala. Ginde Gili Rama Deyyar is daughter of Akke Gili Rama Deyyar. They belong to the Parmale household (parmale janana) of Amaje. When mother and her young daughter are living happily, some members of the Ekana Saaler household of Omasale come with a marriage proposal:

'One day Akke Deyyar notices some guests walking on the raised ridge (kattapuni) of her paddy field and they are coming to her house. She wonders who they could be; she has not seen them before.'

In the Tulu tradition when guests arrive there is an elaborate welcome accorded to them:

'Akke Ginde Gilirama goes to the well of the house and using a long water-lifting device (lakkaasada lattemara) draws water in a mud vessel and pours water into a large stone bailing bucket (kalla maraayi). She offers water to the guests to wash the dust of their hands, feet and face in a device made of coconut shell with a handle (kairanka). She ushers them into the veranda (chavadi) of the house. To quench their thirst, she provides water in a pot and offers jaggery (bella) on a plate. After they have quenched thirst, offers betel leaves and nuts (kaayi puulu) on a platter.'

(Note : In Tulunad there was a set tradition that when a guest arrived he was given a pot of water at the courtyard to wash himself before entering the house.)

A lively conversation takes between Akke Ginde Gilirama, the host and the guests:

Host : 'You are the guests who have never visited us before. Why have you come? What is the purpose of your visit? Where are you from?'

Guests : 'We are from Omasale household. Have you a girl to be given in marriage to a far-off place or cattle (mumbu) to be sold to a nearby place?'

Akke Gilirama Deyyar guesses why the guests have come. Without replying to the guests, she tells her daughter:

'Discard the dress you are wearing; put on the bridal dress.'

In the bridal dress, Ginde Gilrama Deyyar sits amidst the guests. The guests receive the customary gift (sejja:betel nuts and betel leaves).

Then the conversation resumes :

Host : 'The cattle to be sold we have sold them to a nearby place in May-June (Besa); and the girls to be given in marriage we have married them off in April-May (Paggu). However there is one girl who is quite young, plays with coconut shells and pebbles, does not know how to reset the sari she is wearing, does not know how to tie the hair that has become untidy.'

Guests : 'Our boy is also quite young, he is always seen playing with sticks and clubs (donne) and is found in the company of children all the while.'

The marriage proposal is agreed upon. They consult a priest (asranner). The horoscopes of the boy and the girl match (aana saloli ponna sambanda). The priest fixes an auspicious day for the marriage of Ekana Saaler and Ginde Gilirama Deyyar. The marriage is not scheduled on this Tuesday (angaare); but, on the following Tuesday.

Tuesday was regarded an auspicious day those days.

The marriage takes place in the house of the groom. The marriage procession goes to the marriage pandal and is given the traditional welcome:

'The members of the marriage procession are welcomed with the offering of flowers (puu tambila). They are given water to wash their hands and legs and offered water to quench thirst.'

In the past the caste-elders (gurkaras) seemed to hold sway over their caste-members. The caste leaders would preside over the rituals and ceremonies in each household. No ceremony / rite could be performed without their presence. Disputes used to be common and protracted. Therefore before performing any ceremony, the caste-head would announce, for example, 'Now the 'daare' will take place. Do you agree?' The assembled guests would say in chorus, 'Yes, we do (haam inper)'.

Ekana Saaler asks : 'Which ceremony must be performed first, daare or the muurta ceremony?' Akke Deyyar says that the bride must be presented puu siire first and then the daare ceremony.

The bride is presented with the wedding sari and her muurta ceremony is performed. Ekana Saaler asks:

'Which ceremony is to be performed first—daare, muyimuttu, or kanchi kadamuttu?'

Akke Deyyar says daare ceremony must be performed first and then muyimuttu.

In the Ekana Salere Sandi there is a mention of another marriage ritual aiyala kanchikadamuttu.

(In A. Manner's Paddonolu, in the Posa Maharaya Paddana (p.42), the word, kanchikadumuttu is used; the translation of the word as 'ancient ornaments of bell-metal' is found in the translation of Posa Maharaya Paddana carried in Burnell's book.)

The daare ceremony is performed on a grand scale. The guests are requested to partake of the wedding feast.

After the feast the marriage party... (dibbana) is ceremoniously sent off (dompa japudad korpuni). Ginde Gili Rama Deyyar bids farewell to her kith and kin. She is led to her husband's house.

Ekana Saaler escorts Ginde Gili Rama Deyyar to his house.

When Ginde Gili Rama Deyyar reaches her husband's house he remarks:

"My palace has been in darkness till now and your arrival has illuminated it. Your entry to my house is like lighting a pearl-like lamp (muttinna tudar).'

He places a kalase filled with rice at the entrance of his house and tells her,

'Gently topple the vessel of rice and enter the house, setting your right foot first.'

The couple lives happily there after. They beget a son and he is Parmale Ballala.

Ekana Saaler Sandi describes in detail the traditional Tuluva marriage rituals. It is a kind of historical account of the marriage rituals of the Tuluvas of yesteryear.

Notes :

daare : It consists of pouring water from a pitcher with a horn-like projection on the palms of the groom and the bride at a Tuluva wedding.

kalase : a wooden measuring vessel that measures ten and a half, or fourteen seers of grains

kanchi : a bronze platter; in the traditional Tuluva marriage two bronze platters used to be placed in front of the bride and the groom; in one, rice grains were kept and in the other, caste-members of the village placed the gift (muyi, money) for the couple; the ceremony must have been called kanchikadamuttu. Showering rice grains on the couple is the sese ceremony.

muurta : It is a part of the Tuluva wedding rituals; muurta ceremony of the bride used to take place on the night before and of the groom on the day of wedding itself. Now the ceremony takes place on the day of the wedding. A pair of silver toe-rings is slipped on the toes of the bride and groom, a ring on each toe; and the couple is blessed showering rice grains on them.

muyimuttu kullunu : muyi is the money placed in the platter as gift to the couple; making the couple sit for the muyi ceremony is muyimuttu kullunu

puu sire: presenting the wedding sari along with jasmine flower to the bride.

Chapter 3

Kenjava Pakkile Sandi

(The Song of Kenjava Birds)

The Kenjava Pakkile Sandi is the story of two imaginary Kenjava birds. The song weaves a mythology to explain the supernatural way Deyi Baidedi—mother of Koti and Chennaya—takes birth.

In the first part of the Sandi the folk poet tells how the world came into being; and in the second part you are told of the birth of Deyi Baidedi. Therefore Kenjava Pakkile Sandi narrates the antecedent story of Deyi Baidedi.

This is how the song begins:

There was a huge mountain; it suddenly collapses burying everything under. There is not a single blade of grass, not a single human being, and not a fish. The worried God Suryanarayana says that he will have to create human beings, fish. He creates two Kenjava birds—a male and a female. They are to be brother and sister. The Suryanarayana God creates a tree for their stay, a courtyard for them to peck seeds from and feed themselves, and a stone seat for them to rest.

The birds spend their childhood happily. As they reach adulthood they crave for progeny to continue the family line. However Suryanarayana (Sun) God had decreed that they were to follow the social norm (incest taboo) of brother and

sister. As long as such a norm binds them they cannot procreate. Therefore they want to approach God Suryanarayana.

They make preparations to go to their Creator:

The male bird asks the female bird what they need to offer to the God when they meet Him. She says,

'We need three quarter seer (orla) of white rice, a three-eyed (thirkanna) coconut, a one-eyed (orkanna) areca nut, a front section of the Banga variety of banana leaf, and five betel leaves.'

The male bird procures the things.

Then the question is how to carry the things across seven oceans and reach the abode of the God.

They join the wings together and place the things on the wings and fly to the abode of God. They present themselves before God Suryanarayana and set up a suttige at the feet of the God.

The God is surprised to see the birds.

God : 'O Kenjava, for what work, and with what purpose have you come here?'

Male Kenjava: 'You have created us; provided us the wherewithal to make a living; but, you have not blessed us progeny.'

God : 'You have come here traversing seven seas. What kind of blessing can I give you? You are now bound by the 'brother-sister' code; I withdraw the code; henceforth you follow the 'husband-wife' code. There is a Banyan tree (arali, Aralimara, Ficus Religiosa,) across seven oceans; it has a fragrant white flower. If you bring the nectar of the

flower and give it to your Kenjavedi she will conceive and lay eggs.'

The birds prostrate before the God and return.

(God Suryanarayana faced a moral dilemma when the Kenjava birds prayed for progeny. As brother and sister, the birds were prohibited from procreation. At the same time the desire of the birds needed to be met because they were created by God Suryanarayana Himself. The folk poet saves the day. The female bird would conceive only when she drank the nectar of the holy fig tree.)

The male bird prepares to fly across seven oceans. The female bird tells her companion:

'This evening, you go and come back tomorrow morning.'

The male bird flies, reaches the holy fig tree, and waits for the flower to blossom. The sun rises, the flower blossoms, the bird puts its beak into the flower to suck the nectar. Just then the petals of the flower close, the beak gets trapped, and he struggles and dangles in the air.

When the male bird does not return for a long time the female bird is worried:

'In the past when he left at a scheduled time he would return at the scheduled time. Why has he not returned yet?'

People faced with a difficult situation may promise to make an offering to the deity they worship; Tuluvas are no exception. The behaviour of the female Kenjava bird exemplifies the practice:

'My Kenjava has gone at the scheduled time; if he returns at the scheduled time the first egg I lay I will offer to God Suryanarayana.'

As though her prayer were answered, the petals open, the beak is freed, and the bird returns home with the nectar. The female bird sucks the nectar from his beak, and conceives. Then she lays her first egg.

How to carry the egg to the abode of God Suryanarayana a cross the seven oceans?

Here you find the sensitivity of the Tuluva folk poet at his best. As the offering is to be made to God; attention must be paid to the sanctity of the offering:

'How do we carry the egg? If we carry it in our legs, the offering will be defiled and become impure by the touch of our legs; if we carry in our beaks the offering will be contaminated and defiled by the saliva.'

They decide to join their wings together, place the egg on the wings, and fly off to the abode of God Suryanarayana. As they fly across seven oceans, in the middle of an ocean, the wings get disengaged and the egg falls into the ocean.

Note :

suttige : a preliminary ritual of the Tuluva worship tradition; some rice is heaped on the front / top section of a banana leaf; a peeled coconut is placed on the heap and on the coconut, strands of tender areca flower (pingara) and other flowers are placed; areca nuts and betel leaves are kept on either side of the coconut; and also, jackfruit leaves layered with sandal paste.

Chapter 4

Deyi Baidedi Sandi

(The Song of Deyi Baidedi)

Deyi Baidedi Sandi is the continuation of the Kenjava Pakkile Sandi. Deyi Baidedi Sandi narrates the birth of Deyi Baidedi. She is the central character of the Koti Chennaya epic. The folk narrator describes her birth as an extraordinary event. According to the Koti Chennaya Paaddana, she is born from the egg of the mythological Kenjava birds.

When the Kenjava birds carry their egg to offer to God Suryanarayana, it falls down into an ocean.

A childless Brahmin goes for his ritual bath (jalaka singara) one day. As he dips under water and surfaces, the egg comes floating towards him. He pushes it away and dips again. When he surfaces the egg enters into the pot in which he carries water for the worship of his family deity. Surprised, and thinking that the egg may possess some supernatural power, he carries it home and puts it in a large wooden box / trunk in which rice is stored (aritta pattaas).

The following day, the childless Brahman couple hears the cry of a baby from the trunk. They open the lid, and fnd a baby girl inside. They give her the name Jevu Kedage and take care of her.

Jevu Kedage spends her early childhood under the loving care of her foster parents. She reaches womanhood before she could be married off. Keeping in view the prevailing custom of the Brahman community her foster parents decide to leave her in a forest. Her foster father leaves her in the middle of the night in the Sika Siklanda forest, blindfolded.

Sayana Baida is another important character of the Koti Chennaya epic. He is one of the confidants of Parmale Ballala. He is a prominent member of the Baida or Billava community. He lives with his wife, Sonne Soyi Baidedi, in a Barke house. Apart from being in the service of the Ballala he draws toddy from palm trees.

Sayana Baida, who has gone to tap toddy from palm trees, finds the helpless Jevu Kedage, crying and wailing. He stops his work, comes down, and reaches out to her. He brings her home, asks her who she is and what her name is. She replies:

'I was born of an egg of a bird in the household of Vamana Bhat. They used to call me Jevu Kedage. As I became a woman before I could be given in marriage I was left blindfolded in the forest. There is nobody to take care of me.'

Sayana Baida : 'We have no children. Henceforth you are not Jevu Kedage; you will be known as Deyi Baidedi in my barke.'

Deyi Baidedi becomes a member of Sayana Baida's household. He and his wife look after her.

She leads a happy life. Then Kantana Baida of Amaje household of Omaje Barke comes with a marriage

proposal. Sayana Baida arranges her marriage with Kantana Baida.

She becomes pregnant. When she is heavily pregnant, she is called to the Parmale Manor (Budu) to treat the ailing Parmale Ballala, the ruler of Parmale. She treats him and he recovers fully. When she starts to go back to Eraje Barke, her house, she develops labour pain. The Ballala makes arrangements for her delivery. She gives birth to twin boys.

Notes :

barke : the household of a Billava headman or Bontra; barke is also a Billava settlement

JevuKedage: jevu is a Brahmin maiden; kedage is a screw-pine flower

Koti Chennaya Narrative Poem mentions a strange custom of the Brahman community of those days. It seems if a girl of the Brahman community reached womanhood (got her periods) before she was married, she was to be left in the forest, blindfolded. Child marriage was common in olden times; however the custom referred to above does not figure in the historical or folklore sources of the coastal Karnataka except the Koti Chennaya Paaddana.

Chapter 5
Ballalere Sandi
(The song of the Ballala)

The story of Deyi Baidedi continues with the story of Parmale or Padumale Ballala.

The Koti Chennaya Ballad depicts the cultural history of the Tuluvas. The Tuluva culture of the past was intertwined with paddy cultivation. The cultural elements: festivals, worship traditions, folksongs, dances, music, sports and games, and sayings are linked to paddy farming. The Koti Chennaya Paaddana, in particular, is a treasure of Tulu culture.

The Song of the Ballala gives information of the food habits of Tuluvas, culinary practices, hunting, fishing, birthing practices, purification rituals at childbirth, and so on.

Parmale Ballala is another key character in the Koti Chennaya Folksong. He is a petty ruler of a tiny kingdom, Parmale (in Tulu) or Padumale (in Kannada). He is a big landlord. 'Ballala' is a designation rather than a caste name.

The folksong tells us who Parmale Ballala is :

Parmale Ballala, husband of the niece (marmal) of the Parmale dynasty, (Parmale Janana) is ruling Parmale.

One afternoon something dramatic happens :

Hot water is kept ready in a huge copper boiler / cauldron (kopparge / kopparya) for bath. The Ballala takes bath at an auspicious time in the afternoon.

A meal of rice cooked in coconut juice (per unas) has been kept ready at his manor house. He partakes the meal and retires for an afternoon nap on a beautifully carved bedstead.

The bedstead is a delicately carved piece of furniture: It has four legs (naal kaarida mancha) and it is on a three-legged platform (muuji kaarida gaddige). There is a carved figure of hood of serpent (sarpa-lingodu) at one end of the bed. The Ballala lies down on a light-shaded bed-spread (pubanna haasige).

As he sleeps he gets a frightening dream probably because he has been thinking of hunting and the hunters. Shaken and disoriented, he gets up suddenly. He calls for his confidants-Chavadi Santaya and Budu Bommaya. They come immediately. He tells them that he has experienced a dream that he had not experienced before. He asks them to explain the meaning of the dream. They tell him that they are not competent enough to understand the meaning of his dream and suggest that the astrologer Mattibira Balyaya needs to be consulted.

The diviner Mattibira Balyaya

Belief in astrology is widespread in Tulunad. Whenever there is some problem, the common refrain you hear is—balmed kenodu (need to consult an astrologer). The astrologer is called balyaya / ballaye (the learned one). In Tulu paaddanas one name that occurs quite often is that of Mattibira Balyaya.

The Ballala asks his confidants where Mattibira Balyaya resides. They inform him that he resides in the vast highland country (mitt megi maa lokodu).

The Ballala instructs his attendants to fetch a pair of coconuts from the attic. They place a ladder to reach the attic and take out a pair of coconuts tied together with the strands of their outer skin (kerchida taaraayi). They peel off the outer husk of one of the coconuts, and skin the shell. The Ballala tells them to go to the astrologer with the coconut as a gift (kaanige).

In Tulu paaddanas when a visitor goes to the house of someone a standard dialogue ensues between them:

The confidants of the Ballala reach the outer fence of the astrologer's house. Touching the wooden cross-bar of the gate (thodame), they call out.

The astrologer : 'Who is calling out my name? Some jaywalkers (sadila bida mandela) on the road?'

The messengers : 'We are not jaywalkers on the road. We are sent by the ruler of a kingdom. We are from Parmale Manor House and our Ballala has experienced a frightening dream. He wants to know the meaning of the dream.'

Then there is a comic situation: the persons who have come to seek advice of the astrologer tell him what he is supposed to do:

'O Balyaya, Go to the beautiful pond, take bath, and decorate yourself.'

Thus adorned himself, the astrologer comes to the open hall where he tells fortune. The folksong gives details of the standard paraphernalia of the astrologer for fortune-telling:

He brings the black divining board (kariyakatrodi mane), and white (bollinna) cowrie shells (saari / sarye).

He puts the cowrie shells in small heaps on the board and asks the messengers to touch a pile, and keep a gift (raashi muttule kaanige diile).

Then the diviner delves into Ballala's day-time-dream:

'The Ballalas who ruled Parmale in the past got the front field of the manor house (bakyar) ploughed and sowed (gorader), and after sowing they planted a banana sapling (baare padader); they ploughed and sowed the kambula field, and after sowing, planted a decorated multi-step flower post (pukare); performed in the manor house the annual death rites of the ancestors (maala karya); made periodic offerings of sweet dish and flowers to the Bermer deity (pu tambila); made periodic offerings of milk and tender coconut water to the (tanu tambila) serpent deity (Naaga); organized hunting expeditions in those forests which nobody dared to enter (kattana kaad) and hunted (jaipaader) wild boars (panji) which nobody could hunt; and organized fishing and caught fish in the deepest parts of the river (occhana gundi) where nobody ever fished (occhader). All these activities are not being performed at present.'

The confidants of the Ballala come back and report what the diviner has said.

The Ballala starts again the activities: begins farming of the front field and the kambula field; performs the annual death rites of the ancestors in the western (paddaayi) hall (padoli) of the manor house; and makes offerings to Bermer and Naaga deities.

Now he wants to complete the remaining two activities fishing and hunting :

He asks Sayana Baida what is needed to fish in the deepest waters. Sayana tells:

'O master we need fishing nets and the services of an expert fisherman (balekara jatti)'

Ballala : 'Where does he stay?'

He writes a letter to the fisherman and sends it with Chavadi Santaya and Budu Bommaya.

They go to the vast highland country—to the house of the fisherman. He makes a bundle of twelve casting nets (bisabale); and carrying the bundle, arrives at the manor house along with the messengers. The Ballala serves them thin gruel (teli ganji). With the help of the fishing nets he arranges fishing in the deepest waters and catches fish which nobody could catch till then.

Hunting expedition and the tragedy

Once upon a time in Tulunad there was an annual hunting festival of the village where the entire village participated. Hunting was organized to protect crops against wild animals.

There are two hunting episodes in the Koti Chennaya Paaddana : In the first episode when Parmale Ballala goes hunting he is injured in the leg and in the second instance, a fight breaks out among the waring principalities over the claim of a hunted boar.

After completing the fishing expedition the Ballala tells Sayana Baida that he wants to organize a hunting expedition and asks Sayana Baida what things they need to go hunting.

Sayana Baida : 'O master, we need guns; we need expert shooters (bedikara jatti); and we need hunting dogs and the dog owner Mallu (naayida mallu).

Ballala : 'Where can we find them?'

Sayana : 'They reside in the vast highland country.'

The Ballala writes a letter to Mallu to bring 12 dogs that have been reared tethering them (katti sanki), and another 12 dogs that have been reared without shackles.

The messengers with the letter go the house of Mallu situated in the expansive highland country.

Mallu reads the letter and starts immediately with 24 hunting dogs accompanied by the messangers.

When he arrives at the Parmale Manor House with the dogs, the dogs are fed thin rice gruel. The gunners also arrive with the guns. The guns are worshipped offering whole areca nuts, and betel leaves.

The Ballala, accompanied by the hunters, goes hunting in the Parmale forest. He positions expert marksmen at the escape points so that the game animals do not escape. The hunters throw stones at the bushes and poke the thickets with sticks. A fully grown wild boar (balevarapanji) is spotted. The Ballala aims at the boar and shoots with an arrow. As he shoots a thorn of the toxic Kaare tree (Canthium parviflorum) pricks his foot. The reaction of the Ballala when the poisonous thorn pricks his foot is elegantly captured by the folk narrator:

'O Sayana, O Bommaya, I will not survive, I will not live (yaan badukuji yaan baaluji). Carry me to the manor house.'

They reply, 'O master, how to carry you to the manor house?'

Bommaya, using his woollen blanket, prepares a make-shift stretcher (litter) (kaitt kaimaada?), and they carry him to the manor house.

Deyi Baidedi treats the Ballala

Different medicine men and women treat the Ballala. However, he does not get any relief:

Day by day the sore (pudi) becomes more septic (gejal). In desperation the Ballala asks Chavadi Santaya and Budu Bommaya:

'Is there anyone else who can treat my wound?'

They reply,

'There is one Deyi Baidedi ; she resides in the Omaje House of our Barke. She is wife of Kantana Baida and sister of Sayana Baida.'

The Ballala instructs Chavadi Santaya and Budu Bommaya:

'Go to her at once and request her to come to the manor house to treat my wound.'

When they reach her house and call out her name, she asks,

'Who is calling? Are you some casual passers-by calling out my name?

Chavadi Santaya and Budu Bommaya : 'We are not some passers-by; we are sent by the ruler of a kingdom. We have come from Parmale Manor House.'

Deyi Baidedi : 'In that case, what is the purpose (kajja) of your coming here?

Chavadi Santaya and Budu Bommaya : 'A poisonous thorn has pricked the foot our Ballala. Many experts have tried their medicines on him; but his condition has deteriorated. He has requested you to come to the manor house at once and treat him.'

Deyi Baidedi says :

'I would have definitely come (eeni barrondaavoo bavuduveenaa); however, I am heavily pregnant (dinjidi banjinal). I can't see my own steps (enna karadi enk tojuji).'

They return. The Ballala, who has been eagerly waiting, asks whether Deyi Baidedi has come. They tell him what she had said.

The Ballala : 'Take my royal palanquin (satya dandige); let the palanquin-bearers (dandeda bovulu) carry the palanquin and let her board the palanquin and come.'

Chavadi Santaya and Budu Bommaya, along with the palanquin bearers, go again to the Eraje house. Deyi agrees to go to the manor house.

Her preparation to go to the manor house is captured in the paaddana thus:

'She gathers medicinal sprouts (mitt pothina kodi mard) and roots (tirt potina ber mardin), pounds them in a whetstone (sannalla kall) and makes powder, fills the medicinal powder in a small round metal box (karadige), and ties the medicine-box to an arm of the palanquin. She keeps a banana leaf in the palanquin and on the banana leaf drops three-quarter seer of white rice (orla), and on

the pile of rice, keeps a three-eyed coconut (thirkanna tharayi), a one-eyed areca nut (orkanna bajjeyi) and five panchavalli variety of betel leaves.

Thus she shows her respect to the royal palanquin (satyadandige).

When she is asked to board the palanquin, her reaction is:

'Ayyayoo! I am a Birvedi (of the Biruva / Billava community); how can a Birvedi board the palanquin of a Ballala!

She tells the palanquin bearers to lift the palanquin. When they try to lift the palanquin they find it very heavy. They remark, 'O mother Deyi, if your medicine-box is so heavy, how heavy the palanquin would have been if you were to board it!

They feel that there is some miraculous power in Deyi and her medicine.

She keeps her hand on an arm of the palanquin for support.

When she arrives at the manor house she is told to enter by a side door since she is a Birvadi. She offers salutation to the Ballala. When he sees her, he wails,

'O mother Deyi I will not survive (badukuji); I will not live (baaluji). Please save my life.'

When death is staring in the face caste differences dissolve for a moment:

Devi Baidedi tells the Ballala household to prepare a cauldron of warm water and wash the infected foot. She grinds the medicinal herbs in a whetstone in lemon juice

and applies 'wound-medicine'(gadimard) for the wound (gadikk) and 'sore-medicine' (pudimard) for the sore (pudikk). Day by day the condition of the Ballala improves; he is able to stand and walk. When he has fully recuperated, Devi Baidedi tells Ballala that she wants to return.

Ballala's insensitivity

Once the Ballala fully recovers, he tells Deyi to go back to her house at Eraje. He, who was pleading and requesting Deyi to save his life, forgets her service and sends her empty-handed.

As she walks on the embankment (kattapuni) of the front field of the manor house she is in tears, and says ruefully:

'I have treated his foot; but, he hasn't given me the reward (sejja) that I deserve.'

Just then the healed sore of Ballala's foot opens and he is in pains again.

Ballala makes amends

Now the Ballala is freightened. He almost pleads:

'O palanquin-bearers please go and bring Deyi back to the manor house.'

She returns. Crying, she gently reprimands the Ballala:

'O Ballala, don't you know that I am heavily pregnant? I have treated you; but, you haven't given me any reward.'

The Ballala realizes his mistakes and makes amends:

'O mother, O mother wipe your tears.'

She repeats the treatment. After he recovers completely he organizes a feast in honour of Deyi.

The Ballala : 'We will prepare such a meal that has been not been cooked in this manor house so far. We will serve you a meal that you have not eaten yet.'

They cook three hundred vegetable delicacies with tamarind flavour (puli kootudu munnudu bage kayipu) and five hundred dishes with coconut flavour (taaraayikuutudu ainuudu bage kaipu). They prepare delicacies of bamboo shoots (kanile) and kavante seasoned in salt (andkaayi), and lime pickle.

The Ballala presents Deyi a blouse embedded with pearls (muttinna ravake) and a silk sari (jaakinna saari). She is seated on a low wooden seat (mane) at the jewelled hall (muttu ratnada chaavadi) to partake of the feast. She is served the meal on a top portion of the Banga variety of banana leaf.

As she takes a morsel of food to eat, looks at the Ballala and starts crying; tears swell in her eyes. She throws the food at the back of her and gets up. The Ballala asks why she is crying. She says:

'O Ballala, I am going into labour and I am experiencing labour pain (pedduna banji beene).'

The Ballala: 'You deliver in the bath shed (bendira kotyad) of the manor house.'

She shows immense foresight when she refuses to have her childbirth in the bath shed of the manor house.

Deyi Baidedi : 'O Ballala, if I give birth in your bath shed, people would say that I was the sweeper of the courtyard (jaaladpi goundi) of the Ballala. This will damage the reputation (maryedi) of my Eraje Barke household.'

The Ballala evicts one of his tenants and makes arrangement there for her childbirth. As she goes into labour the Ballala says:

'I will give the remaining reward (sejja) to your yet-to-be born child. If you give birth to a girl I will give an additional reward to her and if you give birth to a boy I will give him the kambula paddy field lying on the northern side (uttara kambula).'

There is a detailed description of the traditional Tuluva childbirth practices:

A village birth-attendant is called (madoli). A strong rope is (neele) tied to the rafter of the house for the lady-in-labour to hold on during delivery. The birth attendant applies oil to the stomach of the mother-to-be.

It seems when the birth-attendant pours oil on a wick held on the navel of Deyi (kadar nadpunu), the oil flows in two columns (radd kabaraad).

The Ballala asks again and again whether Deyi has delivered. The maids attending to Deyi tell him that there are two babies in the stomach (womb) of Deyi.

Notes :

kadar nadpunu : There was a traditional method in Tululand of determining whether the lady carried twins or singleton. A wick was kept on the navel of the lady and oil was dropped on the wick. If the oil dripped down the belly in two columns, then it was believed that there were two children; if one column, one child. Source: Tulu Lexicon, Vol. Two, p. 650)

kambula : a large paddy field where buffalo race used to be organized

Per unas : per, milk; unas / vanas, meal; rice cooked in coconut juice or coconut juice

Pukare : a multi-step decorative post / pillar planted on the kambula field

Chapter 6
Bantere Sandi
(The Song of the Warriors)

According to Tulu Lexicon the Tulu word banter refers to soldiers.

In Tulu folklore the term banter is applied to twin folklore heroes- Koti and Chennaya. The folksong that narrates their story is called Bantere Sandi or Koti Chennaya Paaddana.

It is said that Koti and Chennaya were trained in martial art and gymnastics. Therefore, they came to be called banter. They always carried their special dagger called suriya or surya. The Paaddana describes a fight between two neighbouring tiny kingdoms : Panja and Edmur. Koti and Chennaya led the fighters of Edmur.

Chapter 6 narrates the birth of the twins and their early childhood.

Birth of the twins

When the heavily pregnant Deyi Baidedi is called to treat Parmale Ballala, she goes, reluctantly though, to the Parmale manor house and successfully treats the Ballala. As she is about to go back to her Eraje Barke house, she shows signs of labour. The Ballala makes the necessary arrangement for her childbirth.

Deyi Baidedi gives birth to twin boys. They cut the umbilical cord (puvolu kuther); and to celebrate the birth, cut a tender coconut (kodatter). The babies are put on dry areca spathes (paale).

Birth pollution

Belief in ritual impurity of birth, death, or menstruation is widespread in Tulunad. Various purification rituals are performed to remove the effects of ritual impurity:

Three days after the birth of the twins, they perform the third-day birth purification ritual (mucchalame), and on the seventh day, the seventh-day purification ritual (eelaname). On the sixteenth day of birth, before the naming ceremony of the twins could be performed, Deyi Baidedi dies suddenly when she goes to wash the soiled clothes of the children.

Children become orphans

The folk poet captures the poignant situation in two beautiful statements:

When the children are of the age of drinking milk, it is the end of their mother; and when they reach the age of eating rice, it is the end of their father (per perana portuduvoo / appeg antarand / nuppu unala portugu ammag / antara barnagaye)

Naming ceremony

The Ballala calls Sayana Baida to the manor house. When he arrives, the Ballala tells him:

'Get a big jackfruit tree of the embankment of the front field of the manor house felled and a cradle with two compartments made.'

Sayana Baida gets the cradle made. When the cradle is ready the Ballala tells him:

'O Sayana, perform the naming ceremony of the children of your elder sister (paldi jookulu); give them names.'

Sayana : 'O Ballala, their place of birth (putti pula) is your manor house; they are in the hall of the manor house. Therefore it is not proper that I give them names. You give them names. The names you give will shine as long as the sun and the moon last.'

The cradle is hung. Children are given names on the sixteenth day of their birth. They tie a woven thread around the waist (okkanuulu) of each child. The Ballala performs the naming ceremony:

Ballala : 'Which is the firstborn child, Sayana?'

Sayana lifts the first born child and hands it over to the Ballala.

The Ballala : 'Invoking God Koteshwara, I give the name, Koti, to the firstborn child. Which is the second-born child, Sayana?'

Sayana lifts the second-born child and hands it over to to the Ballala.

The Ballala : I give the name Chennaya to second-born child, invoking God Chennagutti. Let the names Koti and Chennaya shine in our Tulu-land.'

The Ballala wants Sayana to take care of the infants:

The Ballala : 'Sayana, these children do not have mother and father. You have to take care of them.'

But Sayana paints a picture of acute poverty of his household :

Sayana : 'O Ballala, my rice vessel (kara) always remains emplty; there is no rice, just a little water of the gruel (teli) remains at the bottom of the vessel. Therefore how am I to look after two children?'

Of course Sayana is playing the sympathy card. He does not seem that poor after all. He is one of confidants of the Ballala, is from the famous Eraje Barke household and a well-known medicine man. In addition, taps toddy of palm trees. The Ballala agrees to help, sends a milch cow for milk, a she-buffalo for curds, and packs (mudi) of rice.

While sending children with Sayana he advises :

'Take good care of the children. When they grow up give them tender coconuts grown on the elevated ridge (kattapuni) of the front field of the house (baakyaar), and to improve their look give them half-ripe coconuts (bannangaayi). Provide them safety and security.'

Sayana Baida and his wife Sonne Somu Baidedi look after the children:

Koti and Chennaya grow up under the tender care of their uncle, Sayana Baida and aunt, Sonne Somu Baidedi. The children have reached seven years of age.

In the Bantere Sandi there are many details of drawing toddy of palm trees:

As usual Sayana Baida prepares to go to the woods to draw toddy. He fastens a hook around his waist (ankodi) and goes to the woods to tap toddy of palm trees.

(**Note :** An ankodi is a large iron hook with an iron plate with holes on either side; two pieces of rope are attached to the holes and toddy tappers fasten the hook around the waist. They hang the sickle (tarkatti), and a large calabash / shell of pot-gourd (mundu) to the hook. The curved sickle is used to prune spathes of the palm trees and the shell of the pot guard is used to collect toddy.)

When Sayana has gone to draw toddy, Koti and Chennaya request the aunt to allow them to go out and play with other children:

Children : 'O aunt, we want to go out and play.'

Aunt : 'You have to ask permission of your uncle and go.'

Children : 'Where has he gone?'

Aunt : 'He has gone to the Sigala Sikland Male (forest) to harvest toddy (muurthe) and he will bring toddy in a large calabash / shell of pot gourd (mundaala) when he returns.'

Children : 'When did he go? When would he return?'

Aunt : 'If he goes in the morning he returns in the evening; if he goes in the evening he comes back the following day.'

Children are disturbed. They do not eat or take bath. They press their stomach to the doorsill of the house (taale banjikoru) and wait for the return of the uncle. He returns with a vessel full of toddy and keeps the vessel in the bath shed. He unties the hook. The children tell him they want to go out to play:

Sayana : 'How can I give my consent? I have to ask the Ballala; he has brought you up.'

Sayana keeps a ladder to the attic and takes out a pair of coconuts tied together with the strands of the outer skin (kerchida taaraayi). With a gift (of coconut) in the hand, he goes to the veranda of the manor house. He touches the feet of the Ballala and keeps the gift at his feet:

The Ballala : 'O Sayana, how are you? How are the children?'

Sayana : 'I am as I was (yaan ittilakka ulle). The children have grown up. They have crossed seven years of age. They want to go out and play.'

The Ballala : 'Happily (porlupoliked) send them. Let them play the games where they could win (dumbu poopi gobbu).'

Sayana returns. Then he goes to gather things the children need when they go to play (gobbuda joodane):

He goes to an islet (kuduru) where kadnjevu (guilandina bonduc) seeds grow and collects the seeds. He makes a round pack (kuruntu) of the seeds. He goes to the grove (paadi) where palle (nicker bean) seeds grow and collects the seeds.

Before sending the children to play Sayana advises them:

'Children, play such games where you could win; be careful while playing and take care of hands and legs.'

Koti and Chennaya go to play with the children of Bụdyanta. Budyanta is the minister of Parmale Ballala. When Koti and Chennaya return Sayana asks whether they played. They tell him that they played, and won.

Koti and Chennaya are not telling the complete truth. They play with the children of Budyanta; some dispute arises regarding the rules of the game; Budyanta's children beat Koti and Chennaya, and Koti and Chennaya in turn beat them black and blue. Budyanta's children rush home and complain to Budyanta. He comes, beats Koti and Chennaya, insults them, and snatches the packs of wild seeds won by them.

This event is the precursor to a full-scale conflict between Koti and Chennaya and Budyanta, later.

Years go by; now Koti and Chennaya are in their teens (patt padinaaji varsa). Chennaya tells the elder brother:

'O elder brother, we have crossed ten-sixteen years of age (patt padinaji varsa); we should not be living this kind of life forever; for us…'

Chapter 7
Budyanta Bîra
(The song of Budyanta)

The story of Budyanta is the continuation of the story of the Ballala. A tradition has grown, according to which his name is said to be Buddhivanta. Nowhere in the Koti Chennaya Paaddana is he called Buddhivanta. He is Budyanta.

In the past, during the annual Koti Chennaya festival (baiderlekoola / nema) the episode of Koti and Chennaya assassinating Budyanta used to be enacted by the Parava personators of Baiderlu. Nowadays the practice has almost disappeared.

Reference to Budyanta occurs on two occasions in the Koti Chennaya Ballad: One, when he beats up Koti and Chennaya when they were children; and another, during the cultivation of the kambula field when Koti and Chennaya kill him.

Budyanta does not receive worship in the Koti Chennaya garodis.

To which caste Budyanta belonged is not clear in the Koti Chennaya folksong.

Three feudal satraps figure prominently in the Koti Chennaya Paaddana: Parmale Ballala of Parmale Budu, Kemara Ballala of Panja Budu and Edmur Ballala or Deva Ballala of Edmur Budu.

A.C. Burnell's The Devil Worship of the Tuluvas mentions 'Ballal of Edambur' (Burnell MSS No.IV Part II, The Story of Koti and Chennaya, 1894: p. 46) In the ritual context Koti Chennaya are called Edmur Baiderlu and not Enmur Baiderlu.

When Koti and Chennaya grow up, they are worried of their future. They want to stand on their own feet. They approach their uncle and tell him:

'We want to ask the Ballala of the promise that he had made (to our mother) of giving some gift (seja). We wish to meet him. When we go to meet him what do we take with us?'

Sayana : 'You need to carry a gift. Place the gift at his feet, touch his feet, and then remind him of the promise.'

Children keep a ladder to the attic, take out a coconut, peel off the husk, and with the gift go to the Ballala.

On reaching the manor house, they offer salutations to the Ballala and present the gift:

The Ballala : 'O children, with what purpose (kajja) and for what work (kaarya) have you come?'

Koti and Chennaya : 'We have completed ten-sixteen years. Are we to lead the kind of life that we now live? Should we remain forever in this condition? It seems you had given a promise to our mother of granting some reward (sejja). We have come to request you, kindly grant us the reward.'

The Ballala : 'The reward that I had promised is there, children. There are two divisions of the kambula field at Anilaje Bail. The lower division (thirthodi) is for you, and I have granted the upper division (mittodi) to Budyanta.'

Flashback

On that day when Koti and Chennaya had gone to the playground (gobbuda kala) to play there was a fight between Koti and Chennaya on one hand, and Budyanta and his children on the other hand. Some dispute (aayanyaya) arose regarding rules of the game. Budyanta beat up Koti and Chennaya.

(Note: The flashback is a part of the Paaddana.)

Kambula cultivation

Koti and Chennaya cultivate their division of the kambula field and raise the first crop (kaarthi / eenale). After harvesting the first crop they celebrate the harvest festival with a feast of the yield of the first crop (puddaar). Then they make preparation for the second crop (suggi). One day, when Koti and Chennaya sit and rock the swing of jingle bells (gejje katti ujjale), Chennaya notices Budyanta going by the Uddanta dry land (bottu).

They decide : 'The master (ullaya) Budu Budyanta seems to be going to fix an auspicious day to organize the sowing festival of his kambula field. Let us request him to fix a day for the sowing festival of our field as well.

They approach him and offer salutations. He is apparently annoyed when they meet him.

Budyanta : 'I am on my way to the house of the astrologer to fix an auspicious day for the annual sowing festival of my kambula field. I am a bit surprised to see you here on the road, offering me salutations.'

Koti : 'O master, since you happen to pass this way I have come to meet you. If you are going a fix a day for sowing festival of your kambula I felt I should request you to fix an auspicious day for our kambula also. Please carry our gift (kanige) to the astrologer.'

Budyanta : 'Hey children, I have been carrying a single gift all these years to fix a single day for the sowing festival of both the divisions of the kambula field. Now you ask me to carry one more gift?'

Budyanta takes the gift. There is a captivating description of what he does with the gift:

'He goes by the chared hill (pothipoyi gudde). On the way he smashes the coconut against a burnt log of wood (pothipoyi kolli), scoops out the kernel (balaka), ties it to one end of his shawl (pacched), and swinging the end in the air goes to the shed (kotya) of the astrologer Mattibira.

The arrogant and overbearing behaviour of Budyanta is evident the way he treats the astrologer.

Budyanta : 'Hey Mattibira Balyaya, remove your unclean (maile) clothes, put on clean clothes (madi), to beautify yourself (porlugu) apply sandal paste, carry the cowrie shells, and suggest an auspicious day for the sowing festival.'

The poor astrologer offers salutations to Budyanta, goes to a pond (kire), takes bath, puts on ritually clean clothes, adorns himself, and comes to the outhouse (mantapa). He fetches the cross-legged black divining board and white cowrie shells (bollinna elesariya).

He suggests two different days for the sowing festival.

Astrologer : 'For your kambula festival there is an auspicious day on Friday, the day before the dark new moon day (kattakari amavaseda budekk).'

Ballala : 'Suggest a day for the kambula festival of children.'

Astrologer : 'On Tuesday, their buffaloes can enter the kambula field in the Leo constellation (simha raashi) when the morning star appears.'

It seems the new moon day and two days before it are inauspicious for organizing the kambula festival. Amavaseda bude is the day before the new moon day. On a new moon day all farming activities are prohibited. The kambula festival (buffalo-race), apart from being a folk sport, was a religious event too. Therefore various religious observances were to be followed during the event. When the astrologer suggests that Budyanta organize the kambula festival on the eve of the new moon day, he becomes very angry.

Budyanta : 'Does anyone organize the sowing festival of a kambula on the eve of the new moon day, on a Friday? The day suggested for the sowing festival of the children should be for my kambula festival; and the day suggested to my kambula festival should be for them. Otherwise I will thrash your face with a bunch (suudi) of thorns (chuuri mullu), pull out the nerves of your fingers (ugurda naras), and smash your knee cap with the handle of the Basruru spade (panne kotre).'

This is how the landed aristocracy of the village in the traditional Tulunad used to impose their diktat on the poor and the marginalized. The astrologer, out of fear, does what is demanded by Budyanta.

Koti and Chennaya eagerly wait for Budyanta. He comes hiding and evading.

Chennaya : 'O elder brother, the master Budyanta is coming. Let us ask him whether the day for our kambula festival has been fixed.'

Koti and Chennaya : 'O master Budyanta, has the day for the kambula festival been fixed?'

Budyanta : 'Why are you in such a hurry? If I tell you tomorrow, would it not suffice? Tomorrow I will come to the Anilaje field and will tell you.'

Koti and Chennaya : 'We have to mobilize ploughmen and draught animals; therefore we want to know.'

Budyanta : 'The astrologer has told that Friday, the day before the dark new moon day, is an auspicious day to organize your kambula festival.'

Koti and Chennaya : 'For your kambula festival?'

Budyanta : 'Tuesday, in the Leo constellation (simha raashi).'

Koti and Chennaya : 'O Master, you are a knowledgeable person. Don't you know that on the eve of the dark new moon day kambula festival is not organized?'

Koti and Chennaya decide to organize the sowing festival on the same day when Budyanta organizes his.

In the traditional Tulu-land farmers helped each other in ploughing, transplantation, and harvesting. They pooled the resources: materials, farm animals, and farm hands. When a large paddy field was to be ploughed and the transplantation done, neighbours would send their draught animals with the ploughmen. The women of the neighbourhood would come to help in transplantation.

Koti and Chennaya go to the upper (mitta) Eraje Barke to request people to send men and farm animals:

'Those who have four draught buffaloes, send two of the draught animals to our kambula field and the remaining to Budyanta's. Our kambula festival will be on the same day as that of Budyanta.'

Budyanta goes to the lower (thirtha) Eraje Barke.

On the day of sowing festival many draught animals and ploughmen are seen in the kambula field of Koti and Chennaya; there are hardly any in Budyanta's field: Chennaya tells his elder brother:

'O elder brother, a crop is meant to feed many mouths. Let us send four he-buffaloes and two ploughmen to the field of the master, Budu Budyanta.'

When draught animals and ploughmen enter Budyanta's field he gets angry and comes to beat the animals and the ploughmen.

Koti and Chennaya organize a feast to their caste members, and for others, offer sugarcanes, tender coconuts, and betel leaves and nuts. Budyanta, to show off his clout, comes in a procession ferrying the paddy seedlings in a palanquin. To tease him and to play pranks

on him, Koti and Chennaya put upside down two small wicker baskets (mundu kurve) on the head and come in front of the procession. Budyanta gets very angry.

Budyanta : 'Aren't you the same insolent (sorki) children (baalelu) who grew up in the manor house, eating free food? When I bring the paddy seedlings in a palanquin, you have caused a bad omen by your behaviour.'

Koti and Chennaya : 'O master if we were to know that your corpse (puna) would come by this road, we would not have come by this road, we would have gone by a different road.'

A few days after sowing, water of the field must be drained; otherwise the sprouting seedlings will decay.

Budyanta carries a spade (kotre) and goes to the Anilaje field early in the morning to release water from his kambula field. Chennaya notices this and tells Koti that he would also go to release water of their field.

Koti : 'You are not in good terms with Budyanta; therefore, you do not go; instead, I will go. You proceed to Siika Sikalanda Hill to draw toddy and carry the toddy vessels (kadya) tied to the ends of the pole (dand kali). Our uncle used to tap toddy of palm trees in that hill.'

When Koti goes to the Anilaje field he sees his kambula field inundated and the young paddy seedlings uprooted. Budyanta has breached the embankment and released the water of his field into their field instead of releasing it to the canal. The gushing water has damaged the sprouting seedlings.

He questions Budyanta :

'O master, the yield of a crop feeds many hungry mouths. You have released the water of the upper division to the lower division. Our needle-like seedlings (suuji kodipu) have become rotten. When I see this my heart breaks. You should not have done this. You are supposed to be a wise person (buddi therinaar); therefore we have been calling you, "Budyanta" (wise man). Instead of me, if my younger brother were to come, the situation would have turned ugly.'

Budyanta gets angry; taunts Koti about his brother :

'What is your brother? Did he jump over a felled areca tree? Did he jump across a pile of ash? Did he go to Santuru and kill a squirrel (chanil)? Did he go to Puttur and kill a pigeon (puda)? Did he trap a tiger in a net and kill it (bale kattd pili kerthenaa)? Did he drink milk of a tigress?'

Chennaya, who has been tapping toddy, hears the angry exchange. The folk poet gives the following description of Chennaya when he hears the verbal duel between Budyanta and his elder brother:

'He leaves toddy tapping half way, comes down from the palm tree hurriedly, rushes to his house at Eraje Barke, opens the large stone-chest (kalla kalembi), takes out two daggers (suriya)—Rame and Kengude—goes to the stone slab of the well, puts some grains of white stone (borgall) on the stone slab and sharpens the weapons, and with the weapons dashes towards the Anilaje field.'

Budyanta is sitting, close to the kambula field, on the 'traveller-platform' (padma katte). Chennaya gives one dagger to Koti and offers salutation to Budyanta. When he offers salutation from the east, Budyata turns to the west; when he offers salutation from the west, he turns to the north, and when offers salutation from the north he turns his face. Chennaya tells him:

'I have offered salutations thrice; my salutations should not go waste. One salutation is for God, one for the earth, and the last one is for our Anilaje field. Are you getting down the Padma platform, O master? Or shall I climb the platform?'

Budyanta comes down suddenly and starts running. Koti tells Chennaya not to harm Budyanta. However, Chennaya chases him and stabs him. He tells Koti:

'O elder brother I have avenged my enmity (enna pagen yaan gette); you avenge yours (ninna pagen ii geppula…)

Koti also stabs Budyanta. Budyanta breathes his last (kai bududu kailaasa seerna portu...)

Even after killing Budyanta, the anger of the twins does not abate. This is evident from their actions after the assassination:

'We keep Budyanta's Basruru spade (kotre) on the Padma platform, remove his turban (peeta), and place it on the handle of the spade (kotre). We lay his body in the trench he had dug to release water to our kambula field. With our spades we take out two-spade-full of mud (earth) of the kambula field of the master (ullaya) Budyanta; and three-spade-full of mud of our field. We tell ourselves:

"Budyanta likes the mud of our kambula field." We bury the body with the earth we have taken out. Then we say to ourselves, "Let us go to the house of Budyanta and get the packs of seeds from Budyanta's wife."'

When the twins keep Budyanta's spade on the Padma platform and place his turban on the handle, the spade looks as if Budyanta is resting on the platform.

Chapter 8

Death of Koti and Chennaya

Koti and Chennaya go to Budyanta's house

Death of Budyanta in the hands of Koti and Chennaya is the turning point of the Koti Chennaya story. After the unfortunate event it would have been difficult for them to stay in Parmale.

An interesting feature of the Koti Chennaya Paaddana is Koti and Chennaya tell the story of their life to themselves. The story is told in the first person:

'We tell, O younger brother let us go to Budyanta's manor house. Let us tell Budyanta's wife nine lies and one truth (ormba sullu onji satya):

"that when we were coming from the Anilaje field, Budyanta gave us a piece of advice; that he is taking rest on the Padma platform of the Anilaje field; that he has told us to go to his house for some urgent work."'

Budyanta's wife is surprised to see Koti and Chennaya.

Budyanta's wife : 'The children who have never come here before have come. Why have you come, O children?'

Koti and Chennaya : 'As we were coming from Anilaje field our master Budyanta gave us a piece of advice. He is resting on the Padma platform of the Anilaje Bail.'

Budyanta's wife : 'While coming here, have you slashed and come, or saved and come, O children? (kadthd battarade orthudu battara)?'

Koti and Chennaya : 'If we have slashed and come, it would be burnt half by now; and if we have saved and come, it would still be there (kadth d battada kari barru, orthudu battada oribaru).'

Budyanta's wife : 'Hey children, you have never come here before (barandi baaleleu battaraa); since you have come now, rice cooked in coconut milk is ready, please partake of the meal. You might not have eaten such a meal.'

Koti and Chennaya : 'Our aunt, Sonne Somu Baidedi, cooked such a meal that she had never cooked before and we ate a meal that we had not eaten before. And we will eat again when we go back.'

Budyanta's wife : 'Help yourself with betel leaves and nuts. You might not have chewed such a kind of betel leaves before.'

Koti and Chennaya : 'Our uncle has grown a variety of betel leaves: Panchaballi (balli, betel vine) in the ant-hill (puncha), Soornaballi on the triumphal arch (soorna), and Nelaballi on the floor (nela). We had chewed before we came. O lady of the royal household (arasada pondjevu), where are the packs of the palle and kadnjevu seeds which were snatched from our young hands by force?'

Budyanta's wife : 'There are in the attic, sons; go and get them.'

Koti and Chennaya climb the attic, retrieve the packs with the point of the dagger (suriya), and carry the packs. While going they tell Budyanta's wife:

Koti and Chennaya : 'O lady of the royal household, your husband and our master is in the Anilaje field. There

seems to be less water in his body; therefore he has vomited thick blood. Put on the bridal dress and go to the Anilaje field along with your maids.'

She puts on the bridal dress, carries a pot of milk and betel nut pieces and leaves in a pouch, and goes to the Anilaje field accompanied by the maids in the front and on the back.

In the meanwhile Koti and Chennaya rush back to the Anilaje field.

'We decorate the Basruru spade of Budyanta with his turban; and lay his body on the Padma platform. We say to ourselves: "We want to see the beauty (porlu) of Budyanta's wife of becoming a widow." We wait in style (gat).'

Budyata's wife arrives and asks in despair : 'Hey children, have you slashed or saved?'

'We tell her, "If we had slashed (him), (he) would have been half burnt by now; and if we had saved (him), (he) would still be here."'

'Budyanta's wife removes her neck-ornament and keeps it on his chest; and breaks her black bangles and keeps them on his chest. Then she curses us: "My curse should burn the crown of your head (enna sopunala nigale nadunettid arladnde)." When she curses, we just giggle (kusakka kusakkane thelthaane).'

Solitary journey

When Koti and Chennaya took to paddy farming in the kambula field, they had requested the artisans of the village to supply them certain provisions. After Koti and Chennaya kill Budyanta the artisans develop cold feet and give alibi

for not supplying the articles. Before leaving Parmale Koti and Chennaya punish them.

'O younger brother (maga) let us go from the Anilaje field', they say to themselves.

'We go to the toll-platform (sunkanda katte). As we go, we meet the potter (odari) Sannu. We beat him up and proceed further. Then we meet the oil-miller (gaanada) Sanku. We beat her and go further. Carpenter (achaari) Okkila Achari comes with an axe (madu). We beat him and move on.'

Darmada Katte

Darmada Katte was a platform constructed around a tree. In the Tulund of the yesteryear, there was a provision for drinking water to travellers on the platform. According to Tulu paaddanas generally a poor Brahman rendered the service. The service was free (darmada), and therefore the platform (katte) was called darmada katte.

'We reach the Darmada Katte. We find some poor Brahman boys (maanilu) on the platform. We bow to them and say: "O Brahman boys (bramano maanile), we wish to remove your apprehension of our daggers." They ask us who we are. We tell them, "We are the children (baalelu) coming from the Anilaje field, we have come after killing Budyanta. We want to clean our daggers." We clean our daggers, and to earn spiritual merit (punya), we drink water. Then we move on.'

Kemalatta Bermer

Bermer was the family deity of Koti and Chennaya. The shrine of Bermer was in the thick forest—Kemalatta

Male. At the time of childbirth their mother had taken a vow to make an offering to Bermer. They wanted to fulfil the vow and make the offering:

'O younger brother (megya), let us go. Where shall we go? Let us go to the Kempu Kepulanda Male. We have to make an offering to Kemalatta Bermer as promised by our mother.'

'As we reach the temple the officiating priest is closing the temple. We tell him that we have to make an offering pledged by our mother. "O children, you have come after the daily worship. I will not perform the worship again." We offer prayers to Bermer: "If we are the children born of your blessing (bermere sapottu puttina baalelu enkulanda) let the door of the temple open." The door opens, and we make the offering.'

Pallida Bannaya

Then they go to the house of Palli Bannaya.

'We go to the house of Palli Bannaya. We say, "You are our elder sister / younger sister (enkale akke tangadi panda)." When we are staying there, the king of Panja, Kemara Ballala, receives a palm letter informing him that Koti and Chennaya, who had killed Budyanta, have come to Panja.'

Note :

Palli Bannaya is the brother-in-law of Koti and Chennaya, husband of their elder sister, Kinnidaru. When Koti and Chennaya are in Panja, Kemara Ballala and his minister Chandugidi hatch a plot to capture them. Chandugidi leads them to a structure supposed to be a

new palace; but it is a prison. Koti and Chennaya break open the prison and escape to the neighbouring kingdom, Edambur.

The Hunting Expedition

When Koti and Chennaya are in Edmur, they organize a hunting expedition. Chennaya shoots a wild boar with an arrow. The injured animal runs and falls dead on the border of Panja. :

'O elder brother O younger brother, let us go hunting in the Panja forest. O younger brother what do we need to do in the Panja forest? We go hunting. We shoot a wild boar (panji), and it falls dead on the Panja border.'

'The ruler of Panja (panjada arasulu) arrives. He demands, "O insolent (aankarada) Koti and Chennaya give us the dead boar, or a share of the meat (daaya), or the bristle around the neck of the boar (ibbu / ubbu).'"

'We tell him, "We will not give the boar, will not give the share of the meat, and will not part with the bristle." We sprinkle holy water of the goblet (siriginde) of Bermer on the dead boar, give the animal a new life (jivakale), and drive (gidaya) it into the Panja forest.'

As Koti and Chennaya reach the border of Panja they find that the Ballala of Panja has encroached upon the land of Edmur and annexed a portion of the territory to the Panja kingdom. Koti and Chennaya shift the boundary stone back to the Panja territory; thus, mitigating the injustice done to Edmur:

'We remove the border stone of Panja and put it back on the border of Edmur.'

Kolala (the battle) and death of Koti and Chennaya

The hunting episode triggers a fight between Panja and Edmur. The fight—the battle—is said to have raged for seven nights and eight days. The Ballala of Edmur asks Koti and Chennaya to lead his fighters:

'When we enter Edmur, the ruler of Edmur comes. He asks, "Are you the same over-fed and arrogant (nappu sorkina) Koti and Chennaya? Come to the battlefield where the battle will rage for seven nights and eight days (el irl edma pagel)." We go to the battle field and fight. We win the battle of sixty battlefields (ajpa kandada kolala) and the battle of thirty battlefields (muppa kandada kolala). At the Majarapalke battlefield, we leave the physical world and enter the invisible world (joga bududu maya anaga). When we enter the invisible world…'

Last Rites

Koti and Chennaya continue to narrate their story even after their death:

'Edmur Ballala comes (to the battleground). The Ballala, who brought us up (Parmale Ballala), arrives. He grieves, "O Koti and Chennaya, you are the children who had been brought up by us; you are the children who had walked out of our manor house (buudu); and now lay dead in the Panja field, O children."

'Edmur Ballala says. "O children, orphans you were." He performs our purification rites (sudda mudrige) and serves us a meal cooked from five balla of rice (one balla is three -quarter of a seer) three vegetable dishes, and three

measures of cow's ghee (ailaritta nuppu, muji bage kaipu, mukkande naiyi)'.

Garodi

A shrine of Koti Chennaya is a baiderle garodi. The presiding deity of the garodi is Bermer. The garodi is regarded as a 'worship-complex' (aradhana sankirna) where many other local deities receive worship. (Nandavara: 2001 : 59)

The nema ceremony of a garodi symbolizes the last rites of Koti and Chennaya. In some garodis there is a tradition of offering cooked vegetarian meal (agel) to baiderlu at the time of the nema ceremony. The details of the meal to be offered are described in the Koti Chennaya Paaddana. It appears that Edmur Ballala organizes the first agel ceremony of Koti and Chennaya:

Diffusion of Garodis

It seems Koti and Chennaya appear in the dream of Edmur Ballala and request him to establish a garodi:

'The name of Edmur we will mention wherever we go, we tell him. We demand 66 garodis and 33 kotes (forts) be established (ajpattaaji garodi muppatta mûji kote panda). We renounce our physical existence and enter the invisible world.'

Originally there must have been 66 garodis and 33 kotes.

'Sixty six garodis and thirty three kotes are established: Bolamallige Garodi, Uppera Garodi, Panja Garodi... We descend from 66 garodis and come to Kankanadi. We demand a garodi at Kankanadi. We decide to visit sixteen provinces (padnaji rajya). We go to western province

(paddayi rajya) and reach Bola Bolman. We demand a garodi here. We go to Shirva Mattar and demand a garodi.'

'We go to Nandalige Chavadi and ask permission of the ruler to establish ourselves at Nandalige. He announces that Koti and Chennaya have come. He constructs an aayada garodi of sixteen kolu. He declares he would organize dompada bali every year for us. We tell him that we are pleased.'

'We decide to visit four hoobalis of the kingdom. We come to Karla Hoobali. We receive dompada bali at karla barke. We leave Karkala (karla) baakyaar (vast field) and come to Melanta Guttu of Mujur. We appear in the dream of Mahabala Naik of the Melanta Guttu. He announces that five supernatural spirits (aiver mayakarlu) have come to the Melanta Guttu. He establishes the Paadi Garodi and promises to organize dompada bali every year on an auspicious day in the month of Sona.'

Now there are around 231 baiderle garodis (217 village / public garodis and 14 mane or private garodis). (Bannanje Babu Amin : 2014: 279-288) Possibly Edmur Garodi was the first garodi to be set up; therefore it is called the Aadi Garodi (Original Garodi).

Notes :

Aayada Garodi : a garodi constructed according to the specifications mentioned in the Koti Chennaya folksong; an aayada garodi has to have : length, sixteen kolu; width, eight kolu; and height, four kolu (16x8x4). one kolu is around two feet and a half.

Dompada bali : dompa, pandal; bali, ceremony, worship; worship of divine spirits by setting up a pandal is dompada bali; it is the same as nema or koola ceremony

hoobali : a cluster of villages

karlabaakyaar : karla, Karkala; baakyaar, a large paddy field lying in front of landlord's house

kote : a fort; in Bannanje Babu Amin and Mohan Kotian's, Tulunada Garodigala Samskritika Adhyayana (1990), there are references to 66 garodis and 33 thavus [ತಾವು]. (pp. 24-5) The meaning of thavu as given in the book is, 'A place where the festival (nema) of baiderlu takes place; but there is no garodi structure.' (ibid p. 41); kôte may be a thavu.

Sona : August – September

Concluding :

Koti Chennaya Paaddana is a ballad. It takes several hours to sing the entire song. The personators of Koti Chennaya –Paravas— who are regarded authentic singers of the Koti Chennaya Paaddana, sing only selected portions of it at the nema ceremony. Further the audience interested in listening to the folksong is fast dwindling.

Koti and Chennaya receive worship as folk deities of the village. Though Koti and Chennaya are venerated by the Billava community as the guardian deities of the community, the worship of Koti Chennaya takes place in the garodis. Worshippers, Billavas and others, go to the garodi of the village to offer worship.At the annual festival of the garodi the entire village participates in the ceremony.

Of course there are a few private (mane) garodis set up by certain families.

Koti Chennaya legend is an integral part of the Tulu culture. It mirrors the Tuluva way of life. The Bermere episode provides you a picture of an embellished folk deity capable of miraculous deeds. He creates rivers, ornaments, and attendants.

In the Kenjava Pakkile episode you get a rough description of deluge and creation. The episode symbolically sheds light on the family life of the Tuluvas.

You get almost a running commentary of the marriage rituals of the Tuluvas in the Ekana Saaler episode.

The Deyi Baidedi episode gives you information of folk medicine.

In the Bantere episode you are acquainted with toddy tapping and the behaviour of young children.

The Ballala episode tells you the life of a village chief of the medieval Tulunad.

Budyanta episode highlights the emerging agrarian conflict at the time of Koti and Chennaya.

Transcribing a Tulu folk song is difficult. However good the recording is, understanding what is said in the folk song (paaddana) is extremely difficult. In spite of playing the recording several times you may not be able to capture correctly what is stated in the folksong. The professional paaddana singers and Bhuta artistes pay attention to the rhythm and flow of the song rather than to the correct pronunciation. Many of the terms used in Tulu ballads carry a cultural load. Unless you are acquainted with the cultural

context you would not be able to get an insight into what is being narrated in a paaddana. But transcribing a Tulu folksong is an enriching experience indeed. You come to know the beauty and grandeur of the Tulu language.

Raghu and his wife Vasanthi deserve all the appreciation and adulation for reciting the beautiful Koti Chennaya Paaddana. This is my second collection of Tulu paaddana. The first collection Mayandal Paaddana sung by the same singers was published by Dravidian University, Kuppam, in 2016.

The social-political narrative of the Koti Chennaya legend needs to be studied. The caste-conflict is inherent in the legend; but it is clothed in a beautifully crafted ballad. Political messaging is conveyed through the Ballala hegemony. The suppression and oppression of the underprivileged by the political dynasties finally results in the death of the two youth who could have made a difference to social dynamics of their time. Therefore Koti Chennaya legend lives on as a beacon of hope for the marginalized stratum of the Tuluva society.

Refence books

English

Burnell, A. C. 1894-7. The Devil Worship of the Tuluvas, The Indian Antiquary. Reprint 2008. Karnataka Tulu Sahitya Academy, Mangalore.

Bruckner, Heidrun. The Basel Mission and the Bhuta Cult, in Coastal Karnataka. 1996. Upadhyaya,

U. P. (ed). Rashtrakavi Govind Pai Samshodhana Kendra, MGM College, Udupi 576-102.

Claus, Peter, J. 1978. Oral Traditions, Royal Cults and Materials for Reconsideration of the Caste System in South India. Journal of Indian Folkloristics. (January-June).

Poojary, Shankar Narayana Dooja. Epic of the Warriors. 2007. Translation of Damodar Kalmady's Koti Chennaya Pardana Samputa. National Folklore Support Centre, Chennai.

_______. The Tale of the Twin Warriors. 2009. Translation of Bannanje Babu Amin's Koti Chennaya (2002). Sahitya Akademi, Centre for Translation, Bangalore.

________. Koti Chennaya—A Folkloristic Study. 2015. Translation of Dr Vamana Nandavara's Koti Chennaya. 2001. Karnataka Tulu Sahitya Academy, Mangaluru.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನ
ಭಾಗ ೩
ಪರಾಮರ್ಶನ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಅಮೀನ್, ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು. 2014. ಸಮಗ್ರ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ. ಕೆಮ್ಮಲಜೆ ಜಾನಪದ ಪ್ರಕಾಶನ, ನಿಟ್ಟೂರು, ಉಡುಪಿ 576 103

________ ತುಳು ಜಾನಪದ ಆಚರಣೆಗಳು. 2010. ಕೆಮ್ಮಲಜೆ ಜಾನಪದ ಪ್ರಕಾಶನ, ನಿಟ್ಟೂರು, ಉಡುಪಿ 576 103

ಅಮೀನ್, ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು / ಕೋಟ್ಯಾನ್, ಮೋಹನ್. 1990. ತುಳುನಾಡ ಗರೋಡಿಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ. ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮ ಬೈದರ್ಕಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ (ರಿ). ಆದಿ ಉಡುಪಿ, ಉಡುಪಿ 576 103

ಕಲ್ಮಾಡಿ, ದಾಮೋದರ. 2002. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾರ್ದನ ಸಂಪುಟ. ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್ : 2006. ಸಿರಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಪಾವಂಜೆ, ಹಳೆಯಂಗಡಿ, ಮಂಗಳೂರು 574 146

ಗೌಡ, ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಕೆ.2000. ಸೇರಿಗೆ. ಸಂ. ಮದಿಪು ಪ್ರಕಾಶನ, ಮಂಗಳ ಗಂಗೋತ್ರಿ

ನಂದಾವರ, ವಾಮನ. 2001. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ, ಜಾನಪದೀಯ ಅಧ್ಯಯನ. ಹೇಮಾಂಶ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮಂಗಳೂರು 575 006

ನಾವಡ, ಎ. ವಿ.1999. ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನ. ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ

ಪೂಜಾರಿ, ಶಂಕರ ನಾರಾಯಣ ದೂಜ. 2016. ಮಾಯಂದಾಲ್ ಪಾಡ್ದನ. ದ್ರಾವಿಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕುಪ್ಪಮ್, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ

ಮೇನರ್, ಎ. 1886. ಪಾಡ್ದೊನೊಳು.ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್, ಮಂಗಳೂರು;

ಪುನರ್ ಮುದ್ರಣ, 2008. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಲಾಲ್ ಬಾಗ್ ಮಂಗಳೂರು

ಸುವರ್ಣ, ಯಶವಂತಿ, ಎಸ್. 2013.ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪಡ್ಯ.ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಬಂಟ್ವಾಳ

ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಅಮೃತ.1997. ತುಳು ಪಾಡ್ದನ ಸಂಪುಟ. ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪದಕೋಶ

ಅ

ಅಂಕ್ಕೋಡಿ : ಹೆಂಡದ ಕೃಷಿಮಾಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕತ್ತಿ (ತರ್ಕತ್ತಿ) ತೂಗು ಹಾಕಲು ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುವ ಕೊಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಿ

ಅಂಡ್ಕಾಯಿ / ಅಡಂಗಾಯಿ : ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಅಥವಾ ಇತರ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಉಪ್ಪುನೀರಿನಲ್ಲಿ ಪಳಗಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ

ಅಚರಿ / ಆಚಾರಿ : ಬಡಗಿ

ಅಜ್ವತ್ತಾಜಿ ಗರೋಡಿ ಮುಪ್ಪತ್ತ ಮೂಜಿ ಕೋಟೆ : 66 ಗರೋಡಿ 33 ಕೋಟೆ

ಅಡ್ಯಾರ : ಅನ್ನ ಬೇಯಿಸುವ ಮಣ್ಣಿನ ದೊಡ್ಡ ಪಾತ್ರೆ

ಅದ್‌ರ್‌ಕರಿಯ : ಅದ್‌ರ್, ಗಡಿ; ಕರಿಯ, ನದಿ ದಾಟುವ ಸ್ಥಳ, ಕಡವು

ಅಮಾಸೆದ ಬೂದೆ : ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ಹಿಂದಿನ ದಿನ

ಅಯ್ಯಲರಿ / ಐಯಲರಿ : ಐದು ಬಳ್ಳ ಅಕ್ಕಿ

ಅರಲಿ ಮರ : ಅರಳಿ / ಅಶ್ವತ್ಥ ಮರ

ಅರಸದ : ರಾಜ ಮನೆತನದ

ಅರೆ : ಗುಂಡುಕಲ್ಲಿನಿಂದ ತಿಕ್ಕಿ ನೆಲ, ಗೋಡೆ ನಯಗೊಳಿಸು

ಅಸರ್ : ಬಾಯಾರಿಕೆ

ಆ

ಆಯನ್ಯಾಯ : ಸರಿತಪ್ಪು

ಉ

ಉಗುರ್ದ ನಾರಸ್ ದೆಪ್ಪು : ಉಗುರು ಸೀಳಿ ನಾರು ತೆಗೆ

ಏ

ಏರಜೆ ಬರ್ಕೆ : ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿಯ ಮನೆ

ಏಳೆನಮೆ : ಹೆರಿಗೆ ಆಗಿ ಏಳು ದಿನಗಳ ಕಾಲದ ಸೂತಕ

ಒ

ಒಂಜಿ ಸತ್ಯ ಒಂರ್ಬ ಸುಳ್ಳು : ಒಂದು ಸತ್ಯ ಒಂಬತ್ತು ಸುಳ್ಳು

ಒಕ್ಕ : ಸೊಂಟ

ಒಕ್ಕನೂಲ : ಉಡಿದಾರ

ಒಡರಿ / ಓಡಾರಿ : ಕುಂಬಾರ

ಒಡಿ: ಒಂದು ಗದ್ದೆಯ ಸರಿಯಾದ ಎರಡು ಭಾಗ

ಒರ್ತೆ (ಒರ್ಲ?) : ಒಂದು ಸಾಲು ಉಳುಮೆ;

ಒರ್ಲ : ಒಂದು 'ಬಳ್ಳ' ಮೂರು 'ಪಾವು', ಮುಕ್ಕಾಲು ಸೇರು

ಕ

ಕಂಚಿ : 'ಮುಯಿ' ಇಡಲು ಇಟ್ಟ ಕಂಚಿನ ಬಟ್ಟಲು

ಕಂಡ್ ತಾರಿ / ಕಂಡು ತಾರಿ : ಹೆಚ್ಚು ಹೆಂಡ ಕೊಡದ ತಾಳೆಮರ

ಕಂಬುಲ ಬಾಲಾವುನು : ಕಂಬಳ ನಡೆಯಿಸುವುದು

ಕಡ್ಂಜೆಯಿದ ಕುರುಂಟು : ಗಜುಗದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಬೈಹುಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ ಮಾಡಿದ ದುಂಡನೆಯಸಣ್ಣ ಕಟ್ಟು

ಕಜ್ಜ: ಕೆಲಸ

ಕಟ್ಟ ಪುನಿ / ಪುಣಿ : ಗದ್ದೆಯ ಎತ್ತರದ ಅಗಲವಾದ ಅಂಚು, ಹುಣಿ

ಕಟ್ಟಿಕರಿ ಅಮಾಸೆ : ಕಪ್ಪು (ಅಶುಭ) ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ;

ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತರ ಒರ್ತು ಬತ್ತರ : ಕಡಿದು ಬಂದ್ದಿದ್ದೀರಾ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದ್ದಿದ್ದೀರಾ

ಕಡನಂಬೆ ನೆತ್ತೆರ್ : ಕಪ್ಪು ದಟ್ಟವಾದ ರಕ್ತ

ಕಡೆ : ಹಿಡಿ

ಕಡ್ಯ / ಕಂದೇಲ್ : ಮಣ್ಣಿನ ಕೊಡ / ಗಡಿಗೆ

ಕತ್ರೋಡಿ / ಕತ್ತೆರಿ ಮಣೆ : ಭವಿಷ್ಯ ಹೇಳುವಾಗ ಕವಡೆಯಿಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕಾಲಿರುವ ಮಣೆ

ಕದರ್ : ತುತ್ತು ಅನ್ನ

ಕದ್‌ರ್ ನಡ್ಪುನು : ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಕ್ಕಳು ಇವೇಯೋ ಎಂದು ನೋಡಲು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದು. (ಬತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕುಳಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಅದರ

ಮೇಲೆ ಎಣ್ಣೆ ಸುರಿದಾಗ ಎಣ್ಣೆ ಎರಡು ಭಾಗವಾಗಿ ಕೆಳಗಿಳಿದರೆ ಎರಡು ಮಕ್ಕಳೆಂದೂ, ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ಕೆಳಗಿಳಿದರೆ ಒಂದೇ ಮಗುವೆಂದೂ ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು-ತುಳು ನಿಘಂಟು)

ಕರ : ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಕೆ

ಕಬರ್ : ಕವಲು

ಕಬ್ಬೆ : ಕವುಚಿ

ಕರ್ಡಿಗೆ : ಕರಡಿಗೆ

ಕನಿಲೆ / ಕಣಿಲೆ : ಬಿದಿರಿನ ಮೊಳಕೆ

ಕಲಸೆ : ಕಳಸಿಗೆ, ಹತ್ತುವರೆ ಯಾ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಸೇರಿನ ಅಳತೆ

ಕಲ್ಜಿಗ : ಕಲಿಯುಗ, ಕೆಟ್ಟಕಾಲ

ಕಲ್ತ್ / ಕಾಲ್ತ್ : ಬೆಳಿಗ್ಗೆ

ಕಲ್ : ಹೆಂಡ ತೆಗೆಯುವಾಗ ಕೊಂಬುಗಳನ್ನು ಗುದ್ದಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಚೂಪಾದ ಕಲ್ಲು

ಕಲ್ಲ ಕಲೆಂಬಿ : ಮರದ / ಕಲ್ಲಿನ ದೊಡ್ಡ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ

ಕಲ್ಲ ಮರಾಯಿ : ಕಲ್ಲಿನ ಮರಿಗೆ

ಕವಂಟೆ / ಕಾವಟೆ : ಜುಮ್ಮನ ಕಾಯಿ, ತುಂಬುರ

ಕಾಡ್ ಕಟ್ಟುನು : ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಕಾಡನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿಸಿ ಬೇಟೆಯಾಡುವುದು

ಕಾರ್ತಿ ಸಾಗೊಲಿ / ಏಣೆಲ್ / ಏನೆಲ್ : ಮುಂಗಾರು ಬೆಳೆ, ವರ್ಷದ ಮೊದಲನೆಯ ಬೇಸಾಯ (ಜೂನ್-ಜುಲೈಗಳಲ್ಲಿ ಸುರುವಾಗುತ್ತದೆ)

ಕಾರೆಮುಳ್ಳು : ಕಾಕಿಗಿಡದ ಮುಳ್ಳು

ಕಾರ್ಲ : ಕಾರ್ಕಳ

ಕಾಯಬುಡುದು ಕೈಲಾಸ : ದೇಹ ಬಿಟ್ಟು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ

ಕಾಯಿಪೂಲು : ಎಲೆಯಡಿಕೆ

ಕಿಲಬಂದಿ : ಕೊರಳ ಆಭರಣ

ಕುದುರು : ನೀರಿನ ಮಧ್ಯವಿರುವ ಸಣ್ಣ ಪ್ರದೇಶ / ಸಣ್ಣ ದ್ವೀಪ

ಕುರಲ್‌ಪದಕ : ಕೊರಳಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಪದಕ

ಕುರುಂಟು : ಬೈಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಮುಂಡನೆಯ ಸಣ್ಣ ಕಟ್ಟು

ಕುಲ್ಲಕಲ್ಲ್ : ಕಲ್ಲಿನ ಪೀಠ

ಕೆರ್ಚಿ ಪಾಡುನು : ಎರಡು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಗಳ ಸಿಪ್ಪೆಯ ಎಳೆ ಅರ್ಧ ಸುಳಿದು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಕಟ್ಟುವುದು

ಕೈಪು / ಕಯಿಪು : ಪಲ್ಯ

ಕೈರಂಕ : ಗರಟೆಗೆ ಹಿಡಿಹಾಕಿ ನೀರು ತೆಗೆಯಲು ಮಾಡಿದ ಸಾಧನ

ಕೈಮಾಡ : ಚಿಕ್ಕಗುಡಿ

ಕೈಮುಟ್ಟು ಕೈದಾರೆ : ಕೈಮುಟ್ಟಿ ಮದುವೆ

ಕೊಂತಳ : ಕೊತಲ, ಕೋಟೆಯ ಬುರುಜು / ಆವರಣ

ಕೊಡಪನ : ಕೊಡ

ಕೊಪ್ಪರೆ / ಕೊಪ್ಪರ್ಯ : ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ, ಹಿಡಿ ಇರುವ ತಾಮ್ರದ ದೊಡ್ಡ ಪಾತ್ರೆ

ಕೊಲ್ಲಿ / ಕೊಳ್ಳಿ : ಸುಟ್ಟು ಹೋದ ಮರದ ತುಂಡು

ಗ

ಗರೋಡಿ : ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ದೇವಸ್ಥಾನ / ಗುಡಿ / ಪೂಜಾಸ್ಥಳ

ಗಾಣ : ಎಣ್ಣೆ ತೆಗೆಯುವ ಯಂತ್ರ

ಗಜೆಲ್ / ಗೆಜಲ್ : ಕೀವು ತುಂಬಿ ಗಾಯ ತೀವ್ರವಾಗು

ಗೆಂದತಾರೆ : ಕೆಂಪು ತೆಂಗು

ಗುಂಡಿ ಒಚ್ಚುನು : ನದಿಯ ಆಳವಾದ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಹಿಂದೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಬಲೆಹಾಕಿ, ಅಡಗಿರುವ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ, ಹಿಂದಿನ ಬಲೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಎಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವುದು

ಗೋರು : ಗದ್ದೆಯನ್ನು ಕೊನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ಉತ್ತು ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಮಾಡು

ಗೌಂಡಿ : ಚಾಕರಿದ / ಊಳಿಗದ ದಾಸಿ

ಚ

ಚೂರಿಮುಲ್ಲು : ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮುಳ್ಳಿನ ಗಿಡ

ಚೆನ್ನೆ ಕೋಲು : 'ಚೆನ್ನೆ' ಬಿಳಲಿನ ಕೋಲು

ಜ

ಜಾಕಿನಸೀರೆ : ಪಟ್ಟೆಸೀರೆ

ಜೋಗ : ಮಾನವರೂಪ / ಲೌಕಿಕ ಪ್ರಪಂಚ

ತ

ತಂಬಿಲ : ಬಾಳೆ ತುದಿ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಹಾಕಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯಿಟ್ಟು (ಸುತ್ತಿಗೆ ದೀಪುನು) ದೈವ (ಭೂತ), ನಾಗ ಶಕ್ತಿಗಳ ಆರಾಧನೆ; ದೈವ (ಭೂತಗಳಿಗೆ) ಕಜ್ಜಾಯ, ವೀಳ್ಯದೆಲೆ ಹೂ ಹಣ್ಣು ಅರ್ಪಿಸಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದು; ಕೆಲವು ದೈಗಳಿಗೆ 'ಬೋಗ ತಂಬಿಲ' (ರಕ್ತಾಹಾರ) ; ನಾಗನಿಗೆ 'ತನು ತಂಬಿಲ' (ಸೀಯಾಳ, ಹಾಲು) ಅರ್ಪಿಸುವುದು.

ತೆಂಬರೆ : ಸಣ್ಣ ಚರ್ಮ ವಾದ್ಯ; ವೃತ್ತಿಪರ ದೈವ ನರ್ತಕರು ಪಾಡ್ದನ ಹಾಡುವಾಗ ದೈವ ನರ್ತಕರ ಸಹಾಯಕರು ತೆಂಬರೆ ಬಾರಿಸಿ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಗಾಯನ ನೀಡುತ್ತಾರೆ

ತಡ್ಯ : ಹೊಸ್ತಿಲು

ತಲೆಬಂಜಿ ಕೊರು : ಮಕ್ಕಳು ಹೊಸ್ತಿಲನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ತಲೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಬರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸು

ತಿರ್ತೋಡಿ ಕಂಬುಲ : ಕೆಳ ಭಾಗದ ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆ

ತೆಲಿ / ತೆಳಿ : ಗಂಜಿನೀರು

ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಡ್ ಪಾಡುನು : ಮಗುವನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ನಾಮಕರಣದ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುವುದು

ತೊಡಮೆ / ತಡಮೆ : ಗೋಡೆ, ಬೇಲಿಗಳ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮರ / ಕೋಲಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ತಡೆಬಾಗಿಲು

ತೋಡು : ಕಾಲುವೆ, ನಾಲೆ

ದ

ದಂಡ್ ಕಡ್ಯದ ಕಲಿ : ಒಂದು ಮರದ ಸಲಾಕಿಗೆ ಎರುಡು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡ ತುಂಬಿದ ಗಡಿಗೆಗಳನ್ನು ನೇತಾಡಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು

ದರ್ಮದ ಕಟ್ಟೆ : ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಕೊಡಲು ಮರದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಕಟ್ಟೆ

ದಾರೆ : ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಧಾರೆಯೆರೆದು ಮದುಮಗನಿಗೆ ಕೊಡುವ ಆಚರಣೆ

ದೊಂಪದ ಬಲಿ : ಚಪ್ಪರ ಹಾಕಿ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರಿಗೆ / ದೈವಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ವಿಶೇಷ ನೇಮ / ಕೋಲ

ನ

ನಟ್ಟ ನಡೀರ್ : ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ

ನಟ್ಟು : ಬೇಡು

ನರಂಗೆ : ಲಿಂಬೆಹುಳಿ

ನಾಯಿದ ಮಲು : ಬೇಟೆ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನಿಪುಣ ಬೇಟೆಗಾರ

ನುಪ್ಪು : ಅನ್ನ

ನೇಲೆ / ನೇಲ್ ಬಲ್ಲ್ : ಪ್ರಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಿಣಿಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನೇತಾಡಿಸಿದ ಹಗ್ಗ

ಪ

ಪಂಚಬಲ್ಲಿ / ಪಂಚವಲ್ಲಿ / ಪಂಚೋಲಿ : ಒಂದು ಜಾತಿಯ ವೀಳ್ಯದೆಲೆ

ಪಂಡಿತೆ : ಆಯುರ್ವೇದ / ಜನಪದ ವೈದ್ಯರು

ಪಚ್ಚಡೆ : ಶಾಲು

ಪತ್ತಾಸ್ : ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ದಾಸ್ತಾನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮರದ ದೊಡ್ಡ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ

ಪದ್ಮಕಟ್ಟೆ : ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗಾಗಿ ಮರದ ಸುತ್ತ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟೆ

ಪದೊಲಿ : ಚಾವಡಿ

ಪರ್ಮಲೆ : ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ

ಪಲ್ಲೆದ ಪಯ್ಯ ಮುಡಿ : ಪಲ್ಲೆ, ಚಪ್ಪಟೆ, ಉರುಟಾದ ಕಾಯಿ; ಪಯ್ಯ ಮುಡಿ, ಸಣ್ಣ ಮೂಟೆ

ಪಾಯಿ : ಚಾಪೆ

ಪಿಲ / ಪೆಲ / ಪೆಲತ್ತ ಮರ : ಹಲಸಿನ ಮರ

ಪಿಲಿ : ಹುಲಿ

ಪುಟ್ಟಿಪುಲ : ಹೆತ್ತ ಸ್ಥಳ

ಪುದ : ಪಾರಿವಾಳ ಹೋಲುವ, ಪಾರಿವಾಳಗಿಂತ ಸಣ್ಣ ಹಕ್ಕಿ

ಪುದ್ದಾರ್ / ಪುದ್ವಾರ್ : ಕಾರ್ತಿ ಸಾಗುವಳಿಯ ಬತ್ತದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಹೊಸ ಅಕ್ಕಿಯ ಊಟ

ಪುರಾಲಾ / ಪುರಾಪು : ವಂಶಾವಳಿ / ಹುಟ್ಟುಗುಟ್ಟು

ಪುರ್ಪ / ಪುಷ್ಪ : ಹೂ

ಪುಣ : ಹೆಣ

ಪೂಕರೆ : ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆ ಬಿತ್ತನೆ / ನಾಟಿ ಮಾಡಿ ಕಂಗಿನ ಗರಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕೆಲವು ಅಂತಸ್ಥಿನ ಮರದ / ಕಂಗಿನ ಕಂಬವನ್ನು ಹೂವಿನಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ನೆಡುವ ಆಚರಣೆ

ಪೂ ತಂಬಿಲ : ಹೂ ಕೊಟ್ಟು ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ಕ್ರಮ

ಪೂಸೀರೆ : ಮದುಮಗಳಿಗೆ ಮದುವೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ / ಗರ್ಭಿಣಿಗೆ ಸೀಮಂತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೂವಿನೊಂದಿಗೆ ಸೀರೆ ಕೊಡುವ ಆಚರಣೆ

ಪೇರ್ ಉಣಸ್ : ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯ ಹಾಲು ಹಾಕಿ ಬೇಯಿಸಿದ ಗಂಜಿಊಟ

ಪೊತ್ತಿ ಪೋಯಿ : ಸುಟ್ಟು ಹೋದ

ಬ

ಬಂಗಬಾರೆ : ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಬಾಳೆಗಿಡ

ಬಂಟೆರ್ : ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರನ್ನು 'ಬಂಟೆರ್' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ

ಬರ್ಕೆ / ಬರಿಕೆ : ಬಿಲ್ಲವ ಮುಖಂಡರ ವಾಸಸ್ಥಾನ, ಗರೋಡಿ ನೇಮದ ಸಂದರ್ಭ, 'ನಾಲ್ ಗುತ್ತು ನಾಲ್

ಬರ್ಕೆ' (ನಾಲ್ಕು ಗುತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಬರ್ಕೆ)ಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಂಟ-ನಾಡವ ಮನೆತನ, ಗುತ್ತು; ಜೈನ ಮನೆತನ, ಬೂಡು; ಬಿಲ್ಲವ / ಬೈದ ಮನೆತನ, ಬರ್ಕೆಯೆಂದು ಕರೆಯುವ ಪರಂಪರೆ ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ. ಬಿಲ್ಲವರ ಗುತ್ತುಗಳೂ ಇದ್ದವು.

ಬನ್ನಂಗಾಯಿ : ಅರೆಬಲಿತ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ

ಬರೆ : ಉಳುವಾಗ ನೇಗಿಲಿನಿಂದ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಸಾಲು

ಬಲ್ಲಾಳ : ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದ ತುಂಡರಸ

ಬಲೆಕರ ಜಟ್ಟಿ : ಮೀನು ಹಿಡಿಯಲು ಬೇಕಾದ ಬಲೆ ಹೊಂದಿರುವ ನಿಪುಣ ಬೆಸ್ತ

ಬಯ್ಯ : ಸಾಯಂಕಾಲ

ಬಯ್ಯಮರ : ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲು ಮರ

ಬಳಕ : ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯ ತಿರುಳಿನ ತುಂಡು

ಬಲ್ಯಾಯ / ಬಲ್ಲಯ : ಜ್ಯೋತಿಷಿ / ಬಲ್ಲವ; ಹೆಚ್ಚಿನ ತುಳು ಪಾಡ್ದನಗಳಲ್ಲಿ ಜೋತಿಷಿಯ ಹೆಸರು ಮಟ್ಟಬೀರ ಬಲ್ಯಾಯ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ

ಬಸ್ರೂರ್ ಪನ್ನೆ ಕೊಟ್ರೆ : ಬಸ್ರೂರಿನಲ್ಲಿ ತಯರಿಸಿದ ಸಣ್ಣ ಹಾರೆ

ಬಾಜಿಲ / ಬಾಜಿರ : ಚಾವಡಿಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಹಾಸಿದ ದಪ್ಪ ಹಲಗೆ

ಬಾಕ್ಯಾರ್ / ಬಾಕಿಮಾರ್ / ಬಾಕಿತ್ತಿಮಾರ್ : ಮನೆಯ ಎದುರಿಗಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಗದ್ದೆ

ಬಾಸಿಂಗ : ಮದುಮಗನ ತಲೆಗೆ ಕಟ್ಟುವ ಆಭರಣ

ಬಿರ್ವೆದಿ : ಬಿರುವ / ಬಿಲ್ಲವ / ಬೈದ ಜನಾಗಂದ ಮಹಿಳೆ

ಬುಟ್ಟೆ : ಬಿಟ್ಟಿಕೆಲಸ

ಬುದ್ಯಂತ : ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳನ ಮಂತ್ರಿ

ಬೂಡು (ತುಳು) : ಬೀಡು (ಕನ್ನಡ) : ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಜಮೀನ್ದಾರನ / ಗ್ರಾಮ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನ ಮನೆ

ಬೆಂದಿರ ಕೊಟ್ಯ : ಬಚ್ಚಲ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ

ಬೆಡಿ : ಕೋವಿ

ಬೆಡಿತ್ತ ಬೆಡಿಮಾನಿ : ಕೋವಿಯ ಈಡುಗಾರರು

ಬೈದ : ಗಿಡಮೂಳಿಕೆಯ ಮದ್ದು

ಬೈಕಲ್ಲ್-ಬಾವಿಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ಕಲ್ಲು

ಬೈದೆ : ಗಿಡಮೂಳಿಕೆಯ ಮದ್ದು ಕೊಡುವ ಪಂಡಿತ, ಜನಪದ ವೈದ್ಯ; ಬಿಲ್ಲವ ಜಾತಿಯ ಪುರುಷ; ಮಹಿಳೆ, ಬೈದೆದಿ / ಬೈದೆತಿ; ಗಿಡಮೂಳಿಕೆಯ ಮದ್ದು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದುದರಿಂದ ಬಿಲ್ಲವ ಜಾತಿಗೆ 'ಬೈದ' ಕುಲನಾಮ ಬಂದಿರಬಹುದು.

ಬೈದೆರ್ಲು : ಕೋಟಿ, (ಕುಜುಂಬ ಕಾಂಜ) ಮತ್ತು ಚೆನ್ನಯ

ಬೆರ್ಮೆ : ಭ್ರಮೆ

ಬೆರ್ಮೆರ್ : ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆರಾಧಿಸುವ ಪ್ರಧಾನ ದೈವ (ಭೂತ)

ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡ : ಬೈದೆರ್ಲೆ ಗರೋಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವದ ಗುಡಿ

ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡಿ : ಮುಗ್ಗೆರ್ಲೆ ಪಾಡ್ದನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ ಆಳವಾದ ಒಂದು ನದಿಯ ಭಾಗ

ಬೋವುಲು / ಬೋವಿಲು / ಬೋಯಿಲು: ಪಲ್ಲಕಿ ಹೊರುವವರು

ಮ

ಮಂಜೊಟ್ಟಿ : ಕಂಬಳ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಕೋಣಗಳು ಓಡಿ ತಲಪಬೇಕಾದ ಎತ್ತರದ ಜಾಗ

ಮದಿಮೆ ಮೈಸಿರಿ / ಮಾಸ್ರಿ : ಮದುವೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಆಚರಣೆಗಳು

ಮರ್ಮಲ್ / ಮರ್ಮಾಲ್ : ಸೊಸೆ, ಮಗನ ಹೆಂಡತಿ / ಸೋದರ ಸೊಸೆ, ಅಕ್ಕ, ತಂಗಿಯ ಮಗಳು

ಮಾಯಕಾರ್ಲು : ಅದೃಶ್ಯ ಶಕ್ತಿಗಳು / ದೈವಗಳು

ಮಾಲಕಾರ್ಯ : ಶ್ರಾದ್ಧದ ವಿಧಿ

ಮಿತ್ ಮೇಗಿ ಮಾ ಲೋಕ : ಮೇಲಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಲೋಕ; ಪ್ರಾಯಶಃ ತುಳುನಾಡಿನ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶ

ಮುಚ್ಚಿಲಮೆ : ಹೆರಿಗೆ ಆಗಿ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕಾಲದ ಸೂತಕ

ಮೂರ್ತ : ತುಳುವ ಮದುವೆ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯ ಮೊದಲು ಮದುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರವರ ಕುಟುಂಬದವರು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಅಕ್ಕಿಕಾಳು ಹಾಕುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಮ; ಈ ಕ್ರಮ ಮದುವೆಯ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅವರವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜರಗುತ್ತದೆ.

ಮೂರ್ತೆ : ಮರದಿಂದಕಳ್ಳು / ಹೆಂಡ / ಶೇಂದಿ ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸ

ಮುಂಡುಕುರ್ವೆ : ಗಿಡ್ಡ / ಚಿಕ್ಕ ಬುಟ್ಟಿ

ಮುಂಬು : ದನಕರು / ಜಾನುವಾರು

ಮುಕ್ಕಂಡೆ ನೆಯಿ : ಮೂರು ಕುಡ್ತೆ ತುಪ್ಪ

ಮುಗ್ಗೆರ್ ದೈವಗಳು (ಮುಗ್ಗೆರ್ಲು) : ಮುಗ್ಗೆರ್ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ದೈವಗಳು; ಎಡ್ಮೂರು ದೆಯ್ಯು ಮತ್ತು ತಂಗಿ ತನ್ನಿಮಾನಿಗ (ಅವಳಿ ಮಕ್ಕಳು), ತನ್ನಿಮಾನಿಗಳ ಗಂಡ ಕೆಲತ್ತ ಪೆರ್ನೆ

ಮುಗ್ಗೆರ್ಲೆ ಕಳ : ಮುಗ್ಗೆರ್ ದೈವಗಳ ಆರಾಧನಾ ಸ್ಥಳ

ಮುಚ್ಚಲಮೆ : ಹುಟ್ಟಿದ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ದಿನದ 'ಜನನ ಸೂತಕ' ತೆಗೆಯುವ ವಿಧಿ

ಮುತ್ತಿನಬಿಗರ್ / ಮುತ್ತುಬಿಗರ್ : ಹನಿಬೆವರು

ಮುಯಿ : ಮದುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ 'ಕಂಚಿ'ನಲ್ಲಿ ಇಡುವ ಹಣ

ಮುಯಿಮುಟ್ಟು ಕುಲ್ಲುನು : ವಧುವರರು ಉಡುಗೊರೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವ ಆಚರಣೆ

ಮುರಂಪುದ ತಿಪ್ಪಿ : ಮೊಣಕಾಲಿನ ಚಿಪ್ಪು

ರ

ರಾಮ ಕಾಲ : ಆಶ್ಚರ್ಯ ಸೂಚಕ ಪದ; ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ

ರಾಮೆ ಕೆಂಗುಡೆ : ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಖಡ್ಗ (ಸುರಿಯ)ದ ಹೆಸರು

ಲ

ಲಕ್ಕಸದಾ / ಅಕ್ಕಸದ : ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹೋದ, ಎತ್ತರವಾದ

ಲಟ್ಟೆ / ಅಟ್ಟ ಮರ : ಏತದಿಂದ ನೀರೆತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮರದ ಕೋಲು

ಸ

ಸಂಚಿ : ವೀಳ್ಯದೆಲೆ ಅಡಿಕೆ ಹಾಕಿಡುವ ಸಣ್ಣ ಚೀಲ

ಸಂಧಿ : ತುಳು ಪಾಡ್ದನದ ಒಂದು ಭಾಗ

ಸಕ್ಕಂದಲಿಯ / ಸಕ್ಕಂದಲ್ಯ / ತಕ್ಕಣ / ಸಕ್ಕಣ : ಸಣ್ಣ ಚಾಪೆ

ಸಗ್ಮಲ್ / ಸಗ್ಮಾಲ್ / ತಗ್ಮಲ್ : ಚಾಕರಿಯ / ಕೆಲಸದ ಸೇವಕಿ

ಸತ್ಯದಂಡಿಗೆ : ರಾಜ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಅಥವಾ ದೈವ ದೇವರ ಮೂರ್ತಿ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಪಲ್ಲಕಿ

ಸನ್ನಲ್ಲ ಕಲ್ಲ್ : ಸಾಣೆಕಲ್ಲು

ಸರ್ಪಲಿಂಗೋಡ್ : ಸರ್ಪ ಲಾಂಚನದ

ಸಲೋಲಿ / ಸಲಾವಳಿ : ವಧುವರರ ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡುವುದು

ಸಾಪ : ಶಾಪ

ಸಾನದ್ದ್ / ಸನದ್ : ಅನುಮತಿ ಪತ್ರ

ಸಾರಿ / ಸರ್ಯೆ / ಸರಿಯ : ಸರಿಗೆ

ಸುಗ್ಗಿ : ಹಿಂಗಾರು ಬೆಳೆ, ವರ್ಷದ ಎರಡನೆಯ ಬೆಳೆ; ಅಕ್ಟೋಬರ್ / ನವಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಸುಗ್ಗಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮತ್ತು ಸುಗ್ಗಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ

ಸುದ್ದ ಮಲ್ಪುನು : ಮೈಲಿಗೆ (ಅಮೆ, ಸೂತಕ) ತೆಗೆಯುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಿಯೆ

ಸುದ್ದಮುದ್ರಿಗೆ : ಒಂದು ಕೂಡುನುಡಿ, ಜನನ / ಮರಣದ ಬಳಿಕ ಮಾಡುವ ಶುದ್ಧೀಕರಣದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಿಯೆ / ವಿಧಿ

ಸೂಜಿ ಕೊಡಿಪು : ಸೂಜಿಯಂತೆ ಮೊಳಕೆ ಬಂದ ಬೆಳೆ

ಸೂಡಿ : ಕಂತೆ, ಕಟ್ಟು

ಸೇಜ್ಜ : ಉಡುಗೊರೆ / ಸನ್ಮಾನ

ಸೊರ್ಕಿ ಬಾಲೆಲು : ಸೊಕ್ಕಿದ ಮಕ್ಕಳು

ಸೊಟ್ಟೆ / ತೊಟ್ಟೆ : ತೆಂಗಿನ ಗರಿಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕುಕ್ಕೆ / ಬುಟ್ಟಿ

ಸೊಡಂಕ್ / ತೊಡಂಕ್ : ಉದ್ದವಾದ ಕೊಕ್ಕೆಯಿರುವ ಕೋಲು

ಸೊಪುನ : ಶಾಪದೋಷ

ಸೊಲುಃಮೆ / ಸೊಲ್ಮೆ : ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು / ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದು

ಸೋದ್ಯ : ಸೋಜಿಗ

ಸೋಲು ಬುಡುದು ಸೊಲ್ಮೆ : ತೋಳು ಮುಂದೊಡ್ಡಿ ವಂದನೆ / ನಮಸ್ಕಾರ

ಹ

ಹೋಬಳಿ / ಓಬಳಿ–ತಾಲೂಕಿನ ಭಾಗ, ಪರಗಣ, ಗ್ರಾಮ ಸಮೂಹ

ಗೋಂದೋಲು ಆಚರಣೆ: ಗಡುಪಾಡಿ ಬೈದರ್ಲೆ ನೇಮ,
ಕುಕ್ಕೆಟ್ಟೆ, ನಕ್ರೆ, ಕಾರ್ಕಳ (27-12-2019)

ಗೋಂದೋಲು ಆಚರಣೆ: ಗಡುಪಾಡಿ ಬೈದರ್ಲೆ
ನೇಮ, ಕುಕ್ಕೆಟ್ಟೆ, ನಕ್ರೆ, ಕಾರ್ಕಳ(27-12-2019)

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರನ್ನು ಮಣೆಮಂಚದಲ್ಲಿ ಆರಾಧನೆ, ನಕ್ರೆ ಗರೋಡಿ,
ಕಾರ್ಕಳ: ಎಡದಲ್ಲಿ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡ, ಬಲಗಡೆ ಮಣೆಮಂಚ

ಬೈದೆರ್ಲೆ ನೇಮ, ನಕ್ರೆ ಗರೋಡಿ, ಕಾರ್ಕಳ: (ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ)
ಕೋಟಿ, ಕುಜುಂಬ ಕಾಂಜ, ಚೆನ್ನಯ (19-02-2019)

ಬೈದೆರ್ಲೆ ನೇಮ, ನಕ್ರೆ ಗರೋಡಿ, ಕಾರ್ಕಳ: ಬಿಲ್ಲವ ದರ್ಶನ ಪಾತ್ರಿಗಳು
(ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ) ಕೋಟಿ, ಕುಜುಂಬ ಕಾಂಜ, ಚೆನ್ನಯ

ಗೋಂದೋಲು ಆಚರಣೆ: ಬೈದೆರ್ಲೆ ನೇಮ, ನಕ್ರೆ ಗರೋಡಿ,
ಕಾರ್ಕಳ: ಮಮ್ಮಾಯಿ ದೇವತೆಯ ದರ್ಶನ ಪಾತ್ರಿ (19-02-2019)

ಗೋಂದೋಲು ಆಚರಣೆ: ಬೈದೆರ್ಲೆ ನೇಮ, ನಕ್ರೆ ಗರೋಡಿ, ಕಾರ್ಕಳ (19-02-2019)

ಜುಮಾದಿ ಕೋಲ: ಬೈದೆರ್ಲೆ ನೇಮ, ನಕ್ರೆ ಗರೋಡಿ,
ಕಾರ್ಕಳ (19-02-20)

ಸುರಿಯ : ಬೈದೆರುಗಳ ಆಯುಧ, ನಡಿಬೆಟ್ಟು ಗುತ್ತು, ನಕ್ರೆ: ನಕ್ರೆ
ಗರೋಡಿಯ ಬಂಡಾರ ನಡಿಬೆಟ್ಟು ಗುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ (01-03-2018)

ಬೈದೆರ್ಲೆ ನೇಮ, ನಕ್ರೆ ಗರೋಡಿ: ನಡಿಬೆಟ್ಟು ಗುತ್ತಿನಿಂದ ಬಂಡಾರ ಹೊರಡುವ
ಮುಂಚೆ ಬಿಲ್ಲವ ದರ್ಶನ ಪಾತ್ರಿಗಳಿಂದ ದರ್ಶನ(01-03-2018)

ಬಂಡಾರ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ
ಪಲ್ಲಕಿ(01-03-2018)

(a) ಬೈದೆರುಗಳಿಗೆ ಅಗೆಲ್ ಆಚರಣೆ: ಮಟ್ಟಾರ್
ಗರೋಡಿ, ಶಿರ್ವ, ಉಡುಪಿ(05-12-2017)

(b) ಬೈದೆರುಗಳಿಗೆ ಅಗೆಲ್ ಆಚರಣೆ: ಮಟ್ಟಾರ್ ಗರೋಡಿ: ಅನ್ನ, ತರಕಾರಿ ಪಲ್ಯ ಬಡಿಸಿ, ಬೈದೆರುಗಳಿಗೆ ಬಿಲ್ಲವ ಅರ್ಚಕನಿಂದ ಆರತಿ (05-12-2017)

(c) ಬಿಲ್ಲವ ಪಾತ್ರಿಗಳಿಂದ ದರ್ಶನ, ಬೈದೆರುಗಳ ಅಗೆಲ್ ಆಚರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭ: ಮಟ್ಟಾರ್ ಗರೋಡಿ: (ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ): ಕೋಟಿ ಪಾತ್ರಿ, ಚೆನ್ನಯ ಪಾತ್ರಿ

ಜುಮಾದಿ ದೈವ: ಮಟ್ಟಾರ್ ಗರೋಡಿ

ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡ, ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಮೂರ್ತಿಗಳು, ಮಟ್ಟಾರ್ ಗರೋಡಿ

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡ,
ಕಂಕನಾಡಿ ಗರೋಡಿ, ಮಂಗಳೂರು (12-12-2014)

ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ, ಕಂಕನಾಡಿ ಗರೋಡಿ, ಮಂಗಳೂರು (12-12-2014)

ಜೋಗಿ ಪುರುಷ, ಬೊಮ್ಮರಬೆಟ್ಟು
ಗರೋಡಿ, ಹಿರಿಯಡ್ಕ

ಬೊಮ್ಮರಬೆಟ್ಟು ಗರೋಡಿ, ಹಿರಿಯಡ್ಕ; (ಬಲಗಡೆ):
ಮೂಯಂದಾಲ್ ಮತ್ತು ಜುಮಾದಿ ದೈವ

ಆದಿ ಗರೋಡಿ, ಎಡ್ಮೂರು / ಎಣ್ಮೂರು

ಆದಿ ಗರೋಡಿ, ಎಡ್ಮೂರು / ಎಣ್ಮೂರು

ಕೋಟಿಯ ಸಮಾಧಿ: ಆದಿ ಗರೋಡಿ, ಎಡ್ಮೂರು / ಎಣ್ಮೂರು

ಚೆನ್ನಯನ ಸಮಾಧಿ: ಆದಿ ಗರೋಡಿ, ಎಡ್ಮೂರು / ಎಣ್ಮೂರ

ರಘು ಪರವ ಅವರ ಪತ್ನಿ ವಸಂತಿ ಪರವ

ಸಂಪುಟದ ಬಗ್ಗೆ

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜಗತ್ತಿಗೆ ತುಳು ಜಾನಪದದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಕೊಡುಗೆ ತುಳು ಭಾಷೆಯ ಸಮೃದ್ಧಿ ಈ ಪಾಡ್ದನದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಚಿತ್ರಣ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನದ ಆಶಯ. ರಘು ಪರವರು ಖ್ಯಾತ ಭೂತ ನರ್ತಕರು ಹಾಗೂ ಕುಶಲ ಪಾಡ್ದನ ಗಾಯಕರು. ಅವರ ಪತ್ನಿ ವಸಂತಿ ಪರವ ಕೂಡಾ ತೆಂಬರೆ ಬಾರಿಸಿ ಪಾಡ್ದನ ಹಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರು.

ಶಂಕರ ನಾರಾಯಣ ದೂಜ ಪೂಜಾರಿಯವರು ಗೋವಾದ ಎಮ್.ಇ.ಎಸ ಕಾಲೇಜಿನ ಕಲಾ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ನಿವೃ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಕ್ರೆ ಮುಂರ್ಗಿ ಮನೆತನದವರು. ಸದ್ಯ ಲಾ ಕಂಪಾಲ ಕೊಲನಿ ಮಿರಮಾರ್, ಗೋವದ ನಿಮಾಸಿ.

A WORD FROM THE PRESIDENT OF THE ACADEMY

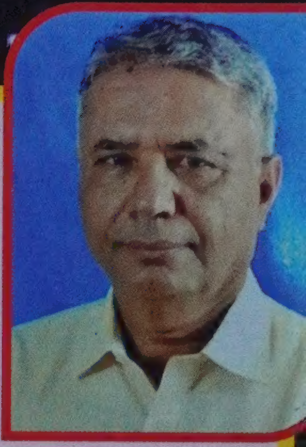

With the publication of Koti Chennaya Paaddana compiled and written by Shri Shankar Narayana D. Poojary, one more version of the paaddana will be available to the readers. The book may become an important addition to the growing literature of Koti Chennaya legend. Those who are not acquainted with Tulu and Kannada may benefit from the summary of the paaddana given in English. Koti Chennaya Paaddana provides an insight into the making of the Tulu culture of the bygone age. Koti and Chennaya receive worship in more than 230 shrines called Garodis. They are the cultural heroes of Tulu-land. The saga of their life and struggle is captured in the melodious and immortal folk narrative song—Koti Chennaya Paaddana. Paravas, a community of spirit-dancers, personate Koti Chennaya at the annual festival (nema) of the Garodis. In the course of the possession ritual they sing some parts of the paaddana.The version of the paaddana documented by SND Poojary is rendered by the Parava couple, Raghu / Jaggu Parava and his wife Vasanti Parava to the beat of a small drum tembere. Raghu is a famous spirit dancer and paaddana singer.The paaddana is presented akin to an actual performance at a nema festival. The Tulu Academy recognizes the work of the great folk artistes. The Academy also records its appreciation of the efforts of SND Poojary. He has to his credit translation and independent works in English and Tulu / Kannada. Tulu folklore is a vast gold mine. There is a need to make further research. The beauty and the richness of the Tulu language can be gauged in the Tuluva worship traditions.

Dayananda G. Kathalsar
President
Karnataka Tulu Sahithya Academy

KARNATAKA TULU SAHITHYA ACADEMY
Tulu Bhavana, Urwa Store, Mangaluru - 575 006.